

Finansowy Raport Roczny Banku Millennium S.A. za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020 r.

Dokument ten nie stanowi oficjalnej wersji Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego Grupy Banku Millennium S.A. za 2020 rok. Oficjalne Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe Grupy Banku Millennium S.A za 2020 rok zostało sporządzone zgodnie z wymogami ESEF.

Millennium
bank

Wybrane dane finansowe

	w tys. PLN		w tys. EUR	
	1.01.2020 - 31.12.2020	1.01.2019 - 31.12.2019	1.01.2020 - 31.12.2020	1.01.2019 - 31.12.2019
Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze	2 989 729	2 982 260	668 215	693 259
Przychody z tytułu opłat i prowizji	809 267	745 358	180 874	173 267
Wynik finansowy przed opodatkowaniem podatkiem dochodowym	193 716	867 942	43 296	201 763
Wynik finansowy po opodatkowaniu	18 579	600 683	4 153	139 635
Całkowite dochody za okres sprawozdawczy	148 740	594 074	33 244	138 099
Przeptywy pieniężne netto z działalności operacyjnej	(3 331 136)	(693 707)	(744 521)	(161 260)
Przeptywy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	1 952 784	(799 002)	436 454	(185 737)
Przeptywy pieniężne netto z działalności finansowej	(788 003)	724 810	(176 121)	168 490
Przeptywy pieniężne netto, razem	(2 166 355)	(767 899)	(484 188)	(178 506)
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Aktywa razem	97 015 626	96 685 240	21 022 715	22 704 060
Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych	563 882	849 452	122 190	199 472
Zobowiązania wobec klientów	81 832 471	81 637 517	17 732 615	19 170 487
Kapitał własny	8 835 703	8 690 087	1 914 645	2 040 645
Kapitał zakładowy	1 213 117	1 213 117	262 875	284 870
Liczba akcji (w szt.)	1 213 116 777	1 213 116 777	1 213 116 777	1 213 116 777
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł / EUR)	7,28	7,16	1,58	1,68
Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w zł / EUR)	7,28	7,16	1,58	1,68
Współczynnik wypłacalności	19,16%	20,00%	19,16%	20,00%
Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję (w zł / EUR)	-	-	-	-

Kursy przyjęte do przeliczenia danych finansowych na EUR

dla pozycji na dzień bilansowy	-	-	4,6148	4,2585
dla pozycji za okres objęty sprawozdaniem (kurs wyliczony jako średnia z kursów na koniec poszczególnych miesięcy okresu)	-	-	4,4742	4,3018

Wybrane kwartalne dane finansowe

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

<i>w tysiącach zł</i>	1.01.2020 - 31.12.2020	1.10.2020 - 31.12.2020*	1.01.2019 - 31.12.2019	1.10.2019 - 31.12.2019*
Wynik z tytułu odsetek	2 455 869	597 414	2 100 231	666 536
Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze:	2 989 729	636 728	2 982 260	917 509
Przychody naliczane z wykorzystaniem metody efektywnej stopy procentowej:	2 915 734	621 675	2 855 064	883 427
Przychody odsetkowe od Aktywów wycenianych według zamortyzowanego kosztu	2 602 344	572 415	2 470 441	782 519
Przychody odsetkowe od Aktywów wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	313 390	49 260	384 623	100 908
Przychody o charakterze podobnym do odsetkowego od Aktywów wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	73 995	15 053	127 196	34 082
Koszty z tytułu odsetek	(533 860)	(39 314)	(882 029)	(250 973)
Wynik z tytułu opłat i prowizji	639 738	163 620	593 174	160 205
Przychody z tytułu opłat i prowizji	809 267	204 627	745 358	207 395
Koszty z tytułu opłat i prowizji	(169 529)	(41 007)	(152 184)	(47 190)
Przychody z tytułu dywidend	39 326	136	45 244	275
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy	127 638	49 938	37 729	3 618
Wynik z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	47 379	7 914	68 269	17 483
Wynik z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo według wartości godziwej przez wynik finansowy	38 576	51 729	63 683	13 176
Wynik z tytułu rachunkowości zabezpieczeń	(10 259)	481	(19 059)	(4 183)
Wynik z pozycji wymiany	119 268	13 093	157 814	37 633
Pozostałe przychody operacyjne	140 865	69 674	85 328	14 632
Pozostałe koszty operacyjne	(219 836)	(104 587)	(71 752)	(12 511)
Koszty administracyjne	(1 497 120)	(353 579)	(1 375 232)	(425 541)
Koszty z tytułu utraty wartości aktywów finansowych	(477 193)	(70 790)	(198 919)	(36 844)
Koszty z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych	(7 846)	(2 712)	(1 153)	1 112
Koszty rezerw na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych	(713 617)	(415 944)	(223 134)	(223 134)
Wynik z tytułu modyfikacji	(13 565)	(3 475)	(11 663)	(2 476)
Amortyzacja	(196 359)	(48 389)	(145 708)	(49 508)
Udział w zyskach jednostek podporządkowanych	0	0	0	0
Podatek bankowy	(279 148)	(70 121)	(236 910)	(69 133)
Wynik finansowy przed opodatkowaniem podatkiem dochodowym	193 716	(115 598)	867 942	91 340
Podatek dochodowy	(175 137)	(3 688)	(267 259)	(71 144)
Wynik finansowy po opodatkowaniu	18 579	(119 286)	600 683	20 196

* dane kwartalne nie podlegają badaniu przez niezależnego biegłego rewidenta

SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

<i>w tysiącach zł</i>	1.01.2020 - 31.12.2020	1.10.2020 - 31.12.2020*	1.01.2019 - 31.12.2019	1.10.2019 - 31.12.2019*
Wynik finansowy po opodatkowaniu	18 579	(119 286)	600 683	20 196
Inne składniki całkowitych dochodów, które zostaną (zostały) przeklasyfikowane na zyski lub straty	161 597	(26 644)	(7 823)	(7 973)
Efekt wyceny papierów dłużnych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	177 131	(28 083)	(47 508)	(5 901)
Rachunkowość zabezpieczeń	(15 534)	1 439	39 685	(2 072)
Inne składniki całkowitych dochodów, które nie będą przeklasyfikowane na zyski lub straty	(905)	(905)	(337)	(337)
Zyski (straty) aktuarialne	(730)	(730)	(509)	(509)
Efekt wyceny akcji wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	(175)	(175)	172	172
Inne składniki całkowitych dochodów przed opodatkowaniem, razem	160 692	(27 549)	(8 160)	(8 310)
Podatek dochodowy dotyczący innych składników całkowitych dochodów, które zostaną (zostały) przeklasyfikowane na zyski lub straty	(30 703)	5 062	1 487	1 515
Podatek dochodowy dotyczący innych składników całkowitych dochodów, które nie będą przeklasyfikowane na zyski lub straty	172	172	64	64
Inne składniki całkowitych dochodów po opodatkowaniu	130 161	(22 315)	(6 609)	(6 731)
Całkowite dochody za okres sprawozdawczy	148 740	(141 600)	594 074	13 465

* dane kwartalne nie podlegają badaniu przez niezależnego biegłego rewidenta

ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE BANKU MILLENNIUM S.A.

ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2020 R.

SPIS TREŚCI

1.	RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	6
2.	SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	7
3.	BILANS	8
4.	ZMIANY STANU KAPITAŁÓW WŁASNYCH	10
5.	SPRAWOZDANIE Z PRZEPLYWÓW ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH	11
6.	INFORMACJE OGÓLNE O EMITENCIE	13
7.	TRANSAKCJA ZAKUPU AKCJI I POŁĄCZENIA Z EURO BANK S.A.	14
8.	POLITYKA RACHUNKOWOŚCI	18
8.1.	OŚWIADCZENIE O ZGODNOŚCI Z MIĘDZYNARODOWYMI STANDARDAMI SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ	18
8.2.	STANDARDY I INTERPRETACJE PRZYJĘTE W ROKU 2020 ORAZ NIEOBOWIĄZUJĄCE NA DZIEŃ BILANSOWY	23
8.3.	PRZYJĘTE ZASADY RACHUNKOWOŚCI	24
9.	ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM	53
9.1.	ZARZĄDZANIE RYZYKIEM	53
9.2.	ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM	57
9.3.	RYZYSKO KREDYTOWE	61
9.4.	RYZYSKO RYNKOWE I STOPY PROCENTOWEJ	84
9.5.	RYZYSKO PŁYNNOŚCI	91
9.6.	RYZYSKO OPERACYJNE	96
10.	OPIS TRANSAKCJI Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI	98
10.1.	TRANSAKCJE Z GRUPĄ PODMIOTU DOMINUJĄCEGO I PODMIOTAMI ZALEŻNYMI	98
10.2.	TRANSAKCJE Z OSOBAMI ZARZĄDZAJĄCYMI I NADZORUJĄCYMI BANK	101
10.3.	INFORMACJE O WYNAGRODZENIACH I KORZYŚCIACH OSÓB NADZORUJĄCYCH I ZARZĄDZAJĄCYCH BANKIEM	102
11.	WARTOŚĆ GODZIWA	103
12.	ZOBOWIĄZANIA I AKTYWA WARUNKOWE	109
12.1.	SPRAWY SĄDOWE	109
12.2.	POZYCJE POZABILANSOWE	112
13.	KOSZTY REZERW NA RYZYSKO PRAWNE Z TYTUŁU WALUTOWYCH KREDYTÓW HIPOTECZNYCH	115
13.1.	AKTUALNY STAN REZERW NA RYZYSKO PRAWNE	115
13.2.	ZDARZENIA, KTÓRE MOGĄ MIEĆ WPLYW NA REZERWĘ NA RYZYSKO PRAWNE	117
14.	NOTY DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	119
1.	PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK I PRZYCHODY O PODOBNYM CHARAKTERZE	119
2.	KOSZTY Z TYTUŁU ODSETEK I PODOBNE KOSZTY	119
3.	PRZYCHODY I KOSZTY Z TYTUŁU OPŁAT I PROWIZJI	120
4.	PRZYCHODY Z TYTUŁU DYWIDEND	120
5.	WYNIK Z TYTUŁU ZAPRZESTANIA UJMOWANIA AKTYWÓW I ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH NIEWYCENIANYCH WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK FINANSOWY	121
6.	WYNIK Z TYTUŁU AKTYWÓW I ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH PRZEZNACZONYCH DO OBROTU	121

7.	WYNIK Z TYTUŁU AKTYWÓW FINANSOWYCH NIEPRZEZNACZONYCH DO OBROTU WYCENIANYCH OBOWIĄZKOWO WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK FINANSOWY	121
8.	WYNIK Z TYTUŁU RACHUNKOWOŚCI ZABEZPIECZEŃ	122
9.	POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE	122
10.	POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE	122
11.	KOSZTY ADMINISTRACYJNE	123
12.	KOSZTY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI AKTYWÓW FINANSOWYCH	124
13.	KOSZTY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI AKTYWÓW NIEFINANSOWYCH	124
14.	AMORTYZACJA	124
15.	PODATEK DOCHODOWY	125
16.	ZYSK NA JEDNĄ AKCJĘ	126
17.	KASA, ŚRODKI W BANKU CENTRALNYM	127
18.	AKTYWA FINANSOWE PRZEZNACZONE DO OBROTU	128
19.	AKTYWA FINANSOWE NIEPRZEZNACZONE DO OBROTU OBOWIĄZKOWO WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT, INNE NIŻ KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM	130
20.	AKTYWA FINANSOWE WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ INNE CAŁKOWITE DOCHODY	131
21.	KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM	132
22.	AKTYWA WYCENIANE WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU INNE NIŻ KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM	138
23.	INSTRUMENTY POCHODNE - RACHUNKOWOŚĆ ZABEZPIECZEŃ	140
24.	INWESTYCJE W JEDNOSTKACH ZALEŻNYCH, WE WSPÓLNYCH PRZEDSIĘWZIĘCIACH I W JEDNOSTKACH STOWARZYSZONYCH	145
25.	RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	147
26.	WARTOŚCI NIEMATERIALNE	150
27.	AKTYWA Z TYTUŁU ODROZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO	152
28.	INNE AKTYWA	155
29.	AKTYWA TRWAŁE DO ZBYCIA	155
30.	ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE PRZEZNACZONE DO OBROTU	155
31.	ZOBOWIĄZANIA WOBEC BANKÓW I INNYCH INSTYTUCJI MONETARNYCH	156
32.	ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW	157
33.	TRANSAKCJE Z PRZYRZECZENIEM ODKUPU	158
34.	WYEMITOWANE DŁUŻNE PAPIERY WARTOŚCIOWE	158
35.	ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE	161
36.	REZERWY	162
37.	REZERWY Z TYTUŁU ODROZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO	163
38.	INNE ZOBOWIĄZANIA	164
39.	KAPITAŁ WŁASNY	166
40.	ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE WEDŁUG UMOWNYCH TERMINÓW WYMAGALNOŚCI	170
15.	INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE	171
15.1.	DYWIDENDA ZA ROK 2020	171
15.2.	DANE O AKTYWACH, KTÓRE STANOWIĄ ZABEZPIECZENIE ZOBOWIĄZAŃ	171
15.3.	PAPIERY WARTOŚCIOWE STANOWIĄCE PRZEDMIOT TRANSAKCJI Z PRZYRZECZENIEM ODKUPU	172
15.4.	KOMPENSOWANIE NALEŻNOŚCI I ZOBOWIĄZAŃ NA BAZIE UMÓW RAMOWYCH	173
15.5.	DODATKOWE OBJAŚNIENIA DO RACHUNKU PRZEPIŹYWÓW ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH	173
15.6.	INFORMACJE O PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI POWIERNICZEJ	174
15.7.	PŁATNOŚCI NA BAZIE AKCJI	174
15.8.	WPLYW PANDEMII KORONAWIRUSA COVID-19 NA DZIAŁALNOŚĆ BANKU MILLENNIUM	176
15.9.	POZOSTAŁE INFORMACJE DODATKOWE I INNE ISTOTNE WYDARZENIA POMIĘDZY DNIEM SPORZĄDZENIA RAPORTU A DATĄ JEGO PUBLIKACJI	177

1. Rachunek Zysków i Strat

<i>w tysiącach zł</i>	Nota	1.01.2020 - 31.12.2020	1.01.2019 - 31.12.2019
Wynik z tytułu odsetek		2 455 869	2 100 231
Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze:	1	2 989 729	2 982 260
Przychody naliczane z wykorzystaniem metody efektywnej stopy procentowej		2 915 734	2 855 064
Przychody odsetkowe od Aktywów wycenianych według zamortyzowanego kosztu		2 602 344	2 470 441
Przychody odsetkowe od Aktywów wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody		313 390	384 623
Przychody o charakterze podobnym do odsetkowego od Aktywów wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		73 995	127 196
Koszty z tytułu odsetek	2	(533 860)	(882 029)
Wynik z tytułu opłat i prowizji		639 738	593 174
Przychody z tytułu opłat i prowizji	3	809 267	745 358
Koszty z tytułu opłat i prowizji	3	(169 529)	(152 184)
Przychody z tytułu dywidend	4	39 326	45 244
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy	5	127 638	37 729
Wynik z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	6	47 379	68 269
Wynik z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo według wartości godziwej przez wynik finansowy	7	38 576	63 683
Wynik z tytułu rachunkowości zabezpieczeń	8	(10 259)	(19 059)
Wynik z pozycji wymiany		119 268	157 814
Pozostałe przychody operacyjne	9	140 865	85 328
Pozostałe koszty operacyjne	10	(219 836)	(71 752)
Koszty administracyjne	11	(1 497 120)	(1 375 232)
Koszty z tytułu utraty wartości aktywów finansowych	12	(477 193)	(198 919)
Koszty z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych	13	(7 846)	(1 153)
Koszty rezerw na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych	36c	(713 617)	(223 134)
Wynik z tytułu modyfikacji		(13 565)	(11 663)
Amortyzacja	14	(196 359)	(145 708)
Udział w zyskach jednostek podporządkowanych		0	0
Podatek bankowy		(279 148)	(236 910)
Wynik finansowy przed opodatkowaniem podatkiem dochodowym		193 716	867 942
Podatek dochodowy	15	(175 137)	(267 259)
Wynik finansowy po opodatkowaniu		18 579	600 683

Noty objaśniające przedstawione na stronach 14-178 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

2. Sprawozdanie z Całkowitych Dochodów

<i>w tysiącach zł</i>	1.01.2020 - 31.12.2020	1.01.2019 - 31.12.2019
Wynik finansowy po opodatkowaniu	18 579	600 683
Inne składniki całkowitych dochodów, które zostaną (zostały) przeklasyfikowane na zyski lub straty	161 597	(7 823)
Efekt wyceny papierów dłużnych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	177 131	(47 508)
Rachunkowość zabezpieczeń	(15 534)	39 685
Inne składniki całkowitych dochodów, które nie będą przeklasyfikowane na zyski lub straty	(905)	(337)
Zyski (straty) aktuarialne	(730)	(509)
Efekt wyceny akcji wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	(175)	172
Inne składniki całkowitych dochodów przed opodatkowaniem, razem	160 692	(8 160)
Podatek dochodowy dotyczący innych składników całkowitych dochodów, które zostaną (zostały) przeklasyfikowane na zyski lub straty	(30 703)	1 487
Podatek dochodowy dotyczący innych składników całkowitych dochodów, które nie będą przeklasyfikowane na zyski lub straty	172	64
Inne składniki całkowitych dochodów po opodatkowaniu	130 161	(6 609)
Całkowite dochody za okres sprawozdawczy	148 740	594 074

Noty objaśniające przedstawione na stronach 14-178 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

3. Bilans

AKTYWA

<i>w tysiącach zł</i>	Nota	31.12.2020	31.12.2019*
Kasa, środki w Banku Centralnym	17	1 460 289	2 203 444
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	18	424 777	987 465
Instrumenty pochodne		155 365	113 432
Instrumenty kapitałowe		0	0
Instrumenty dłużne		269 412	874 033
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, inne niż Kredyty i pożyczki udzielone klientom	19	251 107	169 610
Instrumenty kapitałowe		200 772	66 609
Instrumenty dłużne		50 335	103 001
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	20	18 626 366	21 856 275
Instrumenty kapitałowe		29 219	29 367
Instrumenty dłużne		18 597 147	21 826 908
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	21	73 501 432	68 689 229
Obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		1 615 753	1 498 195
Wyceniane według zamortyzowanego kosztu		71 885 679	67 191 034
Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, inne niż Kredyty i pożyczki udzielone klientom	22	730 534	1 037 840
Instrumenty dłużne		38 818	48 153
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym		625 366	784 248
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu		66 350	205 439
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	23	21 795	43 159
Inwestycje w jednostkach zależnych, we wspólnych przedsięwzięciach i w jednostkach stowarzyszonych	24	208 874	88 874
Rzeczowe aktywa trwałe	25	541 326	622 506
Wartości niematerialne	26	373 720	331 978
Aktywa z tytułu podatku dochodowego		534 013	405 412
Bieżące należności podatkowe		0	0
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	27	534 013	405 412
Pozostałe aktywa	28	341 393	249 448
Aktywa trwałe i grupy do zbycia sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	29	0	0
Aktywa razem		97 015 626	96 685 240

ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY

<i>w tysiącach zł</i>	Nota	31.12.2020	31.12.2019*
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	30	168 559	353 004
Instrumenty pochodne		103 781	150 739
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych		64 778	202 265
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu		84 669 783	85 127 543
Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych	31	563 882	849 452
Zobowiązania wobec klientów	32	81 832 471	81 637 517
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	33	248 566	90 712
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	34	484 655	1 003 657
Zobowiązania podporządkowane	35	1 540 209	1 546 205
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	23	738 850	426 847
Rezerwy	36	607 371	164 741
Nierozstrzygnięte sprawy sporne		554 643	110 885
Udzielone zobowiązania i gwarancje		52 728	53 856
Zobowiązania podatkowe		28 704	38 057
Bieżące zobowiązania podatkowe		28 704	38 057
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	37	0	0
Inne zobowiązania	38	1 966 656	1 884 961
Zobowiązania razem		88 179 923	87 995 153
KAPITAŁ WŁASNY			
Kapitał zakładowy	39	1 213 117	1 213 117
Akcje własne		(21)	0
Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej		1 147 241	1 147 241
Skumulowane inne całkowite dochody	39	197 009	66 848
Zyski zatrzymane	39	6 278 357	6 262 881
Kapitał własny razem		8 835 703	8 690 087
Zobowiązania i kapitał własny razem		97 015 626	96 685 240
		31.12.2020	31.12.2019
Wartość księgową		8 835 703	8 690 087
Liczba akcji		1 213 116 777	1 213 116 777
Wartość księgową na jedną akcję (w zł)		7,28	7,16

* dane za rok 2019 zostały przekształcone w stosunku do informacji zaprezentowanych w raporcie za rok 2019, więcej informacji na ten temat przedstawiono w **Rozdziale 8. „Polityka rachunkowości”**.

Noty objaśniające przedstawione na stronach 14-178 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

4. Zmiany stanu Kapitałów Własnych

w tysiącach zł	Razem skonsolidowany kapitał własny	Kapitał zakładowy	Akcje własne	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Skumulo- wane inne całkowite dochody	Zyski zatrzymane	
						wynik niepodzielony	pozostałe kapitały
01.01.2020 - 31.12.2020							
Kapitał własny na początek okresu	8 690 087	1 213 117	0	1 147 241	66 848	560 727	5 702 154
Całkowite dochody za rok 2020 (netto)	145 616	0	(21)	0	130 161	(542 148)	557 624
wynik finansowy	18 579	0	0	0	0	18 579	0
wycena instrumentów dłużnych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	143 476	0	0	0	143 476	0	0
wycena instrumentów kapitałowych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	(142)	0	0	0	(142)	0	0
rachunkowość zabezpieczeń	(12 582)	0	0	0	(12 582)	0	0
zyski / straty aktuarialne	(591)	0	0	0	(591)	0	0
Zakup i wydanie akcji własnych pracownikom	(3 124)	0	(21)	0	0	0	(3 103)
Transfer między pozycjami kapitału	0	0	0	0	0	(560 727)	560 727
Kapitał własny na koniec okresu	8 835 703	1 213 117	(21)	1 147 241	197 009	18 579	6 259 778
01.01.2019 - 31.12.2019							
Kapitał własny na początek okresu	8 135 969	1 213 117	0	1 147 241	73 457	486 887	5 215 267
Całkowite dochody za rok 2019 (netto)	554 118	0	0	0	(6 609)	73 840	486 887
wynik finansowy	600 683	0	0	0	0	600 683	0
efekt połączenia z Euro Bank*	(39 956)	0	0	0	0	(39 956)	0
wycena instrumentów dłużnych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	(38 481)	0	0	0	(38 481)	0	0
wycena instrumentów kapitałowych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	139	0	0	0	139	0	0
rachunkowość zabezpieczeń	32 145	0	0	0	32 145	0	0
zyski / straty aktuarialne	(412)	0	0	0	(412)	0	0
Transfer między pozycjami kapitału	0	0	0	0	0	(486 887)	486 887
Kapitał własny na koniec okresu	8 690 087	1 213 117	0	1 147 241	66 848	560 727	5 702 154

* charakter tej korekty został wyjaśniony w Rozdziale 7. „Transakcja zakupu akcji i połączenia z Euro Bank”

Szczegółowe zmiany stanu poszczególnych pozycji kapitałów własnych zostały zaprezentowane w nocie (39).

5. Sprawozdanie z Przepływów Środków Pieniężnych

A. PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ

<i>w tysiącach zł</i>	1.01.2020 - 31.12.2020	1.01.2019 - 31.12.2019*
Zysk (strata) po opodatkowaniu	18 579	600 683
Korekty razem:	(3 349 715)	(1 294 390)
Odsetki otrzymane	3 023 642	2 732 676
Odsetki zapłacone	(542 356)	(762 337)
Amortyzacja	196 362	145 708
Zyski/straty z tytułu różnic kursowych	11 797	(8 157)
Przychody z tytułu dywidend	(39 326)	(45 244)
Rezerwy	442 630	51 396
Wynik na sprzedaży i likwidacji inwestycyjnych aktywów finansowych	(130 880)	(33 976)
Zmiana stanu aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat	277 422	(437 256)
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych innym bankom	(159 300)	(15 858)
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom	(7 296 462)	(6 445 993)
Zmiana stanu należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	132 653	32 227
Zmiana stanu zobowiązań wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat	127 558	165 707
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków	140 321	(4 312 149)
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	708 816	7 986 293
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	165 649	46 385
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	(205 425)	(102 423)
Zmiana stanu rozrachunków z tytułu podatku dochodowego	160 927	274 995
Podatek dochodowy zapłacony	(330 180)	(290 232)
Zmiana stanu pozostałych aktywów i pasywów	(85 082)	(295 732)
Pozostałe pozycje	51 519	19 580
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	(3 331 136)	(693 707)

B. PRZEPLYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ

<i>w tysiącach zł</i>	1.01.2020 - 31.12.2020	1.01.2019 - 31.12.2019*
Wpływy z działalności inwestycyjnej	94 162 558	141 749 356
Zbycie wartości niematerialnych oraz składników rzeczowego majątku trwałego	21 666	24 104
Zbycie akcji i udziałów w podmiotach podporządkowanych	0	1 210
Zbycie inwestycyjnych aktywów finansowych	94 101 566	141 678 798
Pozostałe wpływy inwestycyjne	39 326	45 244
Wydatki z tytułu działalności inwestycyjnej	(92 209 774)	(142 548 358)
Nabycie wartości niematerialnych oraz składników rzeczowego majątku trwałego	(71 188)	(138 025)
Zakup akcji w podmiotach podporządkowanych	(120 000)	(1 591 434)
Nabycie inwestycyjnych aktywów finansowych	(92 018 586)	(140 818 899)
Pozostałe wydatki inwestycyjne	0	0
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	1 952 784	(799 002)

C. PRZEPLYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ

<i>w tysiącach zł</i>	1.01.2020 - 31.12.2020	1.01.2019 - 31.12.2019*
Wpływy z działalności finansowej	0	865 000
Zaciągnięcie kredytów długoterminowych	0	35 000
Emisja dłużnych papierów wartościowych	0	0
Zwiększenie stanu zobowiązań podporządkowanych	0	830 000
Wpływy z emisji akcji własnych oraz dopłat do kapitału	0	0
Pozostałe wpływy finansowe	0	0
Wydatki z tytułu działalności finansowej	(788 003)	(140 190)
Splata kredytów długoterminowych	(426 566)	(88 467)
Wykup dłużnych papierów wartościowych	(300 000)	0
Zmniejszenie stanu zobowiązań podporządkowanych	0	0
Wydatki z tytułu kosztów emisji	0	0
Umorzenie akcji	0	0
Płatności dywidend i innych wypłat na rzecz właścicieli	0	0
Pozostałe wydatki finansowe	(61 437)	(51 723)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(788 003)	724 810

D. ZMIANA STANU ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NETTO (A+B+C)	(2 166 355)	(767 899)
- w tym z tytułu różnic kursowych	8 548	152
E. ŚRODKI PIENIĘŻNE NA POCZĄTEK OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO	3 752 789	4 520 688
F. ŚRODKI PIENIĘŻNE NA KONIEC OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO (D+E)	1 586 434	3 752 789

* dane za rok 2019 zostały przekształcone w stosunku do informacji zaprezentowanych w raporcie za rok 2019, więcej informacji na ten temat przedstawiono w **Rozdziale 8. „Polityka rachunkowości”**.

Dodatkowe informacje do rachunku przepływów środków pieniężnych zamieszczone są w **punkcie 5) rozdziału 15. „Informacje uzupełniające”**.

Informacje z zakresu zobowiązań klasyfikowanych do działalności finansowej zostały zaprezentowane w **punktach 31), 34), 35) rozdziału 14. „Noty do Sprawozdania Finansowego”**.

6. Informacje ogólne o Emitencie

Bank Millennium S.A. (Bank) jest ogólnopolskim, uniwersalnym bankiem oferującym swoje usługi wszystkim segmentom rynku poprzez sieć oddziałów i centrów korporacyjnych, sieci indywidualnych doradców i bankowość mobilną i elektroniczną.

Bank, wpisany pod nr KRS 0000010186 do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, ma swoją siedzibę na ul. Stanisława Żaryna 2 a w Warszawie.

Bank jest obecny na Giełdzie Papierów Wartościowych od 1992 r. i był pierwszym bankiem notowanym na warszawskim parkiecie.

Bank jest jednostką dominującą Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. (Grupa), która zatrudnia ponad 7 100 pracowników, a podstawowymi przedmiotami jej działalności są działalność bankowa, leasingowa, faktoringowa, maklerska, kapitałowa, zarządzanie funduszami inwestycyjnymi oraz działalność portali internetowych.

Rada Nadzorcza i Zarząd Banku Millennium S.A. według stanu na dzień 31 grudnia 2020 r.

Skład osobowy Rady Nadzorczej był następujący:

- Bogusław Kott - Przewodniczący Rady Nadzorczej,
- Nuno Manuel da Silva Amado - Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej,
- Dariusz Rosati - Wiceprzewodniczący i Sekretarz Rady Nadzorczej,
- Miguel de Campos Pereira de Bragança - Członek Rady Nadzorczej,
- Agnieszka Hryniewicz-Bieniek - Członek Rady Nadzorczej,
- Anna Jakubowski - Członek Rady Nadzorczej,
- Grzegorz Jędrys - Członek Rady Nadzorczej,
- Andrzej Koźmiński - Członek Rady Nadzorczej,
- Alojzy Nowak - Członek Rady Nadzorczej,
- Jose Miguel Bensliman Schorcht da Silva Pessanha - Członek Rady Nadzorczej,
- Miguel Maya Dias Pinheiro - Członek Rady Nadzorczej,
- Lingjiang Xu - Członek Rady Nadzorczej.

Skład osobowy Zarządu Banku był następujący:

- Joao Nuno Lima Bras Jorge - Prezes Zarządu,
- Fernando Maria Cardoso Rodrigues Bicho - Wiceprezes Zarządu,
- Wojciech Haase - Członek Zarządu,
- Andrzej Gliński - Członek Zarządu,
- Wojciech Rybak - Członek Zarządu,
- Antonio Ferreira Pinto Junior - Członek Zarządu,
- Jarosław Hermann - Członek Zarządu.

7. Transakcja zakupu akcji i połączenia z Euro Bank S.A.

Opis Transakcji

W dniu 5 listopada 2018 r., Bank Millennium ogłosił i podpisał wstępną umowę w sprawie transakcji zakupu 99.787% akcji Euro Bank S.A. od SG Financial Services Holdings spółki w 100% zależnej od Société Générale S.A. Istotą transakcji przewidzianej w umowie jest bezpośrednie nabycie przez Bank Millennium akcji.

Uzasadnienie strategiczne Transakcji

W wyniku zakończenia transakcji nabycia akcji Euro Banku Bank Millennium wzmocnił swoją ważną pozycję w polskim sektorze bankowym. Transakcja zwiększyła liczbę klientów Banku o 1,4 mln (z czego ponad 494 tys. spełnia klasyfikację aktywnego klienta zgodnie z wewnętrzną definicją Banku) oraz pozwoliła Bankowi na znalezienie się wśród największych polskich banków pod względem liczby klientów detalicznych.

Nabycie Euro Banku pozwoliło Bankowi na wzrost segmentu kredytów konsumpcyjnych, a także znaczenia tego segmentu dla całej Grupy.

Zakup Euro Banku umożliwił Bankowi Millennium uzyskanie kompetencji w modelu franczyzowym oraz wzmocnił jego obecność w mniejszych miastach, gdzie Euro Bank był silnie zlokalizowany i przyczynił się do zwiększenia geograficznego zasięgu sieci dystrybucji.

Zamknięcie nabycia

W dniu 3 stycznia 2019 roku Bank otrzymał informację o wydaniu w dniu 28 grudnia 2018 roku przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów decyzji o wyrażeniu zgody na dokonanie koncentracji polegającej na przejęciu przez Bank kontroli nad Euro Bank S.A.

W dniu 28 maja 2019 roku Komisja Nadzoru Finansowego wydała decyzję o stwierdzeniu braku podstaw do zgłoszenia sprzeciwu co do nabycia przez Bank Millennium, wraz ze swoim podmiotem dominującym, Banco Comercial Português, S.A., akcji Euro Bank S.A. w liczbie powodującej przekroczenie progu 50% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Euro Banku oraz udziału w jego kapitale zakładowym oraz bezpośrednio stania się podmiotem dominującym Euro Banku.

31 maja 2019 r., realizując umowę nabycia akcji między Bankiem a SG Financial Services Holdings z dnia 5 listopada 2018 r. Bank dokonał zakupu akcji stanowiących 99,787% kapitału zakładowego Euro Banku S.A.

Dodatkowo, w dniu 31 maja 2019 r. Bank spłacił niepodporządkowane finansowanie udzielone Euro Bankowi przez Société Générale S.A. („SG”) w kwocie około 3.800.000.000 PLN. Poprzedzała to spłata przez Euro Bank części pożyczek podporządkowanych udzielonych przez SG w głównej kwocie 250.000.000 PLN, po uzyskaniu przez Euro Bank odpowiednich zgód KNF w tym zakresie. W październiku 2019 r. dokonana została ostateczna spłata pożyczki podporządkowanej SG zaciągniętej przez Euro Bank w wysokości 100 mln PLN (niniejsza pożyczka była w pełni zabezpieczona depozytem gotówkowym od 31 maja 2019 r.).

W celu ograniczenia ryzyka związanego z posiadaniem przez Euro Bank portfelem kredytów hipotecznych denominowanych w CHF lub denominowanych w PLN, ale indeksowanych do CHF, Euro Bank oraz SG zawarły w dniu 31 maja 2019 r. umowę w przedmiocie Zwolnienia z Odpowiedzialności i Gwarancji Dotyczącą Portfela CHF, tak jak planowano w umowie nabycia akcji. Euro Bank, Bank Millennium oraz SG zawarły również umowę związaną ze świadczeniem przez SG określonych ograniczonych usług przejściowych na rzecz Euro Banku.

Połączenie

W dniu 6 czerwca 2019 r. Zarząd Banku Millennium oraz Zarząd Euro Banku uzgodniły i podpisały plan połączenia Banku Millennium oraz Euro Banku ("Połączenie"). Połączenie zostało przeprowadzone zgodnie z art. 492 § 1 pkt 1 KSH przez przeniesienie całego majątku (wszystkich aktywów i pasywów) Euro Banku (jako banku przejmowanego) na Bank Millennium (jako bank przejmujący), bez podwyższenia kapitału zakładowego Banku Millennium.

W związku z Połączeniem akcjonariuszom mniejszościowym Euro Banku zostały przydzielone istniejące, zdematerializowane akcje Banku Millennium ("Akcje Połączeniowe"), które zostały nabyte na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. w obrocie wtórnym przez Millennium Dom Maklerski S.A. na polecenie Banku Millennium na podstawie art. 515 § 2 KSH.

W Planie Połączenia ustalono następujący parytet wymiany akcji: w zamian za 1 (jedną) akcję Euro Banku, akcjonariusz mniejszościowy Euro Banku otrzymał 4,1 Akcji Połączeniowych.

Na skutek Połączenia Prawnego dokonanego w dniu 1 października 2019, Bank Millennium wstąpił we wszystkie prawa i obowiązki Euro Banku, a Euro Bank został rozwiązany bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego, a cały jego majątek został przeniesiony na Bank Millennium. Połączenie nastąpiło w dniu jego wpisu do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego Banku Millennium.

Połączony Bank prowadzi działalność pod firmą Bank Millennium S.A. ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych ("KSH").

Połączenie zostało przeprowadzone na mocy otrzymanych już przez Bank wymaganych prawem zgód i zezwoleń, tj.:

- (i) zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego ("KNF") na Połączenie na podstawie art. 124 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe ("Prawo Bankowe");
- (ii) zezwolenia KNF na zmiany statutu Banku Millennium na podstawie art. 34 ust. 2 Prawa Bankowego.

Rozliczenie Transakcji

Rozliczenie Transakcji przeprowadzone zostało metodą przejęcia zgodnie z Międzynarodowym Standardem Sprawozdawczości Finansowej 3 „Połączenia jednostek” („MSSF”), którego zastosowanie wymaga m.in. ujęcia i wyceny możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów, przejętych zobowiązań wycenionych w wartości godziwej na dzień przejęcia oraz wszelkich udziałów niedających kontroli w jednostce przejmowanej (jeśli występują) oraz oddzielnie ujęcia i wyceny wartości firmy lub zysku z okazynego nabycia.

W ramach transakcji Bank zidentyfikował udziały niekontrolujące wynoszące 0,2% łącznej wartości udziałów Euro Banku. Bank Millennium nabył 26.240 sztuk akcji Banku, stanowiących 0,00216302% jego kapitału zakładowego, które zostały następnie zaoferowane jako akcje połączeniowe uprawnionym akcjonariuszom Euro Banku innym niż Bank. Średnia cena nabycia jednej akcji połączeniowej wyniosła 5,939842 PLN, a łączna cena, stanowiąca całkowity koszt nabycia akcji połączeniowych, wyniosła 156,3 tys. PLN.

Bank dokonał ostatecznego rozliczenia połączenia i obliczenia wartości firmy w związku z zakupem akcji Euro Bank S.A. zgodnie z wymogami MSSF 3, w ciągu jednego roku od dnia objęcia kontroli. W tym czasie jednostka przejmująca może korygować retrospektywnie prowizoryczne wartości godziwe aktywów i zobowiązań ujęte na dzień nabycia, aby odzwierciedlić nowe informacje uzyskane o faktach i okolicznościach, które istniały na dzień przejęcia oraz, jeśli byłyby znane, wpłynęłyby na wycenę tych aktywów i zobowiązań. Korekty takie odnosi się w ciężar rozpoznanej wartości firmy lub zysku z okazijnego nabycia.

Ujęcie i wycena możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów, przejętych zobowiązań wycenionych zgodnie z MSSF

Przedstawione poniżej dane dotyczące wyceny do wartości godziwej zidentyfikowanych nabytych aktywów i przejętych zobowiązań zostały oparte na identyfikacji przeprowadzonej z punktu widzenia Banku Millennium oraz przyjętych założeń dotyczących progu istotności. Szczegółowy opis dokonania wyceny do wartości godziwej poszczególnych nabytych aktywów i przejętych zobowiązań został przedstawiony w raporcie rocznym Banku Millennium za rok 2019.

Możliwe do zidentyfikowania nabyte aktywa i przejęte zobowiązania wycenione do wartości godziwej	
	w milionach zł
Aktywa	
Kasa, środki w Banku Centralnym	241,6
Należności od banków	85,0
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	12 557,7
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu/FVOCI/FVTPL	1 401,9
Wartości niematerialne	49,8
Rzeczowe aktywa trwałe	113,2
Aktywa z tytułu odroczonego podatku	143,5
Pozostałe aktywa	72,2
Aktywa razem	14 664,9
Zobowiązania i Kapitał Własny	
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	4 086,5
Zobowiązania wobec klientów	7 974,9
Dłużne papiery wartościowe	506,1
Rezerwy	1,3
Instrumenty pochodne w rachunkowości zabezpieczeń	5,7
Pozostałe zobowiązania	375,0
Dług podporządkowany	100,1
Zobowiązania razem	13 049,6
Aktywa netto	1 615,3
Zobowiązania i Kapitał Własny	14 664,9

Od zidentyfikowanych korekt do wartości godziwej dla różnic przejściowych skalkulowany został podatek odroczonego.

Kalkulacja wartości firmy

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania Bank zakończył proces kalkulacji wartości firmy na dzień 31 maja 2019 roku.

Zgodnie z MSSF 3.45 maksymalny okres na dokonywanie zmian do rozliczenia ceny nabycia upłynął po 12 miesiącach od dnia nabycia, tj. w dniu 31 maja 2020 roku. Ostatecznie ustaloną różnicę wartości godziwej przejętych aktywów i zobowiązań na dzień przejścia do ceny nabycia Bank wykazuje, zgodnie z zapisami MSSF 3.32, jako wartość firmy w wartościach niematerialnych.

W tys. PLN	Możliwe do zidentyfikowania nabyte aktywa i przejęte zobowiązania wycenione do wartości godziwej
Cena przekazana zgodnie z Umową	1 833 000
Wstępna korekta ceny	(25 529)
Cena po korekcie	1 807 471
Wartość godziwa nabytych aktywów netto	1 615 346
Wartość firmy	192 125

Różnica pomiędzy wartością księgową przejętego majątku i zobowiązań Euro Bank S.A., a wyceną tego majątku do wartości godziwej będzie podlegać rozliczeniu do rachunku zysków i strat - w okresie ekonomicznego życia poszczególnych składników przejętego majątku i zobowiązań.

Zgodnie z MSR 36 Bank przeprowadził na dzień 31 grudnia 2020 test na utratę wartości firmy powstałej w wyniku nabycia Euro Bank S.A. Co do zasady niniejszy test polega na porównaniu wartości bilansowej ośrodka wypracowującego środki pieniężne (cash generating unit zwanego dalej „CGU”) z jego wartością odzyskiwaną (gdzie CGU jest najmniejszym możliwym do określenia zespołem aktywów generującym wpływy pieniężne w znacznym stopniu niezależne od wpływów pieniężnych pochodzących z innych aktywów lub grup aktywów).

Test na utratę wartości Bank przeprowadził w odniesieniu do portfela aktywów segmentu klientów indywidualnych stanowiących zbiór CGU, poprzez porównanie ich wartości bilansowej z wartością odzyskiwaną. Wartość odzyskiwana oszacowana została na podstawie wartości użytkowej CGU którą obliczono jako bieżącą, szacunkową wartość przyszłych przepływów pieniężnych za okres 5 lat z uwzględnieniem wartości rezydualnej CGU. Wartość rezydualna CGU została skalkulowana poprzez ekstrapolację projekcji przepływów pieniężnych poza okres prognozy, przy zastosowaniu stopy wzrostu przyjętej na poziomie 3,5%. Prognozy przepływów pieniężnych opierają się na założeniach zawartych w planie finansowym dla Grupy Kapitałowej Banku Millennium na 2021 oraz projekcji na lata 2022-2023. Przepływy finansowe dyskontowane były przy pomocy stopy dyskonta wynoszącej 9,44%.

Test na utratę wartości przeprowadzony na dzień 31 grudnia 2020 roku wykazał nadwyżkę wartości odzyskiwanej nad wartością bilansową poszczególnych CGU i w związku z tym nie stwierdzono utraty wartości firmy.

8. Polityka rachunkowości

8.1. OŚWIADCZENIE O ZGODNOŚCI Z MIĘDZYNARODOWYMI STANDARDAMI SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ

Sprawozdanie finansowe Banku zostało przygotowane zgodnie z wymogami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) w wersji zatwierdzonej przez Unię Europejską, a w zakresie nieuregulowanym powyższymi standardami zgodnie z wymogami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 217) i wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych, jak również wymogami odnoszącymi się do emitentów papierów wartościowych dopuszczonych lub będących przedmiotem ubiegania się o dopuszczenie do obrotu na rynku oficjalnych notowań giełdowych. Przedmiotowe sprawozdanie finansowe wypełnia obowiązki informacyjne określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2018 r., poz. 757)

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało zaakceptowane do publikacji przez Zarząd Banku w dniu 22 lutego 2021 r.

Zmiana zasady rachunkowości w roku 2020

W roku 2020 Bank zmienił sposób prezentacji rezerw utworzonych na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych, które w sprawozdaniu finansowym za rok 2019 były ujmowane jako rezerwy na nierozstrzygnięte sprawy sporne. Mając na względzie, że część wspomnianych rezerw odnosi się do nowego oszacowania przepływów pieniężnych z portfela kredytów hipotecznych, Bank alokował niniejsze rezerwy do poszczególnych ekspozycji kredytowych i zaprezentował w niniejszym sprawozdaniu finansowym jako pomniejszenie wartości brutto należności z tytułu kredytów hipotecznych, w przypadku których oczekuje się zmniejszenia kontraktowych przepływów pieniężnych zgodnie z MSSF9. W celu zapewnienia porównywalności Bank dokonał stosownych korekt bilansu i sprawozdania z przepływów pieniężnych które zostały zaprezentowane w sprawozdaniu finansowym za rok 2019 co ilustrują poniższe tabele.

Zgodnie z MSR1 jednostka przedstawia dodatkowo trzeci bilans według stanu na początek poprzedniego okresu, jeżeli zastosowała zmianę zasady (politykę) rachunkowości retrospektywnie. W tym wypadku nie ma takiej konieczności (zgodnie z zapisami MSR1) ponieważ retrospektywne przekształcenie nie miało wpływu na informacje w bilansie sporządzonym na początek poprzedniego okresu (czyli na dzień 31.12.2018).

AKTYWA

<i>w tysiącach zł</i>	Nota	dane według stanu na 31.12.2019 opublikowane w raporcie za rok 2019	efekt zmiany zasad rachunkowości	przekształcone dane według stanu 31.12.2019, prezentowane w niniejszym raporcie
Kasa, środki w Banku Centralnym	17	2 203 444	0	2 203 444
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	18	987 465	0	987 465
Instrumenty pochodne		113 432	0	113 432
Instrumenty kapitałowe		0	0	0
Instrumenty dłużne		874 033	0	874 033
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, inne niż Kredyty i pożyczki udzielone klientom	19	169 610	0	169 610
Instrumenty kapitałowe		66 609	0	66 609
Instrumenty dłużne		103 001	0	103 001
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	20	21 856 275	0	21 856 275
Instrumenty kapitałowe		29 367	0	29 367
Instrumenty dłużne		21 826 908	0	21 826 908
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	21	68 828 777	(139 548)	68 689 229
Obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		1 498 195	0	1 498 195
Wyceniane według zamortyzowanego kosztu		67 330 582	(139 548)	67 191 034
Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, inne niż Kredyty i pożyczki udzielone klientom	22	1 037 840	0	1 037 840
Instrumenty dłużne		48 153	0	48 153
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym		784 248	0	784 248
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu		205 439	0	205 439
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	23	43 159	0	43 159
Inwestycje w jednostkach zależnych, we wspólnych przedsięwzięciach i w jednostkach stowarzyszonych	24	88 874	0	88 874
Rzeczowe aktywa trwałe	25	622 506	0	622 506
Wartości niematerialne	26	331 978	0	331 978
Aktywa z tytułu podatku dochodowego		405 412	0	405 412
Bieżące należności podatkowe		0	0	0
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	27	405 412	0	405 412
Pozostałe aktywa	28	249 448	0	249 448
Aktywa trwałe i grupy do zbycia sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	29	0	0	0
Aktywa razem		96 824 788	(139 548)	96 685 240

ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY

<i>w tysiącach zł</i>	Nota	dane według stanu na 31.12.2019 opublikowane w raporcie za rok 2019	efekt zmiany zasad rachunkowości	przekształcone dane według stanu 31.12.2019, prezentowane w niniejszym raporcie
ZOBOWIĄZANIA				
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	30	353 004	0	353 004
Instrumenty pochodne		150 739	0	150 739
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych		202 265	0	202 265
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu		85 127 543	0	85 127 543
Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych	31	849 452	0	849 452
Zobowiązania wobec klientów	32	81 637 517	0	81 637 517
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	33	90 712	0	90 712
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	34	1 003 657	0	1 003 657
Zobowiązania podporządkowane	35	1 546 205	0	1 546 205
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	23	426 847	0	426 847
Rezerwy	36	304 289	(139 548)	164 741
Nierozstrzygnięte sprawy sporne		250 433	(139 548)	110 885
Udzielone zobowiązania i gwarancje		53 856	0	53 856
Zobowiązania podatkowe		38 057	0	38 057
Bieżące zobowiązania podatkowe		38 057	0	38 057
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	37	0	0	0
Inne zobowiązania	38	1 884 961	0	1 884 961
Zobowiązania razem		88 134 701	(139 548)	87 995 153
KAPITAŁ WŁASNY				
Kapitał zakładowy	39	1 213 117	0	1 213 117
Akcje własne		0	0	0
Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej		1 147 241	0	1 147 241
Skumulowane inne całkowite dochody	39	66 848	0	66 848
Zyski zatrzymane	39	6 262 881	0	6 262 881
Kapitał własny razem		8 690 087	0	8 690 087
Zobowiązania i kapitał własny razem		96 824 788	(139 548)	96 685 240

A. PRZEPIŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI
OPERACYJNEJ

<i>w tysiącach zł</i>	dane za okres 1.01.2019 - 31.12.2019 opublikowane w raporcie za rok 2019	efekt zmiany zasad rachunkowości	przekształcone dane za okres 1.01.2019 - 31.12.2019, prezentowane w niniejszym raporcie
Zysk (strata) po opodatkowaniu	600 683	0	600 683
Korekty razem:	(1 294 390)	0	(1 294 390)
Odsetki otrzymane	2 732 676	0	2 732 676
Odsetki zapłacone	(762 337)	0	(762 337)
Amortyzacja	145 708	0	145 708
Zyski/straty z tytułu różnic kursowych	(8 157)	0	(8 157)
Przychody z tytułu dywidend	(45 244)	0	(45 244)
Rezerwy	190 944	(139 548)	51 396
Wynik na sprzedaży i likwidacji inwestycyjnych aktywów finansowych	(33 976)	0	(33 976)
Zmiana stanu aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat	(437 256)	0	(437 256)
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych innym bankom	(15 858)	0	(15 858)
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom	(6 585 541)	139 548	(6 445 993)
Zmiana stanu należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	32 227	0	32 227
Zmiana stanu zobowiązań wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat	165 707	0	165 707
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków	(4 312 149)	0	(4 312 149)
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	7 986 293	0	7 986 293
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	46 385	0	46 385
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	(102 423)	0	(102 423)
Zmiana stanu rozrachunków z tytułu podatku dochodowego	274 995	0	274 995
Podatek dochodowy zapłacony	(290 232)	0	(290 232)
Zmiana stanu pozostałych aktywów i pasywów	(295 732)	0	(295 732)
Pozostałe pozycje	19 580	0	19 580
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	(693 707)	0	(693 707)

**B. PRZEPLWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI
INWESTYCYJNEJ**

<i>w tysiącach zł</i>	dane za okres 1.01.2019 - 31.12.2019 opublikowane w raporcie za rok 2019	efekt zmiany zasad rachunkowości	przekształcone dane za okres 1.01.2019 - 31.12.2019, prezentowane w niniejszym raporcie
Wpływy z działalności inwestycyjnej	141 749 356	0	141 749 356
Zbycie wartości niematerialnych oraz składników rzeczowego majątku trwałego	24 104	0	24 104
Zbycie akcji i udziałów w podmiotach podporządkowanych	1210	0	1210
Zbycie inwestycyjnych aktywów finansowych	141 678 798	0	141 678 798
Pozostałe wpływy inwestycyjne	45 244	0	45 244
Wydatki z tytułu działalności inwestycyjnej	(142 548 358)	0	(142 548 358)
Nabycie wartości niematerialnych oraz składników rzeczowego majątku trwałego	(138 025)	0	(138 025)
Nabycie akcji i udziałów w podmiotach podporządkowanych	(1 591 434)	0	(1 591 434)
Nabycie inwestycyjnych aktywów finansowych	(140 818 899)	0	(140 818 899)
Pozostałe wydatki inwestycyjne	0	0	0
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(799 002)	0	(799 002)

**C. PRZEPLWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI
FINANSOWEJ**

<i>w tysiącach zł</i>	dane za okres 1.01.2019 - 31.12.2019 opublikowane w raporcie za rok 2019	efekt zmiany zasad rachunkowości	przekształcone dane za okres 1.01.2019 - 31.12.2019, prezentowane w niniejszym raporcie
Wpływy z działalności finansowej	865 000	0	865 000
Zaciągnięcie kredytów długoterminowych	35 000	0	35 000
Emisja dłużnych papierów wartościowych	0	0	0
Zwiększenie stanu zobowiązań podporządkowanych	830 000	0	830 000
Wpływy z emisji akcji własnych oraz dopłat do kapitału	0	0	0
Pozostałe wpływy finansowe	0	0	0
Wydatki z tytułu działalności finansowej	(140 190)	0	(140 190)
Splata kredytów długoterminowych	(88 467)	0	(88 467)
Wykup dłużnych papierów wartościowych	0	0	0
Zmniejszenie stanu zobowiązań podporządkowanych	0	0	0
Wydatki z tytułu kosztów emisji	0	0	0
Umorzenie akcji	0	0	0
Płatności dywidend i innych wypłat na rzecz właścicieli	0	0	0
Pozostałe wydatki finansowe	(51 723)	0	(51 723)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	724 810	0	724 810
D. ZMIANA STANU ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NETTO (A+B+C)	(767 899)	0	(767 899)
- w tym z tytułu różnic kursowych	152	0	152
E. ŚRODKI PIENIĘŻNE NA POCZĄTEK OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO	4 520 688	0	4 520 688
F. ŚRODKI PIENIĘŻNE NA KONIEC OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO (D+E)	3 752 789	0	3 752 789

8.2. STANDARDY I INTERPRETACJE PRZYJĘTE W ROKU 2020 ORAZ NIEOBOWIĄZUJĄCE NA DZIEŃ BILANSOWY

ZMIANY DO ISTNIEJĄCYCH STANDARDÓW OBOWIĄZUJĄCE POCZĄWSZY OD SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2020 ROK

Następujące zmiany do istniejących standardów wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) weszły w życie po raz pierwszy dla sprawozdań finansowych za 2020 rok:

- **Zmiany do MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć”** - definicja przedsięwzięcia (obowiązujące w odniesieniu do połączeń, w przypadku których data przejęcia przypada na początek pierwszego okresu rocznego rozpoczynającego się 1 stycznia 2020 r. lub później oraz w odniesieniu do nabycia aktywów, które nastąpiło w dniu rozpoczęcia w/w okresu rocznego lub później),
- **Zmiany do MSSF 9 „Instrumenty finansowe”, MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” oraz MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji”** - Reforma Referencyjnej Stopy Procentowej (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub później),
- **Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” i MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów”** - Definicja istotności (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub później),
- **Zmiany odniesień do założeń koncepcyjnych zawartych w MSSF** (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub później).

Wyżej wymienione zmiany do standardów nie miały istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Banku za 2020 rok.

NOWE STANDARDY ORAZ ZMIANY DO ISTNIEJĄCYCH STANDARDÓW, JAKIE ZOSTAŁY JUŻ WYDANE PRZEZ RMSR, ALE JESZCZE NIE WESZŁY W ŻYCIE

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego następujące nowe standardy oraz zmiany do istniejących standardów zostały wydane przez RMSR, ale nie weszły jeszcze w życie:

- **MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe”** z późniejszymi zmianami do MSSF 17 (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2023 roku lub później),
- **Zmiany do MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć”** - zmiany odniesień do założeń koncepcyjnych wraz ze zmianami do MSSF 3 (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2022 roku lub później),
- **Zmiany do MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe”** - przedłużenie tymczasowego zwolnienia ze stosowania MSSF 9 (data wygaśnięcia tymczasowego zwolnienia z MSSF 9 została przedłużona na okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2023 roku lub później),
- **Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”** - Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem oraz późniejsze zmiany (data wejścia w życie zmian została odroczone do momentu zakończenia prac badawczych nad metodą praw własności),

- **Zmiany do MSSF 16 „Leasing”** - ulgi w spłatach czynszu w związku z Covid-19 (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 czerwca 2020 roku lub później. Wcześniejsze zastosowanie jest dozwolone, również w sprawozdaniach finansowych niezatwierdzonych do publikacji w dniu 28 maja 2020 roku. Zmiana ta jest również dostępna dla raportów śródrocznych).
- **Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”** - Klasyfikacja zobowiązań jako krótkoterminowe lub długoterminowe (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2023 roku lub później),
- **Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe”** - przychody uzyskiwane przed przyjęciem składnika aktywów trwałych do użytkowania (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2022 roku lub później),
- **Zmiany do MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”** - umowy rodzące obciążenia - koszt wypełnienia umowy (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2022 roku lub później),
- **Zmiany do MSSF 9 „Instrumenty finansowe”, MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”, MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji”, MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe” oraz MSSF 16 „Leasing”** - Reforma Referencyjnej Stopy Procentowej - Etap 2 (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku lub później),
- **Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2018 - 2020)”** - dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 1, MSSF 9, MSSF 16 oraz MSR 41) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa (zmiany do MSSF 1, MSSF 9 oraz MSR 41 obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2022 roku lub później, zmiany do MSSF 16 dotyczą jedynie przykładu ilustrującego, a zatem nie podano daty jej wejścia w życie).

Bank postanowił nie skorzystać z możliwości wcześniejszego zastosowania powyższych nowych standardów oraz zmian do istniejących standardów. Według szacunków Banku, wyżej wymienione nowe standardy oraz zmiany do istniejących standardów nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez Bank na dzień bilansowy.

8.3. PRZYJĘTE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Podstawy sporządzenia sprawozdania finansowego

Sprawozdanie finansowe Banku Millennium S.A. zostało sporządzone za rok obrotowy od 1 stycznia 2020 roku do 31 grudnia 2020 roku, w oparciu o założenie kontynuowania przez Bank działalności gospodarczej w niezmnieszonej istotnie zakresie, w okresie nie krótszym niż rok od dnia bilansowego. Sprawozdanie zostało przygotowane w złotych polskich, a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, zostały podane w tysiącach złotych (tys. zł).

W sprawozdaniu zastosowano koncepcję wartości godziwej dla aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych FVTPL, w tym instrumentów pochodnych oraz aktywów finansowych klasyfikowanych FVTOCI. Pozostałe składniki aktywów finansowych i zobowiązań finansowych (w tym kredyty i pożyczki) wykazywane są w wartości zamortyzowanego kosztu ustalonego przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości (za wyjątkiem kredytów nie spełniających testu SPPI) lub cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF, w brzmieniu przyjętym przez UE, wymaga od kierownictwa dokonania subiektywnych ocen, estymacji i przyjęcia założeń, które wpływają na stosowane zasady rachunkowości oraz na prezentowane kwoty aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów. Za wybór, stosowanie, rozwój i sprawdzenie trafności przyjętych estymacji odpowiada jednostka merytoryczna Banku, przyjęte założenia są następnie zatwierdzane przez kierownictwo Banku. Szacunki i założenia dokonywane są w oparciu o dostępne dane historyczne oraz szereg innych czynników, które są uważane za właściwe w danych warunkach. Wyniki tworzą podstawę do dokonywania szacunków odnośnie wartości bilansowych aktywów i pasywów, których nie da się określić w jednoznaczny sposób na podstawie innych źródeł. Wyniki rzeczywiste mogą się różnić od wartości szacunkowych.

Zgodność rzeczywistych wyników i dokonanych szacunków i założeń jest weryfikowana na bieżąco. Korekty w szacunkach są rozpoznawane w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku pod warunkiem, że korekta dotyczy tylko tego okresu lub w okresie, w którym dokonano zmiany i w okresach przyszłych, jeśli korekta wpływa zarówno na bieżący jak i przyszłe okresy.

Poniżej prezentowane zasady rachunkowości zostały zastosowane do wszystkich okresów sprawozdawczych zaprezentowanych w sprawozdaniu finansowym.

Waluta funkcjonalna oraz waluta prezentacji

Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniu finansowym Banku wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym prowadzi on działalność („waluta funkcjonalna”). Sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych, które są walutą funkcjonalną i walutą prezentacji Banku.

Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Zyski i straty kursowe z tytułu rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w Rachunku zysków i strat.

Różnice kursowe z tytułu pozycji pieniężnych, zarówno tych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat, jak i wycenianych do wartości godziwej przez Inne całkowite dochody, są wykazywane w Rachunku zysków i strat.

Różnice kursowe z tytułu pozycji niepieniężnych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy są wykazywane w Rachunku zysków i strat, natomiast różnice kursowe z tytułu pozycji niepieniężnych klasyfikowanych jako wyceniane do wartości godziwej przez Inne całkowite dochody są wykazywane w Innych składnikach całkowitych dochodów.

Połączenia pod wspólną kontrolą

W przypadku połączeń spółek Grupy Kapitałowej (transakcja pod wspólną kontrolą), Bank przyjmuje zasadę rachunkowości polegającą na stosowaniu metody „wartości od poprzednika” (ang. predecessor accounting). Bank ujmuje w jednostkowym sprawozdaniu finansowym wartości bilansowe aktywów i zobowiązań spółki przejmowanej będącej jednostką zależną według wartości ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej w odniesieniu do tej jednostki zależnej, włączając w to również wartość firmy powstałą w wyniku nabycia tej spółki zależnej.

Ewentualna różnica między wartością bilansową przejętych aktywów netto po korektach, o których mowa powyżej a wartością inwestycji w jednostkę zależną wykazaną w jednostkowym sprawozdaniu finansowym Banku ujmowana jest w kapitałach własnych jako „Zyski zatrzymane”.

Wynik finansowy netto osiągnięty przez spółkę przejmowaną do dnia poprzedzającego dzień połączenia wykazywany jest w sprawozdaniu finansowym Banku w pozycji kapitałów własnych jako „Zyski zatrzymane”.

Zastosowanie szacunków w związku ze stosowanymi zasadami rachunkowości

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga dokonania przez Bank pewnych szacunków oraz przyjęcia pewnych założeń, które mają wpływ na kwoty prezentowane w sprawozdaniu finansowym. Szacunki i założenia, które podlegają ciągłej ocenie przez kierownictwo Banku, oparte są o doświadczenia historyczne i inne czynniki, w tym oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się uzasadnione. Mimo, że szacunki te opierają się na najlepszej wiedzy dotyczącej warunków bieżących i działań, które Bank podejmuje, rzeczywiste rezultaty mogą się od tych szacunków różnić. Poniżej przedstawiono najistotniejsze obszary dla których Bank dokonuje oszacowań:

- Utrata wartości kredytów i pożyczek

Szacowanie utraty wartości w Banku bazuje na koncepcie „oczekiwanej straty kredytowej” (ang. Expected Credit Loss - ECL). W efekcie Bank wyznacza odpisy z tytułu utraty wartości, w oparciu o oczekiwane straty kredytowe oraz uwzględnienie prognoz przyszłych warunków ekonomicznych podczas dokonywania oceny ryzyka kredytowego danej ekspozycji.

Metodologia i założenia przyjęte do wyznaczania utraty wartości ekspozycji kredytowych są regularnie monitorowane w celu zmniejszenia rozbieżności pomiędzy stratami szacowanymi a rzeczywistymi. W celu oceny adekwatności odpisów z tytułu utraty wartości, wyznaczonych zarówno w ramach analizy indywidualnej, jak i kolektywnej, przeprowadzana jest okresowo (nie rzadziej niż raz w roku) weryfikacja historyczna (backtesting), której wyniki są brane pod uwagę przy definiowaniu działań, mających na celu poprawę jakości procesu.

Dodatkowe informacje zostały zaprezentowane w **Rozdziale 9. „Zarządzanie ryzykiem finansowym”**.

- Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych nienotowanych na aktywnych rynkach ustala się stosując techniki wyceny zgodnie ze stosowaną przez Bank polityką rachunkowości. Dla instrumentów pochodnych o charakterze nieopcynym oraz dłużnych papierów wartościowych stosowane są modele bazujące na zdyskontowanych przepływach pieniężnych. Dla instrumentów pochodnych o charakterze opcynym stosuje się modele wyceny opcji. Wszystkie modele są zatwierdzane przed użyciem, a także kalibrowane w celu zapewnienia, że otrzymane wyniki odzwierciedlają rzeczywisty poziom wartości godziwej wycenianych instrumentów. W miarę możliwości w modelach wykorzystywane są wyłącznie dane możliwe do zaobserwowania, pochodzące z aktywnego rynku.

W przypadku braku pochodzących z aktywnego rynku parametrów wyceny, wartość godziwa jest określana w oparciu o zastosowanie technik wyceny wykorzystujących szacunkowe parametry wsadowe.

Bank wycenia instrumenty finansowe stosując poniższe metody wyceny w następującej hierarchicznie kolejności:

- Ceny kwotowane na aktywnym rynku identycznych instrumentów dla następujących instrumentów finansowych:

Dłużne papiery skarbowe stałokuponowe i zerokuponowe oraz zmiennoprocentowe;

- Techniki wyceny w oparciu o parametry pochodzące z rynku dla następujących instrumentów finansowych:

Dłużne papiery skarbowe zmiennoprocentowe,

Instrumenty pochodne:

- FRA, IRS, CIRS,
- FX Swap, FX Forward,
- Instrumenty pochodne wbudowane,

Bony emitowane przez Bank Centralny;

- Techniki wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów nie pochodzących z rynku:
*Dłużne papiery wartościowe pozostałych emitentów (np. gminy),
Akcje VISA Incorporation,
Kredyty obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat,
Instrumenty pochodne:*
 - Opcje walutowe nabyte przez Bank,
 - Opcje na indeksy nabyte/wystawione przez Bank.

W celu oszacowania wartości godziwej akcji uprzywilejowanych VISA, uwzględniono wartość pieniądza w czasie oraz okres konwersji akcji uprzywilejowanych na akcje zwykłe VISA.

Do oszacowania wartości godziwej kredytów, z uwagi na brak dostępności wartości rynkowej, posłużono się wewnętrznym modelem wyceny z uwzględnieniem założenia, iż w momencie udzielenia kredytu wartość godziwa równa jest cenie transakcyjnej.

Wartość godziwa kredytów bez rozpoznanej utraty wartości jest równa sumie przyszłych oczekiwanych przepływów pieniężnych zdyskontowanych na daną datę bilansową. Stopa dyskontująca stanowi sumę: kosztu ryzyka, kosztu finansowania, wartości oczekiwanego zwrotu.

Wartość godziwa kredytów o rozpoznanej utracie wartości jest równa sumie przyszłych oczekiwanych odzysków zdyskontowanych z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej, uznając że średnie oczekiwane odzyski uwzględniają w pełni element ryzyka kredytowego.

Do wyceny instrumentów pochodnych Bank stosuje komponent ryzyka kredytowego uwzględniający zarówno ryzyko kontrahenta (korekta wartości kredytowej, z ang. credit value adjustment - CVA) jak i ryzyko własne Banku (korekta wartości debetowej, z ang. debit value adjustment - DVA). Bank ocenia, że wpływ nieobserwowalnych danych wejściowych związanych ze stosowaniem tego komponentu na proces ustalania wartości godziwej jest nieistotny.

- Utrata wartości innych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Bank ocenia istnienie przesłanek, które wskazują, czy nastąpiła utrata wartości składników aktywów trwałych. W przypadku zidentyfikowania takiej przesłanki, Bank dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej. Oszacowanie wartości użytkowej składnika aktywów trwałych (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne) wiąże się, między innymi, z przyjęciem założeń w zakresie szacunków co do kwot, terminów przyszłych przepływów pieniężnych, które Bank może uzyskać z tytułu danego składnika aktywów trwałych (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne). Szacując wartość godziwą pomniejszoną o koszty sprzedaży Bank opiera się na dostępnych danych rynkowych na ten temat lub wycenach sporządzonych przez niezależnych rzeczoznawców.

- Rezerwa na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych

Zważywszy na zwiększone ryzyko prawne związane z walutowymi kredytami hipotecznymi, Bank tworzy dedykowaną na to ryzyko rezerwę. Metodologia opracowana przez Bank jest oparta o następujące główne parametry: (1) liczba bieżących (w tym powództw zbiorowych) i potencjalnych przyszłych spraw sądowych, które pojawią się w określonym (trzyletnim) horyzoncie czasowym, (2) kwota potencjalnej straty Banku w przypadku konkretnego wyroku sądu (wzięto pod uwagę trzy negatywne scenariusze wyroków), (3) prawdopodobieństwo uzyskania konkretnego wyroku sądowego obliczonego na podstawie statystyk wyroków sektora bankowego w Polsce i uzyskanych opinii prawnych.

Zmiana wartości rezerwy lub jej wykorzystanie będą zależne od ostatecznych wyroków sądów w konkretnych sprawach oraz od liczby spraw sądowych.

- Rezerwa na potencjalne zwroty kosztów pożyczek w przypadku wcześniejszej spłaty

Biorąc pod uwagę wydykt Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, który stwierdził, że konsument ma prawo żądać zmniejszenia całkowitej kwoty kosztów pożyczki na którą składają się odsetki i koszty przypadające na pozostały okres obowiązywania umowy w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu, Bank tworzy rezerwę na potencjalne zwroty dla klientów. Rezerwa została oszacowana na podstawie maksymalnej kwoty potencjalnych zwrotów i prawdopodobieństwa dokonania płatności.

- Inne wartości szacunkowe

Rezerwa na odprawy emerytalne wyliczana jest metodą aktuarialną przez niezależnego aktuarium jako wartość obecna przyszłych zobowiązań Banku wobec pracowników według stanu zatrudnienia i płac na dzień aktualizacji. Rezerwa na odprawy emerytalne podlega aktualizacji na bazie rocznej. Wyliczenie rezerw jest oparte na szeregu założeń, zarówno co do warunków makroekonomicznych jak i założeń dotyczących rotacji pracowników, ryzyka śmierci i innych.

W odniesieniu do świadczeń pracowniczych, takich jak premie dla wyższej kadry kierowniczej, premie dla pracowników, Zarząd Banku dokonuje szacunków wysokości świadczeń na dzień bilansowy. Ostateczna kwota przedmiotowych świadczeń pracowniczych jest ustalana decyzją Komitetu Personalnego Zarządu Banku lub Komitetu Personalnego Rady Nadzorczej Banku.

Aktywa i zobowiązania finansowe

Klasyfikacja

Zgodnie z wymogami MSSF 9 aktywa finansowe klasyfikowane są w momencie ich początkowego ujęcia (i w dniu wdrożenia MSSF9) do jednej z trzech kategorii:

- 1) Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu (dalej „AC” - ang. Amortised Cost),
- 2) Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (dalej „FVTPL” - ang. Fair Value Through Profit & Loss),
- 3) Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody (dalej „FVTOCI” - ang. Fair Value Through Other Comprehensive Income).

Klasyfikacja instrumentów finansowych do jednej z powyższych kategorii przeprowadzana jest na podstawie:

- 1) Modelu biznesowego zarządzania aktywami finansowymi

Ocena modelu biznesowego polega na ustaleniu, czy składnik aktywów finansowych jest utrzymywany:

- dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z kontraktu,
- zarówno w celu otrzymywania przepływów pieniężnych wynikających z kontraktu jak i sprzedaży składnika aktywów finansowych lub
- w innych celach biznesowych.

- 2) Testu charakterystyki kontraktowych przepływów pieniężnych związanych z aktywami finansowymi (Test SPPI - ang. *Solely Payment of Principal and Interest*)

Test SPPI ma na celu ocenę charakterystyki kontraktowych przepływów pieniężnych i w konsekwencji weryfikację, czy:

- warunki umowne powodują powstanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które stanowią tylko i wyłącznie spłatę kapitału i odsetek od tego kapitału,
- kapitał stanowi wartość godziwą kredytu w momencie jego rozpoznania,
- odsetki stanowią odzwierciedlenie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyka kredytowego, ryzyka płynności, marży Banku i innych kosztów administracyjnych związanych z wartością kapitału pozostającego do spłaty w danym momencie.

Instrumenty finansowe są klasyfikowane w momencie początkowego ujęcia lub w następstwie znaczącej modyfikacji instrumentu. Zmiana klasyfikacji aktywów finansowych jest powodowana zmianą modelu biznesowego. Reklasyfikacja jest dokonywana prospektywnie, tj. nie wpływa na wyceny wartości godziwej, odpisy aktualizujące ani naliczone odsetki ujęte do dnia reklasyfikacji.

Modele Biznesowe Banku

Zgodnie z MSSF 9 sposób zarządzania aktywami może zostać przypisany do następujących modeli:

- 1) Held To Collect (dalej „HTC”),
- 2) Both Held to Collect and for Sale (dalej “HTC&FS”),
- 3) Inne, np. działalność tradingowa, zarządzanie aktywami w oparciu o zmiany wartości godziwej, maksymalizowanie przepływów pieniężnych poprzez sprzedaż.

Model Held To Collect (HTC)

Charakterystyka modelu:

- 1) Celem modelu jest utrzymywanie aktywów finansowych w celu uzyskania kontraktowych przepływów pieniężnych,
- 2) Sprzedaż ma charakter sporadyczny,
- 3) Co do zasady, najniższe poziomy sprzedaży w porównaniu z pozostałymi modelami (pod względem częstotliwości oraz wolumenu).

Warunki dopuszczające sprzedaż w modelu HTC:

- 1) Niska częstotliwość,
- 2) Niski wolumen,
- 3) Sprzedaż związana z ryzykiem kredytowym (sprzedaż spowodowana pogorszeniem jakości kredytowej danego aktywa finansowego do poziomu, w którym nie spełnia wymagań polityki inwestycyjnej).

Sprzedaż posiadająca przynajmniej jedną z powyższych cech nie stanowi przeszkody w zakwalifikowaniu grupy aktywów do modelu HTC

Wpływ na klasyfikację i wycenę:

Instrumenty przypisane do modelu HTC są klasyfikowane jako wyceniane według zamortyzowanego kosztu pod warunkiem, że spełnione są kryteria Testu SPPI. Wartość instrumentów wyliczana jest w oparciu o efektywną stopę procentową, która jest stosowana do ustalenia przychodów odsetkowych, a następnie korygowana o odpisy z tytułu utraty wartości odzwierciedlające oczekiwane straty kredytowe. Wycenie według zamortyzowanego kosztu podlega portfel kredytowy Banku (z wyjątkiem pożyczek niespełniających testu SPPI) oraz dłużne papiery wartościowe emitowane przez jednostki samorządu terytorialnego (portfel obligacji komunalnych), ponieważ instrumenty te co do zasady utrzymywane są przez Bank do uzyskania kontraktowych przepływów pieniężnych, a transakcje sprzedaży występują sporadycznie.

Model Both Held to Collect and for Sale (HTC&FS)

Charakterystyka modelu:

- 1) Integralnymi celami modelu biznesowego są zarówno uzyskanie kontraktowych przepływów pieniężnych, jak i sprzedaż (w szczególności model spełnia założenia HTC&FS, jeśli jego celem jest zarządzanie bieżącymi potrzebami płynnościowymi bieżącego zapotrzebowania płynnościowego, utrzymanie założonego profilu rentowości i / lub dopasowanie czasu trwania (duration) aktywów i zobowiązań finansowych),
- 2) Poziomy sprzedaży są zazwyczaj wyższe niż w modelu HTC.

Wpływ na klasyfikację i wycenę:

Zgodnie z MSSF 9 instrumenty przypisane do modelu HTC&FS są klasyfikowane jako wyceniane w wartości godziwej przez kapitał (FVTOCI) pod warunkiem, że warunki umowne tych instrumentów powodują powstanie w określonych momentach przepływów pieniężnych stanowiących wyłącznie spłatę kapitału oraz odsetek od niespłaconej części kapitału (spełniony jest Test SPPI). Instrumenty te wyceniane są w wartości godziwej pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości, wynik z wyceny ujmuje się w innych całkowitych dochodach do momentu usunięcia z bilansu aktywów finansowych.

Model HTC&FS ma zastosowanie do portfela rządowych papierów wartościowych oraz bonów pieniężnych Narodowego Banku Polskiego (w szczególności portfel płynnościowy i inwestycyjny).

Instrumenty kapitałowe (za wyjątkiem podmiotów powiązanych) klasyfikowane są jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (FVTPL), o ile zgodnie z intencją zarządzających nimi jednostek nie stanowią inwestycji strategicznej, lub według wartości godziwej z odniesieniem skutków wyceny w pozostałych całkowitych dochodach (FVTOCI) w przypadku instrumentów, które nie są utrzymywane w celach handlowych. Decyzja o skorzystaniu z opcji wyceny instrumentów kapitałowych do wartości godziwej z odniesieniem skutków wyceny w innych całkowitych dochodach podejmowana jest przez Bank w dniu początkowego ujęcia danego instrumentu i stanowi desygnację nieodwołalną (nawet w momencie sprzedaży zysk/strata na transakcji nie jest ujmowana w Rachunku Zysków i Strat).

Inne modele

Charakterystyka modelu:

- 1) Model biznesowy nie spełnia założeń modeli HTC oraz HTC&FS.
- 2) Uzyskiwanie przepływów pieniężnych z tytułu odsetek i kapitału nie jest głównym celem modelu biznesowego (nie spełniony Test SPPI).

Do tej kategorii należy zaliczyć w szczególności:

- 1) Portfele zarządzane w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych ze sprzedaży aktywów, w szczególności „przeznaczone do obrotu”
- 2) Portfele, których wyniki zarządzania oceniane są na podstawie wartości godziwej.

Aktywo finansowe należy uznać za przeznaczone do obrotu, jeśli:

- 1) Zostało nabyte głównie w celu sprzedaży w krótkim terminie,
- 2) W momencie początkowego ujęcia, jest częścią portfela instrumentów finansowych zarządzanych łącznie, dla których istnieją dowody potwierdzające prawidłowość, że w ostatnim czasie faktycznie generowały krótkoterminowe zyski, lub
- 3) Jest instrumentem pochodnym, z wyłączeniem instrumentów pochodnych wyznaczonych do rachunkowości zabezpieczeń i będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi.

Termin „obróć” oznacza przy tym aktywne i częste zakupy i sprzedaże instrumentów. Cechy te nie stanowią jednak warunku koniecznego, aby zaklasyfikować instrument finansowy jako przeznaczony do obrotu.

Wpływ na klasyfikację i wycenę:

Aktywa finansowe utrzymywane w ramach modeli innych niż HTC lub HTC&FS są wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (FVTPL).

Model biznesowy inny niż HTC bądź HTC&FS będzie miał zastosowanie do portfeli następujących aktywów finansowych:

- 1) Instrumenty pochodne,
- 2) Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu,
- 3) Instrumenty kapitałowe niedesygnowane jako inwestycje strategiczne,
- 4) Aktywa finansowe nieodwołalnie wyznaczone przy początkowym ujęciu do wyceny według wartości godziwej przez wynik finansowy (nawet w przypadku, gdy składnik aktywów nie spełnia warunków, aby zostać wyceniony na wartość FVTPL) w celu wyeliminowania lub znacznego zmniejszenia niedopasowania księgowego, które miałyby miejsce gdyby nie dokonano takiej desygnacji.

Test charakterystyki kontraktowych przepływów pieniężnych (Test SPPI)

Ocena spełnienia kryterium Testu SPPI jest przeprowadzana w następujących przypadkach:

- udzielenie instrumentu dłużnego;
- zakup instrumentu dłużnego;
- renegotjacja warunków umownych.

Przedmiotem Testu SPPI są warunki umowne instrumentów dłużnych ujętych w bilansie, analizie nie podlegają produkty pozabilansowe.

Test SPPI przeprowadzany jest na etapie projektowania produktu/umowy kredytowej co umożliwia podjęcie decyzji zatwierdzających z uwzględnieniem przyszłego sposobu wyceny ekspozycji.

W ramach Testu SPPI oceniany jest między innymi wpływ zmodyfikowanego elementu na przepływy pieniężne wynikające z zawartego kontraktu. Cechy kontraktowe wprowadzające zmienność lub ryzyko przepływów pieniężnych niezwiązane bezpośrednio z przepływami z tytułu spłat odsetek i kapitału mogą zostać ocenione jako niemające wpływu na klasyfikację (spełnienie kryteriów Testu SPPI), jeżeli zostaną określone jako posiadające zaniedbywalny wpływ na klasyfikację (istnienie cechy „de minimis”) lub taki wpływ nie jest zaniedbywalny (brak charakteru „de minimis”) lecz może wystąpić jedynie w wyjątkowo rzadkich przypadkach (istnienie cechy „not genuine”).

W przypadkach, gdy ma miejsce modyfikacja wartości pieniądza w czasie, np. w razie niedopasowania okresu przeszacowania stopy procentowej z tenorem stawki bazowej, w celu weryfikacji spełnienia Testu SPPI Bank przeprowadza ocenę na podstawie Benchmark Testu, czyli porównania instrumentu wynikającego z kontraktu z instrumentem bazowym (który posiada te same cechy umowne co instrument podlegający analizie, za wyjątkiem elementu modyfikacji pieniądza w czasie).

Aktywa typu non-recourse (produkty, dla których roszczenie Banku jest ograniczone do określonych aktywów dłużnika lub przepływów pieniężnych z określonych aktywów), w szczególności produkty typu „project finance” oraz „object finance” (produkty w których kredytobiorca, najczęściej spółka specjalnego przeznaczenia charakteryzuje się minimalnym poziomem kapitałów własnych, a jedynym składnikiem jego majątku jest kredytowane aktywo), oceniane są przez porównanie wartości zabezpieczenia w stosunku do kwoty kapitału udzielonego kredytu. Identyfikacja odpowiedniego bufora na pokrycie ryzyka zmian wartości zabezpieczenia, powoduje spełnienie warunków Testu.

Negatywny wynik Testu SPPI, implikuje wycenę instrumentu dłużnego według FVTPL, powodując odejście od standardowej metody wyceny według zamortyzowanego kosztu lub według FVTOCI.

Modyfikacje warunków umowy kredytowej

Modyfikacje warunków umowy kredytowej w trakcie okresu kredytowania, to m.in.:

- zmiany terminów spłaty całości lub części należności,
- zmiany wysokości rat spłaty należności,
- zmiany oprocentowania lub zaprzestania naliczania odsetek,
- kapitalizacja zaległych lub bieżących odsetek,
- przewalutowanie zadłużenia (o ile możliwość taka nie wynika z pierwotnej umowy),
- ustanowienie, zmiana bądź zniesienie istniejącego zabezpieczenia należności.

Każda tego typu modyfikacja skutkować może koniecznością wyłączenia z bilansu i ponownej klasyfikacji aktywa finansowego uwzględniającej przeprowadzenie Testu SPPI.

W przypadku zidentyfikowania modyfikacji warunków kontraktowych kredytu, Bank przeprowadza ocenę jakościową i ilościową w celu określenia czy daną modyfikację należy uznać za znaczącą i w konsekwencji, wyłączyć oryginalne aktywo finansowe z bilansu i rozpoznać je jako nowe (zmodyfikowane) aktywo według wartości godziwej. Znacząca modyfikacja ma miejsce jeżeli spełnione są następujące warunki:

- kryterium ilościowe: zwiększenie zaangażowania dłużnika, rozumiane jako wzrost kapitału każdej pojedynczej ekspozycji kredytowej powyżej 10% w stosunku do kapitału sprzed podwyższenia. W przypadku wystąpienia kryterium ilościowego powyżej 10% uznaje się modyfikację za istotną, natomiast wystąpienie kryterium ilościowego do wysokości 10% skutkuje uznaniem modyfikacji za nieistotną. Kryterium ilościowe nie ma zastosowania dla kredytów znajdujących się w restrukturyzacji, tzn. w przypadku takich ekspozycji każda zmiana zaangażowania dłużnika skutkuje rozpoznaniem modyfikacji nieistotnej ze względu na fakt, iż umowa ugody lub restrukturyzacji ma na celu odzyskanie należności i nie stanowi nowej transakcji zawartej na odmiennych warunkach,
- kryteria jakościowe: konwersja ekspozycji na inną walutę (o ile możliwość konwersji nie była uwzględniana w pierwotnej umowie), zmiana wyniku testu SPPI. Wystąpienie kryterium jakościowego skutkuje uznaniem modyfikacji za istotną.

Jeśli wynikające z umowy przepływy pieniężne podlegają modyfikacji, która nie prowadzi do zaprzestania ujmowania danego składnika aktywów (tzw. nieistotna modyfikacja), Bank dokonuje korekty wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych i ujmuje zysk lub stratę z tytułu nieistotnej modyfikacji w wyniku finansowym (w odrębnej pozycji Rachunku zysków strat - „wynik z tytułu modyfikacji”). Korektę wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych stanowi różnica dyskontowanych przepływów pieniężnych przed i po modyfikacji warunków umownych. Wszelkie poniesione koszty i opłaty korygują wartość bilansową zmodyfikowanego składnika aktywów finansowych i są amortyzowane w okresie pozostającym do daty wymagalności zmodyfikowanego składnika aktywów finansowych.

Aktywa POCI

Aktywa POCI („purchased or originated credit-impaired”) to aktywa finansowe, które w momencie początkowego ujęcia mają stwierdzoną utratę wartości. Aktywa finansowe, które zostały zaklasyfikowane jako POCI w momencie początkowego ujęcia, są przez Bank traktowane jako POCI we wszystkich następujących okresach do momentu zaprzestania ich ujmowania w bilansie, a oczekiwana strata kredytowa jest obliczana na bazie ECL uwzględniającego cały okres istnienia składnika aktywów finansowych, niezależnie od przyszłych zmian szacunków dotyczących generowanych przez nie przepływów pieniężnych (ewentualnego uzdrowienia aktywa).

Aktywa POCI mogą powstać na 3 różne sposoby, tj.:

- 1) poprzez nabycie kontraktu spełniającego definicję POCI (np. w wyniku kupna portfela „złych kredytów”)
- 2) poprzez zawarcie kontraktu, który jest POCI w momencie pierwotnego udzielenia (np. udzielenie kredytu klientowi w złej kondycji finansowej z nadzieją na jej poprawę w przyszłości)
- 3) poprzez istotną modyfikację kontraktu zaliczanego do koszyka 3 kwalifikującą ten kontrakt do wyłączenia z bilansu, a następnie do ponownego ujęcia w bilansie już jako kontraktu spełniającego definicję POCI.

Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe w dniu ich nabycia lub powstania zalicza się do następujących kategorii:

- 1) zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, lub
- 2) pozostałe zobowiązania finansowe (wyceniane w AC).

Zobowiązania finansowe nie podlegają przeklasyfikowaniu.

Ujmowanie instrumentów finansowych w bilansie

Bank ujmuje składnik aktywów lub zobowiązanie finansowe w bilansie, gdy staje się stroną umowy tego instrumentu. Standaryzowane transakcje kupna i sprzedaży aktywów finansowych ujmowane są w dniu zawarcia transakcji.

Wszystkie instrumenty finansowe w momencie początkowego ujęcia są wyceniane do wartości godziwej skorygowanej, w przypadku instrumentów finansowych innych niż klasyfikowane jako wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat, o koszty transakcji, które mogą być przypisane bezpośrednio do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego.

Zaprzestanie ujmowania instrumentów finansowych w bilansie

Składnik aktywów finansowych jest wyłączany z bilansu Banku w momencie, kiedy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych z nim związanych lub, kiedy Bank przenosi składnik aktywów finansowych na podmiot trzeci. Przeniesienie to ma miejsce wtedy, gdy Bank:

- przenosi umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych lub
- zatrzymuje umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów, ale przyjmuje umowny obowiązek przekazania tych przepływów jednostce spoza Banku.

Przenosząc składnik aktywów finansowych Bank ocenia, w jakim stopniu zachowuje ryzyko i korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych. W tym przypadku:

- jeżeli Bank przenosi zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych, to wyłącza składnik aktywów finansowych z bilansu;
- jeżeli Bank zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych to w dalszym ciągu ujmuje składnik aktywów finansowych w bilansie;
- jeżeli Bank nie przenosi ani nie zachowuje zasadniczo całego ryzyka i wszystkich korzyści związanych z posiadaniem składnika aktywów finansowych, to Bank ustala, czy zachowała kontrolę nad tym składnikiem aktywów finansowych. W przypadku zachowania kontroli składnik aktywów finansowych jest ujmowany w bilansie Banku do wysokości wynikającej z trwałego zaangażowania, odpowiednio w przypadku braku kontroli jest z bilansu wyłączany.

Bank wyłącza ze swojego bilansu zobowiązanie finansowe (lub jego część), gdy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygaś.

Rachunkowość zabezpieczeń i instrumenty pochodne

Wycena do wartości godziwej

Pochodne instrumenty finansowe wykazywane są w wartości godziwej począwszy od dnia zawarcia transakcji. Wartość godziwą ustala się w oparciu o notowania instrumentów na aktywnych rynkach, w tym w oparciu o ceny niedawno zawartych transakcji. Rynek jest uważany za aktywny, gdy kwotowane ceny instrumentów są regularnie dostępne i wynikają z rzeczywistych transakcji zawieranych na tym rynku oraz reprezentują poziom, po którym Bank mógłby zawrzeć takie transakcje. W przypadku, gdy rynek instrumentów nie jest aktywny, Bank określa wartość godziwą z wykorzystaniem technik wyceny, w tym modeli bazujących na zdyskontowanych przepływach pieniężnych oraz modeli wyceny opcji. Stosowane przez Bank techniki wyceny oparte są o maksymalne wykorzystanie danych wsadowych pochodzących z aktywnego rynku, takich jak stopy procentowe, kursy walutowe oraz zmienności implikowane. W przypadku braku danych wsadowych pochodzących z aktywnego rynku, Bank wykorzystuje w technikach wyceny własne szacunki parametrów wyceny w oparciu o swoją najlepszą wiedzę i doświadczenie.

Dodatkowym elementem wyceny instrumentów pochodnych jest komponent ryzyka kredytowego uwzględniający zarówno ryzyko kontrahenta (korekta wartości kredytowej, z ang. credit value adjustment - CVA) jak i ryzyko własne Banku (korekta wartości debetowej, z ang. debit value adjustment - DVA).

Ujmowanie instrumentów pochodnych wbudowanych w zobowiązania

Bank wydziela i ujmuje w bilansie wbudowane instrumenty pochodne będące składnikiem instrumentów hybrydowych. Instrument hybrydowy zawiera umowę zasadniczą (niebędącą instrumentem pochodnym) oraz wbudowany instrument pochodny, który w oparciu o określoną stopę procentową, cenę instrumentu finansowego, cenę towaru, kurs waluty, indeks cen lub stóp lub inną zmienną, modyfikuje część lub całość przepływów pieniężnych wynikających z umowy zasadniczej.

Spełniające określone niżej warunki, wbudowane instrumenty pochodne traktuje się jako odrębne instrumenty pochodne. Instrumenty te są wyceniane według wartości godziwej a ich zmiany wartości godziwej wykazuje się w Rachunku zysków i strat. Wbudowane instrumenty pochodne ujmuje się i wycenia odrębnie od umowy zasadniczej w przypadku łącznego zaistnienia następujących warunków:

- cechy ekonomiczne wbudowanego instrumentu pochodnego oraz ryzyko z nim związane nie są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi umowy zasadniczej i ryzykami z niej wynikającymi;
- samodzielny instrument o takich samych warunkach umownych jak wbudowany instrument pochodny spełniałby definicję instrumentu pochodnego; oraz
- hybrydowy (łączny) instrument finansowy nie jest zaliczany do instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat.

Sposób ujmowania zmian wartości godziwej instrumentu pochodnego zależy od tego, czy dany instrument pochodny jest wyznaczony jako instrument zabezpieczający, od rodzaju zabezpieczenia oraz od rodzaju zabezpieczanej pozycji.

Instrumenty pochodne wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające - rachunkowość zabezpieczeń

Instrumenty pochodne wykorzystywane są m.in. w celu zabezpieczenia przed ryzykami stopy procentowej oraz kursu walutowego wynikającymi z działalności operacyjnej, finansowej i inwestycyjnej. Niektóre instrumenty pochodne wyznacza się jako zabezpieczenie:

- przepływów pieniężnych, które przypisać można ujętemu składnikowi aktywów lub zobowiązań, lub wysoce prawdopodobnej planowanej transakcji (zabezpieczenie przepływów pieniężnych), lub
- wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązań albo wiążącej umowy (zabezpieczenie wartości godziwej).

Kryteria stosowania rachunkowości zabezpieczeń

Rachunkowość zabezpieczeń stosuje się pod warunkiem spełnienia kryteriów określonych w MSR 39.

- W momencie ustanowienia zabezpieczenia, formalnie wyznacza się i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem i strategię zawierania transakcji zabezpieczających. Dokumentacja obejmuje identyfikację pozycji zabezpieczanej lub transakcji, pozycji zabezpieczającej i charakter zabezpieczanego ryzyka. Dokumentuje się również, w momencie ustanowienia zabezpieczenia i przez cały czas jego trwania, ocenę efektywności instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z pozycji zabezpieczanej;
- Bank przewiduje, że zabezpieczenie będzie odznaczało się wysoką skutecznością w równoważeniu przepływów środków pieniężnych i zmian wartości godziwej, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego (prospektywny test efektywności);
- Zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych dotyczy wysoce prawdopodobnej, prognozowanej transakcji, która jest narażona na ryzyko zmian przepływów środków pieniężnych wpływających na poziom wyniku finansowego (test wysokiego prawdopodobieństwa);
- Skuteczność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić, czyli można wiarygodnie wycenić wartość godziwą zabezpieczanej pozycji lub przepływy środków pieniężnych z niej pochodzące oraz wartość godziwą instrumentu zabezpieczającego;
- Zabezpieczenie jest na bieżąco weryfikowane i stwierdza się jego wysoką skuteczność w całym okresie jego wykorzystania (retrospektywny test efektywności).

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych to zabezpieczenie przed ryzykiem zmienności przepływów pieniężnych, które (i) można przypisać konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem (takimi, jak całość lub część przyszłych płatności odsetkowych od zadłużenia o zmiennym oprocentowaniu) lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją i które (ii) może wpływać na Rachunek zysków i strat.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych ujmowane jest w następujący sposób: część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, który stanowi efektywne zabezpieczenie, ujmuje się w kapitale własnym poprzez pozostały dochód całkowity, zaś nieefektywną część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym ujmuje się w Wyniku z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków.

Zyski i straty ujęte w pozostałych dochodach całkowitych (efektywne zabezpieczenie), w momencie ujęcia składnika aktywów lub zobowiązań finansowych będącego skutkiem zabezpieczanej planowanej transakcji, przenoszone są do Rachunku zysków i strat w tym okresie lub w okresach, w których zabezpieczany składnik aktywów lub zobowiązań ma wpływ na Rachunek zysków i strat.

W przypadku zabezpieczenia aktywów lub zobowiązań niefinansowych, odniesione do pozostałych dochodów całkowitych jako efektywne zabezpieczenie zyski i straty, przenoszone są do wyniku sukcesywnie, w okresach w których aktywo lub zobowiązanie niefinansowe ma wpływ na Rachunek zysków i strat bezpośrednio z kapitału lub przenoszone są z kapitału do początkowego kosztu nabycia w bilansie i odnoszone do wyniku sukcesywnie w okresach, w których aktywo lub zobowiązanie niefinansowe ma wpływ na Rachunek zysków i strat.

Zabezpieczenie wartości godziwej

Zabezpieczenie wartości godziwej to zabezpieczenie przed ryzykiem zmiany wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, albo wyodrębnionej części takiego składnika aktywów, zobowiązania lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka i które może wpływać na Rachunek zysków i strat.

Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych i kwalifikujących się jako zabezpieczenia wartości godziwej, ujmuje się w Rachunku zysków i strat wraz z odpowiadającymi im zmianami wartości godziwej zabezpieczanego składnika aktywów lub zobowiązania odnoszącego się do ryzyka, przed którym Bank się zabezpiecza. To znaczy: zyski lub straty wynikające z przeszacowania wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego (dla pochodnego instrumentu zabezpieczającego) wykazuje się w Rachunku zysków i strat, zaś zyski lub straty związane z pozycją zabezpieczaną, wynikające z zabezpieczanego ryzyka, korygują wartość bilansową zabezpieczanej pozycji i są ujmowane w Rachunku zysków i strat. Zasada ta ma zastosowanie do zabezpieczanej pozycji, którą w innych okolicznościach wycenia się według zamortyzowanego kosztu. W przypadku pozycji zabezpieczanej, będącej składnikiem aktywów finansowych klasyfikowanych jako wyceniane przez inne całkowite dochody, zyski lub straty wynikające z zabezpieczanego ryzyka ujmuje się w Rachunku zysków i strat. Wycena zabezpieczanych składników aktywów finansowych klasyfikowanych jako wyceniane przez inne całkowite dochody, wynikająca z czynników innych niż zabezpieczane ryzyka, prezentowana jest w pozostałych dochodach całkowitych do czasu zbycia lub terminu zapadalności tego składnika aktywów.

Zaprzestanie rachunkowości zabezpieczeń

W przypadku, gdy zabezpieczenie wartości godziwej przestało spełniać kryteria stosowania rachunkowości zabezpieczeń, korektę wartości bilansowej instrumentu zabezpieczanego, wycenianego wg efektywnej stopy procentowej, rozlicza się liniowo w czasie w Rachunku zysków i strat w okresie pozostałym do terminu wymagalności/zapadalności. Wycena zabezpieczanych składników aktywów finansowych klasyfikowanych jako wyceniane przez inne całkowite dochody, wynikająca z czynników innych niż zabezpieczane ryzyka, prezentowana jest w kapitale z aktualizacji wyceny do czasu zbycia lub terminu zapadalności tego składnika aktywów.

W przypadku, gdy zabezpieczenie przepływów pieniężnych przestało spełniać kryteria stosowania rachunkowości zabezpieczeń, wycena instrumentu zabezpieczającego ujęta w pozostałych dochodach całkowitych na dzień ostatniego efektywnego testu pozostaje w kapitałach do czasu realizacji przepływu wynikającego z transakcji zabezpieczanej. Przeniesienie niniejszej wyceny do Rachunku zysków i strat następuje w okresach, w których transakcja zabezpieczana ma wpływ na Rachunek zysków i strat.

Instrumenty pochodne niespełniające kryteriów rachunkowości zabezpieczeń

Instrumenty pochodne, które nie podlegają zasadom wyceny zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń, klasyfikowane są jako instrumenty przeznaczone do obrotu i wyceniane w wartości godziwej. Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych klasyfikowanych jako przeznaczone do obrotu są wykazywane w Rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu”/”Wynik z pozycji wymiany”, co opisano poniżej.

Bank stosuje następujące zasady ujmowania zysków i strat z wyceny instrumentów pochodnych:

- Transakcje walutowe forward (FX forward)

Transakcje forward są wyceniane według wartości godziwej w oparciu o metodę dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych, z uwzględnieniem ryzyka kredytowego kontrahenta (i Banku) o ile istnieje ryzyko niewywiązania się stron transakcji ze swoich zobowiązań. Zmiany wartości godziwej transakcji FX forward są wykazywane w „Wynik z pozycji wymiany” Rachunku zysków i strat.

Ponadto, Bank desygnował wybrane transakcje FX forward jako instrumenty zabezpieczające. Sposób ujmowania i wyceny zabezpieczających instrumentów finansowych został opisany w części poświęconej rachunkowości zabezpieczeń.

- Transakcje SWAP walutowy (FX SWAP)

Transakcje FX SWAP są wyceniane według wartości godziwej w oparciu o metodę dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych z wykorzystaniem krzywych stóp procentowych uwzględniających spread wynikający z aktualnych warunków rynkowych oraz z uwzględnieniem ryzyka kredytowego kontrahenta (i Banku) o ile istnieje ryzyko niewywiązania się stron transakcji ze swoich zobowiązań. Zmiany wartości godziwej transakcji FX SWAP są wykazywane w „Wynik z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu” Rachunku zysków i strat.

- Transakcje SWAP stopy procentowej (IRS)

Transakcje IRS są wyceniane według wartości godziwej w oparciu o metodę dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych z uwzględnieniem ryzyka kredytowego kontrahenta (i Banku) o ile istnieje ryzyko niewywiązania się stron transakcji ze swoich zobowiązań. Zmiany wartości godziwej transakcji IRS są wykazywane w „Wynik z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu” Rachunku zysków i strat.

Ponadto, Bank desygnował wybrane transakcje IRS jako instrumenty zabezpieczające. Sposób ujmowania i wyceny zabezpieczających instrumentów finansowych został opisany w części poświęconej rachunkowości zabezpieczeń.

- Transakcje Cross - Currency Swap (CCS)

Transakcje CCS są wyceniane według wartości godziwej w oparciu o metodę dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych z zastosowaniem krzywych stóp procentowych skorygowanych o rynkowy spread z uwzględnieniem jego struktury terminowej oraz z uwzględnieniem ryzyka kredytowego kontrahenta (i Banku) o ile istnieje ryzyko niewywiązania się stron transakcji ze swoich zobowiązań. Zmiany wartości godziwej transakcji CCS są wykazywane w „Wynik z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu” Rachunku zysków i strat.

Ponadto, Bank desygnował wybrane transakcje CCS jako instrumenty zabezpieczające. Sposób ujmowania i wyceny zabezpieczających instrumentów finansowych został opisany w części poświęconej rachunkowości zabezpieczeń.

- Transakcje typu IRS z wbudowanymi opcjami

Transakcje są wyceniane według wartości godziwej; komponent swapowy jest wyceniany przy zastosowaniu metody dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych z uwzględnieniem ryzyka kredytowego kontrahenta (i Banku) o ile istnieje ryzyko niewywiązania się stron transakcji ze swoich zobowiązań, natomiast komponent opcyjny wyceniany jest przy pomocy modeli wyceny opcji. Zmiany wartości godziwej wymienionych transakcji są wykazywane w „Wynik z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu” Rachunku zysków i strat. Komponent opcyjny stanowi zabezpieczenie opcji wbudowanych w papiery wartościowe lub depozyty oferowane przez Bank.

- Opcje na indeksy i opcje walutowe

Transakcje opcyjne są wyceniane według wartości godziwej z zastosowaniem modeli do wyceny opcji. W przypadku opcji wystawionych przez kontrahentów Banku, wycena modelowa uzupełniana jest o wpływ na wartość godziwą szacunkowego parametru ryzyka kredytowego. Zmiany wartości godziwej opcji są wykazywane w „Wynik z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu” Rachunku zysków i strat.

- Transakcje Forward Rate Agreement (FRA)

Transakcje FRA są wyceniane do wartości godziwej przy zastosowaniu metody dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych z uwzględnieniem ryzyka kredytowego kontrahenta (i Banku) o ile istnieje ryzyko niewywiązania się stron transakcji ze swoich zobowiązań. Zmiany wartości godziwej transakcji FRA są wykazywane w „Wynik z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu” Rachunku zysków i strat.

- Transakcje terminowe na cenę surowca

Transakcje terminowe na cenę surowca są wyceniane według wartości godziwej w oparciu o metodologię dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych wykorzystując ceny referencyjne ustalane na rynku referencyjnym LME (London Metal Exchange) przy czym Bank nie utrzymuje pozycji własnych na rynku surowców. Zmiany wartości godziwej są wykazywane w „Wynik z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu” Rachunku zysków i strat.

- Opcje na cenę surowca

Transakcje opcyjne na cenę surowca są wyceniane według wartości godziwej z zastosowaniem modeli wyceny opcji i wykorzystaniem cen referencyjnych ustalanych na rynku referencyjnym LME (London Metal Exchange) przy czym Bank nie utrzymuje pozycji własnych na rynku surowców. Zmiany wartości godziwej są wykazywane w „Wynik z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu” Rachunku zysków i strat.

Utrata wartości aktywów finansowych

Główne założenia modelu

Począwszy od dnia 1 stycznia 2018 r. model szacowania utraty wartości bazuje na koncepcji „oczekiwanej straty kredytowej” (ang. expected credit loss - ECL). W wyniku wprowadzonych zmian, odpisy aktualizujące kalkulowane zgodnie z tą koncepcją, uwzględniają również prognozy oraz oczekiwania odnośnie przyszłych warunków ekonomicznych, mających wpływ na poziom ryzyka kredytowego ekspozycji.

Wdrożony model utraty wartości dotyczy aktywów finansowych klasyfikowanych zgodnie z MSSF 9 jako aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu lub według wartości godziwej poprzez inne całkowite dochody (za wyjątkiem instrumentów kapitałowych) oraz zobowiązań pozabilansowych.

Zgodnie z MSSF 9 ekspozycje kredytowe podlegają klasyfikacji do następujących kategorii:

- Faza 1 - ekspozycje bez utraty wartości, dla których oczekiwana strata kredytowa szacowana jest w okresie 12 miesięcy,
- Faza 2 - ekspozycje bez utraty wartości, dla których zidentyfikowano znaczący wzrost ryzyka i dla których oczekiwana strata kredytowa jest obliczana w całym okresie istnienia składnika aktywów finansowych,
- Faza 3 - ekspozycje o zidentyfikowanych przesłankach utraty wartości, dla których oczekiwana strata kredytowa jest obliczana w całym okresie istnienia składnika aktywów finansowych.

W przypadku ekspozycji klasyfikowanych do kategorii POCI (ang. purchased or originated credit impaired), które w początkowym ujęciu w bilansie uznano jako aktywa z utratą wartości, a oczekiwana strata kredytowa jest obliczana na bazie ECL uwzględniającego cały okres istnienia składnika aktywów finansowych.

Identyfikacja znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego

Aktywa, w przypadku których zidentyfikowano istotny wzrost poziomu ryzyka kredytowego w odniesieniu do momentu początkowego ujęcia w bilansie, klasyfikowane są do Koszyka 2. Istotny wzrost ryzyka jest identyfikowany w oparciu kryteria jakościowe oraz ilościowe.

Kryteria jakościowe obejmują:

- opóźnienia w spłacie powyżej 30 dni,
- ekspozycje zrestrukturyzowane (ang. forborne), w przypadku których nie są już identyfikowane przesłanki utraty wartości,
- rating proceduralny, odzwierciedlający początkowe opóźnienia w spłacie,
- podjęte decyzje ograniczające ryzyko kredytowe w ramach systemu wczesnego ostrzegania dla klientów korporacyjnych,
- zidentyfikowane w trakcie analizy indywidualnej zdarzenia, związane z istotnym wzrostem ryzyka kredytowego, tzw. "miękkie oznaki" utraty wartości.

Kryterium ilościowe polega na porównaniu wartości dożywotniego PD (ang. lifetime PD) ustalonej na moment początkowego ujęcia ekspozycji w bilansie, z wartością dożywotniego PD na bieżący dzień sprawozdawczy. Jeżeli empirycznie ustalony próg względnej zmiany wartości dożywotniego PD zostanie przekroczony, wówczas ekspozycja zostaje automatycznie przeniesiona do Koszyka 2. Ocena ilościowa nie obejmuje ekspozycji analizowanych indywidualnie.

Uwzględnienie informacji dotyczących prognozowanych warunków ekonomicznych (ang. forward looking information - FLI)

W procesie kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych Bank korzysta z prognozowanych informacji dotyczących przyszłych zdarzeń makroekonomicznych. Biuro Analiz Makroekonomicznych przygotowuje trzy scenariusze (podstawowy, optymistyczny i pesymistyczny) i określa prawdopodobieństwa ich wystąpienia. Prognozy przekładają się bezpośrednio lub pośrednio na wartości szacowanych parametrów i wysokość ekspozycji.

Ujednolicenie definicji default stosowanej w obszarze ryzyka Grupy

Od momentu wdrożenia MSSF 9, Grupa przyjęła jednolitą definicję niewykonania zobowiązania, zarówno w zakresie kalkulacji wymogów kapitałowych, jak i na potrzeby szacowania utraty wartości. Począwszy od roku 2020 dla portfela detalicznego Grupa stosuje definicję niewykonania zobowiązania zgodnie z wytycznymi EBA (EBA/GL/2016/07) tzw. Nowa Definicja Default.

Ujednolicona definicja default obejmuje następujące przesłanki:

- opóźnienie w spłacie powyżej 90 dni z uwzględnieniem progów istotności dla wartości wymagalnej: bezwzględnego 400 zł dla ekspozycji detalicznych i 2000 zł dla ekspozycji korporacyjnych oraz progu względnego: 1% całości ekspozycji klienta,
- zrestrukturyzowane ekspozycje (forborne),
- ekspozycje w procesie windykacji,
- inne przesłanki zdefiniowane w Wytycznych EBA,
- jakościowe przesłanki utraty wartości zidentyfikowane w analizie indywidualnej.

Bank uwzględnia zjawisko zarażania (ang. cross-default) dla wszystkich segmentów.

W przypadku stosowania udogodnień związanych z negatywnym wpływem pandemii Covid-19 Grupa zastosowała podejście sektorowe zgodne z wytycznymi EBA, nie klasyfikując ekspozycji z wakacjami kredytowymi, przyznanymi w ramach moratoriów prywatnych, jako ekspozycji typu forborne. Jednak w sytuacji, gdy w okresie 3-ch miesięcy po zakończeniu tego typu wakacji, na rachunkach klienta wystąpi opóźnienie powyżej 60 dni, przyjęto konserwatywnie, iż klient zostanie zaklasyfikowany do Fazy 3.

Klienci z wakacjami kredytowymi udzielonymi w ramach moratoriów o charakterze publicznym (na podstawie rządowego programu pomocowego - Tarcza 4.0), zostali zaklasyfikowani do Fazy 3 (chyba, że zostały spełnione specyficzne, określone przez Nadzorcę kryteria wyłączenia z tej klasyfikacji).

Model PD

Model PD, stworzony w celu obliczania oczekiwanych strat kredytowych, oparty jest na danych empirycznych, dotyczących 12-miesięcznych współczynników default-rate, które są następnie wykorzystywane przy użyciu odpowiednich metod statystycznych i ekonometrycznych do oszacowania wartości dożywotnych PD Lifetime (uwzględniając prognozy makroekonomiczne: FLI). Segmentacja przyjęta w tym celu na poziomie klienta jest zgodna z segmentacją stosowaną do celów obliczania wymogów kapitałowych. Dodatkowo Bank wykorzystuje informacje o ratingach z wewnętrznych modeli ratingowych do obliczania wartości PD.

Modele LGD

Modele LGD wykorzystywane przez Bank w procesie kalkulacji wymogu kapitałowego dla portfela detalicznego, zostały dostosowane do wymogów MSSF 9 w zakresie szacowania utraty wartości. Głównymi składnikami tych modeli są: stopa uzdrowień (ang. cure rate) i stopa odzysku (ang. recovery rate) oszacowana na podstawie zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Dostosowanie tych modeli do wymogów MSSF 9 objęło między innymi wyłączenie bufora konserwatywności, kosztów pośrednich i korekty dotyczącej spowolnienia gospodarczego. Ponadto dokonano zmian pozwalających na odzwierciedlenie obecnej sytuacji gospodarczej (koncepcja point-in-time) i wykorzystanie prognoz makroekonomicznych (FLI).

W przypadku portfela korporacyjnego model LGD oparty jest na komponencie odzwierciedlającym sparametryzowane odzyski dla kluczowych typów zabezpieczeń oraz na współczynniku odzysków dla niezabezpieczonej części ekspozycji. Wszystkie parametry zostały obliczone na podstawie danych historycznych, zawierających informacje o zdyskontowanych przepływach pieniężnych, uzyskanych przez jednostkę dochodzenia należności korporacyjnych.

Model EaD

Model EaD stosowany w B obejmuje obliczanie takich parametrów jak: średnie wykorzystanie limitu (LU), współczynnik konwersji kredytowej (CCF), współczynnik przedpłat, oczekiwana długość życia ekspozycji. Segmentacja opiera się na rodzaju klienta (detaliczny, korporacyjny, leasing) i produkcie (produkty z / bez harmonogramu). Prognozy kursów walutowych są stosowane jako korekta FLI.

Odpisanie

Bank bezpośrednio obniża wartość bilansową brutto składnika aktywów finansowych, jeżeli nie istnieją uzasadnione przesłanki na odzyskanie danego składnika aktywów finansowych w całości lub części. W efekcie odpisania, składnik aktywów finansowych przestaje w całości lub w części być ujmowany w sprawozdaniu finansowym.

Kompensowanie instrumentów finansowych

Kompensowanie składnika aktywów i zobowiązań finansowych dokonywane jest jedynie w przypadku gdy Bank posiada ważny tytuł prawny do przeprowadzenia kompensaty a rozliczenie ma zostać przeprowadzone w kwocie netto lub realizacja składnika aktywów i pasywów następuje jednocześnie.

Transakcje z przyrzeczeniem odkupu/sprzedaży

Transakcje repo i sell-buy back oraz transakcje reverse-repo i buy-sell back są operacjami sprzedaży lub kupna papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu lub odsprzedaży w umownym terminie i po określonej cenie.

Bank prezentuje w bilansie aktywa finansowe odsprzedane z klauzulą przyrzeczenia odkupu (transakcje typu repo, sell-buy back) jednocześnie ujmując po stronie pasywów zobowiązania wynikające z udzielonego przyrzeczenia odkupu. Warunkiem stosowania takiego rozwiązania jest zachowanie przez Bank ryzyka i korzyści wynikających z danego aktywa pomimo jego transferu.

W przypadku transakcji zakupu papierów wartościowych z przyrzeczeniem sprzedaży (reverse repo, buy-sell back) posiadane aktywa finansowe prezentowane są jako należność wynikająca z klauzuli odkupu.

Transakcje z przyrzeczeniem odkupu/sprzedaży są wyceniane wg zamortyzowanego kosztu, natomiast papiery wartościowe będące przedmiotem transakcji z przyrzeczeniem odkupu nie są usuwane z bilansu i podlegają wycenie wg zasad określonych dla poszczególnych portfeli papierów wartościowych. Różnica między ceną sprzedaży i odkupu jest traktowana odpowiednio jako koszty/przychody odsetkowe i rozliczana jest w czasie trwania umowy z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Należności i zobowiązania z tytułu umów leasingu

Bank jest stroną umów leasingowych, na mocy których oddaje do odpłatnego używania lub pobierania pożytków środki trwałe lub wartości niematerialne przez uzgodniony okres.

W przypadku umów leasingu, na mocy których następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów będących przedmiotem umowy (leasing finansowy), przedmiot leasingu przestaje być ujmowany w bilansie Banku. Ujmowana jest natomiast należność w kwocie równej bieżącej wartości minimalnych opłat leasingowych. Rozliczenie opłat leasingowych (podział między przychody finansowe i zmniejszenie salda należności) następuje w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy zwrotu z pozostałej do spłaty należności.

Opłaty leasingowe z tytułu umów, które nie spełniają warunków umowy leasingu finansowego, ujmowane są jako przychody w Rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Bank jest również stroną umów leasingowych na podstawie których przyjmuje do odpłatnego używania lub pobierania pożytków obce środki trwałe przez uzgodniony okres. Są to głównie umowy najmu lub dzierżawy. W przypadku tych umów w sprawozdaniu finansowym, zarówno aktywa z tytułu prawa do użytkowania jak również zobowiązania z tytułu leasingu, wykazane są w odrębnych pozycjach not objaśniających odpowiednio do linii 'Rzeczowe aktywa trwałe' oraz 'Inne zobowiązania'. W dacie rozpoczęcia leasingu, opłaty leasingowe zawarte w wycenie zobowiązania z tytułu leasingu obejmują następujące opłaty za prawo do użytkowania bazowego składnika aktywów podczas okresu leasingu, które pozostają do zapłaty w tej dacie:

- stałe opłaty leasingowe pomniejszone o wszelkie należne zachęty leasingowe,
- zmienne opłaty leasingowe, które zależą od indeksu lub stawki, wycenione początkowo z zastosowaniem tego indeksu lub tej stawki zgodnie z ich wartością w dacie rozpoczęcia,
- kwoty, których zapłaty przez leasingobiorcę oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej,
- cenę wykonania opcji kupna, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że leasingobiorca skorzysta z tej opcji,
- kary pieniężne za wypowiedzenie leasingu, jeżeli w warunkach leasingu przewidziano, że leasingobiorca może skorzysta z opcji wypowiedzenia leasingu.

Składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania zawiera:

- kwotę początkowej wyceny zobowiązania z tytułu leasingu,
- wszelkie opłaty leasingowe zapłacone w dacie rozpoczęcia lub przed tą datą, pomniejszone o wszelkie otrzymane zachęty leasingowe.

W wyniku finansowym wykazywane są następujące pozycje:

- amortyzacja prawa do użytkowania,
- odsetki od zobowiązań leasingowych,
- podatek VAT od faktur czynszowych wykazany w kosztach czynszu.

Bank przyjął następujące założenia, na bazie których umowy leasingowe są ujmowane w sprawozdaniach finansowych:

- do kalkulacji zobowiązań oraz aktywów przyjmowane będą wartości netto (bez VAT) przyszłych przepływów pieniężnych,
- w przypadku umów denominowanych w walucie, zobowiązania będą ewidencjonowane w oryginalnej walucie kontraktu, natomiast aktywa w polskich złotych przeliczone po kursie z dnia rozpoczęcia podpisania umowy, lub aneksu do umowy będącym jednocześnie dniem rozpoczęcia leasingu,
- prawo do użytkowania składnika aktywów będzie podlegać amortyzacji zgodnie z okresem leasingu,
- Bank korzysta z możliwości odstąpienia od rozpoznawania leasingu w przypadku umów krótkoterminowych dla umów najmu powierzchni oraz leasingu samochodów,
- Bank korzysta także z możliwości nie rozpoznawania leasingu w przypadku leasingu aktywów o niskiej wartości początkowej takich jak najmu drobnych powierzchni np. pod altanki śmieciowe, pochylnie, bankomaty oraz urządzeń takich jak ekspresy do kawy, dyspenserów do wody, urządzeń do audiomarketingu i aromamarketingu,
- nowe umowy będą dyskontowane według stawki SWAP z dnia podpisania umowy/aneksu do umowy właściwej dla długości trwania umowy oraz właściwej dla waluty, powiększonej o marżę wyznaczoną i aktualizowaną w odniesieniu do premii za ryzyko zaciąganych przez Bank zobowiązań finansowych.

Rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne

Własne składniki rzeczowych aktywów trwałych

Do rzeczowych składników aktywów trwałych zalicza się środki trwałe oraz nakłady na ich budowę. Do środków trwałych zalicza się składniki rzeczowych aktywów trwałych o przewidywanym okresie wykorzystywania dłuższym niż rok, które są utrzymywane z uwagi na ich wykorzystanie na własne potrzeby lub w celu oddania ich do użytkowania innym podmiotom na podstawie umowy najmu lub w celach administracyjnych.

Rzeczowe aktywa trwałe wykazuje się według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonego o odpisy amortyzacyjne (umorzeniowe) oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

Środki trwałe w budowie wykazywane są w wartości ceny nabycia lub kosztu wytworzenia i nie podlegają amortyzacji.

Bank ujmuje w wartości bilansowej pozycji rzeczowych aktywów trwałych koszty wymiany części tych pozycji w momencie ich poniesienia, jeśli istnieje prawdopodobieństwo uzyskania przyszłych korzyści ekonomicznych związanych ze składnikiem aktywów, a cenę nabycia lub koszt wytworzenia można wycenić w wiarygodny sposób. Pozostałe koszty są ujmowane w Rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Koszty napraw i utrzymania rzeczowych aktywów trwałych obciążają Rachunek zysków i strat w okresie sprawozdawczym, w którym zostały poniesione.

Wartości niematerialne

Składnik wartości niematerialnych to możliwy do zidentyfikowania niepieniężny składnik aktywów, który nie posiada postaci fizycznej, powodujący w przyszłości wpływ korzyści ekonomicznych dla Banku.

Głównymi składnikami wartości niematerialnych są licencje na oprogramowanie komputerowe.

Nabyte licencje na oprogramowanie komputerowe są aktywowane w wysokości poniesionych kosztów nabycia i przygotowania do użytkowania, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości.

Nakłady związane z ulepszaniem lub utrzymywaniem oprogramowania komputerowego są wykazywane jako koszty w momencie ich poniesienia.

Pozostałe wartości niematerialne nabywane przez Bank, wykazuje się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i łączną kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Nakłady poniesione po początkowym ujęciu nabytego składnika wartości niematerialnych są aktywowane tylko w przypadku, gdy te nakłady zwiększają przyszłe korzyści ekonomiczne danego składnika. W pozostałych przypadkach nakłady te są ujmowane w Rachunku zysków i strat jako koszty w momencie ich poniesienia.

Wszystkie wartości niematerialne podlegają okresowym przeglądom w celu weryfikacji czy nie wystąpiły istotne przesłanki utraty wartości, które wymagałyby przeprowadzenia testu na utratę wartości oraz dokonania odpisu z tytułu utraty wartości.

Odpisy amortyzacyjne

Odpisy amortyzacyjne od wartości podlegającej amortyzacji rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych dokonywane są metodą liniową, zgodnie z ustalonymi stawkami amortyzacji, przez przewidywany okres ich użyteczności ekonomicznej. Przez wartość podlegającą amortyzacji rozumie się cenę nabycia lub koszt wytworzenia danego składnika aktywów po pomniejszeniu o wartość końcową (rezydualną) tego składnika. Okres ekonomicznej użyteczności, stawki amortyzacji a także wartość końcowa rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych podlegających amortyzacji są corocznie weryfikowane. Wnioski z tej weryfikacji stanowią podstawę dla ewentualnej zmiany okresów amortyzacji rozpoznawanej prospektywnie od daty dostosowania.

Nie amortyzuje się gruntów, nakładów na rzeczowe aktywa trwałe oraz nakładów na wartości niematerialne. Nie dokonuje się także odpisów amortyzacyjnych składnika wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania. Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania są systematycznie testowane pod kątem trwałej utraty wartości na każdy dzień bilansowy.

Bilansowe stawki amortyzacyjne stosowane dla podstawowych grup rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych oraz dla nieruchomości inwestycyjnych są następujące:

Wybrane grupy środków trwałych:

- budynki bankowe - 2,5%
- inwestycje w obiektach obcych - przeważnie 10 lat
- zespoły komputerowe - 20%
- urządzenia sieciowe - 20%
- środki transportowe - standardowo 25%
- urządzenia telekomunikacji - 10%
- wartości niematerialne (oprogramowanie): w zależności od planowanego okresu użytkowania
- główne aplikacje (systemy): w zależności od planowanego okresu użytkowania

Wartość amortyzacji obciąża koszty operacyjne Rachunku zysków i strat.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Do aktywów trwałych do zbycia klasyfikowane są aktywa trwałe, w przypadku, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez ich dalsze wykorzystanie. Sytuacja taka ma miejsce, gdy pojedynczy składnik aktywów (lub grupa) jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w jego bieżącym stanie z uwzględnieniem jedynie normalnych i zwyczajowo przyjętych warunków dla sprzedaży tego typu aktywów oraz jego sprzedaż jest wysoce prawdopodobna, tzn. zdecydowano o wypełnieniu planu sprzedaży danego składnika aktywów, rozpoczęto aktywny program znalezienia nabywcy i zakończenia planu zbycia. Ponadto, taki składnik aktywów jest oferowany do sprzedaży po cenie, która jest racjonalna w odniesieniu do jego bieżącej wartości godziwej i oczekuje się, że sprzedaż zostanie ujęta jako sprzedaż zakończona w czasie jednego roku od dnia zaklasyfikowania składnika aktywów do tej kategorii.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży ujmują się w kwocie niższej z dwóch: wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia tych aktywów. Dla aktywów zaklasyfikowanych do tej kategorii nie nalicza się amortyzacji.

W przypadku gdy kryteria klasyfikacji do grupy aktywów trwałych do zbycia nie są spełnione Bank zaprzestaje ich ujmowania w tej kategorii i dokonuje reklasyfikacji do odpowiedniej kategorii aktywów. W takim przypadku Bank wycenia składnik aktywów, który nie jest dłużej klasyfikowany jako przeznaczony do zbycia w kwocie niższej z:

- jego wartości bilansowej z dnia poprzedzającego klasyfikację składnika aktywów (lub grupy do zbycia) jako przeznaczony do sprzedaży, skorygowanej o amortyzację lub aktualizację wyceny, która zostałaby ujęta, gdyby składnik aktywów (lub grupa do zbycia) nie został zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży, i
- jego wartości odzyskiwalnej z dnia podjęcia decyzji o jego nie sprzedawaniu.

Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Bank na każdy dzień bilansowy dokonuje weryfikacji wartości bilansowych aktywów trwałych pod kątem istnienia dowodów wskazujących na utratę wartości. W przypadku, gdy efekt analizy jest pozytywny Bank szacuje wartość odzyskiwalną składnika aktywów i ujmuje w Rachunku zysków i strat odpis aktualizacyjny, gdy wartość odzyskiwalna jest mniejsza od wartości bilansowej.

Odpis aktualizujący ujmowany jest w wysokości różnicy pomiędzy wartością bilansową a wartością odzyskiwalną składnika aktywów. Wartość odzyskiwalna odpowiada cenie sprzedaży netto składnika aktywów lub jego wartości użytkowej zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość użytkowa ustalana jest dla poszczególnych składników aktywów, w przypadku, gdy dany składnik aktywów generuje przepływy środków pieniężnych znacząco niezależne od tych generowanych przez inne aktywa lub grupy aktywów.

W przypadku, gdy istnieją przesłanki, że nastąpiła utrata wartości majątku wspólnego, czyli aktywów, które nie wypracowują wpływów pieniężnych, niezależne od innych aktywów lub zespołów aktywów oraz nie można ustalić wartości odzyskiwanej pojedynczego składnika aktywów zaliczanego do majątku wspólnego, Bank ustala wartość odzyskiwaną na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik należy.

Jeśli zgodnie z par 21 MSR 36 brak jest przyczyny, by sądzić że wartość użytkowa danego składnika aktywów istotnie przewyższa jego wartość godziwą pomniejszoną o koszty jego sprzedaży, za wartość odzyskiwaną przyjmuje się wartość godziwą pomniejszoną o koszty sprzedaży. Dotyczy to w szczególności składników aktywów trwałych przeznaczonych do zbycia.

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości może być odwrócony poprzez wynik finansowy do poziomu, przy którym wartość księgową aktywa nie przekracza wartości księgowej danego składnika aktywów przy założeniu, iż nie dokonano odpisu aktualizującego, a amortyzacja była kontynuowana.

Koszty rozliczane w czasie oraz przychody przyszłych okresów

Koszty rozliczane w czasie (aktywa) dotyczą tych wydatków, których rozliczenie w ciężar Rachunku zysków i strat nastąpi stosownie do upływu czasu w przyszłych okresach sprawozdawczych. Koszty rozliczane w czasie (aktywa) są ujmowane w pozycji „Pozostałe aktywa” aktywów bilansu.

Składnikami kosztów rozliczanych w czasie (pasywa) są zobowiązania na pokrycie kosztów wynikających ze świadczeń wykonanych na rzecz Banku, które zostaną rozliczone w następnych okresach. Rezerwy te wykazuje się w pozycji „Pozostałe zobowiązania” pasywów bilansu.

Przychody przyszłych okresów stanowią między innymi otrzymane kwoty przyszłych świadczeń oraz niektóre rodzaje dochodów pobranych z góry, których rozliczenie do Rachunków zysków i strat nastąpi w przyszłych okresach sprawozdawczych. Są one ujmowane w pozycji „Pozostałe zobowiązania” pasywów bilansu.

Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy 1) na Banku ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i 2) prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wyptywu środków odzwierciedlających korzyści ekonomiczne, oraz 3) można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed opodatkowaniem, która odzwierciedla aktualne oceny rynkowe co do wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem.

Rezerwę na koszty restrukturyzacji tworzy się, gdy spełnione są ogólne kryteria ujmowania rezerw jak również szczegółowe kryteria dotyczące powstania obowiązku tworzenia rezerwy na koszty restrukturyzacji określone w MSR 37. W szczególności, zwyczajowo oczekiwany obowiązek przeprowadzenia restrukturyzacji powstaje tylko wówczas, gdy Bank posiada szczegółowy, formalny plan restrukturyzacji oraz wzbudziła uzasadnione oczekiwanie u stron, których plan dotyczy, że przeprowadzi działania restrukturyzacyjne poprzez rozpoczęcie wdrażania planu lub ogłoszenie głównych elementów planu tymże stronom.

Szczegółowy plan restrukturyzacji określa co najmniej działalność, lub część działalności, której ten plan dotyczy, podstawowe lokalizacje, które zostaną nim objęte, miejsce zatrudnienia, funkcje i przybliżoną liczbę pracowników, którzy mają uzyskać odszkodowania w zamian za zakończenie stosunku pracy, kwotę nakładów, które będą poniesione oraz termin, w jakim plan zostanie wdrożony.

Rezerwa na restrukturyzację obejmuje tylko takie bezpośrednie nakłady powstające w wyniku restrukturyzacji, które jednocześnie a) w sposób nieodzowny wynikają z restrukturyzacji oraz b) nie są związane z bieżącą działalnością jednostki gospodarczej. Rezerwa na restrukturyzację nie obejmuje także przyszłych kosztów operacyjnych.

Świadczenia pracownicze

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze Banku (inne niż świadczenia z tytułu rozwiązania umowy o pracę w całości należne w ciągu 12 miesięcy od wykonania pracy) obejmują wynagrodzenia, premie, płatne urlopy oraz składki na ubezpieczenia społeczne.

Bank ujmuje przewidywaną niezdyktowaną wartość krótkoterminowych świadczeń pracowniczych jako koszty w okresie, w którym pracownicy świadczyli związaną z nimi pracę w korespondencji z pozostałymi zobowiązaniami bilansu.

Kwota krótkoterminowych świadczeń pracowniczych z tytułu niewykorzystanych dni urlopowych przysługujących pracownikom Banku jest wyliczana jako suma niewykorzystanych urlopów przysługujących poszczególnym pracownikom Banku.

Długoterminowe świadczenia pracownicze

Zobowiązania Banku z tytułu długoterminowych świadczeń pracowniczych są kwotą przyszłych korzyści, które pracownik otrzyma w zamian za świadczenie swoich usług w bieżącym i wcześniejszych okresach, które nie są w całości należne w ciągu 12 miesięcy od wykonania pracy. Zgodnie z Regulaminem Wynagradzania Pracowników oraz Kodeksem Pracy, pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat i osiągnięciu wymaganego wieku, przysługuje prawo do otrzymania odprawy emerytalnej. Rezerwa na odprawy emerytalne wyliczana jest metodą aktuarialną przez niezależnego aktuarium jako wartość obecna przyszłych zobowiązań Banku wobec pracowników według stanu zatrudnienia i płac na dzień aktualizacji. Wycena jest sporządzona przy zastosowaniu metody prognozowanego kosztu jednostkowego (projected unit credit method). Zgodnie z tą metodą każdy okres wykonywania pracy daje uprawnienia do dodatkowej jednostki świadczeń i każda jednostka uprawnienia do świadczenia wyliczana jest oddzielnie. Uwzględnia się przy tym, że bazowe wynagrodzenie każdego z pracowników będzie się zmieniać w czasie wg określonych założeń. Rezerwa na odprawy emerytalne podlega aktualizacji na bazie rocznej. Parametrami, które mają istotny wpływ na wysokość wartości obecnej zobowiązań są: stopa mobilności (rotacja) pracowników, stopa dyskontowa, stopa wzrostu płac. Nominalna stopa dyskontowa dla kalkulacji za rok 2020 została ustalona na poziomie 1,4%. Wyliczenia zobowiązań dokonuje się dla pracowników obecnie zatrudnionych i nie dotyczy ono osób, które zostaną przyjęte do pracy w przyszłości.

W 2012 roku Bank wdrożył politykę określającą zasady wynagradzania osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku Millennium, z późniejszymi zmianami, zgodnie z wymogami opisanymi w Uchwale Komisji Nadzoru Finansowego nr 258/2011, a następnie Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach. Zgodnie z polityką, pracownicy Banku mający istotny wpływ na profil ryzyka Banku otrzymują zmienne wynagrodzenie, którego część wypłacana jest w formie instrumentów finansowych: akcji fantomowych Banku w latach 2017 -2018; akcji własnych Banku Millennium: za rok 2019 i 2020. Od roku 2019 Bank, decyzją Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Banku z dnia 27 sierpnia 2019, wprowadził program motywacyjny służący wynagradzaniu osób uprawnionych, uprzednio zidentyfikowanych jako mające istotny wpływ na profil ryzyka (ang. Risk Taker). W jego ramach nabyte przez Spółkę Akcje Własne zostaną, zgodnie z obowiązującą polityką wynagrodzeń Risk Takerów, przeznaczone do nieodpłatnego nabycia w odpowiedniej liczbie przez wskazanych Risk Takerów w Okresie Trwania Programu. Szczegóły Polityki zostały zaprezentowane w **punkcie 7), Rozdziale 15.** niniejszego sprawozdania finansowego.

Rezerwy z tytułu krótkoterminowych i długoterminowych świadczeń pracowniczych ujmuje się w pozycji „Pozostałe zobowiązania” bilansu w korespondencji z kosztami wynagrodzeń w Rachunku zysków i strat.

Bank realizuje program świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia zwany programem określonych składek. Na mocy tego programu Bank jest zobowiązany prawem do odprowadzania ustalonej kwoty składek do państwowego funduszu emerytalnego. Ze środków funduszu obejmujących również zwrot uzyskany z inwestowania składek wypłacane są pracownikowi świadczenia po okresie zatrudnienia. W rezultacie na Banku nie ciąży prawne ani zwyczajowo oczekiwane zobowiązanie do zapłacenia dodatkowych składek, jeżeli fundusz emerytalny nie będzie posiadał aktywów w wysokości wystarczającej do zapłaty należnych świadczeń.

Kapitał własny Banku

Kapitały własne stanowią kapitały i fundusze tworzone zgodnie z obowiązującym prawem, właściwymi ustawami oraz statutem.

Na kapitały własne składają się: kapitał zakładowy, kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej, kapitał z aktualizacji wyceny oraz zyski zatrzymane. Wszystkie kwoty kapitałów i funduszy wykazywane są według wartości nominalnej.

Kapitał akcyjny

Kapitał akcyjny wykazywany jest według wartości nominalnej, zgodnie ze statutem oraz wpisem do rejestru sądowego.

Jeżeli jednostka nabywa własne instrumenty kapitałowe, to kwotę zapłaconą, łącznie z kosztami bezpośrednio się do tego odnoszącymi, ujmuje się jako zmianę w kapitale własnym. Nabyte akcje własne ujmuje się jako akcje własne i ujawnia się je jako zmniejszenie kapitału własnego do momentu ich anulowania.

Dywidendy za rok obrotowy, które zostały zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy, ale nie zostały wypłacone na dzień bilansowy, ujawnia się w pozycji „Pozostałe zobowiązania” pasywów bilansu.

Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej

Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej (nadwyżka ceny emisyjnej nad ceną nominalną) tworzony jest z premii emisyjnej uzyskanej z emisji akcji pomniejszonej o bezpośrednie, poniesione koszty z nią związane.

Skumulowane inne całkowite dochody

Na skumulowane inne całkowite dochody odnosi się różnice z wyceny aktywów finansowych wycenianych wg wartości godziwej przez inne całkowite dochody, efekt wyceny zabezpieczeń przepływów środków pieniężnych oraz zyski (straty) aktuarialne dotyczące rezerw na odprawy emerytalne pomniejszone odpowiednio o odpisy z tytułu odroczonego podatku dochodowego z tym związane. Skumulowane inne całkowite dochody nie podlegają dystrybucji.

Zyski zatrzymane

Zyski zatrzymane tworzone są z odpisów z zysku i są przeznaczone na cele określone w statucie lub innych przepisach prawa (pozostała część kapitału zapasowego, kapitał rezerwowy, w tym fundusz ogólnego ryzyka bankowego) lub stanowią zyski/straty z lat ubiegłych, lub także wynik finansowy netto bieżącego okresu.

Fundusz ogólnego ryzyka bankowego w Banku tworzony jest zgodnie z przepisami ustawy Prawo Bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 r. z późniejszymi zmianami, z zysku po opodatkowaniu.

Wynik finansowy netto bieżącego okresu stanowi wynik z Rachunku zysków i strat roku bieżącego skorygowany obciążeniem z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych. Straty przypadające udziałom niekontrolującym, a przewyższające wartość przypadającego na nie kapitału własnego, obciążają kapitał własny Banku.

Gwarancja finansowa

Gwarancja finansowa jest kontraktem, na mocy którego wystawca zobowiązuje się do wykonania na rzecz beneficjanta określonych płatności w celu zrekompensowania poniesionych przez beneficjanta strat, spowodowanych zaniechaniem przez określonego dłużnika spłat wynikających z oryginalnych bądź zmodyfikowanych warunków umowy instrumentu dłużnego.

Udzielone gwarancje finansowe są wyceniane w wyższej z następujących wartości:

- kwoty odpisu na oczekiwane straty kredytowe,
- początkowo ujętej kwoty pomniejszonej o skumulowaną kwotę dochodów ujmowanych zgodnie z MSSF 15.

Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze

Przychody odsetkowe obejmują odsetki dotyczące instrumentów finansowych, wycenianych według zamortyzowanego kosztu oraz aktywów finansowych wycenianych wg wartości godziwej przez inne całkowite dochody przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Metoda efektywnej stopy procentowej jest metodą naliczania zamortyzowanego kosztu składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego oraz alokacji przychodów lub kosztów z tytułu odsetek i niektórych prowizji (stanowiących integralną część stopy procentowej) do właściwego okresu. Efektywna stopa procentowa jest stopą, która dokładnie dyskontuje oszacowane przyszłe przepływy pieniężne (w okresie do wygaśnięcia instrumentu finansowego) do wartości bilansowej brutto składnika aktywów/zamortyzowanego kosztu zobowiązania. Obliczając efektywną stopę procentową, Bank szacuje przepływy pieniężne uwzględniając wszystkie warunki umowne danego instrumentu finansowego, nie biorąc jednak pod uwagę możliwych przyszłych strat z tytułu niespłaconych kredytów. Kalkulacja ta uwzględnia wszystkie opłaty zapłacone lub otrzymane między stronami umowy, które są integralną częścią efektywnej stopy procentowej, oraz koszty transakcji i wszystkie inne różnice z tytułu premii lub dyskonta.

Przychody z tytułu odsetek obejmują odsetki oraz prowizje (otrzymane lub należne) ujęte w kalkulacji efektywnej stopy procentowej z tytułu: kredytów, lokat międzybankowych oraz dłużnych papierów wartościowych niesklasyfikowanych jako przeznaczone do obrotu. W przychodach odsetkowych ujmowane są także koszty bezpośrednio związane z zawarciem umowy kredytowej ponoszone przez Grupę (głównie prowizje płacone agentom zewnętrznym i własnym za zawarcie umowy kredytu hipotecznego oraz związane z tym typem umów koszty wyceny nieruchomości), które stanowią składową rachunku efektywnej stopy procentowej i podlegają rozliczeniu w czasie.

W momencie rozpoznania utraty wartości instrumentu finansowego wycenianego według zamortyzowanego kosztu oraz wycenianych wg wartości godziwej przez inne całkowite dochody, przychody odsetkowe ujmowane są w Rachunku zysków i strat, lecz wyliczane są od nowo ustalonej wartości bilansowej instrumentu finansowego (to jest wartości pomniejszonej o odpis aktualizujący wartość).

Przychody z tytułu odsetek obejmują również wynik odsetkowy od instrumentów pochodnych desygnowanych i będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi w rachunkowości zabezpieczeń (szczegółowy opis istniejących relacji zabezpieczających zawiera **nota (23)**).

Przychody odsetkowe od instrumentów pochodnych zaklasyfikowanych do kategorii przeznaczone do obrotu wykazywane są w pozycji „Wynik z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu” Rachunku zysków i strat. Przychody odsetkowe oraz rozliczenie dyskonta lub premii od dłużnych instrumentów finansowych zaklasyfikowanych jako przeznaczone do obrotu są ujmowane w pozycji „Przychody o charakterze podobnym do odsetkowego od Aktywów wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat” Rachunku zysków i strat. W tej pozycji ujmowane są również przychody odsetkowe wynikające z aktywów obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Koszty odsetkowe

Koszty odsetkowe obejmują w szczególności odsetki wynikające z instrumentów finansowych, wycenianych według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu opisanej powyżej metody efektywnej stopy procentowej.

Koszty odsetkowe od instrumentów pochodnych zaklasyfikowanych do kategorii przeznaczone do obrotu wykazywane są w pozycji „Wynik z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu” Rachunku zysków i strat.

Przychody z tytułu opłat i prowizji/ Koszty z tytułu opłat i prowizji

Przychody i koszty z tytułu opłat i prowizji od obsługi rachunków bankowych, operacji z tytułu obsługi kart płatniczych, z działalności maklerskiej, są zaliczane do wyniku w momencie wykonania usługi, zaś pozostałe prowizje i opłaty są rozliczane w czasie.

Jako podstawowe typy prowizji związanych z działalnością kredytową Bank wyróżnia między innymi opłaty i prowizje przygotowawcze oraz prowizje od niewykorzystanego zaangażowania.

Opłaty i prowizje (zarówno przychody jak i koszty) bezpośrednio związane z powstaniem aktywów finansowych posiadających określone harmonogramy spłat są ujmowane w Rachunku zysków i strat jako element efektywnej stopy procentowej i stanowią część przychodów odsetkowych. Inne integralnie związane z powstaniem aktywów bez określonych harmonogramów rozliczane są liniowo w okresie trwania kontraktu. Opłaty za zobowiązanie się do udzielenia pożyczek, które najprawdopodobniej będą zaciągnięte, są odraczone i z chwilą powstania aktywów finansowych są rozliczane jako element efektywnej stopy procentowej lub liniowo przy uwzględnieniu wyżej wymienionego kryterium. W przypadku kredytów i pożyczek o nieustalonych terminach płatności rat i nieustalonych zmianach oprocentowania, np. kredytów w rachunku bieżącym i kredytów z tytułu kart kredytowych, prowizje rozliczane są w czasie przez okres ważności karty lub limitu kredytu w rachunku bieżącym metodą liniową, i zaliczane do przychodów prowizyjnych.

W związku z prowadzoną przez Bank działalnością bancassurance (sprzedaż usług ubezpieczeniowych), bazując na kryterium rozpoznawania przychodów z tej działalności, można wydzielić dwie grupy produktów.

Pierwszą grupę stanowią produkty ubezpieczeniowe bez bezpośredniego powiązania z instrumentem finansowym (np.: ubezpieczenie zdrowia, NNW) - w tym przypadku wynagrodzenie Banku jest ujmowane jednorazowo jako przychód po wykonaniu ważnej czynności tj. w dniu rozpoczęcia lub odnowienia polis ubezpieczeniowych z uwzględnieniem ewentualnych rezerw na zwroty.

W drugim przypadku (gdy występuje bezpośrednie powiązanie ubezpieczenia z instrumentem finansowym, to jest w szczególności gdy produkt ubezpieczeniowy oferowany jest klientowi wyłącznie z produktem kredytowym, tj. nie ma możliwości zakupu w Banku produktu ubezpieczeniowego identycznego co do formy prawnej, warunków produktu i treści ekonomicznej bez produktu kredytowego) można zidentyfikować dwie kategorie:

- a) W ubezpieczeniach związanych z kredytami mieszkaniowymi w przypadku ubezpieczeń pobieranych miesięcznie (ubezpieczenie na życie i ubezpieczenie nieruchomości) wynagrodzenie jest ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie otrzymania wynagrodzenia.
- b) W ubezpieczeniach związanych z kredytami gotówkowymi Bank dokonuje alokacji łącznej wartości wynagrodzenia należnego z tytułu połączonej transakcji do poszczególnych elementów transakcji, po pomniejszeniu o szacunek rezerwy dotyczącej części wynagrodzenia, która będzie zwracana, np. w wyniku rezygnacji przez klienta z ubezpieczenia, przedpłat lub innych tytułów. Szacunek rezerwy oparty jest na analizie historycznych informacji o rzeczywistych zwrotach w przeszłości oraz przewidywaniach, co do trendu zwrotów w przyszłości.

Alokacja wynagrodzenia, o której mowa wyżej, oparta jest o metodę „względnej wartości godziwej”, polegającej na podziale łącznego wynagrodzenia w proporcji, odpowiednio, wartości godziwej wynagrodzenia z tytułu instrumentu finansowego oraz wartości godziwej usługi pośrednictwa. Ustalenie powyższych wartości godziwych oparte jest na danych rynkowych, w szczególności dla:

- usługi pośrednictwa - na podejściu rynkowym polegającym na wykorzystaniu cen i innych danych rynkowych dla najbardziej zbliżonych transakcji rynkowych,
- wynagrodzenia z instrumentu finansowego - na podejściu dochodowym opartym na przeliczeniu przyszłych kwot na wartość bieżącą z wykorzystaniem informacji na temat oprocentowania i innych opłat dla identycznych lub najbardziej zbliżonych instrumentów finansowych oferowanych niezależnie od produktu ubezpieczeniowego.

Poszczególne wyodrębnione elementy danej transakcji, bądź kilku transakcji rozpatrywanych łącznie, podlegają następującym zasadom ujmowania przychodu:

- prowizje agencji ubezpieczeniowych - w części dotyczącej opłaty za wykonanie ważnej czynności, ujmowane w przychodach w dniu rozpoczęcia bądź odnowienia polisy ubezpieczeniowej,
- prowizje/opłaty stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej instrumentu finansowego - traktowane, jako korekta efektywnej stopy procentowej i ujmowane w przychodach odsetkowych.

W 2020 roku Bank dokonywał przeglądu procesu założeń stosowanego modelu rozliczania przychodów z tytułu bancassurance, w wyniku czego w zakresie ubezpieczeń związanych z kredytami gotówkowymi, wskaźnik przychodów ujmowanych jednorazowo jako prowizja za wykonanie ważnej czynności kształtował się na poziomie 5% (analogicznie jak w roku 2019).

Na dzień 31 grudnia 2020 r., dla produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami gotówkowymi Bank oszacował rezerwę na zwroty składek, wyrażoną jako procentowy wskaźnik zwrotów do wysokości prowizji brutto, na poziomie 57%.

Pozostałe opłaty i prowizje związane z usługami finansowymi oferowanymi przez Bank, takie jak:

- usługi zarządzania aktywami;
- usługi zarządzania środkami pieniężnymi;
- usługi maklerskie;

są rozpoznawane w Rachunku zysków i strat jednorazowo.

Przychody z tytułu dywidend

Przychody z tytułu dywidend są ujmowane w Rachunku zysków i strat Banku w dniu ustalenia praw udziałowców/akcjonariuszy do ich otrzymania.

Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy

Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy zawiera zyski i straty powstałe w wyniku zbycia dłużnych instrumentów finansowych zaklasyfikowanych do portfela wyceniane wg wartości godziwej przez całkowite dochody oraz pozostałe zyski i straty wynikające z działalności inwestycyjnej.

Wynik z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu

Wynik z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu zawiera zyski i straty powstałe w wyniku zbycia instrumentów finansowych zaliczonych do aktywów/zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu oraz efekt wyceny tych instrumentów do wartości godziwej (w tym m.in. przeznaczone do obrotu instrumenty dłużne, kapitałowe i pochodne).

Wynik z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo według wartości godziwej przez wynik finansowy

Wynik z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo według wartości godziwej przez wynik finansowy obejmuje zyski i straty powstałe w wyniku zbycia oraz efekt wyceny instrumentów finansowych zaklasyfikowanych do tej kategorii aktywów.

Wynik z tytułu rachunkowości zabezpieczeń

Wynik z tytułu rachunkowości zabezpieczeń obejmuje w szczególności: zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego (w tym zaniechanie), zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanej wynikające z zabezpieczonego ryzyka oraz ujętą w wyniku finansowym nieefektywność wynikającą z zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

Wynik z pozycji wymiany

Wynik z pozycji wymiany obejmuje: i) wynik zrealizowany oraz wynik z wyceny transakcji FX spot i FX Forward ii) dodatnie i ujemne różnice kursowe, zarówno zrealizowane jak i nie zrealizowane, wynikające z codziennej wyceny aktywów i pasywów walutowych, po obowiązującym na dzień bilansowy średnim kursie NBP i wpływające na przychody lub koszty z pozycji wymiany.

Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zaliczane są koszty i przychody niezwiązane bezpośrednio z działalnością bankową. Są to w szczególności wynik z tytułu sprzedaży i likwidacji środków trwałych, przychody z tytułu sprzedaży pozostałych usług, otrzymane i zapłacone odszkodowania kary i grzywny oraz rezerwy na sprawy sporne.

Podatek dochodowy

Podatek dochodowy od osób prawnych obejmuje podatek bieżący oraz odroczony.

Bieżący podatek dochodowy jest obliczany według obowiązującej stawki podatkowej i jest kalkulowany w oparciu o zysk brutto ustalony na podstawie odpowiednich przepisów o rachunkowości, skorygowany o przychody niepodlegające opodatkowaniu i koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodu. Ponadto, dla celów podatkowych, wynik księgowy brutto koryguje się o przychody i koszty z lat ubiegłych, zrealizowane dla celów podatkowych w danym okresie sprawozdawczym oraz odliczenia od dochodu np. z tytułu darowizn.

Podatek dochodowy odroczony ujmowany jest w Rachunku zysków i strat za wyjątkiem sytuacji, w których rozpoznawany jest w sprawozdaniu z pozostałych całkowitych dochodów lub bezpośrednio w kapitale z aktualizacji wyceny, ponieważ dotyczy transakcji, które również są rozpoznawane w sprawozdaniu z pozostałych całkowitych dochodów lub bezpośrednio w kapitale z aktualizacji wyceny.

Rezerwę na odroczony podatek dochodowy wykazuje się w pasywach bilansu jako „Rezerwę na odroczony podatek dochodowy”. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmują się w aktywach bilansu w pozycji „Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego”. Bank kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego, ponieważ posiada tytuł prawny do przeprowadzenia takiej kompensaty oraz aktywa i rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikają z podatku nałożonego przez tę samą władzę podatkową.

Rezerwa na odroczony podatek dochodowy ujmowana jest przy użyciu metody bilansowej w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych z wyjątkiem sytuacji, gdy powstaje w wyniku amortyzacji wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji niestanowiącej połączenia jednostek gospodarczych, która w chwili jej zawierania nie ma wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowane są przy użyciu metody bilansowej w odniesieniu do ujemnych różnic przejściowych oraz wszystkich ujemnych różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym jedynie w zakresie, w jakim będzie możliwe osiągnięcie przychodu podatkowego w związku z którym pomniejszenia te będą mogły być odwrócone.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego nie są ujmowane, gdy dotyczą ujemnych różnic przejściowych powstających w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania, przy transakcji niestanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową.

Bank nie ujmuje w kalkulacji podatku odroczonego zobowiązania lub aktywa z tytułu różnic przejściowych powstających w związku z inwestycją w jednostkach zależnych i stowarzyszonych, chyba że na podstawie posiadanych dowodów realizacja różnic przejściowych jest kontrolowana przez Bank i prawdopodobne jest, że w możliwej do przewidzenia przyszłości różnice te ulegną odwróceniu.

Wyliczenie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na odroczony podatek dochodowy bazuje na przewidywanym stopniu realizacji wartości bilansowych aktywów i zobowiązań, z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) prawnie lub faktycznie obowiązujące na dzień bilansowy.

9. Zarządzanie Ryzykiem Finansowym

Zarządzanie ryzykiem finansowym jest jedną z podstawowych aktywności Zarządu składającą się na proces efektywnego zarządzania Bankiem. Określa ono ramy rozwoju, rentowności i stabilności działalności biznesowej, tworząc zasady zapewniające Bankowi zgodność z najlepszymi praktykami w zakresie kontroli wewnętrznej i wymogami prawnymi oraz zgodność strategii zarządzania wszystkimi rodzajami ryzyka.

9.1. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM

Misją zarządzania ryzykiem w Banku Millennium jest zapewnienie, aby wszystkie rodzaje ryzyka były zarządzane, monitorowane i kontrolowane odpowiednio do przyjętego profilu ryzyka (apetytu na ryzyko) oraz charakteru i skali działania Banku. Ważną zasadą zarządzania ryzykiem jest optymalizacja relacji ryzyka i rentowności - w Banku zwraca się szczególną uwagę na to, aby podejmowane decyzje biznesowe brały pod uwagę (równoważyły) ryzyko i zysk.

Cele misji zarządzania ryzykiem osiągnane są poprzez realizację następujących działań:

- Opracowanie strategii zarządzania ryzykiem, polityki kredytowej, procesów i procedur określających zasady akceptacji dopuszczalnego poziomu poszczególnych rodzajów ryzyka,
- Wdrażanie, w coraz większym zakresie, narzędzi informatycznych służących identyfikacji, kontroli i pomiarowi ryzyka,
- Zwiększanie wśród pracowników świadomości odpowiedzialności za właściwe zarządzanie ryzykiem na każdym poziomie struktury organizacyjnej Banku.

Zarządzanie ryzykiem w Banku jest scentralizowane i uwzględnia potrzebę osiągnięcia założonej rentowności jak również utrzymania odpowiedniej relacji ryzyko - kapitał, w kontekście posiadania odpowiedniego poziomu kapitału na pokrycie ryzyka. W ramach zarządzania ryzykiem wykorzystuje się szeroki zakres metod - zarówno jakościowych jak i ilościowych, w tym zaawansowane narzędzia matematyczno-statystyczne, wspomagane przez odpowiednie systemy informatyczne.

Bank, określając cele biznesowe, bierze pod uwagę zdefiniowane ramy ryzyka (apetytu na ryzyko) w celu zapewnienia, że struktura i rozwój biznesu odpowiadają zakładanemu profilowi ryzyka, który charakteryzuje się szeregiem parametrów takich jak:

- Wzrost kredytowania wg produktów / segmentów,
- Struktura portfela kredytowego,
- Wskaźniki jakości portfela,
- Koszt ryzyka,
- Wymogi kapitałowe / kapitał ekonomiczny,
- Wymagana wielkość i struktura płynności.

Model zarządzania i kontrolowania ryzyka na poziomie Banku opiera się na następujących podstawowych zasadach:

- zapewnienie kompleksowej kwantyfikacji i parametryzacji różnych rodzajów ryzyka pod kątem optymalizacji struktury bilansu i pozycji pozabilansowych Banku, przy uwzględnieniu założonego poziomu rentowności prowadzonej działalności biznesowej. Główne obszary analizy obejmują: ryzyko kredytowe, ryzyko rynkowe, ryzyko płynności oraz ryzyko operacyjne;
- monitorowanie i kontrolowanie wszystkich typów ryzyka w odniesieniu do dochodowości prowadzonej działalności oraz poziomu kapitału niezbędnego do zapewnienia bezpieczeństwa operacji z punktu widzenia wymogów kapitałowych. Wyniki pomiarów ryzyka są regularnie raportowane w ramach systemu informacji zarządczej;
- rozdzielenie obowiązków w zakresie powstania ryzyka, zarządzania ryzykiem i kontroli ryzyka.

Proces zarządzania ryzykiem w Banku przedstawia poniższy schemat:

Podział kompetencji w zakresie zarządzania ryzykiem przedstawia się następująco:

- Rada Nadzorcza jest odpowiedzialna za nadzorowanie zgodności polityki podejmowania ryzyka przez Bank ze strategią Banku oraz jego planem finansowym. W ramach Rady Nadzorczej działa Komitet ds. Ryzyka, który wspiera ją w realizacji tych zadań m.in. opiniując strategię ryzyka Banku, w tym apetyt na ryzyko.
- Zarząd odpowiada za efektywność systemu zarządzania ryzykiem, procesu szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz systemu kontroli wewnętrznej;
- Komitet Kredytowy, Komitet Kapitałów, Aktywów i Pasywów oraz Komitet Należności Zagrożonych są odpowiedzialne za bieżące zarządzanie różnymi rodzajami ryzyka bankowego w ramach modelu ustalonego przez Zarząd;
- Komitet Ryzyka, oraz Komitet Procesów i Ryzyka Operacyjnego są odpowiedzialne za definiowanie polityki oraz za monitorowanie i kontrolowanie różnych rodzajów ryzyka bankowego w ramach modelu ustalonego przez Zarząd;
- Komitet Walidacyjny odpowiedzialny jest za akceptację wyników walidacji modeli ryzyka oraz nadzór nad wdrażaniem zaleceń określonych przez Biuro Walidacji Modeli;
- Podkomitet do spraw sądowych jest odpowiedzialny za opiniowanie i podejmowanie decyzji w sprawach z zakresu postępowań sądowych, w których wartość przedmiotu sporu lub bezpośredni skutek dla wartości majątku w wyniku orzeczenia sądu przekracza 1 mln zł lub w wyniku kilku spraw o tym samym charakterze, z wyłączeniem spraw należących do portfela restrukturyzacji i windykacji wierzytelności Banku zarządzanych przez Departament Windykacji Korporacyjnej oraz Departament Restrukturyzacji Detalicznej i Windykacji. Podkomitet do spraw sądowych jest również właściwy do rozpatrywania sporów z portfela Departamentu Restrukturyzacji Detalicznej i Windykacji, których charakter sporu odpowiada charakterowi sporów sądowych nadzorowanych przez Podkomitet Ryzyka Spraw Sądowych oraz kwestie związane z ustaleniem warunków ugody, co do skutków stosunków prawnych na etapie przedprocesowym lub w okolicznościach wskazujących na istotne prawdopodobieństwo sporu, który w przypadku materializacji podlegałyby kompetencjom Podkomitetu do spraw sądowych, z wyłączeniem spraw zarządzanych przez Departament Windykacji Korporacyjnej.

- Departament Ryzyka odpowiada za zarządzanie ryzykiem, w tym za identyfikację, pomiar, analizę, monitorowanie i raportowanie ryzyka w Banku. Departament Ryzyka przygotowuje również zasady zarządzania ryzykiem i odpowiednie procedury, a także przedstawia informacje i proponuje kierunki działania niezbędne do podejmowania decyzji przez Komitet Kapitałów, Aktywów i Pasywów, Komitet Ryzyka i Zarząd dotyczących zarządzania ryzykiem;
- Departament Ratingu odpowiedzialny jest przede wszystkim za nadawanie ratingów ryzyka (ocena wiarygodności kredytowej) dla klientów korporacyjnych Banku oraz monitoring i ewentualną zmianę ratingów w okresie ich obowiązywania. Proces nadawania ratingów jest niezależny od procesu podejmowania decyzji kredytowej;
- Departament Decyzji Kredytowych Przedsiębiorstw, Departament Hipotecznym Decyzji Kredytowych i Departament Decyzji Kredytowych Consumer Finance są odpowiedzialne, odpowiednio, w ramach Segmentu Klientów Korporacyjnych i Segmentu Klientów Detalicznych, za proces podejmowania decyzji kredytowych, w tym analizowanie sytuacji finansowej klientów, sporządzanie projektów decyzji kredytowych dla poszczególnych szczebli decyzyjnych i podejmowanie decyzji kredytowych w ramach określonych limitów;
- Departament Monitorowania i Dochodzenia Należności Detalicznych oraz Departament Restrukturyzacji i Windykacji Należności Detalicznych są odpowiedzialne za monitorowanie spłat i proces dochodzenia należności przeterminowanych od osób fizycznych;
- Departament Zagrożonych Należności Gospodarczych opracowuje określone strategie dla każdego klienta ze swojego portfela, w celu jak najszybszej maksymalizacji odzysku i ograniczenia ryzyka ponoszonego przez Grupę. Podejście w poszczególnych sprawach jest stale aktualizowane przy wykorzystaniu bieżących informacji, najlepszych praktyk i doświadczeń w zakresie odzyskiwania należności;
- Biuro Kontroli i Analiz Skarbu jest odpowiedzialne za monitorowanie i wykorzystywanie niektórych limitów Banku, takich jak limity kontrahenta i limity typu stop-loss, monitorowanie pozycji walutowej Banku i wyników aktywnego „tradingu” oraz kontrolę operacji Departamentu Skarbu;
- Biuro Walidacji Modeli jest odpowiedzialne za jakościową oraz ilościową analizę i walidację modeli, niezależną od funkcji budowy modeli; przygotowywanie metodyki walidacji i monitorowania modeli; podejmowanie działań związanych z wydawaniem opinii w zakresie adekwatności nowych modeli dla obszaru, którego dotyczą; przygotowywanie raportów na potrzeby Komitetu Walidacyjnego;
- Wydział Zarządzania Nadużyciami jest odpowiedzialny za tworzenie, implementację oraz monitorowanie realizacji polityki Banku w zakresie zarządzania ryzykiem nadużyć we współpracy z innymi jednostkami organizacyjnymi Banku. Wydział stanowi centrum kompetencji dla procesu zapobiegania nadużyciom.
- Departament Zgodności odpowiada za zapewnienie zgodności z regulacjami prawnymi, powiązаныmi standardami regulacyjnymi, zasadami i standardami rynkowymi, a także wewnętrznymi regulacjami i kodeksami postępowania.
- Departament Prawny odpowiada za prowadzenie spraw spornych Banku, w razie potrzeby przy wsparciu zewnętrznych kancelarii prawnych i ekspertów prawnych.

Bank opracował kompleksowy dokument o charakterze wytycznych dotyczących polityki/strategii w zakresie zarządzania ryzykiem „Strategia ryzyka na lata 2021-2023”. Dokument ten jest opracowany w horyzoncie trzyletnim i podlega corocznemu przeglądowi i uaktualnieniu. Jest on zatwierdzany przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku. Strategia ryzyka jest nierozdzielnie związana z innymi dokumentami strategicznymi, takimi jak: Budżet, Plan Płynności, Plan Kapitałowy.

Strategia Ryzyka opiera się na zdefiniowanych przez Bank dwóch podstawowych pojęciach:

- Profil ryzyka: aktualny poziom ryzyka wyrażony kwotą lub rodzajem ryzyka, na które Bank jest obecnie narażony. Bank również przewiduje, jak profil ryzyka może się zmieniać w przyszłości uwzględniając zarówno oczekiwane jak i skrajne scenariusze ekonomiczne, zgodnie z apetytem na ryzyko;
- Apetyt na ryzyko: maksymalny poziom lub rodzaj ryzyka, jakie Bank jest w stanie zaakceptować i tolerować dla osiągnięcia swoich celów finansowych i strategicznych. W tym celu zdefiniowano trzy strefy, określające poziomy ostrzegawcze i wymagające podjęcia działań.

Apetyt na ryzyko ma zapewniać, że profil działalności biznesowej i jej skala wzrostu będą odpowiadać przyszłemu Profilowi Ryzyka. Apetyt na ryzyko został odzwierciedlony w określonych indykatorach, w takich kluczowych obszarach jak:

- Wypłacalność
- Płynność i finansowanie
- Zmienność wyników finansowych i struktura produktowa
- Działalność operacyjna i reputacja.

Bank posiada jasno określoną strategię ryzyka obejmującą kredyty detaliczne, korporacyjne, działalność rynkową i płynność oraz zarządzanie ryzykiem operacyjnym i kapitałem. Dla każdego ryzyka indywidualnie i ogółem, Bank jasno określa apetyt na ryzyko.

Zarządzanie ryzykiem jest definiowana głównie poprzez zasady i cele określone w Strategii Ryzyka, dodatkowo uzupełnione szczegółowo zasadami i wytycznymi jakościowymi przedstawionymi w następujących dokumentach:

- Zasady zarządzania i planowania kapitałowego
- Zasady i wytyczne kredytowe
- Zasady zarządzania ryzykiem koncentracji
- Zasady i reguły zarządzania ryzykiem płynności
- Zasady i reguły dotyczące zarządzania ryzykiem rynkowym na rynkach finansowych
- Zasady i reguły dotyczące zarządzania ryzykiem rynkowym w Księdze Bankowej
- Polityka inwestycyjna
- Zasady i wytyczne dotyczące zarządzania ryzykiem operacyjnym
- Polityka i zasady dotyczące zarządzania ryzykiem modeli
- Polityka w zakresie testów warunków skrajnych
- Regulamin Banku Millennium S.A. - Program przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

W ramach apetytu na ryzyko, Bank określił strefy dla mierników tego apetytu (zbudowane za zasadzie „światła drogowe”). Dla stref apetytu określono:

- Status apetytu na ryzyko - strefa zielona oznacza miernik w ramach apetytu na ryzyko, strefa żółta oznacza zwiększone ryzyko przekroczenia apetytu na ryzyko, strefa czerwona oznacza przekroczenie tego apetytu
- proces eskalacji podejmowanych działań (jednostki organizacyjne / organy Banku odpowiedzialne za decyzje i wykonanie działań w poszczególnych strefach)
- procedury monitoringu apetytu na ryzyko.

Bank szczególną wagę przykładą do ciągłego doskonalenia procesu zarządzania ryzykiem. Jednym z wymiernych tego efektów jest sukces polegający na zezwoleniu, na zastosowanie w szerszym zakresie, metody IRB w procesie wyliczania wymogów kapitałowych.

9.2. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM

Zarządzanie i planowanie kapitałowe

Zarządzanie kapitałowe odnosi się do dwóch obszarów: zarządzania adekwatnością kapitałową i alokacji kapitału. Dla obydwu z tych obszarów określone zostały cele zarządcze.

Celami zarządzania adekwatnością kapitałową są: (a) spełnienie wymagań określonych w przepisach zewnętrznych (regulacyjna adekwatność kapitałowa) oraz (b) zapewnienie wypłacalności w warunkach normalnych i w warunkach skrajnych (ekonomiczna adekwatność kapitałowa/kapitał wewnętrzny). Realizując te cele, Bank dąży do osiągnięcia wewnętrznych długookresowych limitów (celów) kapitałowych, określonych w Strategii Ryzyka.

Z kolei celem alokacji kapitału jest kreowanie wartości dla właścicieli poprzez maksymalizację zwrotu z działalności obciążonej ryzykiem, biorąc pod uwagę ustaloną tolerancję na ryzyko.

W ramach zarządzania kapitałowego realizowany jest również proces planowania kapitału. Celem tego procesu jest określenie funduszy własnych (baza kapitałowa określająca możliwość podjęcia ryzyka) i wykorzystania kapitału (wymogi kapitału regulacyjnego i kapitału ekonomicznego) w taki sposób, aby zapewnić spełnienie limitów (celów) kapitałowych, przy założeniu realizacji przewidywanej strategii biznesowej i profilu ryzyka - w normalnych i skrajnych warunkach ekonomicznych.

Regulacyjna adekwatność kapitałowa

Bank jest zobowiązany na mocy prawa do spełnienia minimalnych wymogów w zakresie funduszy własnych, określonych w art. 92 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i rady (UE) nr 575/2013 w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (CRR). Jednocześnie przy ustalaniu limitów/celów kapitałowych uwzględniono:

- Bufor II Filara kredytów walutowych (RRE FX) - zalecenie KNF dotyczące dodatkowego wymogu kapitałowego dla zabezpieczenia ryzyka wynikającego z walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych, wynikające z art. 138 ust. 1 pkt 2a ustawy Prawo bankowe. Wysokość tego bufora jest ustalana dla poszczególnych banków corocznie przez KNF w wyniku procesu Badania i Oceny Nadzorczej (BION) i obejmuje ryzyko niedostatecznie pokryte - zdaniem KNF - przez minimalne wymogi w zakresie funduszy własnych, określone w art. 92 CRR. Aktualnie bufor ten został ustalony w zaleceniach KNF w listopadzie i grudniu 2020 roku w wysokości 3,41 p.p. (Bank) i 3,35 p.p. (Grupa) dla łącznego wskaźnika kapitałowego (TCR), co odpowiada wymogowi kapitałowemu na poziomie 2,56 p.p. (Bank) i 2,52 p.p. (Grupa) ponad Wskaźnik Tier 1 oraz 1,91 p.p. (Bank) i 1,88 p.p. (Grupa) ponad Wskaźnik CET 1¹;
- Wymóg połączonego bufora - określony w ustawie o nadzorze makro ostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym - który składa się z:
 - Bufora zabezpieczenia kapitału w wysokości 2,5%;
 - Bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym (OSII) - w wysokości 0,25%, przy czym wysokość jest corocznie ustalana przez KNF²;
 - Bufora ryzyka systemowego w wysokości 0% obowiązujący od marca 2020 roku, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów i Rozwoju;
 - Bufora antycyklicznego w wysokości 0%.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami i zaleceniami Komisji Nadzoru Finansowego, Bank ustalił minimalne poziomy współczynników kapitałowych, będące jednocześnie celami/limitami kapitałowymi. Są to wielkości OCR (łącznych wymogów kapitałowych) dla poszczególnych wskaźników.

¹ Zalecenie to zastępuje poprzednie zalecenie z 2019 r. dotyczące utrzymania funduszy własnych na pokrycie dodatkowego wymogu kapitałowego poziomie 4,96 p.p. (Bank) i 4,87 p.p. (Grupa) dla łącznego współczynnika kapitałowego (TCR), co odpowiada wymogowi kapitałowemu 3,72 p.p. dla Banku i 3,65 p.p. dla Grupy ponad Wskaźnik Tier 1 oraz co odpowiada wymogowi kapitałowemu 2,78 p.p. dla Banku i 2,73 p.p. dla Grupy ponad Wskaźnik CET1

² W listopadzie 2020 roku Komisja Nadzoru Finansowego wydała decyzję o zidentyfikowaniu Banku jako innej instytucji o znaczeniu systemowym i nałożeniu Bufora OSII

Poniższa tabela prezentuje te wielkości według stanu na 31 grudnia 2020 r. O każdej zmianie poziomów wymaganego kapitału Bank poinformuje zgodnie z przepisami.

Wskaźnik kapitałowy	31.12.2020	
Wskaźnik kapitału podstawowego Tier 1 (Wskaźnik CET1)	Bank	Grupa
Minimum	4,50%	4,50%
Bufor II Filara kredytów walutowych (RRE FX)	1,91%	1,88%
TSCR CET1 (Łączne wymogi SREP/BION)	6,41%	6,38%
Bufor zabezpieczenia kapitału	2,50%	2,50%
Bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym (OSII)	0,25%	0,25%
Bufor ryzyka systemowego	0,00%	0,00%
Bufor antycykliczny	0,00%	0,00%
Wymóg połączonego bufora	2,75%	2,75%
OCR CET1 (Łączne wymogi kapitałowe CET1)	9,16%	9,13%
Wskaźnik kapitału Tier 1 (Wskaźnik T1)	Bank	Grupa
Minimum	6,00%	6,00%
Bufor II Filara kredytów walutowych (RRE FX)	2,56%	2,52%
TSCR T1 (Łączne wymogi SREP/BION)	8,56%	8,52%
Bufor zabezpieczenia kapitału	2,50%	2,50%
Bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym (OSII)	0,25%	0,25%
Bufor ryzyka systemowego	0,00%	0,00%
Bufor antycykliczny	0,00%	0,00%
Wymóg połączonego bufora	2,75%	2,75%
OCR T1 (Łączne wymogi kapitałowe T1)	11,31%	11,27%
Łączny wskaźnik kapitałowy (TCR)	Bank	Grupa
Minimum	8,00%	8,00%
Bufor II Filara kredytów walutowych (RRE FX)	3,41%	3,35%
TSCR TCR (Łączne wymogi SREP/BION)	11,41%	11,35%
Bufor zabezpieczenia kapitału	2,50%	2,50%
Bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym (OSII)	0,25%	0,25%
Bufor ryzyka systemowego	0,00%	0,00%
Bufor antycykliczny	0,00%	0,00%
Wymóg połączonego bufora	2,75%	2,75%
OCR TCR (Łączne wymogi kapitałowe TCR)	14,16%	14,10%

Ryzyko kapitałowe wyrażone powyższymi celami/limitami kapitałowymi, jest przedmiotem regularnego pomiaru i monitoringu. W odniesieniu do wszystkich docelowych wartości kapitału ustalono pewne minimalne zakresy tych wartości. Wskaźniki kapitałowe w danym przedziale determinują konieczność podjęcia odpowiednich decyzji lub działań zarządczych. Regularny monitoring ryzyka kapitałowego opiera się na klasyfikacji wskaźników kapitałowych do odpowiednich przedziałów, a następnie przeprowadza się ocenę trendów i czynników mających wpływ na poziom adekwatności kapitałowej.

Wymogi w zakresie funduszy własnych

Bank oblicza wymogi w zakresie funduszy własnych przy użyciu metod standardowych, realizując jednocześnie projekt stopniowego wdrażania metody ratingów wewnętrznych (IRB) w celu obliczania minimalnych wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego i uzyskania stosownych decyzji Organów Nadzoru.

Pod koniec 2012 r. Banco de Portugal (będący nadzorcą konsolidującym) we współpracy z Komisją Nadzoru Finansowego (KNF) udzielił zezwolenia na stosowanie metody IRB w odniesieniu do następujących portfeli kredytowych: (i) ekspozycje detaliczne wobec klientów indywidualnych zabezpieczone na nieruchomościach mieszkalnych (RRE), (ii) odnawialne ekspozycje detaliczne (QRRE). Zgodnie z przedmiotową zgodą, minimalne wymogi w zakresie funduszy własnych obliczone z wykorzystaniem metody IRB musiały być czasowo utrzymane na poziomie nie mniejszym niż 80% (tzw. floor nadzorczy) odpowiednich wymogów kapitałowych obliczonych metodą standardową.

Pod koniec 2014 roku Bank uzyskał kolejną decyzję wydaną przez Organy Nadzoru w zakresie stosowania metody IRB. Zgodnie z jej treścią dla portfeli RRE i QRRE, wymogi kapitałowe w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego powinny być utrzymywane tymczasowo na poziomie nie mniejszym niż 70% (floor nadzorczy) odpowiednich wymogów kapitałowych obliczonych metodą standardową, dopóki Bank nie wypełni dodatkowych warunków zdefiniowanych przez Nadzorcę.

W lipcu 2017 r. Bank otrzymał zezwolenie Organów Nadzoru (Europejski Bank Centralny we współpracy z KNF) na zastosowanie istotnych zmian w stosowanych modelach IRB (modele LGD) i zniesienie flooru nadzorczego.

Kapitał wewnętrzny

Bank definiuje kapitał wewnętrzny zgodnie z ustawą Prawo bankowe, jako kwotę niezbędną do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku oraz zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniająca przewidywany poziom ryzyka w przyszłości.

Kapitał wewnętrzny jest wykorzystywany w zarządzaniu kapitałowym, w procesach zarządzania ekonomiczną adekwatnością kapitałową oraz alokacji kapitału. Bank zdefiniował proces wyliczania kapitału wewnętrznego (ekonomicznego). W tym celu dla mierzalnych rodzajów ryzyka wykorzystywane są modele i metody matematyczno-statystyczne.

Utrzymanie ekonomicznej adekwatności kapitałowej oznacza pokrycie (zabezpieczenie) kapitału wewnętrznego (zagregowanej miary ryzyka) przez dostępne zasoby finansowe (fundusze własne). Obowiązek takiego zabezpieczenia ryzyka wynika wprost z ustawy Prawo bankowe, co znalazło odzwierciedlenie w celach/limitach kapitałowych Banku - buforze kapitału ekonomicznego oraz buforze kapitału ekonomicznego w warunkach skrajnych.

W 2020 roku obydwie powyższe cele kapitałowe zostały spełnione z nadwyżką. Nadwyżka funduszy własnych nad kapitałem wewnętrznym umożliwia dalszy wzrost skali działalności, szczególnie w kierunku produktów generujących wysoki zwrot z uwzględnieniem ponoszonego ryzyka.

Równolegle kapitał wewnętrzny jest wykorzystywany w procesie alokacji kapitału, do przydzielenia kapitału wewnętrznego na produkty/linie biznesowe, obliczenia miar efektywności uwzględniających ryzyko, ustalenia limitów na ryzyko i realokacji kapitału wewnętrznego.

Adekwatność kapitałowa - stan bieżący, ocena i trendy

Adekwatność kapitałowa dla Banku w okresie ostatnich trzech lat przedstawia się jak niżej³:

Adekwatność kapitałowa	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2018
Aktywa ważone ryzykiem	50 757,4	47 267,6	36 012,8
Wymogi w zakresie funduszy własnych, w tym:	4 060,6	3 781,4	2 881,0
- z tytułu ryzyka kredytowego i kredytowego kontrahenta	3 688,3	3 455,8	2 570,6
- z tytułu ryzyka rynkowego	26,6	24,2	20,3
- z tytułu ryzyka operacyjnego	340,7	297,7	286,4
- z tytułu korekty wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego	4,9	3,7	3,6
Fundusze własne, w tym:	9 726,6	9 454,5	7 738,5
Kapitał podstawowy Tier 1	8 196,6	7 924,5	7 038,5
Kapitał Tier 2	1 530,0	1 530,0	700,0
Łączny wskaźnik kapitałowy (TCR)	19,16%	20,00%	21,49%
Minimalny wymagany poziom	14,16%	18,46%	19,29%
Nadwyżka(+) / Niedobór(-) adekwatności kapitałowej TCR (p.p.)	+5,00	+1,54	+2,20
Wskaźnik kapitału Tier 1 (Wskaźnik T1)	16,15%	16,77%	19,54%
Minimalny wymagany poziom	11,31%	15,22%	15,69%
Nadwyżka(+) / Niedobór(-) adekwatności kapitałowej T1 (p.p.)	+4,84	+1,55	+3,85
Wskaźnik kapitału podstawowego Tier 1 (Wskaźnik CET1)	16,15%	16,77%	19,54%
Minimalny wymagany poziom	9,16%	12,78%	12,97%
Nadwyżka(+) / Niedobór (-) adekwatności kapitałowej CET1 (p.p.)	+6,99	+3,99	+6,57
Wskaźnik dźwigni finansowej	8,06%	7,94%	8,57%

Na koniec 2020 roku, adekwatność kapitałowa mierzona wskaźnikiem kapitału podstawowego Tier 1 i łącznym wskaźnikiem kapitałowym obniżyła się w perspektywie rocznej o odpowiednio ok. 0,6 p.p. i 0,8 p.p.

Aktywa ważone ryzykiem (RWA) wzrosły w 2020 roku o ok. 3,49 mld zł (o 7,4%). Podstawowym czynnikiem wzrostu było RWA na ryzyko kredytowe (o 2,92 mld zł, prawie 84% udziału we wzroście rocznym), co wynikało głównie ze zwiększenia wolumenu portfela kredytowego. Drugim istotnym czynnikiem był wzrost RWA na ryzyko operacyjne (o ok. 539 mln zł, ponad 15% udziału we wzroście rocznym), co wynika z uwzględnienia w wyliczeniu wyższych wyników finansowych z ostatnich trzech lat.

Fundusze własne zwiększyły się w 2020 roku o ok. 272 mln zł (o 3,4%), głównie w rezultacie zatrzymania zysku netto (zysk za II półrocze 2019 roku w kwocie ok. 198 mln zł), a także kilku innych czynników, z których najistotniejszy był wzrost rezerwy rewaluacyjnej.

Minimalne wymagane przez KNF wielkości wskaźników kapitałowych zostały osiągnięte z nadwyżką.

Wskaźnik dźwigni kształtuje się na bezpiecznym poziomie 8-9%, przy niewielkich zmianach okresowych i znacznie przekracza uznawaną za bezpieczną wartość 3%.

W dłuższej perspektywie, poziom adekwatności kapitałowej Grupy oceniany jest jako satysfakcjonujący.

³ Bank korzysta z rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9. Na 31.12.2020 r., gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9, współczynniki kapitałowe prezentowały się jak niżej:

- TCR: 18,83%
- Wskaźnik T1: 15,80%
- Wskaźnik CET1: 15,80%
- Wskaźnik dźwigni finansowej: 7,89%

Wymogi MREL

Zgodnie z komunikatem Bankowego Funduszu Gwarancyjnego śródkresowe cele MREL wyznaczone na koniec 2020 r. nie są traktowane przez Fundusz jako obligatoryjne a w najbliższym cyklu planistycznym Fundusz zastosuje zarówno wydłużony termin docelowy, tj. 1 stycznia 2024 r, jak również wskaże jako termin spełnienia pierwszego wiążącego celu śródkresowego 1 stycznia 2022 r. Bank spodziewa się otrzymać zaktualizowane wymogi MREL w II kwartale 2021 roku.

W ramach wypełniania i utrzymywania przez Grupę wymogu MREL, możliwa jest emisja instrumentów kwalifikowalnych, co może spowodować zwiększenie kosztów finansowania.

9.3. RYZYKO KREDYTOWE

Ryzyko kredytowe jest jednym z najważniejszych rodzajów ryzyka, na jakie narażony jest Bank Millennium SA, w związku z czym, przykładą się szczególną wagę do zarządzania ekspozycjami na to ryzyko. Ryzyko kredytowe wiąże się z bilansowymi ekspozycjami kredytowymi oraz z instrumentami pozabilansowymi, takimi jak udzielone i niewykorzystane linie kredytowe, gwarancje i akredytywy, jak również limity na transakcji związane z instrumentami finansowymi.

Polityka kredytowa podlega okresowym przeglądom i weryfikacji uwzględniającym uwarunkowania rynkowe oraz zmiany w otoczeniu regulacyjnym Banku.

Dla potrzeb zarządzania ryzykiem kredytowym Bank korzysta z kilku systemów ratingowych w zależności od rodzaju ekspozycji i segmentu danego klienta. System ratingowy to zestaw metod (modeli), procesów, kontroli, procedur zbierania danych oraz systemów informatycznych identyfikujących i mierzących ryzyko kredytowe, klasyfikujących ekspozycje do określonych klas lub pul (nadawanie ratingu) oraz szacujących prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania i oczekiwaną wielkość straty z tego tytułu.

(3a) Pomiar ryzyka kredytowego

Kredyty i pożyczki

Pomiar ryzyka kredytowego, w celu zarządzania portfelem kredytowym, na poziomie poszczególnych klientów i transakcji, z tytułu udzielanych kredytów i pożyczek odbywa się przy uwzględnieniu trzech podstawowych parametrów:

- (i) prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania przez klienta lub kontrahenta (ang. probability of default - PD);
- (ii) kwoty ekspozycji w momencie niewykonania zobowiązania (ang. exposure at default - EAD) oraz
- (iii) współczynnika strat z tytułu niewykonanego zobowiązania (ang. loss given default - LGD).

- (i) Bank ocenia prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania (PD) indywidualnych kontrahentów stosując wewnętrzne modele ratingowe dostosowane do różnych kategorii klientów i transakcji. Zostały one opracowane lokalnie lub na poziomie Grupy BCP lub we współpracy z renomowanymi dostawcami zewnętrznymi i łączą analizę statystyczną z oceną specjalisty kredytowego. Dodatkowo Klienci Banku są klasyfikowani w ramach 15 klas ratingowych, które dla potrzeb tego raportu zostały przedstawione w sześciu głównych grupach. Jednolita skala ratingowa Banku (Master Ratings Scale), przedstawiona poniżej, zawiera także zakres prawdopodobieństw niewykonania zobowiązań określonych dla każdej klasy/grupy ratingowej. Modele ratingowe podlegają okresowym przeglądom i - w razie stwierdzenia takiej potrzeby - stosownym modyfikacjom. Modyfikacje modeli zatwierdzane są przez Komitet Walidacji.

Bank regularnie analizuje oraz ocenia wyniki ratingów i ich siłę predykcyjną w odniesieniu do przypadków niewykonania zobowiązań. Proces nadawania ocen ryzyka klientów (dla segmentu korporacyjnego przeprowadzany niezależnie od procesu kredytowego w Departamencie Ratingu) wspierają systemy informatyczne, pozyskujące i analizujące informacje z wewnętrznych i zewnętrznych baz danych.

Skala wewnętrznych ratingów Banku

Master Skala	Opis oceny
1-3	Najwyższa jakość
4-6	Dobra jakość
7-9	Średnia jakość
10-12	Niska jakość
13-14	Pod obserwacją
15	Niewykonanie zobowiązania

(ii) EAD - kwota ekspozycji w momencie niewykonania zobowiązania (exposure at default) - dotyczy kwot, które według przewidywań Banku będą należnościami Banku w momencie niewykonania zobowiązania. Jako zobowiązanie, Bank rozumie każdą wypłaconą już kwotę plus dalsze kwoty, jakie mogą zostać wypłacone do momentu niewykonania zobowiązań, o ile do niego dojdzie.

(iii) LGD - współczynnik strat z tytułu niewykonanego zobowiązania (loss given default) stanowi przewidywania Banku, co do strat wynikających z faktycznych przypadków niewykonania zobowiązań, z uwzględnieniem wewnętrznych i zewnętrznych kosztów windykacji oraz efektu dyskonta.

Ujednoczona definicja niewykonania zobowiązania w ramach Grupy

Od momentu wdrożenia MSSF 9, Grupa przyjęła jednolitą definicję niewykonania zobowiązania, zarówno w zakresie kalkulacji wymogów kapitałowych, jak i na potrzeby szacowania utraty wartości.

Ujednoczona definicja niewykonania zobowiązania obejmuje następujące przesłanki:

- DPD > 90 dni, uwzględniając progi istotności dla kwoty wymagalnej: bezwzględny 400 zł - ekspozycje detaliczne oraz 2000 zł - ekspozycje klientów korporacyjnych oraz próg względny: 1% całości ekspozycji klienta,
- Ekspozycje restrukturyzowane (forborne),
- Kredyty w procesie windykacji,
- Inne przesłanki zdefiniowane w Wytycznych EBA,
- Przesłanki jakościowe zidentyfikowane w procesie analizy indywidualnej.

Bank stosuje koncepcję zarażania ekspozycji (ang. cross-default) dla wszystkich segmentów.

W przypadku stosowania udogodnień związanych z negatywnym wpływem pandemii Covid-19 Bank zastosował podejście sektorowe zgodne z wytycznymi EBA, nie klasyfikując ekspozycji z wakacjami kredytowymi, przyznanymi w ramach moratoriów prywatnych, jako ekspozycji typu forborne. Jednak w sytuacji, gdy w okresie 3-ch miesięcy po zakończeniu tego typu wakacji, na rachunkach klienta wystąpi opóźnienie powyżej 60 dni, przyjęto konserwatywnie, iż klient zostanie zaklasyfikowany do Fazy 3.

Klienci z wakacjami kredytowymi udzielonymi w ramach moratoriów o charakterze publicznym (na podstawie rządowego programu pomocowego - Tarcza 4.0), zostali zaklasyfikowani do Fazy 3 (chyba, że zostały spełnione specyficzne, określone przez Nadzorcę kryteria wyłączenia z tej klasyfikacji).

Papiery dłużne

Papiery dłużne Skarbu Państwa oraz Banku Centralnego monitorowane są w oparciu o rating Polski. Natomiast sytuacja ekonomiczno-finansowa emitentów dłużnych papierów komunalnych monitorowana jest kwartalnie w oparciu o ich sprawozdawczość.

Bank nie stosuje wyłączenia z tytułu niskiego ryzyka kredytowego (ang. low credit risk exemption - LCR) zarówno dla ekspozycji Skarbu Państwa i Banku Centralnego, jak i innych grup ekspozycji.

Instrumenty pochodne

Bank utrzymuje ścisłą kontrolę nad limitami otwartych pozycji netto na instrumentach pochodnych (tj. różnicą między transakcjami kupna i sprzedaży), zarówno ze względu na kwoty jak i terminy zapadalności transakcji. Ekspozycje na ryzyko kredytowe, wynikające z instrumentów pochodnych zawieranych z klientami są zarządzane jako część całkowitych limitów kredytowych wyznaczanych w oparciu o badanie naturalnej ekspozycji oraz o analizę sytuacji finansowej klienta, a także w ramach limitów kontrahentów.

Bank oferuje produkty skarbowe w celu zabezpieczenia ryzyka kursu walutowego lub ryzyka stopy procentowej w ramach przyznanym klientom limitów skarbowych lub pod depozyt zabezpieczający.

Zdecydowana większość umów Banku zawiera możliwość wezwania klienta do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego lub złożenie innego zabezpieczenia uzgodnionego z Bankiem (jeżeli wycena otwartych pozycji klienta przekroczy poziom kwoty limitu skarbowego; tzw. margin call) i jeżeli klient nie uzupełni wymaganego zabezpieczenia Bank ma prawo do zamknięcia pozycji i wypowiedzenia umowy.

Zobowiązania pozabilansowe obciążone ryzykiem kredytowym

Do zobowiązań pozabilansowych obciążonych ryzykiem kredytowym zaliczamy gwarancje, akredytywy oraz przyznane linie kredytowe. Podstawowym celem tych instrumentów jest umożliwienie klientowi dysponowania w określony sposób przyznanymi przez Bank środkami finansowymi.

Gwarancje i akredytywy typu stand by (zobowiązania typu gwarancyjnego) niosą takie samo ryzyko kredytowe jak kredyty (w przypadku gwarancji i akredytywy typu stand-by po wpływie ważnego rozszczenia Bank musi dokonać wypłaty).

Akredytywy dokumentowe i handlowe są pisemnym, nieodwołalnym i ostatecznym zobowiązaniem Banku do honorowania płatności w oparciu o zgodne dokumenty w terminach określonych w akredytywie i wiążą się z ryzykiem podobnym do gwarancji.

Dostępne saldo linii kredytowej jest to niewykorzystana część uprzednio zaakceptowanych kwot odnoszących się do zobowiązań o charakterze kredytowym, możliwych do wykorzystania w formie kredytów, gwarancji lub akredytyw. Biorąc pod uwagę ryzyko kredytowe zobowiązań do udzielenia kredytu, Bank jest potencjalnie narażony na stratę w wysokości równej sumie niewykorzystanych zobowiązań. Jednak, prawdopodobna kwota straty jest mniejsza niż łączna wartość niewykorzystanych zobowiązań, ponieważ większość zobowiązań do uruchomienia kredytu zależy od spełnienia przez klientów poszczególnych standardów kredytowych.

Bank monitoruje okres pozostały do terminu zapadalności pozabilansowych zobowiązań kredytowych, ponieważ długoterminowe zobowiązania wiążą się zazwyczaj z większym stopniem ryzyka kredytowego niż zobowiązania krótkoterminowe.

(3b) Polityka kontroli limitów i zmniejszenia ryzyka

Bank mierzy, monitoruje i kontroluje duże zaangażowania kredytowe oraz nadmierną koncentrację ryzyka kredytowego, wszędzie tam gdzie zostanie ona zidentyfikowana. Proces zarządzania ryzykiem koncentracji dotyczy zarówno zaangażowań indywidualnych - występujących wobec pojedynczego kredytobiorcy lub grupy kredytobiorców powiązanych (kapitałowo, organizacyjnie lub poprzez istnienie istotnych zależności ekonomicznych), jak i tzw. zaangażowań sektorowych - wobec branż/sektorów gospodarki, regionów geograficznych, krajów, portfela finansującego nieruchomości (w tym kredytów walutowych), portfela w walutach obcych i innych. Powyższe rodzaje zaangażowań sektorowych są objęte wewnętrznym systemem limitów. Informacje o wykorzystaniu limitów prezentowane są na Radzie nadzorczej, Komitecie do spraw ryzyka przy Radzie Nadzorczej oraz Komitecie Ryzyka.

Limity wewnętrzne (wymienione wyżej) monitorowane są kwartalnie. Wysokość tych limitów poddawana jest rocznemu lub częstszemu przeglądowi, gdy zostanie to uznane za stosowne. Limity zatwierdza Rada nadzorcza lub Komitet Ryzyka.

Zarządzanie ekspozycjami na ryzyko kredytowe odbywa się także poprzez regularne monitorowanie sytuacji ekonomiczno-finansowej klientów i/lub historii współpracy z Bankiem z punktu widzenia terminowego regulowania ich zobowiązań z tytułu odsetek i kapitału.

Zabezpieczenia

Zabezpieczenia przyjmowane w Banku służą ograniczeniu ryzyka kredytowego i główną ich rolą jest minimalizacja straty na wypadek niedokonania przez klienta spłaty transakcji kredytowej w umownej kwocie i terminie, poprzez zapewnienie alternatywnego źródła pokrycia wymagalnych należności. Przyjmowane one są zgodnie z zasadami polityki kredytowej ustalonymi dla poszczególnych segmentów klienta. Jako główną zasadę przyjęto, że zabezpieczenie transakcji kredytowej powinno być adekwatne do ryzyka kredytowego ponoszonego przez Bank przy uwzględnieniu specyfiki danej transakcji (tzn. jej typu, kwoty, okresu spłaty a także ratingu kredytowanego klienta).

Polityka kredytowa określa typy, rodzaje i formy prawne akceptowanych w Banku zabezpieczeń, jak również bardziej szczegółowe wymogi mające uprawdopodobnić zbywalność konkretnych rodzajów zabezpieczeń zgodnie z doświadczeniami windykacyjnymi Banku.

Bank przykłada szczególną wagę do prawidłowego określania wartości zabezpieczeń, określa zasady dokonywania i weryfikacji wycen i dokłada wszelkich starań, aby wyceny te były obiektywne, ostrożne i odzwierciedlały realną wartość zabezpieczenia. W celu zapewnienia skutecznego ustanowienia zabezpieczenia Bank opracował stosowne wzorce umów zabezpieczeń, wniosków, pełnomocnictw i oświadczeń.

W segmencie detalicznym na zabezpieczenie przyjmowane są głównie nieruchomości mieszkaniowe (kredyty hipoteczne) oraz aktywa finansowe. W przypadku segmentu korporacyjnego przyjmowane są przede wszystkim wszelkiego typu nieruchomości (mieszkaniowe, komercyjne, grunty) a także cesje wierzytelności z kontraktów.

Do czasu ustanowienia finalnego zabezpieczenia przyjmowane są zabezpieczenia przejściowe. W Banku wykorzystywane są również rozmaite formy instrumentów uzupełniających zabezpieczenia, mające na celu ułatwienie prowadzenia egzekucji lub uprawdopodobnienie skuteczności spłaty należności z danego zabezpieczenia między innymi takie jak: oświadczenie o poddaniu się egzekucji w formie aktu notarialnego, weksel własny in blanco, pełnomocnictwo do rachunku bankowego, cesja prawa z umowy ubezpieczenia.

Bank monitoruje zabezpieczenia pod kątem spełnienia przez nie warunków umownych, w tym prawomocnego ustanowienia finalnego zabezpieczenia transakcji, jak również odnawiania scedowanych polis ubezpieczeniowych. Monitorowana jest również wartość zabezpieczenia w trakcie trwania transakcji kredytowej.

Zgodnie z przyjętą w Banku polityką kredytową, dopuszcza się także udzielenie transakcji bez zabezpieczenia, co odbywa się według określonych zasad zróżnicowanych w zależności od segmentu klienta. Jednak na wypadek pogorszenia się sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika, w podpisanych z klientem dokumentach Bank zapewnia sobie możliwość dobezpieczenia transakcji.

(3c) Polityka w odniesieniu do utraty wartości i tworzenia odpisów aktualizujących

Organizacja procesu

Proces identyfikacji i pomiaru utraty wartości ekspozycji kredytowych został uregulowany w wewnętrznej instrukcji wprowadzonej wraz z wdrożeniem MSSF 9. Dokument określa szczegółowo tryb oraz zasady analizy indywidualnej i kolektywnej, w tym algorytmy służące do wyliczeń poszczególnych parametrów.

Metodologia i założenia przyjęte do wyznaczania utraty wartości ekspozycji kredytowych są regularnie monitorowane w celu zmniejszenia rozbieżności pomiędzy stratami szacowanymi a rzeczywistymi. W celu oceny adekwatności odpisów z tytułu utraty wartości, wyznaczonych zarówno w ramach analizy indywidualnej, jak i kolektywnej, przeprowadzana jest okresowo (nie rzadziej niż raz w roku) weryfikacja historyczna (backtesting), której wyniki są brane pod uwagę przy definiowaniu działań, mających na celu poprawę jakości procesu.

W Banku nadzór nad procesem szacowania odpisów aktualizujących i rezerw sprawuje Departament Ryzyka (DMR), który odpowiada również w Banku bezpośrednio za analizę indywidualną w portfelu biznesowym oraz analizę kolektywną. Oprócz DMR w/w proces zaangażowane są jednostki restrukturyzacyjno-windykacyjne Banku: Departament Zagrożonych Należności Gospodarczych - DNG (analiza indywidualna dla portfela windykacyjno-restrukturyzacyjnego klientów korporacyjnych) oraz Departament Restrukturyzacji i Windykacji Należności Detalicznych - DRW (analiza indywidualnie istotnych ekspozycji detalicznych z utartą wartością, przede wszystkim kredytów hipotecznych). DMR jest jednostką niepowiązaną z procesem udzielania kredytów i nadzorowaną przez członka Zarządu odpowiedzialnego za zarządzanie ryzykiem.

Zarząd Banku pełni aktywną rolę w procesie wyznaczania odpisów aktualizujących i rezerw, wyniki wyceny portfela kredytowego przedkładane są Zarządowi do akceptacji w cyklu miesięcznym, ze szczegółowym objaśnieniem najistotniejszych zmian, mających wpływ na całkowity poziom odpisów i rezerw, w okresie objętym analizą. Zmiany metodologiczne wynikające z procesu walidacji i doskonalenia metodologii, są prezentowane na Komitecie Walidacji, a następnie na Komitecie Ryzyka, w skład których wchodzi wszyscy członkowie Zarządu Banku.

W okresach miesięcznych przygotowywane są szczegółowe raporty, prezentujące informacje na temat portfela kredytowego Banku w różnych przekrojach, z uwzględnieniem wysokości odpisów aktualizujących i rezerw, ich dynamiki i struktury. Odbiorcami tych raportów są członkowie Zarządu nadzorujący działalność Banku w obszarze finansów, ryzyka i informacji zarządczej.

Pomiar oczekiwanej straty kredytowej

Od momentu wdrożenia MSSF9 w roku 2018 szacowanie utraty wartości w Banku bazuje na koncepcie „oczekiwanej straty kredytowej” (ang. Expected Credit Loss - ECL). Bezpośrednim skutkiem stosowania tego podejścia jest konieczność wyznaczania odpisów z tytułu utraty wartości w oparciu o oczekiwane straty kredytowe oraz uwzględnienie prognoz przyszłych warunków ekonomicznych podczas dokonywania oceny ryzyka kredytowego danej ekspozycji.

Wdrożony model utraty wartości dotyczy aktywów finansowych klasyfikowanych zgodnie z MSSF 9 jako aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu lub według wartości godziwej przez inne całkowite dochody, za wyjątkiem instrumentów kapitałowych.

Zgodnie z MSSF 9 ekspozycje kredytowe klasyfikowane są do następujących kategorii:

- Faza 1 - ekspozycje bez rozpoznanej utraty wartości, dla których oczekiwana strata kredytowa jest szacowana w horyzoncie 12-tu miesięcy,
- Faza 2 - ekspozycje bez rozpoznanej utraty wartości ze zidentyfikowanym znaczącym wzrostem ryzyka kredytowego (ang. significant increase of credit risk - SICR), dla których oczekiwana strata kredytowa jest szacowana w horyzoncie dożywnym tj. do daty zapadalności ekspozycji,
- Faza 3 - ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości, dla których oczekiwana strata kredytowa jest szacowana w horyzoncie dożywnym (do końca okresu odzysku aktywa finansowego),
- POCI (ang. purchased or originated credit impaired) - ekspozycje, które na moment początkowego ujęcia w bilansie mają rozpoznaną utratę wartości, dla których oczekiwana strata kredytowa jest szacowana w perspektywie dożywniej.

Identyfikacja znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego (SICR)

Aktywa, w przypadku których zidentyfikowano znaczący wzrost ryzyka kredytowego w porównaniu z datą początkowego ujęcia w bilansie są klasyfikowane do Fazy 2. Znaczący wzrost ryzyka kredytowego jest identyfikowany na podstawie kryteriów jakościowych i ilościowych. Do kryteriów jakościowych należą:

- Opóźnienie w spłacie odsetek lub kapitału dłuższe niż 30 dni,
- Ekspozycje posiadające flagę forbearance ze statusem non-default,
- Ratingi proceduralne, które odzwierciedlają wczesne opóźnienia w płatnościach,
- Podjęcie decyzji ograniczającej ryzyko dla klientów korporacyjnych uruchomionej przez system wczesnego ostrzegania (ang. Early Warning System),
- Zdarzenia związane ze wzrostem ryzyka kredytowego, tzw. miękkie oznaki utraty wartości (ang. Soft Signs of Impairment) zidentyfikowane podczas indywidualnej analizy znaczących klientów.

Kryterium ilościowe polega na porównaniu wartości Lifetime PD ustalonej na datę początkowego rozpoznania ekspozycji w bilansie z wartością PD Lifetime ustaloną na bieżący dzień sprawozdawczy. Jeżeli empirycznie ustalony próg względnej zmiany Lifetime PD jest przekroczony, wówczas ekspozycja jest automatycznie klasyfikowana do Fazy 2. Analiza ilościowa nie uwzględnia ekspozycji analizowanych indywidualnie.

Szacowanie utraty wartości w trybie analizy indywidualnej

Analiza indywidualna obejmuje ekspozycje klientów uznanych przez Bank za indywidualnie istotnych. Bank zdefiniował kryteria istotności, które zapewniają, że analiza indywidualna obejmuje co najmniej 50% korporacyjnego portfela biznesowego oraz 80% portfela zarządzanego przez jednostki odpowiedzialne za windykację i restrukturyzację należności gospodarczych.

Główne elementy procesu analizy indywidualnej;

(1) Identyfikacja tzw. miękkich przesłanek utraty wartości stanowiących jedno z kryteriów jakościowych wykorzystywanych przy identyfikacji znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego (SICR);

Proces ten obejmuje największych klientów korporacyjnych, których sytuacja finansowo-ekonomiczna jest analizowana kwartalnie w oparciu o m.in.: najnowsze sprawozdanie finansowe, zdarzenia związane z działalnością firmy, informacje dotyczące podmiotów powiązanych, sygnały odnoszące się do otoczenia gospodarczego, oczekiwania co do przyszłych zmian oraz inne czynniki. Został zdefiniowany katalog tzw. "miękkich przesłanek utraty wartości", których identyfikacja oznacza znaczący wzrost ryzyka kredytowego (SICR) oraz implikuje klasyfikację wszystkich ekspozycji badanego klienta do Fazy 2.

(2) Identyfikacja przestanków utraty wartości;

Bank zdefiniował przestanki utraty wartości w ramach analizy indywidualnej dostosowując je do profilu swojej działalności. Katalog przestanków zawiera między innymi następujące elementy:

- sytuacja ekonomiczno-finansowa wskazująca na znaczące trudności klienta,
- naruszenie kluczowych warunków umowy, np. istotne opóźnienia w spłacie kapitału lub odsetek,
- stwierdzenie nierzetelności klienta w przekazywaniu informacji o jego sytuacji ekonomiczno-finansowej,
- trwały brak możliwości nawiązania kontaktu z klientem w przypadku naruszenia warunków umowy,
- wysokie prawdopodobieństwa upadłości lub innej niekorzystnej dla instytucji finansującej reorganizacji działalności gospodarczej podmiotu,
- ogłoszenia upadłości lub otwarcia postępowania naprawczego wobec klienta,
- udzielenie klientowi udogodnień w warunkach finansowania, wynikających z trudności finansowych tego klienta (restrukturyzacja).

Regulacja wewnętrzna zawiera doprecyzowanie wyżej wymienionych przestanków poprzez wskazanie konkretnych odpowiadających im przypadków i sytuacji, w szczególności w odniesieniu do przestanków wynikających z znaczących trudności finansowych klienta, naruszenia krytycznych warunków umowy oraz wysokiego prawdopodobieństwa upadłości lub innej reorganizacji przedsiębiorstwa.

(3) Podejście scenariuszowe przy kalkulacji odpisów aktualizujących dla klientów analizowanych indywidualnie;

W przypadku zidentyfikowania co najmniej jednej z przestanków utraty wartości, wszystkie ekspozycje danego klienta zostają zaklasyfikowane do Fazy 3, a następnie przeprowadzana jest szczegółowa analiza prognozowanych przepływów pieniężnych. Od momentu wprowadzenia MSSF 9 Bank stosuje podejście scenariuszowe. Oznacza to, że analityk powinien zdefiniować co najmniej dwa scenariusze odzysków, które odzwierciedlają zatwierdzone strategie dochodzenia należności: główną oraz alternatywną wraz z przypisanymi prawdopodobieństwami realizacji. Bank dysponuje zdefiniowanymi wytycznymi odnośnie stosowanych wag dla poszczególnych scenariuszy. Scenariusze mogą być oparte na strategii restrukturyzacji lub windykacji, stosowane są również rozwiązania mieszane. Cały proces analizy indywidualnej jest wspierany przez dedykowane narzędzie Case-By-Case Tool, szczególnie przydatne podczas kalkulacji kwoty utraty wartości uwzględniającej opisane podejście scenariuszowe.

Każdy scenariusz zawiera dwa podstawowe źródła odzysków: bezpośrednie przepływy pieniężne od klientów i kwoty odzyskiwane z zabezpieczeń.

(4) Szacowanie przyszłych przepływów od klientów (z harmonogramu);

Istotnym elementem procesu kalkulacji utraty wartości jest szacowanie prawdopodobieństwa przepływów zawartych w harmonogramie odnoszącym się do pozycji: kapitał, odsetki oraz inne przepływy. Prawdopodobieństwo realizacji przepływów zawartych w harmonogramie wynika z przeprowadzonej oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta (wskazanie źródeł potencjalnych spłat) oraz musi być uzasadnione i oszacowane w oparciu o aktualną dokumentację i szeroko rozumianą wiedzę o jego sytuacji z uwzględnieniem projekcji finansowych. Informacje te są gromadzone przez analityka przed przystąpieniem do analizy zgodnie z wytycznymi określonymi w odpowiednich regulacjach Banku.

W przypadku szacowania prawdopodobieństwa przepływów dla klientów znajdujących się w portfelu zarządzanym przez departamenty zajmujące się dochodzeniem należności, analitycy uwzględniają indywidualny charakter każdej transakcji zwracając uwagę między innymi na następujące elementy mogące wpłynąć na wielkość oczekiwanych przepływów pieniężnych:

- przyjętą przez Bank strategię działania wobec klienta,
- wyniki negocjacji z klientem i jego postawę tj. chęć uregulowania zaległości,
- poprawę/pogorszenie się jego sytuacji ekonomiczno-finansowej.

Bank stosuje również sformalizowane zasady ustalania i uzasadniania wysokości prawdopodobieństwa realizacji oraz kwoty wypłaconych przez Bank środków z tytułu udzielonych pozabilansowych ekspozycji kredytowych takich jak gwarancje, poręczenia i akredytywy.

(5) Określenie wartości godziwej zabezpieczenia, oczekiwanej daty sprzedaży oraz oszacowanie oczekiwanych wpływów ze sprzedaży zabezpieczenia z uwzględnieniem kosztów procesu windykacyjnego;

Uwzględnienie w analizie indywidualnej przepływów z tytułu realizacji zabezpieczenia musi być poprzedzone analizą realności jego upłynnienia i oszacowania wartości godziwej z uwzględnieniem kosztów windykacyjnych.

W celu zapewnienia obiektywnych zasad ustalania odzysków z zabezpieczeń Bank opracował wytyczne dla segmentu korporacyjnego w zakresie rekomendowanych parametrów stopy odzysku i okresu odzysku dla wybranych grup zabezpieczeń. Biorąc pod uwagę umiejscowienie ekspozycji w strukturze Banku (portfel biznesowy, portfel restrukturyzacyjno-windykacyjny) określono odrębne zasady dla poszczególnych rodzajów portfeli. Rekomendowane stopy odzysku i okres odzysku z zabezpieczeń podlegają weryfikacji w okresach rocznych.

Analiza kolektywna portfela kredytowego

Analizie kolektywnej podlegają następujące grupy ekspozycji kredytowych:

- Ekspozycje nieistotne indywidualnie;
- Ekspozycje istotne indywidualnie, w przypadku których nie została rozpoznana utrata wartości w wyniku analizy indywidualnej.

Dla celów analizy kolektywnej Bank zdefiniował portfele homogeniczne, składające się z ekspozycji o podobnym profilu ryzyka kredytowego. Portfele te zostały utworzone na podstawie segmentacji na linie biznesowe, typy produktów kredytowych, liczbę dni opóźnienia, typy zabezpieczenia itp. Podział na portfele homogeniczne jest okresowo weryfikowany z punktu widzenia ich jednorodności.

Oczekiwana strata kredytowa w analizie kolektywnej obliczana jest przy użyciu parametrów: PD (ang. Probability of Default) - prawdopodobieństwo defaultu, EAD (ang. Exposure at Default) - wartość ekspozycji na moment wystąpienia defaultu oraz LGD (ang. Loss Given Default) - strata w przypadku wystąpienia defaultu, które są wynikiem następujących modeli:

- Model PD bazuje na empirycznych danych, dotyczących 12-miesięcznych współczynników niewykonania zobowiązania (ang. Default Rate), które są wykorzystywane do szacowania wartości PD w horyzoncie dożywotnim (Lifetime), przy użyciu odpowiednich metod statystycznych i ekonometrycznych. Segmentacja na poziomie klienta przyjęta do tego celu jest zgodna z segmentacją stosowaną do celów wyznaczania wymogów kapitałowych. Dodatkowo do obliczania wartości PD, Bank wykorzystuje informacje o ratingach z wewnętrznych modeli ratingowych.
- Modele LGD dla portfela detalicznego wykorzystywane przez Bank w procesie wyznaczania wymogów kapitałowych zostały dostosowane do wymogów MSSF 9 w zakresie szacowania utraty wartości. Główne komponenty tych modeli to prawdopodobieństwo uzdrowienia (ang. probability of cure) i stopa odzysku (ang. recovery rate) oszacowane na podstawie zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Adaptacja do potrzeb MSSF 9 objęła między innymi wyłączenie narzutów konserwatywności, kosztów pośrednich i korekty z tytułu spowolnienia gospodarczego.
- W przypadku portfela korporacyjnego model LGD oparty jest na komponentach parametryzującym odzyski z kluczowych typów zabezpieczeń i komponentach określającym stopę odzysku dla niezabezpieczonej części ekspozycji. Wszystkie parametry wyznaczono bazując na danych historycznych, z uwzględnieniem zdyskontowanych przepływów pieniężnych uzyskanych przez Departament Zagrożonych Należności Gospodarczych.

- Model EAD wykorzystywany w Banku uwzględnia kalkulację następujących parametrów: średniej stopy wykorzystania limitu (LU), współczynnika konwersji kredytowej (CCF), współczynnika przedpłat oraz behawioralnego czasu życia. Segmentacja bazuje na typie klienta (detaliczny, korporacyjny, leasing) i produktu (z harmonogramem / bez harmonogramu).

Wyniki modeli wykorzystywanych w analizie kolektywnej poddawane są okresowej weryfikacji historycznej. Parametry oraz modele objęte są również procesem zarządzania modelami, uregulowanym w dokumencie „Zasady zarządzania modelami ryzyka kredytowego”, w ramach którego określone są, między innymi, zasady tworzenia, zatwierdzania, monitoringu i walidacji, oraz weryfikacji historycznej modeli.

Uwzględnienie prognoz makroekonomicznych w modelach szacowania utraty wartości

W procesie kalkulacji oczekiwanej straty kredytowej, Bank wykorzystuje informację o przyszłych zdarzeniach makroekonomicznych (ang. Forward Looking Information - FLI), zarówno w estymacji PD, LGD, EAD, jak i w procesie identyfikacji znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego (SICR) oraz alokacji ekspozycji do Fazy 2 (logika transferu). Biuro Analiz Makroekonomicznych przygotowuje trzy scenariusze makroekonomiczne (bazowy, optymistyczny i pesymistyczny) i określa prawdopodobieństwa ich wystąpienia. Prognozy przekładają się pośrednio i bezpośrednio na wartości oszacowanych parametrów oraz ekspozycji, a ich wpływ różni się w zależności od modelu, typu produktu, klasy ratingowej itp. Bank wykorzystuje wyłącznie prognozy przygotowywane wewnątrz. Prognozy są dostarczane co kwartał w trzyletnim horyzoncie czasowym.

Podobnie jak w przypadku wszelkich prognoz gospodarczych, prognozy i oszacowane prawdopodobieństwa narażone są w dużym stopniu na niepewność, w związku z czym rzeczywiste wyniki mogą znacznie różnić się od tych przewidywanych.

Założenia dotyczące zmiennych makroekonomicznych

Kluczowe założenia przyjęte na potrzeby szacowania ECL na dzień 31 grudnia 2020 r. przedstawiono poniżej.

Zmienna makroekonomiczna	Scenariusz	2021	2021	2023
Produkt Krajowy Brutto	Bazowy	107,5	104,8	103,5
	Optymistyczny	108,4	105,0	104,2
	Łagodna recesja	106,3	104,3	103,7
Sprzedaż detaliczna	Bazowy	109,5	107,6	105,0
	Optymistyczny	110,9	108,2	105,5
	Łagodna recesja	107,6	106,8	104,6
Stopa Bezrobocia	Bazowy	7,1	6,4	5,9
	Optymistyczny	6,1	5,7	5,5
	Łagodna recesja	8,3	7,5	6,9

Wagi przypisane do każdego ze scenariuszy makroekonomicznych na dzień 31 grudnia 2020 r. kształtowały się następująco:

	Bazowy	Optymistyczny	Łagodna recesja
Zastosowana waga	60%	15%	25%

Wrażliwość ECL na scenariusze makroekonomiczne

W celu oceny wrażliwości ECL na przyszłe warunki makroekonomiczne, Bank wyznaczył nieważoną wartość ECL oddzielnie dla każdego ze stosowanych scenariuszy. Wpływ aplikacji każdego scenariusza z osobna na ECL nie przekracza 1,5%.

Odwrócenie strat z tytułu utraty wartości

Regulacje wewnętrzne definiują szczegółowo zasady odwracania strat z tytułu utraty wartości. Co do zasady odwrócenie straty i rozwiązanie odpisu aktualizującego jest możliwe w przypadku ustania przestanków utraty wartości, w tym spłaty zaległości bądź też w przypadku sprzedaży wierzytelności. Reklasyfikacja do kategorii bez utraty wartości jest możliwa tylko wówczas, jeśli klient przejdzie pomyślnie zdefiniowany okres „kwarantanny”, w którym nie wykaże opóźnień w spłacie kapitału lub odsetek powyżej 30 dni. Okres kwarantanny może rozpocząć się jedynie po upływie okresu zawieszenia/obniżenia spłat (tzw. Grace period) - jeśli takie udogodnienie zostało przyznane na skutek restrukturyzacji.

Szczegółowe zasady odnośnie stosowanych okresów kwarantanny (co najmniej 3 lub 12-sto miesięcznej dla wymuszonych restrukturyzacji) oraz reklasyfikacji ze stanu default są zgodne z wytycznymi EBA odnoszącymi się do definicji niewykonania zobowiązania.

Sprzedaż należności

W roku 2020 w Banku miała miejsce sprzedaż detalicznych ekspozycji kredytowych, klasyfikowanych jako z utratą wartości, w łącznej kwocie bilansowej 95,1 mln PLN.

(3d) Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe

	31.12.2020	31.12.2019
Ekspozycje narażone na ryzyko kredytowe związane z aktywami bilansowymi:	93 523 880	92 795 533
Depozyty, kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym	625 366	784 248
Kredyty i pożyczki dla klientów:	73 501 432	68 689 229
Obowiązkowo w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat:	1 615 753	1 498 195
Kredyty dla klientów indywidualnych	1 602 751	1 479 645
Należności z tytułu kart płatniczych	830 971	839 023
Kredyty na rachunku bieżącym	771 780	640 622
Kredyty udzielone klientom korporacyjnym i dla sektora publicznego	13 002	18 550
Wyceniane według zamortyzowanego kosztu:	71 885 679	67 191 034
Kredyty dla klientów indywidualnych	54 094 376	49 518 330
Należności z tytułu kart płatniczych	75 769	94 530
Kredyty gotówkowe i inne kredyty dla klientów indywidualnych	13 616 795	13 490 168
Kredyty hipoteczne	40 401 812	35 933 632
Kredyty udzielone klientom korporacyjnym	17 479 925	17 443 794
Kredyty udzielone podmiotom publicznym	311 378	228 910
Finansowe instrumenty pochodne oraz korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	177 160	156 591
Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	269 412	874 033
Dłużne papiery wartościowe obowiązkowo w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	50 335	103 001
Dłużne papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	18 597 147	21 826 908
Umowy z przyrzeczeniem odkupu	66 350	205 439
Pozostałe aktywa finansowe	236 678	156 084
Ryzyko kredytowe związane z pozycjami pozabilansowymi:	15 040 743	12 452 047
Gwarancje finansowe	2 562 041	2 512 533
Zobowiązania kredytowe	12 478 702	9 939 514

Powyższa tabela przedstawia strukturę ekspozycji na ryzyko kredytowe Banku na dzień 31 grudnia 2020 r. oraz 31 grudnia 2019 r., bez uwzględnienia instrumentów ograniczających ryzyko. Dla aktywów bilansowych ekspozycje prezentowane powyżej oparte są na kwotach netto przedstawionych w bilansie.

Kredyty i pożyczki dla klientów obowiązkowo wycenianych wg wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

	31.12.2020	31.12.2019
Obowiązkowo w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat: *	1 615 753	1 498 195
Klienci korporacyjni	12 889	18 633
Klienci indywidualni	1 602 751	1 479 446
Sektor publiczny	112	116
* Powyższe dane obejmują korektę wartości godziwej w wysokości:	(116 761)	(84 519)

Jakość kredytowa aktywów finansowych

PLN'000, wg stanu na 31 grudnia 2020 r.	Faza 1 (12-miesięczna strata)	Faza 2 (strata dożywotnia)	Faza 3 (strata dożywotnia)	POCI	Suma
Ekspozycje bilansowe narażone na ryzyko kredytowe	87 167 039	3 332 717	3 046 745	399 429	93 945 930
Odpis bilansowy	344 584	277 386	1 556 412	26 361	2 204 743
Kredyty i pożyczki dla banków (rating zewnętrzny Fitch: od BBB do AAA; Moody's: od B3 do Aaa; S&P: od B+ do AAA)	625 366				625 366
Kredyty i pożyczki dla klientów indywidualnych (zgodnie z Master Skalą)	50 736 536	2 395 682	2 304 445	399 370	55 836 033
▪ 1-3 Najwyższa jakość	29 968 500	24 559	0	3 872	29 996 931
▪ 4-6 Dobra jakość	10 586 928	257 412	0	8 498	10 852 838
▪ 7-9 Średnia jakość	8 030 642	809 947	0	13 772	8 854 361
▪ 10-12 Niska jakość	2 130 299	827 538	0	7 998	2 965 835
▪ 13-14 Pod obserwacją	9 680	476 123	0	3 379	489 182
▪ 15 Niewykonanie zobowiązania	0	0	2 304 444	361 847	2 666 291
▪ Bez ratingu*	10 487	103	1	4	10 595
Utrata wartości	245 142	251 526	1 218 373	26 616	1 741 657
Kredyty i pożyczki dla klientów korporacyjnych (zgodnie z Master Skalą)	8 253 101	720 570	707 714	59	9 681 444
▪ 1-3 Najwyższa jakość	59 626	822	0	0	60 448
▪ 4-6 Dobra jakość	1 711 520	86 777	0	0	1 798 297
▪ 7-9 Średnia jakość	3 818 823	243 449	0	0	4 062 272
▪ 10-12 Niska jakość	1 166 969	364 993	0	0	1 531 962
▪ 13-14 Pod obserwacją	0	8 886	0	0	8 886
▪ 15 Niewykonanie zobowiązania	0	0	707 714	59	707 773
▪ Bez ratingu*	1 496 163	15 643	0	0	1 511 806
Utrata wartości	76 046	19 185	313 000	(255)	407 976
Kredyty i pożyczki dla sektora publicznego (zgodnie z Master Skalą)	89 005	1	33	0	89 039
▪ 1-3 Najwyższa jakość	0	0	0	0	0
▪ 4-6 Dobra jakość	0	0	0	0	0
▪ 7-9 Średnia jakość	0	0	0	0	0
▪ 10-12 Niska jakość	0	0	0	0	0
▪ 13-14 Pod obserwacją	0	0	0	0	0
▪ 15 Niewykonanie zobowiązania	0	0	0	0	0
▪ Bez ratingu *	89 005	1	33	0	89 039
Utrata wartości	225	0	27	0	252
Faktoring (zgodnie z Master Skalą)	2 607 598	216 464	34 553	0	2 858 615
▪ 1-3 Najwyższa jakość	6	0	0	0	6
▪ 4-6 Dobra jakość	763 822	214	0	0	764 036
▪ 7-9 Średnia jakość	1 074 958	21 465	0	0	1 096 423
▪ 10-12 Niska jakość	738 390	194 677	0	0	933 067
▪ 13-14 Pod obserwacją	0	0	0	0	0
▪ 15 Niewykonanie zobowiązania	0	0	34 553	0	34 553
▪ Bez ratingu*	30 423	108	0	0	30 530
Utrata wartości	22 781	6 675	25 012	0	54 468
Leasing (zgodnie z Master Skalą):	5 625 291	0	0	0	5 625 291
▪ 1-3 Najwyższa jakość	78 275	0	0	0	78 275
▪ 4-6 Dobra jakość	449 159	0	0	0	449 159
▪ 7-9 Średnia jakość	1 076 171	0	0	0	1 076 171
▪ 10-12 Niska jakość	608 914	0	0	0	608 914
▪ 13-14 Pod obserwacją	2 691	0	0	0	2 691
▪ 15 Niewykonanie zobowiązania	64 329	0	0	0	64 329
▪ Bez ratingu*	3 345 752	0	0	0	3 345 752
Utrata wartości	390	0	0	0	390

PLN'000, wg stanu na 31 grudnia 2020 r.	Faza 1 (12-miesięczna strata)	Faza 2 (strata dożywotnia)	Faza 3 (strata dożywotnia)	POCI	Suma
Instrumenty pochodne i zabezpieczenia wartości godziwej (zgodnie z Master Skalą):	297 233	0	0	0	297 233
▪ 1-3 Najwyższa jakość	52 505				52 505
▪ 4-6 Dobra jakość	135 150				135 150
▪ 7-9 Średnia jakość	24 376				24 376
▪ 10-12 Niska jakość	18 173				18 173
▪ 13-14 Pod obserwacją	3 625				3 625
▪ 15 Niewykonanie zobowiązania	5 454				5 454
▪ Bez ratingu*	36 155				36 155
▪ Korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	0				0
▪ Wycena przyszłych płatności walutowych	0				0
▪ Instrumenty pochodne zabezpieczające	21 795				21 795
Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu (Obligacje Skarbu Państwa**	269 412				269 412
Inwestycyjne papiery dłużne (Skarb Państwa**, Bank Centralny**, obligacje samorządowe, Europejski Bank Inwestycyjny)	18 597 147				18 597 147
Należności z tytułu papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	66 350				66 350

* grupa klientów bez ratingu wewnętrznego zawiera między innymi ekspozycje związane z kredytami dla jednostek samorządu terytorialnego oraz projektami inwestycyjnymi i niektórymi klientami leasingowymi;
** rating dla Polski w 2020 r. A- (S&P), A2 (Moody's), A- (Fitch)

PLN'000, wg stanu na 31 grudnia 2019 r.	Faza 1 (12-miesięczna strata)	Faza 2 (strata dożywotnia)	Faza 3 (strata dożywotnia)	POCI	Suma
Ekspozycje bilansowe narażone na ryzyko kredytowe	87 517 821	2 487 102	2 449 905	524 096	92 978 924
Odpis bilansowy	264 942	175 549	1 315 358	45 273	1 801 122
Kredyty i pożyczki dla banków (rating zewnętrzny Fitch: od BBB do AAA; Moody's: od B3 do Aaa; S&P: od B+ do AAA)	784 248				784 248
Kredyty i pożyczki dla klientów indywidualnych (zgodnie z Master Skalą)	46 874 766	1 745 489	1 872 366	523 995	51 016 616
▪ 1-3 Najwyższa jakość	21 510 529	23 537	0	19	21 534 085
▪ 4-6 Dobra jakość	7 487 520	174 680	0	13	7 662 213
▪ 7-9 Średnia jakość	5 169 919	300 442	0	15	5 470 376
▪ 10-12 Niska jakość	1 357 717	510 268	0	0	1 867 985
▪ 13-14 Pod obserwacją	37 165	718 784	0	8 812	764 761
▪ 15 Niewykonanie zobowiązania	0	0	1 872 366	471 455	2 343 821
▪ Bez ratingu*	11 311 916	17 778	0	43 681	11 373 375
Utrata wartości	138 784	155 913	1 018 791	45 250	1 358 738
Kredyty i pożyczki dla klientów korporacyjnych (zgodnie z Master Skalą)	8 519 498	595 386	533 560	101	9 648 545
▪ 1-3 Najwyższa jakość	27 493	438	0	0	27 931
▪ 4-6 Dobra jakość	1 238 059	85 778	0	0	1 323 837
▪ 7-9 Średnia jakość	4 497 605	141 706	0	0	4 639 311
▪ 10-12 Niska jakość	1 553 721	298 173	0	0	1 851 894
▪ 13-14 Pod obserwacją	0	23 238	0	0	23 238
▪ 15 Niewykonanie zobowiązania	0	0	533 560	101	533 661
▪ Bez ratingu*	1 202 620	46 053	0	0	1 248 673
Utrata wartości	92 723	16 686	273 326	23	382 758

PLN'000, wg stanu na 31 grudnia 2019 r.	Faza 1 (12-miesięczna strata)	Faza 2 (strata dożywotnia)	Faza 3 (strata dożywotnia)	POCI	Suma
Kredyty i pożyczki dla sektora publicznego (zgodnie z Master Skalą)	134 816	0	0	0	134 816
▪ 1-3 Najwyższa jakość	0	0	0	0	0
▪ 4-6 Dobra jakość	0	0	0	0	0
▪ 7-9 Średnia jakość	0	0	0	0	0
▪ 10-12 Niska jakość	0	0	0	0	0
▪ 13-14 Pod obserwacją	0	0	0	0	0
▪ 15 Niewykonanie zobowiązania	0	0	0	0	0
▪ Bez ratingu *	134 816	0	0	0	134 816
Utrata wartości	132	0	0	0	132
Factoring (zgodnie z Master Skalą)	2 494 084	146 227	43 979	0	2 684 290
▪ 1-3 Najwyższa jakość	320	0	0	0	320
▪ 4-6 Dobra jakość	685 415	482	0	0	685 896
▪ 7-9 Średnia jakość	870 636	82 935	0	0	953 571
▪ 10-12 Niska jakość	885 919	62 350	0	0	948 270
▪ 13-14 Pod obserwacją	0	0	0	0	0
▪ 15 Niewykonanie zobowiązania	0	0	43 979	0	43 979
▪ Bez ratingu*	51 793	460	0	0	52 253
Utrata wartości	26 965	2 950	23 241	0	53 156
Leasing (zgodnie z Master Skalą):	5 647 437	0	0	0	5 647 437
▪ 1-3 Najwyższa jakość	54 495	0	0	0	54 495
▪ 4-6 Dobra jakość	225 395	0	0	0	225 395
▪ 7-9 Średnia jakość	965 151	0	0	0	965 151
▪ 10-12 Niska jakość	569 535	0	0	0	569 535
▪					
▪ 13-14 Pod obserwacją	1 113	0	0	0	1 113
▪ 15 Niewykonanie zobowiązania	38 432	0	0	0	38 432
▪ Bez ratingu*	3 793 316	0	0	0	3 793 316
Utrata wartości	6 338	0	0	0	6 338
Instrumenty pochodne i zabezpieczenia wartości godziwej (zgodnie z Master Skalą):	156 592	0	0	0	156 592
▪ 1-3 Najwyższa jakość	5 767				5 767
▪ 4-6 Dobra jakość	20 407				20 407
▪ 7-9 Średnia jakość	8 216				8 216
▪ 10-12 Niska jakość	11 602				11 602
▪ 13-14 Pod obserwacją	0				0
▪ 15 Niewykonanie zobowiązania	9				9
▪ Bez ratingu*	66 629				66 629
▪ Korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	803				803
▪ Wycena przyszłych płatności walutowych	0				0
▪ Instrumenty pochodne zabezpieczające	43 159				43 159
Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu (Obligacje Skarbu Państwa**	874 033				874 033
Inwestycyjne papiery dłużne (Skarb Państwa**, Bank Centralny**, obligacje samorządowe, Europejski Bank Inwestycyjny)	21 826 908				21 826 908
Należności z tytułu papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	205 439				205 439

* grupa klientów bez ratingu wewnętrznego zawiera między innymi ekspozycje związane z kredytami dla jednostek samorządu terytorialnego oraz projektami inwestycyjnymi i niektórymi klientami leasingowymi;

** rating dla Polski w 2019 r. A- (S&P), A2 (Moody's), A- (Fitch)

(3e) Kredyty i pożyczki

Kredyty i pożyczki z rozpoznaną utratą wartości

Kwota brutto kredytów i pożyczek z rozpoznaną utratą wartości w podziale na segmenty klientów przedstawia się następująco:

Zaangażowanie brutto, w tys. PLN	31.12.2020				Suma
	Kredyty i pożyczki udzielone klientom			Kredyty i pożyczki dla banków	
	Przedsiębiorstwa	Kredyty hipoteczne	Pozostałe detaliczne		
Wg rodzaju analizy					
Analiza indywidualna	645 893	246 375	3 527	0	895 795
Analiza kolektywna	96 466	768 588	1 647 801	0	2 512 855
Suma	742 359	1 014 963	1 651 328	0	3 408 650

Zaangażowanie brutto, w tys. PLN	31.12.2019				Suma
	Kredyty i pożyczki udzielone klientom			Kredyty i pożyczki dla banków	
	Przedsiębiorstwa	Kredyty hipoteczne	Pozostałe detaliczne		
Wg rodzaju analizy					
Analiza indywidualna	482 786	218 359	2 986	0	704 131
Analiza kolektywna	94 853	706 779	1 415 701	0	2 217 333
Suma	577 639	925 138	1 418 687	0	2 921 464

Kredyty i pożyczki objęte analizą indywidualną

Kwantyfikacja wartości portfela objętego analizą indywidualną oraz wartości utworzonych odpisów w podziale na należności (i odpowiednio odpisy) z rozpoznaną utratą wartości została przedstawiona w notach finansowych.

Tabele poniżej prezentują strukturę portfela objętego analizą indywidualną z rozpoznaną utratą wartości.

Analiza indywidualna, kredyty i pożyczki udzielone klientom - wg walut

	31.12.2020			31.12.2019		
	Kwota w tys. PLN	Udział %	Pokrycie odpisami aktualizującymi	Kwota w tys. PLN	Udział %	Pokrycie odpisami aktualizującymi
PLN	677 403	75,6%	39,9%	507 602	72,1%	49,2%
CHF	162 121	18,1%	19,1%	136 680	19,4%	21,9%
EUR	55 570	6,2%	48,6%	57 774	8,2%	35,9%
USD	645	0,1%	21,0%	2 075	0,3%	5,1%
SEK	56	0,0%	76,1%	0	0,0%	
Suma (utrata wartości)	895 795	100,0%	36,7%	704 131	100,0%	42,7%

Analiza indywidualna, kredyty i pożyczki udzielone klientom - wg stopnia pokrycia odpisami aktualizującymi

	31.12.2020		31.12.2019	
	Kwota w tys. PLN	Udział %	Kwota w tys. PLN	Udział %
Do 20%	377 360	42,1%	251 599	35,7%
Powyżej 20% do 40%	141 413	15,8%	109 816	15,6%
Powyżej 40% do 60%	116 744	13,0%	119 010	16,9%
Powyżej 60% do 80%	127 375	14,2%	66 666	9,5%
Powyżej 80%	132 903	14,9%	157 040	22,3%
Suma (utrata wartości)	895 795	100,0%	704 131	100,0%

Na koniec 2020 roku finansowy efekt ustanowionych zabezpieczeń wykorzystanych dla należności z rozpoznaną utratą wartości Banku w analizie indywidualnej (Case by Case) wyniósł 369,5 mln zł (na koniec 2019 r. odpowiednio 323,4 mln zł). Jest to kwota, o którą poziom wymaganych rezerw przypisanych do tego portfela byłby wyższy, gdyby przy szacowaniu odpisu w analizie indywidualnej nie zostały uwzględnione przepływy z zabezpieczeń.

Kredyty i pożyczki restrukturyzowane

Restrukturyzacja należności jest prowadzona przez specjalnie do tego celu powołane jednostki (oddzielnie dla należności gospodarczych i detalicznych).

Restrukturyzacja zarówno należności gospodarczych, jak i detalicznych ma na celu wykonanie efektywnych działań wobec klientów mających doprowadzić do minimalizacji strat i możliwie szybkiego ograniczenia ryzyka ponoszonego przez Bank w związku z zawartymi z klientem transakcjami, z których wynikają należności lub zobowiązania pozabilansowe Banku.

Restrukturyzacja prowadzona jest wobec należności włączonych na podstawie ustalonych w Banku zasad do portfeli restrukturyzacyjno-windykacyjnych i obejmuje ustalenie nowych, akceptowalnych przez Bank warunków transakcji (w tym w szczególności zasad ich spłaty i zabezpieczenia oraz ewentualnego uzyskania dodatkowych zabezpieczeń).

Dochodzenie należności detalicznych jest procesem w pełni scentralizowanym, realizowanym w dwóch etapach:

- postępowanie monitujące i windykacja polubowna - realizowany przez Departament Monitorowania i Dochodzenia Należności Detalicznych,
- postępowanie restrukturyzacyjno-egzekucyjne - realizowany przez Departament Restrukturyzacji i Windykacji Należności Detalicznych.

Proces wykonywany przez Departament Monitorowania i Dochodzenia Należności Detalicznych dotyczy działań polegających na bezpośrednim, telefonicznym kontakcie z klientem i uzyskaniem spłaty wymagalnych należności względem Banku. W sytuacji braku spłaty zadłużenia lub zgłoszenia przez klienta chęci restrukturyzacji zadłużenia dalsze prowadzenie sprawy odbywa się przez Departament Restrukturyzacji i Windykacji Należności Detalicznych i obejmuje wszelkie działania restrukturyzacyjne oraz windykacyjne.

Dochodzenie należności jest wspierane przez wyspecjalizowany system informatyczny działający na pełnym portfelu klienta, w pełni zautomatyzowany w fazie monitorowania portfela, jak i wspomagający czynności w późniejszej fazie restrukturyzacji i windykacji. Integralną częścią systemu jest behawioralny model scoringowy, wykorzystywany na etapie postępowania monitorującego. System ten jest wykorzystywany w zarządzaniu procesem dochodzenia należności detalicznych w stosunku do wszystkich segmentów klienta.

Model scoringowy bazuje w swoich wewnętrznych obliczeniach między innymi na: segmencie biznesowym klienta, rodzaju produktu obciążonego ryzykiem kredytowym (szczególnie dotyczy to produktów hipotecznych) oraz historii współpracy z klientem w ramach poprzednich działań restrukturyzacyjno-windykacyjnych. Opóźnione należności klientów detalicznych trafiają do systemu informatycznego automatycznie 4 dnia od daty powstania należności wymagalnej.

Proces restrukturyzacji i windykacji należności gospodarczych (tj. należności lub zobowiązań pozabilansowych związanych z zawartymi transakcjami z klientami korporacyjnymi i SME) jest scentralizowany i realizowany przez Departament Zagrożonych Należności Gospodarczych.

Dochodzenie należności gospodarczych ma na celu maksymalizację odzysku i ograniczenie ryzyka ponoszonego przez Bank w jak najkrótszym czasie poprzez realizację przyjętej strategii działań restrukturyzacyjnych i windykacyjnych w stosunku do:

- klienta,
- należności gospodarczych,
- zabezpieczeń ich spłaty.

Działania realizowane w ramach ww. strategii obejmują m.in.: ustalanie warunków finansowania Klientów, warunków restrukturyzacji należności gospodarczych (w tym, w ramach postępowań restrukturyzacyjnych), w tym, zasad ich spłaty oraz zabezpieczeń, uzyskiwanie nowych, wartościowych i płynnych zabezpieczeń, doprowadzania do spłaty polubownej, realizację windykacji (w tym, komorniczej) należności wymagalnych, w tym, z posiadanych zabezpieczeń, działania w procesach upadłościowych dłużników, prowadzenie wymaganych działań sądowych.

Dla zarządzania procesem restrukturyzacji i windykacji należności gospodarczych Departament Zagrożonych Należności Gospodarczych stosuje aplikacje wspierające proces zarządzania i decyzyjny oraz monitorowania, które szybko dostarczają podstawowych informacji na temat należności, zabezpieczenia, zastosowanego podejścia oraz podstawowych działań i terminów.

Wszystkie zrestrukturyzowane ekspozycje są klasyfikowane do Fazy 3 bezpośrednio po podpisaniu odpowiedniego aneksu/ugody. Takie ekspozycje mogą zostać uzdrowione, gdy spełnią wewnętrznie określone zasady kwarantanny zgodne z wytycznymi EBA odnośnie Nowej Definicji Default. Zrestrukturyzowane ekspozycje, które zostały uzdrowione są klasyfikowane do Fazy 2 na okres co najmniej 2 lat po uzdrowieniu, zgodnie ze standardami technicznymi EBA dla ekspozycji ze statusem forbearance.

Poniższa tabela pokazuje portfel kredytów z rozpoznaną utratą wartości zarządzany przez jednostki organizacyjne Banku zajmujące się restrukturyzacją należności.

Zaangażowanie brutto w tys. PLN	31.12.2020	31.12.2019
Kredyty i pożyczki udzielone klientom indywidualnym	1 103 434	1 029 338
Kredyty i pożyczki udzielone klientom korporacyjnym	214 215	248 186
Razem	1 317 649	1 277 524

Ekspozycje podlegające środkom zastosowanym w odpowiedzi na kryzys COVID-19 (w tys. PLN)

Wybuch pandemii koronawirusa COVID-19 w I kw. 2020 spowodował nagłe w zmiany w dynamice biznesu Bank oraz wymusił zmianę jego strategicznych priorytetów.

W obliczu bezprecedensowego kryzysu zdrowotnego, gospodarczego i społecznego, najważniejszą sprawą dla Banku było zapewnienie bezpieczeństwa pracowników i klientów, przy utrzymaniu ciągłości i wysokiej jakości biznesu i usług. Klienci pozostali priorytetem dla Banku w czasie tego kryzysu i wdrożono szereg kompleksowych mechanizmów dla wsparcia naszych klientów indywidualnych i biznesowych.

Kluczowe rozwiązania, wdrożone na wczesnym etapie pandemii Covid-19, objęły:

- 1) Klienci detaliczni:
 - Wakacje kredytowe - czasowe odroczenie rat kapitałowych i odsetkowych,
 - Bezdotykowe transakcje kartowe do 100 zł bez zatwierdzenie numerem PIN,
 - Większość transakcji można dokonać bezpiecznie i zdalnie z domu,
 - Założenie ROR w pełni online z wykorzystaniem selfie,
 - Dedykowana komunikacja w serwisie i na banerach, w portalu.
- 2) Mikroprzedsiębiorstwa i klienci korporacyjni:
 - Wnioskowanie o wsparcie finansowe PFR (dotacja z możliwością umorzenia) w Millenecie dla mikroprzedsiębiorstw i MŚP,
 - Czasowe zawieszenie rat kredytu, w tym faktoring i karty obciążeniowe dla wszystkich przedsiębiorstw,
 - Szybki i uproszczony tryb odnowienia kredytu dla MŚP i dużych przedsiębiorstw,
 - Gwarancje BGK na nowych, korzystniejszych warunkach dla mikroprzedsiębiorstw i MŚP (gwarancja de minimis),
 - Wprowadzenie kredytów, wspomaganych przez Fundusz Gwarancji Płynnościowych BGK, dla średnich i dużych przedsiębiorstw,
 - Zdalne podpisywanie wszystkich umów dla MŚP i dużych przedsiębiorstw.

W późniejszym okresie Bank kontynuował ułatwianie wielokanałowego dostępu do swoich usług i produktów i ograniczanie dokumentów papierowych.

W ramach wsparcia klientów Bank wdrożył program moratoriów kredytowych.

Z perspektywy całego roku 2020 wpływ pandemii na wyniki Banku był znaczący pomimo niższego niż początkowo oczekiwano negatywnego wpływu na wzrost gospodarczy i kluczowe parametry ekonomiczne. Więcej szczegółów na temat działań podjętych przez Bank w ramach przeciwdziałania skutkom pandemii Covid-19 oraz jej wpływu na wyniki finansowe przedstawiono w Sprawozdaniu Zarządu z działalności Banku Millennium i Grupy Kapitałowej Banku Millennium.

Kredyty i zaliczki podlegające moratorium ustawowym i nieustawowym, Wartość brutto	Liczba dłużników	RAZEM	w tym: moratoria ustawowe	w tym: moratoria zapadłe
Kredyty i zaliczki z wnioskiem o moratorium	64 012	7 724 738		
Kredyty i zaliczki podlegające moratorium (udzielone)	64 012	7 724 738	15 707	7 258 087
W tym: Gospodarstwa domowe		7 364 964	15 707	6 904 195
W tym: kredyty zabezpieczone nieruchomościami mieszkalnymi		5 289 620	13 675	5 085 866
W tym: Przedsiębiorstwa niefinansowe		359 774	0	353 893
W tym: małe i średnie przedsiębiorstwa		283 358	0	278 085
W tym: kredyty zabezpieczone nieruchomościami komercyjnymi		90 003	0	89 858

Kredyty i zaliczki podlegające moratorium ustawowym i nieustawowym wg pozostałych terminów ich obowiązywania, Wartość brutto	Pozostały termin obowiązywania moratorium				
	<= 3 miesiący	> 3 miesiący <= 6 miesiący	> 6 miesiący <= 9 miesiący	> 9 miesiący <= 12 miesiący	> 1 rok
Kredyty i zaliczki podlegające moratorium (udzielone)	442 386	24 265	0	0	0
W tym: Gospodarstwa domowe	436 532	24 237	0	0	0
W tym: kredyty zabezpieczone nieruchomościami mieszkalnymi	191 234	12 520	0	0	0
W tym: Przedsiębiorstwa niefinansowe	5 854	27	0	0	0
W tym: małe i średnie przedsiębiorstwa	5 272	0	0	0	0
W tym: kredyty zabezpieczone nieruchomościami komercyjnymi	145	0	0	0	0

Kredyty i zaliczki podlegające moratorium ustawowym i nieustawowym, Wartość brutto	RAZEM	Obsługiwane Wartość brutto	Obsługiwane	
			w tym: z odroczonej ratami kapitałowo-odsetkowymi	w tym: Instrumenty o istotnym wzroście ryzyka kredytowego od początkowego ujęcia ale bez utraty wartości (Koszyk 2)
Kredyty i zaliczki podlegające moratorium	466 651	460 561	455 489	30 063
W tym: Gospodarstwa domowe	460 769	454 679	454 679	30 063
W tym: kredyty zabezpieczone nieruchomościami mieszkalnymi	203 754	200 440	200 440	10 077
W tym: Przedsiębiorstwa niefinansowe	5 881	5 881	810	0
W tym: małe i średnie przedsiębiorstwa	5 272	5 272	201	0
W tym: kredyty zabezpieczone nieruchomościami komercyjnymi	145	145	145	0

Kredyty i zaliczki podlegające moratorium ustawowym i nieustawowym, Wartość brutto	Nieobsługiwane Wartość brutto	Nieobsługiwane		Wpływy do kategorii Nieobsługiwane
		w tym: małe prawdopodobieństwo spłaty, ale ekspozycja nie jest przeterminowana albo jest przeterminowana <= 90 dni		
Kredyty i zaliczki podlegające moratorium	6 090		6 090	2 142
W tym: Gospodarstwa domowe	6 090		6 090	2 142
W tym: kredyty zabezpieczone nieruchomościami mieszkalnymi	3 314		3 314	862
W tym: Przedsiębiorstwa niefinansowe	0		0	0
W tym: małe i średnie przedsiębiorstwa	0		0	0
W tym: kredyty zabezpieczone nieruchomościami komercyjnymi	0		0	0

Kredyty i zaliczki podlegające moratorium ustawowym i nieustawowym, Skumulowana utrata wartości	RAZEM	Obsługiwane Skumulowana utrata wartości	Obsługiwane	
			w tym: z odroczonej ratami kapitałowo-odsetkowymi	w tym: Instrumenty o istotnym wzroście ryzyka kredytowego od początkowego ujęcia ale bez utraty wartości (Koszyk 2)
Kredyty i zaliczki podlegające moratorium	(15 499)	(12 393)	(12 356)	(3 060)
W tym: Gospodarstwa domowe	(15 441)	(12 334)	(12 334)	(3 060)
W tym: kredyty zabezpieczone nieruchomościami mieszkalnymi	(4 161)	(2 346)	(2 346)	(836)
W tym: Przedsiębiorstwa niefinansowe	(58)	(58)	(22)	0
W tym: małe i średnie przedsiębiorstwa	(49)	(49)	(13)	0
W tym: kredyty zabezpieczone nieruchomościami komercyjnymi	(0,3)	(0,3)	(0,3)	0

Kredyty i zaliczki podlegające moratorium ustawowym i nieustawowym, Skumulowana utrata wartości	Nieobsługiwane Skumulowana utrata wartości	Nieobsługiwane	
		w tym: z odroczonymi ratami kapitałowo-odsetkowymi	w tym: małe prawdopodobieństwo spłaty, ale ekspozycja nie jest przeterminowana albo jest przeterminowana < = 90 dni
Kredyty i zaliczki podlegające moratorium	(3 107)	(3 107)	(3 107)
W tym: Gospodarstwa domowe	(3 107)	(3 107)	(3 107)
W tym: kredyty zabezpieczone nieruchomościami mieszkalnymi	(1 815)	(1 815)	(1 815)
W tym: Przedsiębiorstwa niefinansowe	0	0	0
W tym: małe i średnie przedsiębiorstwa	0	0	0
W tym: kredyty zabezpieczone nieruchomościami komercyjnymi	0	0	0

Informacje o nowo udzielonych Kredytach i zaliczkach podlegających publicznym programom gwarancyjnym wprowadzonym w związku z COVID-19	Wartość brutto		Wartość brutto
	RAZEM	w tym: restrukturyzowane	Wpływy do kategorii 'Nieobsługiwane'
Nowo udzielone Kredyty i zaliczki podlegające publicznym programom gwarancyjnym	520 974	0	138
W tym: Gospodarstwa domowe	0		0
W tym: kredyty zabezpieczone nieruchomościami mieszkalnymi	0		0
W tym: Przedsiębiorstwa niefinansowe	520 974	0	138
W tym: małe i średnie przedsiębiorstwa	205 476		138
W tym: kredyty zabezpieczone nieruchomościami komercyjnymi	0		0

(3f) Przewłaszczone zabezpieczenia

W 2020 r. nie dokonywano istotnych bezpośrednich przejęć przez Bank i sprzedaży środków trwałych stanowiących zabezpieczenie kredytu. Powyższa sytuacja powodowana jest realizacją innych, bardziej efektywnych ścieżek zaspokajania z zastawów lub przewłaszczeń (czasowo i kwotowo przy ograniczeniu kosztów), tj. doprowadzania do sprzedaży przedmiotu zastawu lub przewłaszczenia bezpośrednio przez dawkę zabezpieczenia pod nadzorem Banku i z przeznaczeniem całości tak uzyskanych środków na spłatę. Odmianą takiego działania jest zawieranie porozumień z syndykami w upadłości na podstawie, których syndyk za uzgodnioną opłatą zabezpiecza i przechowuje przedmioty zastawione lub przewłaszczone oraz w porozumieniu z Bankiem dokonuje ich oferowania i sprzedaży (w tym w ramach sprzedaży zorganizowanych części lub całego przedsiębiorstwa dłużnika) - i tak uzyskane środki przekazywane są bezpośrednio na spłatę należności Banku (zaspokojenie z zabezpieczenia w ww. sposób realizowane jest bez etapu przejęcia przewłaszczonych rzeczy do bilansu Banku na „Aktywa trwałe do zbycia”).

(3g) Polityka w zakresie spisywania należności

Ekspozycje kredytowe, dla których Bank nie oczekuje wystąpienia żadnych przepływów pieniężnych do odzyskania i dla których utworzony został odpis z tytułu utraty wartości lub korekta wartości godziwej dla wierzytelności pochodzących z zapadłych terminowych operacji finansowych, które łącznie pokrywają w całości należność pozostałą do spłaty, są spisywane z bilansu w ciężar odpisu aktualizującego i przenoszone do ewidencji pozabilansowej. Przedmiotowa operacja nie powoduje umorzenia należności, tj. nie powoduje zwolnienia dłużnika z długu ani zaprzestania wymaganych prawem i uzasadnionych ekonomicznie działań prawnych i windykacyjnych celem dochodzenia spłaty.

Najczęściej Bank spisuje należności w ciężar rezerw na utratę wartości w przypadku stwierdzenia nieściągalności należności, tj. między innymi:

- uzyskania postanowienia o bezskuteczności postępowania egzekucyjnego;
- śmierci dłużnika;
- uzyskania potwierdzenia braku szans na zaspokojenie ze środków masy upadłościowej;
- wyczerpania możliwości prowadzenia egzekucji wobec braku majątku dłużnika głównego i innych osób zobowiązanych (np. dawców zabezpieczeń).

Zaangażowanie brutto należności spisanych, w tys. PLN	2020 r.				Razem
	Kredyty i pożyczki udzielone klientom			Kredyty i pożyczki udzielone bankom	
	Przedsiębiorstwa	Kredyty hipoteczne	Pozostałe detaliczne		
Należności spisane z umorzeniem	1 211	3 249	5 979	0	10 439
Należności spisane bez umorzenia	60 751	7 401	76 602	0	144 754
Razem - należności spisane	61 962	10 650	82 581	0	155 193

Zaangażowanie brutto należności spisanych, w tys. PLN	2019 r.				Razem
	Kredyty i pożyczki udzielone klientom			Kredyty i pożyczki udzielone bankom	
	Przedsiębiorstwa	Kredyty hipoteczne	Pozostałe detaliczne		
Należności spisane z umorzeniem	1 627	333	4 045	0	6 005
Należności spisane bez umorzenia	106 798	15 476	125 975	0	248 249
Razem - należności spisane	108 425	15 809	130 020	0	254 254

(3h) Koncentracja ryzyk aktywów finansowych z ekspozycją na ryzyko kredytowe

Sektory gospodarki

Poniższa tabela przedstawia podział głównych kategorii ekspozycji kredytowych Banku z rozbiciem na czynniki składowe, według kategorii klientów.

wg stanu na 31.12.2020	Pośrednictwo finansowe	Przemysł i budownictwo	Handel hurtowy i detaliczny	Transport i komunikacja	Sektor publiczny	Kredyty hipoteczne	Kredyty konsumpcyjne*	Pozostałe branże	Razem
Kredyty i pożyczki dla banków	625 366	0	0	0	0	0	0	0	625 366
Kredyty i pożyczki dla klientów (koszt zamortyzowany)	331 200	5 514 079	5 285 491	2 122 368	76 419	41 000 677	14 835 356	4 924 832	74 090 422
Kredyty i pożyczki dla klientów (wartość godziwa)	222	2 681	4 324	1 700	4	0	1 602 751	4 069	1 615 751
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	0	0	0	0	269 412	0	0	0	269 412
Instrumenty wyceniane wg zamortyzowanego o kosztu	0	0	0	0	38 821	0	0	0	38 821
Instrumenty wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	251 107	0	0	0	0	0	0	0	251 107
Instrumenty pochodne i korekty z tytułu zabezpieczeń wartości godziwej	103 881	39 387	23 959	2359	0	0	0	7574	177 160
Lokacyjne papiery wartościowe	28 865	4 996	0	308	18 597 159	0	0	35	18 631 363
Umowy z przyrzeczeniem odkupu	66 350	0	0	0	0	0	0	0	66 350
Razem	1 406 991	5 561 143	5 313 774	2 126 735	18 981 815	41 000 677	16 438 107	4 936 510	95 765 752

* w tym: karty kredytowe, kredyty gotówkowe, kredyty w rachunku bieżącym

wg stanu na 31.12.2019	Pośrednictwo finansowe	Przemysł i budownictwo	Handel hurtowy i detaliczny	Transport i komunikacja	Sektor publiczny	Kredyty hipoteczne	Kredyty konsumpcyjne*	Pozostałe branże	Razem
Kredyty i pożyczki dla banków	784 248	0	0	0	0	0	0	0	784 248
Kredyty i pożyczki dla klientów (koszt zamortyzowany)	445 462	6 048 715	4 824 539	2 123 840	125 863	36 432 135	14 444 934	4 546 668	68 992 156
Kredyty i pożyczki dla klientów (wartość godziwa)	322	3 873	4 886	2 153	5	0	1 479 645	7 311	1 498 195
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	0	0	0	0	874 033	0	0	0	874 033
Instrumenty wyceniane wg zamortyzowanego o kosztu	0	0	0	0	48 187	0	0	0	48 187
Instrumenty wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	169 610	0	0	0	0	0	0	0	169 610
Instrumenty pochodne i korekty z tytułu zabezpieczeń wartości godziwej	134 107	10 515	5 075	944	0	0	0	5 950	156 591
Lokacyjne papiery wartościowe	29 039	4 996	0	284	21 826 920	0	0	32	21 861 271
Umowy z przyrzeczeniem odkupu	205 439	0	0	0	0	0	0	0	205 439
Razem	1 768 227	6 068 099	4 834 500	2 127 221	22 875 008	36 432 135	15 924 579	4 559 961	94 589 730

* w tym: karty kredytowe, kredyty gotówkowe, kredyty w rachunku bieżącym

Kredyty i pożyczki dla klientów wg sektorów gospodarki i segmentów

Biorąc pod uwagę ryzyko koncentracji w poszczególne sektory i segmenty klientów, Bank zdefiniowała wewnętrzne limity koncentracji zgodnie z tolerancją na ryzyko, co zapewnia utrzymanie dobrze zdywersyfikowanego portfela kredytowego.

Główną pozycję w portfelu kredytowym (kredyty i pożyczki dla klientów) stanowią kredyty hipoteczne (54,2%) oraz kredyty gotówkowe dla osób fizycznych (19%). Portfel kredytów dla firm działających w różnych sektorach: przemysł i budownictwo, transport i komunikacja, handel, pośrednictwo finansowe oraz w sektorze publicznym stanowi 24%.

Nazwa branży	2020		2019	
	Ekspozycja bilansowa (mln zł)	Udział (%)	Ekspozycja bilansowa (mln zł)	Udział(%)
Kredyty dla osób fizycznych	57 554,0	75,9%	52 579,3	74,4%
Hipoteczne	41 000,7	54,1%	36 571,7	51,7%
Gotówkowe	14 412,7	19,0%	13 969,7	19,8%
Karty kredytowe i pozostałe	2 140,6	2,8%	2 037,9	2,9%
Kredyty dla przedsiębiorstw*	18 268,9	24,1%	18 135,1	25,6%
Handel i naprawy	5 290,3	7,0%	4 829,9	6,8%
Przetwórstwo przemysłowe	4 441,9	5,9%	4 903,3	6,9%
Budownictwo	1 075,0	1,4%	1 149,6	1,6%
Transport i gosp. magazynowa	2 124,2	2,8%	2 126,1	3,0%
Administracja publiczna	76,5	0,1%	126,0	0,2%
Informacja i komunikacja	1 303,9	1,7%	826,1	1,2%
Usługi pozostałe	1 109,6	1,4%	899,5	1,3%
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	331,5	0,4%	445,8	0,6%
Obsługa nieruchomości	1 069,2	1,4%	1 022,4	1,4%
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	217,4	0,3%	678,8	1,0%
Górnictwo	48,1	0,1%	50,5	0,1%
Dostawy wody, ścieki i odpady	157,4	0,2%	138,9	0,2%
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię, gaz i wodę	508,6	0,7%	420,7	0,6%
Hotele i restauracje	192,2	0,2%	164,1	0,2%
Edukacja	77,1	0,1%	55,5	0,1%
Rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo	95,6	0,1%	84,4	0,1%
Opieka zdrowotna, pomoc społeczna	118,1	0,2%	177,4	0,3%
Kultura, rekreacja i rozrywka	32,3	0,0%	36,1	0,0%
Łącznie kredyty (brutto)	75 822,9	100,0%	70 714,4	100,0%

* w tym: Mikrobiznes o rocznych obrotach do 5 mln zł

Wskaźnik koncentracji 20 największych klientów w portfelu kredytowym Banku (w tym grup powiązanych ze sobą podmiotów) na koniec 2020 roku wyniósł 7,0% w porównaniu do 6,0% na koniec 2019 roku. Wskaźnik koncentracji 10 największych klientów także uległ wzrostowi w ciągu 2020 roku z poziomu 4,2% na koniec poprzedniego roku do 5,1%. Było to efektem, między innymi, udzielenia finansowania kilku dużym podmiotom gospodarczym.

9.4. RYZYKO RYNKOWE I STOPY PROCENTOWEJ

Ryzyko rynkowe obejmuje obecne i przyszłe oddziaływania na zyski lub kapitał ze strony zmiany wartości portfela Banku wywołanej niekorzystnymi ruchami stóp procentowych, kursów wymiany walut lub cen obligacji, akcji lub towarów.

Ryzyko stopy procentowej z tytułu działalności zaliczanej do portfela bankowego (IRRBB) obejmuje bieżące i potencjalne oddziaływanie, jakie zarówno na wynik finansowy jak i wartość ekonomiczną kapitału mają zmiany wartości portfela Banku w wyniku niekorzystnych zmian stóp procentowych, które wpływają na instrumenty wrażliwe na zmianę stóp. Ryzyko to obejmuje ryzyko niedopasowania, ryzyko bazowe i ryzyko opcji klienta.

Miary oceny ryzyka rynkowego

Pomiar ryzyka rynkowego w Banku pozwala na monitorowanie wszystkich możliwych typów ryzyka, to jest ryzyka ogólnego (w tym ryzyko stopy procentowej, ryzyko walutowe, ryzyko cen akcji), ryzyka nieliniowego, ryzyka szczególnego, jak i ryzyka cen towarów. W 2020 roku ryzyko nieliniowe oraz ryzyko cen towarów nie występowało w Banku. Ryzyko cen akcji uznano za nieistotne, jako że zaangażowanie Banku w instrumenty kapitałowe jest znikome.

Pomiar każdego z typów ryzyka odbywa się indywidualnie przy pomocy odpowiednich modeli, a następnie wyniki integrowane są w całkowite ryzyko rynkowe bez uwzględnienia jakiegokolwiek efektu dywersyfikacji między czterema typami ryzyka (najgorszy scenariusz).

Główną miarą, stosowaną przez Bank w celu oceny ryzyka rynkowego (ryzyko stopy procentowej, ryzyko walutowe, ryzyko cen akcji) jest parametryczny model VaR (wartość narażona na ryzyko) - spodziewana strata, która może powstać w portfelu w określonym czasie (okres utrzymania) oraz z określonym prawdopodobieństwem (poziom ufności) z tytułu niekorzystnego ruchu na rynku.

Wartość narażona na ryzyko w Banku (VaR) jest obliczana z założeniem 10-dniowego okresu utrzymania oraz 99% poziomu ufności (przedział jednostronny). Zgodnie z wymogami regulacyjnymi CRDIV / CRR, od kwietnia 2014 zmienność związaną z każdym czynnikiem ryzyka rynkowego uwzględnionym w modelu VaR (jak i korelacje występującymi między nimi) estymuje się za pomocą równo ważonych zmian parametrów rynkowych wykorzystując efektywny okres obserwacji danych historycznych z ostatniego roku. Stosowana wcześniej metoda EWMA (ang. exponentially weighted moving average) z efektywnie krótszym okresem obserwacji jest teraz uzasadniona jedynie w przypadku istotnego skoku zmienności cenowej.

W celu monitorowania i limitowania pozycji w instrumentach, dla których nie jest możliwa należyta ocena ryzyka rynkowego z zastosowaniem modelu VaR (ryzyko nieliniowe, cen towarów i ryzyko szczególne) wprowadzono odpowiednie zasady pomiaru tych ryzyk. Ryzyko nieliniowe mierzone jest według wewnętrznej metodologii, która jest zgodna z metodologią VaR - przyjmuje się ten sam okres utrzymania jak i poziom ufności. Ryzyko szczególne i ryzyko cen towarów mierzone jest według metody standardowej, zgodnie z regulacjami nadzorczymi uwzględniając zmianę okresu utrzymania pozycji.

Pomiar ryzyka rynkowego odbywa się codziennie (w ciągu dnia i na koniec dnia), zarówno indywidualnie dla każdego z obszarów odpowiedzialnych za podejmowanie ryzyka i zarządzanie nim, jak i na bazie skonsolidowanej dla całego Banku łącznie dla Księgi Handlowej i Księgi Bankowej, z uwzględnieniem efektu dywersyfikacji istniejącej pomiędzy poszczególnymi portfelami. Dodatkowo każda Księga podzielona jest na obszary zarządzania ryzykiem.

W celu zapewnienia adekwatności modelu VaR dla oceny ryzyk występujących na otwartych pozycjach, ustanowiono i przeprowadza się codziennie proces testowania wstecznego.

Wszystkie zgłoszone przekroczenia są udokumentowane, łącznie z wyjaśnieniem przyczyn ich powstania oraz zaliczeniem do jednej z trzech klas wyjaśnienia przekroczeń: adekwatność modelu, niewystarczająca dokładność modelu lub nieprzewidziane ruchy rynkowe.

Równoległe do metody VaR portfele są poddawane szeregowi analiz wrażliwości i scenariuszy warunków skrajnych w celu:

- Oszacowania potencjalnej straty ekonomicznej, wynikającej ze skrajnych wahań czynników ryzyka rynkowego,
- Identyfikacji ruchów ryzyka rynkowego, ewentualnie nieujętych w VaR, na które portfele są bardziej wrażliwe,
- Identyfikacji czynności, które mogą zostać podjęte w celu redukcji wpływu skrajnych zmian czynników ryzyka.

Stosuje się następujące rodzaje scenariuszy rynkowych:

- Równoległe przesunięcia krzywych dochodowości,
- Bardziej stromy lub spłaszczony przebieg krzywych dochodowości,
- Wahania kursów wymiany,
- Niekorzystne scenariusze historyczne,
- Scenariusze indywidualne, wykorzystujące zaobserwowane historycznie dotkliwe zmiany parametrów rynkowych.

Limit całkowity VaR wyrażony jest jako ułamek skonsolidowanych funduszy własnych, a następnie dzielony jest na Księgi, poszczególne obszary zarządzania ryzykiem i na różne typy ryzyka, co pozwala Bankowi w pełni na pomiar, monitorowanie i kontrolowanie ryzyka rynkowego. Ekspozycja na ryzyko rynkowe (VaR) na tle obowiązujących limitów jest raportowana codziennie do wszystkich obszarów odpowiedzialnych za zarządzanie i nadzorowanie ryzyka rynkowego w Banku.

Limity ograniczające ryzyko rynkowe podlegają aktualizacji przynajmniej raz w roku biorąc pod uwagę m.in. zmianę wielkość skonsolidowanych funduszy własnych, bieżącą i przewidywaną strukturę bilansu, a także sytuację rynkową. Obecnie stosowane limity obowiązują od 1 stycznia 2020 roku, a ich poziomy nominalne zostały potwierdzone i będą obowiązywać również w roku 2021 na podstawie corocznego przeglądu przeprowadzonego i zatwierdzonego przez Komitet Ryzyka w grudniu 2020.

W obecnym otoczeniu rynkowym Bank nadal działał bardzo ostrożnie. W 2020 roku, poziom wskaźnika VaR dla Banku, to jest łącznie dla Księgi Handlowej i Księgi Bankowej, zwiększył się z uwagi na wysoką zmienność na rynku, spowodowaną pandemią COVID-19, jednak wciąż utrzymywał się w ramach obowiązujących

Wskaźniki VaR dla Banku pozostawały w 2020 roku na średnim poziomie 72,5 mln zł (29% limitu) oraz 96,9 mln zł (39% limitu) na koniec grudnia 2020. Efekt dywersyfikacji dotyczy ryzyka ogólnego i odzwierciedla korelację między jego składnikami. Niski poziom efektu dywersyfikacji wynika z faktu, że ryzyko rynkowe w Banku stanowi przede wszystkim ryzyko stopy procentowej. Liczby w Tabeli zawierają także ekspozycje na ryzyko rynkowe generowane w podmiotach zależnych, jako że Bank zarządza ryzykiem rynkowym na poziomie centralnym.

Miary VaR w Banku dla ryzyka rynkowego (tys. zł):

Miary VaR dla ryzyka rynkowego w tys. PLN	VaR (2020)				
	31.12.2019	Średnio	Maksimum	Minimum	31.12.2020
Ryzyko całkowite	33 225	72 530	130 866	30 776	96 894
Ryzyko ogólne	31 039	70 533	128 701	28 593	95 256
Ryzyko stopy procentowej	31 038	70 537	128 744	28 588	95 227
Ryzyko kursowe	12	133	1 522	15	190
Efekt dywersyfikacji	0,0%				0,2%
Ryzyko szczególne	2 186	0	0	0	1 638

Ekspozycje w 2019 roku wynosiły odpowiednio (tys. zł):

Miary VaR dla ryzyka rynkowego w tys. PLN	VaR (2019)				
	31.12.2018	Średnio	Maksimum	Minimum	31.12.2019
Ryzyko całkowite	29 098	27 259	34 247	18 513	33 225
Ryzyko ogólne	27 337	25 324	31 925	16 646	31 039
Ryzyko stopy procentowej	27 349	25 322	31 923	16 648	31 038
Ryzyko kursowe	78	76	607	7	12
Efekt dywersyfikacji	0,3%				0,0%
Ryzyko szczególne	1 761	1 935	2 767	1 591	2 186

Ekspozycje na ryzyko rynkowe w podziale na Księgę Handlową i Bankową oraz na typy ryzyka przedstawione są w tabelach poniżej (tys. zł.):

Księga Bankowa:

Miary VaR dla ryzyka rynkowego w tys. PLN	VaR (2020)				
	31.12.2019	Średnio	Maksimum	Minimum	31.12.2020
Ryzyko całkowite	31 263	71 467	132 279	29 842	95 897
Ryzyko ogólne	29 080	69 472	130 116	27 659	94 261
Ryzyko stopy procentowej	29 080	69 472	130 116	27 659	94 261
Ryzyko kursowe	0	0	0	0	0
Efekt dywersyfikacji	0,0%				0,0%
Ryzyko szczególne	2 184	0	0	0	1 636

Miary VaR dla ryzyka rynkowego w tys. PLN	VaR (2019)				
	31.12.2018	Średnio	Maksimum	Minimum	31.12.2019
Ryzyko całkowite	28 825	26 338	33 616	18 160	31 263
Ryzyko ogólne	27 067	24 434	31 749	16 463	29 080
Ryzyko stopy procentowej	27 067	24 434	31 749	16 463	29 080
Ryzyko kursowe	0	0	0	0	0
Efekt dywersyfikacji	0,0%				0,0%
Ryzyko szczególne	1 758	1 903	2 375	1 588	2 184

Księga Handlowa:

Miary VaR dla ryzyka rynkowego w tys. PLN	VaR (2020)				
	31.12.2019	Średnio	Maksimum	Minimum	31.12.2020
Ryzyko całkowite	2 455	2 514	6 162	762	1 239
Ryzyko ogólne	2 452	2 511	6 160	759	1 237
Ryzyko stopy procentowej	2 451	2 497	6 118	758	1 190
Ryzyko kursowe	11	132	1 524	11	183
Efekt dywersyfikacji	0,4%				11,0%
Ryzyko szczególne	2	0	6	0	2

Miary VaR dla ryzyka rynkowego w tys. PLN	VaR (2019)				
	31.12.2018	Średnio	Maksimum	Minimum	31.12.2019
Ryzyko całkowite	478	1 785	5 464	446	2 455
Ryzyko ogólne	475	1 754	5 461	443	2 452
Ryzyko stopy procentowej	470	1 746	5 435	359	2 451
Ryzyko kursowe	81	77	620	7	11
Efekt dywersyfikacji	16,0%				0,4%
Ryzyko szczególne	3	31	1 070	2	2

W 2020 roku limity na wartość zagrożoną nie były przekraczane - zarówno dla Banku, jak i dla Księgi Handlowej i Bankowej z osobna.

Wszystkie ewentualne przekroczenia limitów na ryzyko rynkowe są zawsze raportowane i udokumentowane oraz ratyfikowane na odpowiednim poziomie kompetencji.

Otwarte pozycje obejmowały głównie instrumenty ryzyka stopy procentowej oraz ryzyka walutowego. Ryzyko walutowe uwzględnia wszystkie pozycje wymiany walutowej Banku. Zgodnie ze Strategią Ryzyka, otwarte pozycje walutowe są dozwolone, ale powinny być utrzymywane na niskim poziomie. W tym celu wprowadzono w Banku system konserwatywnych limitów na otwartą pozycję walutową (zarówno limity w ciągu dnia jak i na zamknięcie), a otwarte pozycje walutowe dozwolone są wyłącznie w Księdze Handlowej.

W 2020 roku, pozycja walutowa generowana w Księdze Bankowej była w całości przekazywana do Księgi Handlowej, gdzie zarządza się nią na bazie dziennej. W ciągu 2020 roku otwarta pozycja walutowa utrzymywana była na średnim poziomie 7,6 mln zł (8,5% Limitu) oraz maksymalnym poziomie 37,6 mln zł (44,1% Limitu). W 2020 roku, otwarta pozycja walutowa (zarówno w ciągu dnia jak i na koniec dnia) pozostawała poniżej 2% funduszy własnych oraz poniżej obowiązujących limitów maksymalnych.

Kształtowanie się całkowitej pozycji walutowej (na koniec dnia) w Portfelu Handlowym przedstawia poniższa tabela (w tys. PLN):

Pozycja całkowita	Średnia w okresie	Minimum w okresie	Maksimum w okresie	Koniec okresu
2020	7 590	2 353	37 584	4 954
2019	7 557	1 760	38 983	7 181

Oprócz wyżej wspomnianych ograniczeń ryzyka rynkowego, w Banku obowiązują również limity maksymalnej straty dla portfeli rynków finansowych. Celem jest ograniczenie maksymalnej straty dla działalności handlowej. W przypadku osiągnięcia limitu dokonuje się przeglądu strategii zarządzania oraz zasadności przyjmowanej pozycji.

W procesie testowania wstecznego modelu VaR zostało wykrytych dziewięć przekroczeń w okresie ostatnich 12 miesięcy (zgodnie z poniższą tabelą, w tys. PLN).

Data sprawozdawcza	VaR (ryzyko ogólne)	Teoretyczna zmiana wartości portfela (wartości bezwzględne)	Liczba przekroczeń w ciągu ostatnich 12 miesięcy *
2020-12-31	94 903	44 353	9
2019-12-31	31 039	3 324	5

* uznaje się, że przekroczenie miało miejsce, gdy różnica pomiędzy bezwzględną wartością zmiany portfela a poziomem miary VaR jest dodatnia;

W 2020 roku, wszystkie przekroczenia w procesie testowania wstecznego modelu VaR spowodowane były nieoczekiwanymi zmianami na rynku spowodowanymi niepewnością w związku z pandemią COVID-19, w szczególności największy wpływ na zachowanie modelu VaR miały gwałtowne zmiany rentowności polskich obligacji skarbowych oraz krótkoterminowych stóp procentowych w marcu 2020. W związku z liczbą zaobserwowanych przekroczeń, ocena adekwatności modelu VaR znalazła się w strefie żółtej (strefa żółta: 9 - 14 dopuszczalnych przekroczeń). W konsekwencji, zostały zaimplementowane natychmiastowe akcje naprawcze w modelu kalkulacji VaR, takie jak kalibracja parametrów na bazie aktualnych danych rynkowych oraz tymczasowa zmiana metody wyznaczania zmienności metodą równych wag na metodę EWMA, która jest lepiej dostosowana do okresów istotnego skoku zmienności cenowej. Te działania pozwoliły powstrzymać kolejne przekroczenia w procesie testowania wstecznego modelu VaR. Z uwagi na roczny horyzont obserwacji, wyższa liczba zaobserwowanych przekroczeń będzie raportowana również w najbliższych okresach (strefa żółta oczekiwana do utrzymania, co najmniej w I kw. 2021 roku).

Ocenę VaR uzupełnia monitorowanie wrażliwości na ryzyko rynkowe portfeli obarczonych ryzykiem rynkowym na ww. scenariusze warunków skrajnych.

Wyniki wrażliwości na ryzyko rynkowe oraz scenariuszy indywidualnych testów warunków skrajnych w obszarze ryzyka rynkowego były regularnie raportowane do Komitetu Kapitału, Aktywów i Pasywów. Po serii obniżek stóp procentowych w Polsce, progiby dla scenariuszy indywidualnych testów warunków skrajnych były czasowo przekraczane, w szczególności dla scenariusza zakładającego istotny wzrost rentowności polskich obligacji rządowych (ponad 222 p.b. dla tenora 2 lat). W środowisku niskich stóp procentowych w Polsce, prawdopodobieństwo materializacji tego scenariusza oceniono na bardzo niskie. Komitet Kapitału, Aktywów i Pasywów zaakceptował przekroczenie oraz przeprowadził przegląd scenariuszy indywidualnych testów warunków skrajnych. W grudniu 2020, scenariusze na ryzyko rynkowe zostały dostosowane do ostatnich zmian parametrów rynkowych. Umożliwiło to wprowadzenie nowego zestawu scenariuszy testów warunków skrajnych na ryzyko rynkowe, które są dotkliwe, ale jednocześnie możliwe do wystąpienia. Wyniki w ramach zaktualizowanych scenariuszy testów warunków skrajnych utrzymują się w granicach zatwierdzonych limitów.

Ryzyko stopy procentowej w Księdze Bankowej

W przypadku Księgi Bankowej, głównym składnikiem ryzyka rynkowego jest ryzyko stóp procentowych.

Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej w Księdze Bankowej wynika przede wszystkim z niedopasowania aktywów i pasywów (włączając Kapitał) o stałym oprocentowaniu (lub o stopie zerowej), a także, choć w mniejszym stopniu, z różnic w terminach przeszacowania aktywów oraz pasywów jak i w ich stopach referencyjnych, o ile takie są kontraktowo określone.

Dodatkowo, ze względu na specyfikę polskiego systemu prawnego, oprocentowanie kredytów konsumpcyjnych jest ograniczone (nie może ono przekraczać dwukrotności stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego powiększonej o 7 punktów procentowych). W sytuacjach spadku stóp procentowych wpływ na wynik odsetkowy jest negatywny i uzależniony jest od udziału portfela kredytowego podlegającego nowej maksymalnej stawce oprocentowania.

Skutki pandemii COVID-19 i jej negatywny wpływ na środowisko gospodarcze, a także obniżki stóp procentowych przez Radę Polityki Pieniężnej na posiedzeniach w dniach 17 marca 2020, 8 kwietnia oraz 28 maja 2020 r. miały negatywny wpływ na działalność i wyniki finansowe Banku. Przed wspomnianymi powyżej trzema obniżkami stóp procentowych, stopa referencyjna NBP została ustalona na 1,5%, tak, aby maksymalne oprocentowanie portfela kredytowego nie mogło przekroczyć 10% rocznie. W marcu maksymalne oprocentowanie kredytów spadło natychmiast do 9%, w kwietniu do 8%, a następnie w maju do 7,2%.

W zakresie ryzyka stopy procentowej w Księdze Bankowej, stosuje się następujące zasady:

- Ryzyko rynkowe wynikające z działalności bankowej jest zabezpieczane lub podlega comiesięcznemu transferowi do obszarów, które aktywnie zarządzają ryzykiem rynkowym i podlegają pomiarowi w kategoriach ekspozycji na ryzyko oraz rachunku wyników,
- W zarządzaniu ryzykiem stopy procentowej Bank stosuje głównie naturalne zabezpieczenie między kredytami i depozytami, a także obligacje o stałym oprocentowaniu i instrumenty pochodne, przy czym głównym celem jest ochrona wyniku z tytułu odsetek.

Wahania rynkowych stóp procentowych mają wpływ na zysk netto, zarówno w krótkim jak i w średnim horyzoncie czasu, wpływając również na jego wartość ekonomiczną w perspektywie długoterminowej. Pomiar obu wielkości jest komplementarny w rozumieniu pełnego zakresu występowania ryzyka stopy procentowej w Księdze Bankowej.

Z tego względu, obok codziennego pomiaru ryzyka rynkowego metodą wartości zagrożonej, pomiar ryzyka stopy procentowej obejmuje dodatkowo, zarówno miary dochodowe jak i miary oparte na wartości ekonomicznej, to jest kwartalnie:

- wpływ szokowych zmian w przesunięciu krzywej dochodowości w górę/dół na wartość ekonomiczną kapitału (EVE), włączając scenariusze nadzorcze (standardowy test nadzorczy zakładający nagłe równoległe przesunięcie krzywej dochodowości o +/- 200 punktów bazowych oraz nadzorczy test wartości odstających SOT z zestawem sześciu scenariuszy dla ryzyka stopy procentowej)

oraz miesięcznie:

- analizę wrażliwości wartości pozycji na zmiany stóp procentowych mierzoną za pomocą $BPV \times 100$, czyli pomnożoną przez 100 zmianę wartości portfela przy równoległym przesunięciu krzywej rentowności o 1 punkt bazowy,
- wpływ jednorazowej zmiany stóp procentowych o 100 punktów bazowych na wynik z tytułu odsetek w horyzoncie następnym 12 miesięcy.

Pomiaru ryzyka stopy procentowej dokonuje się dla wszystkich obszarów zarządzania ryzykiem w Banku, ze szczególnym naciskiem na Księgę Bankową.

Dla potrzeb pomiaru ryzyka stopy procentowej dla aktywów i pasywów, które nie mają określonego terminu zapadalności/wymagalności lub instrumentów z wbudowaną opcją Klienta, Bank przyjmuje szczególne założenia, ostatnio weryfikowane w grudniu 2020, w tym:

- Termin wymagalności sald i odsetek dla depozytów bez ustalonego terminu został określony na podstawie danych historycznych odnośnie zachowania Klientów, biorąc pod uwagę stabilność wolumenu pozycji z założeniem maksymalnego terminu wymagalności nieprzekraczającego 3 lat,
- Tendencje do szybszej spłaty należności, niż wynika to z pierwotnego (umownego) harmonogramu poprzez wyznaczenie współczynnika wcześniejszej spłaty dla wszystkich istotnych portfeli kredytowych Banku na podstawie obserwacji danych historycznych. Należy jednak zauważyć, że kredyty hipoteczne, które stanowią w Banku produkt kredytowy o dominującym udziale, są indeksowane do zmiennej stopy procentowej. Powoduje to, że tendencje do wcześniejszej spłaty mają mniejsze znaczenie dla ryzyka stóp procentowych,
- Dla kapitału, aktywów trwałych i innych aktywów zakłada się termin przeszacowania równy 1 rok. Niemniej w celu zrozumienia wybranego profilu zapadalności pomiar ryzyka stopy procentowej jest dokonywany z wyłączeniem kapitału własnego, aby wyodrębnić wpływ zarówno na wartość ekonomiczną, jak i dochody.

Wyniki powyższych analiz dla $BPV \times 100$ oraz wartość ekonomiczną kapitału (EVE), wg stanu na koniec 2020 r. i 2019 r. nie przekroczyły zarówno nadzorczych jak i wewnętrznie ustalonych limitów. Wyniki nadzorczych testów warunków skrajnych wg stanu na grudzień 2020 r. pokazują, że nawet w najdotkliwszym scenariuszu testu wartości odstających spadek wartości ekonomicznej kapitału dla Księgi Bankowej jest znacznie poniżej limitu nadzorczego wynoszącego 15% kapitału podstawowego Tier 1. Podobnie spadek EVE w standardowym scenariuszu nagłego wpływu równoległego przesunięcia krzywej dochodowości o +/-200 punktów bazowych również nie przekracza nadzorczego maksimum, tj. jest poniżej 20% funduszy własnych.

Wyniki wrażliwości na zmiany stóp procentowych mierzoną za pomocą BPVx100 prezentuje tabela poniżej (w tys. PLN).

Wrażliwość Księgi Bankowej na zmiany stóp procentowych kształtowała się następująco (w tys. PLN):

	31.12.2020	31.12.2019
	BPVx100	BPVx100
PLN	(24 537)	(157 480)
CHF	16 864	11 099
EUR	97 308	44 677
USD	29 892	14 256
Inne	4 946	3 359
RAZEM	124 471	(84 089)
Kapitał, aktywa trwałe, inne aktywa	77 253	73 352
RAZEM	201 725	(10 738)

Powyżej wymienione decyzje Rady Polityki Pieniężnej o obniżce stóp procentowych do historycznego minimum (obniżka stopy referencyjnej do 0,10% i stopy lombardowej do 0,5%) oraz decyzja o zmianie parametrów rezerwy obowiązkowej miały łącznie znaczący, negatywny wpływ na wynik odsetkowy Banku.

W otoczeniu tak niskich stóp procentowych w Polsce, wpływ na wynik z tytułu odsetek w horyzoncie następnych 12 miesięcy od 31 grudnia 2020 roku oraz dla pozycji w Polskich Złoty, w Księdze Bankowej, w przypadku scenariusza dalszego obniżenia stóp procentowych o 100 punktów bazowych, jest negatywny i wynosi -16,7% wyniku odsetkowego netto za 4 kw. 2020 w ujęciu rocznym (+9,9% dla przesunięcia w górę o 100 punktów bazowych). Asymetryczny wpływ związany jest głównie ze specyfiką polskiego systemu prawnego, o którym wspomniano powyżej, z jednoczesnym limitem na dalszy spadek stóp procentowych po stronie depozytowej (minimalna stopa procentowa na poziomie 0%). Stopa referencyjna NBP jest obecnie na poziomie 0,10%, a w przypadku obniżenia jej o 100 punktów bazowych maksymalne oprocentowanie portfela kredytowego nie mogłoby przekroczyć 5,2% w skali roku w stosunku do obecnie obowiązujących 7,2%. W celu ograniczenia negatywnego wpływu na wynik z tytułu odsetek w przypadku dalszego spadku stóp procentowych, w czwartym kwartale 2020 roku zostały zawarte transakcje swapów stopy procentowej.

Wrażliwość wyniku odsetkowego na zmianę stóp w PLN	31.12.2020	31.12.2019
przesunięcie krzywej dochodowości w górę o 100 p.b.	+9,9%	+1,2%
przesunięcie krzywej dochodowości w dół o 100 p.b.	-16,7%	-3,4%

9.5. RYZYKO PŁYNNOŚCI

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest zapewnienie i utrzymywanie zdolności Banku do wywiązywania się zarówno z bieżących jak i przyszłych zobowiązań, z uwzględnieniem kosztów pozyskania płynności.

Ryzyko płynności odzwierciedla możliwość poniesienia znacznych strat w wyniku pogorszenia warunków finansowania (ryzyko finansowania) i/lub sprzedaży aktywów poniżej ich wartości rynkowej (ryzyko płynności rynku) w celu zaspokojenia zapotrzebowania na środki, wynikającego z zobowiązań Banku.

Zarówno wymogi finansowania jak i nadwyżki płynności spółek zależnych są zarządzane poprzez transakcje z zawierane z Bankiem, chyba że wcześniej w tym celu zostały zawarte transakcje rynkowe. Departament Skarbu jest odpowiedzialny za zarządzanie z częstotliwością dzienną sytuacją płynnościową Grupy, zgodnie z przyjętymi zasadami i procedurami, biorąc pod uwagę cele określone przez Zarząd Banku oraz Komitet Kapitałów, Aktywów i Pasywów.

W 2020 roku pandemia COVID-19 miała wpływ na zachowanie światowych rynków finansowych, powodując deprecjację złotego, ograniczenie zaufania uczestników rynku poprzez zmniejszenie dostępnych możliwości finansowania, a także przejściowy, ale gwałtowny spadek aktywności na rynku skarbowych papierów wartościowych. Pomimo implikacji COVID-19 zaobserwowanych na rynku wspomnianych powyżej, Bank nie zaobserwował żadnego zagrożenia dla swojej pozycji płynnościowej ze względu na rozprzestrzenianie się pandemii. Bank w dalszym ciągu charakteryzował się stabilną pozycją płynnościową.

W 2020 roku, z uwagi na szybszy wzrost portfela kredytów niż wzrost depozytów, wskaźnik kredyty/depozyty Banku również wzrósł i wynosił 91% na koniec grudnia 2020 (w porównaniu do 84% na koniec grudnia 2019). Pomimo wzrostu, Bank zdołała utrzymać wskaźnik wyraźnie poniżej 100%, zgodnie z zakładanym apetytem na ryzyko na rok 2020.

Portfel aktywów płynnych, to jest portfel skarbowych papierów wartościowych uzupełniony gotówką oraz ekspozycjami wobec Narodowego Banku Polskiego, traktowany jako zapas płynności Banku, który pozwoli przetrwać ewentualne sytuacje kryzysowe. Udział polskich papierów skarbowych (włączając bony pieniężne NBP) w portfelu papierów wartościowych ogółem wynosił na koniec grudnia 2020 roku ok. 98% i osiągnął poziom ok. 18,4 miliarda PLN (19% aktywów ogółem), podczas gdy na koniec grudnia 2019 poziom ten wynosił 22,5 miliarda PLN (23% aktywów ogółem).

Konsekwentnie głównym źródłem finansowania Banku pozostaje duża, zdywersyfikowana oraz stabilna baza depozytów pochodzących od Klientów detalicznych, korporacyjnych oraz Klientów z sektora publicznego. Na koniec 2020 roku depozyty Klientów osiągnęły łączny poziom 81,8 mld zł. Bazę depozytową stanowiły głównie środki Klientów indywidualnych, których udział w łącznym saldzie zobowiązań wobec Klientów wynosił ok. 75,4% na koniec grudnia 2020 (74,7% na koniec grudnia 2019 roku). Wysoki udział środków od Klientów indywidualnych miał pozytywny wpływ na płynność w Banku oraz umożliwił przestrzeganie i dalszy wzrost nadzorczych miar płynności.

Koncentracja bazy depozytowej, mierzona udziałem 5 i 20 największych deponentów, na koniec 2020 roku wyniosła odpowiednio 2,8% oraz 4,8% (w grudniu 2019 roku odpowiednio 2,3% oraz 4,9%). Poziom koncentracji depozytów jest regularnie monitorowany i nie miał negatywnego wpływu na stabilność bazy depozytowej w 2020 roku. W przypadku znacznego wzrostu udziału największych deponentów w bazie depozytowej, dodatkowe środki pozyskane od tych deponentów nie są traktowane jako stabilne. Co więcej, w celu zabezpieczenia przed fluktuacjami bazy depozytowej, Bank utrzymuje rezerwę płynnych aktywów w postaci portfela papierów wartościowych.

Baza depozytowa uzupełniona jest o depozyty instytucji finansowych oraz inne operacje rynku pieniężnego. Źródłem finansowania średnioterminowego pozostają również pożyczki średnioterminowe, dług podporządkowany, emisja obligacji własnych oraz bankowych papierów wartościowych.

W 2020 roku Bank nie wyemitował nowych obligacji ani bankowych papierów wartościowych, jak również nie zaciągnęła nowych kredytów od instytucji finansowych. Całkowita wartość bilansowa średnioterminowych pożyczek od instytucji finansowych wyniosła 25,0 mln zł na koniec grudnia 2020 roku (w grudniu 2019 roku wyniosła 436,7 mln zł). Spadek łącznej kwoty kredytów średnioterminowych od instytucji finansowych związany był głównie ostateczną spłatą 3-letniego niezabezpieczonego kredytu w wysokości 80 mln EUR z Industrial and Commercial Bank of China (Europe) SA Oddział w Polsce (ICBC Europe) oraz spłatą ostatniej raty kredytu udzielonego Bankowi w 2016 roku przez Europejski Bank Rozwoju i Odbudowy (EBRD) w pierwotnej wysokości 50 mln EUR.

Na koniec grudnia 2020 roku wartość bilansowa zobowiązań z tytułu wyemitowanych przez Bank obligacji oraz bankowych papierów wartościowych (bez obligacji podporządkowanych) wyniosła 484,7 mln zł (1 003,7 mln zł na koniec grudnia 2019 roku). Kwota ta obejmuje również 4-letnie obligacje Euro Banku SA (wartość nominalna 250 mln zł), o terminie zapadalności w dniu 1 grudnia 2021 r. W 2020 roku Bank wykupił bankowe papiery wartościowe o wartości nominalnej 221,2 mln zł, a w kwietniu 2020 r., zgodnie z terminem wykupu, 3-letnie obligacje serii T o wartości nominalnej 300 mln zł.

Płynność w walutach obcych Bank zapewnia dzięki denominowanym w walucie pożyczkom bilateralnym oraz transakcjom swapów walutowych jak i procentowo-walutowych. Portfel swapów jest zdywersyfikowany w zakresie kontrahentów oraz terminów zapadalności. Z większością kontrahentów, Bank ma podpisane aneksy do umów ramowych, regulujące kwestie zabezpieczeń (ang. Credit Support Annex, CSA). W związku z tym, w przypadku niekorzystnych zmian kursów (deprecjacja zł), Bank zobligowany jest do złożenia depozytu w celu zabezpieczenia rozliczenia instrumentów pochodnych w przyszłości, a w przypadku korzystnych zmian kursów (aprecjacja zł) Bank otrzymuje depozyt zabezpieczający od kontrahentów. W żadnej z zawartych umów ramowych (zarówno międzynarodowych jak i krajowych) nie są zawarte zapisy ustanawiające związek pomiędzy ratingiem Banku a wysokością depozytów zabezpieczających. Potencjalne pogorszenie ratingu nie będzie zatem miało wpływu na sposób wyliczenia i wymianę depozytów zabezpieczających.

Bank uwzględnia możliwość niekorzystnej zmiany kursu walut obcych, w szczególności CHF i EUR powodującej zwiększenie potrzeb płynnościowych w różnych analizowanych wariantach ryzyka płynności i uwzględnia to ryzyko w swoich planach płynnościowych.

Miary oceny ryzyka płynności

Ocena ryzyka płynności Banku jest realizowana z zastosowaniem zarówno wewnętrznych jak i nadzorczych miar, dla których zdefiniowano limity ekspozycji.

Kształtowanie się sytuacji płynnościowej Banku w krótkich horyzontach czasowych jest sprawdzane codziennie na podstawie portfela aktywów płynnych, portfela papierów wartościowych, uznanych przez NBP, jako zabezpieczenie standardowych instrumentów wsparcia płynności oraz dwóch wskaźników zdefiniowanych wewnętrznie: płynność natychmiastowa oraz płynność kwartalna. Te dwa ostatnie wskaźniki mierzą maksymalne zapotrzebowanie na środki, które mogłyby powstać jednego dnia, z uwzględnieniem projekcji przepływów środków pieniężnych odpowiednio na datę spot lub okres 3-miesięczny. Dodatkowo portfel aktywów płynnych wyznacza się na bazie dziennej.

Wskaźniki te są porównywane z obowiązującymi limitami ekspozycji oraz raportowane codziennie do obszarów odpowiedzialnych za zarządzanie i kontrolę ryzyka płynności dla Banku, a w cyklach miesięcznych i/lub kwartalnych prezentowane są Zarządowi i Radzie Nadzorczej Banku.

W trakcie roku 2020 wszystkie wspomniane wyżej wewnętrzne wskaźniki płynności pozostały znacznie powyżej minimalnych limitów. Limity ograniczające ryzyko płynności podlegają aktualizacji przynajmniej raz w roku biorąc pod uwagę m.in. wielkość skonsolidowanych funduszy własnych, bieżącą i przewidywaną strukturę bilansu, historyczną konsumpcję limitów, a także obecną sytuację rynkową i wymogi nadzorcze. Obecnie stosowane limity obowiązują od 1 stycznia 2020 roku i zostaną zastąpione zaktualizowanymi limitami 1 stycznia 2021 roku.

Bieżące wskaźniki płynności mln PLN

	31.12.2020				
	Wskaźnik płynności natychmiastowej (m PLN)*	Wskaźnik płynności kwartalnej (m PLN)*	Zabezpieczenie uznawane przez Bank Centralny / Depozyty łącznie (%)**	Portfel Aktywów płynnych (m PLN)***	LCR (%)
Wskaźnik	17 235	17 289	21%	18 250	144%
Wskaźnik (% aktywów ogółem)	21%	21%	21%	n.a.	n.a.
Limit minimalny (nadzorczy)	10%	10%	15%	12 000	100%

31.12.2019				
	Wskaźnik płynności natychmiastowej (m PLN)*	Wskaźnik płynności kwartalnej (m PLN)*	Portfel Aktywów płynnych (m PLN)**	LCR (%)
Wskaźnik	18 795	18 795	22 795	158%
Limit minimalny	957	(1 596)	12 000	100%

* Wskaźniki płynności natychmiastowej i kwartalnej: wartość zabezpieczenia uznawanego przez Bank Centralny, czyli bufor płynności możliwy do zdyskontowania w Banku Centralnym, po uwzględnieniu haircutów dla standardowych operacji pieniężnych, minus przewidywane odpływy netto (w ciągu najbliższych 3 dni roboczych dla wskaźnika płynności natychmiastowej oraz w ciągu najbliższych 3 miesięcy dla wskaźnika płynności kwartalnej, we wszystkich walutach wymiennalnych).

** - Zabezpieczenie uznawane przez Bank Centralny / Depozyty łącznie: ilorz wartości zabezpieczenia uznawanego przez Bank Centralny, czyli bufor płynności możliwy do zdyskontowania w Banku Centralnym po uwzględnieniu haircutów dla standardowych transakcji pieniężnych oraz wartości depozytów łącznie. Wskaźnik ten jest obliczany na bazie kwoty nominalnej wymienionych produktów.

*** Portfel Aktywów płynnych: Łączna suma gotówki, ekspozycji w stosunku do NBP (w tym nadwyżka nad wymaganą wysokość rezerwy obowiązkowej) oraz dłużnych papierów wartościowych Skarbu Państwa, bonów NBP i należności od banków o terminie wymagalności do 1 miesiąca. Portfel dłużnych papierów wartościowych pomniejsza się o haircut NBP stosowany dla transakcji repo oraz o papiery zablokowane na cele inne niż płynnościowe.

Bank monitoruje płynność na bazie wewnętrznych miar płynności, uwzględniając również wpływ kursów walutowych na sytuację płynnościową.

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (CRR), Bank wyznacza wymóg pokrycia płynności (LCR). Minimalny, nadzorczy poziom wskaźnika LCR w wysokości 100%, który obowiązywał w 2020 roku, został spełniony przez Bank (na koniec grudnia 2020 roku wskaźnik LCR wynosił 144%). Wskaźnik ten jest wyznaczany codziennie i raportowany w okresach miesięcznych do NBP od marca 2014 roku. Wewnętrznie wskaźnik LCR szacowany jest codziennie i raportowany do obszarów odpowiedzialnych za zarządzanie i kontrolę ryzyka płynności w Banku na bazie dziennej. W 2020 r. regularnie obliczano również wymóg stabilnego finansowania netto (NSFR). W każdym kwartale wskaźnik NSFR był powyżej planowanego minimum nadzorczego w wysokości 100% (minimum nadzorcze będzie obowiązywać w czerwcu 2021 r.).

Ponadto Bank stosuje analizę wewnętrznej płynności strukturalnej na bazie skumulowanych urealnionych luk płynności (tj. z założeniem prawdopodobieństwa powstania przepływu środków pieniężnych). Bezpieczny poziom, przyjęty w Grupie w zakresie relacji niedoboru płynności został określony dla każdego przedziału czasowego poniżej 5-ciu lat.

W 2020 r. wszystkie luki płynności były dodatnie i utrzymywane na bezpiecznych poziomach. Spadek krótkoterminowych luk płynności w grudniu 2020 r. miał charakter przejściowy i wynikał głównie ze spadku aktywów płynnych, na skutek znacznego odpływu depozytów od klientów korporacyjnych i finansowych zaobserwowanego na koniec roku. Począwszy od 2021 r., wraz z powrotem środków od Klientów korporacyjnych, odbudowywany został bufor płynności i ponownie wzrosły luki płynności.

Wyniki skumulowane, urealnionej luki płynności (warunki normalne) prezentują tabele poniżej.

Urealniona luka płynności (mln PLN)	31.12.2020					
	do 6 miesięcy	6 - 12 miesięcy	1 - 2 lata	2 - 3 lata	3 - 5 lat	Powyżej 5-ciu lat
Urealnione aktywa bilansowe	27 041	6 852	12 159	9 597	13 777	38 057
Urealnione pasywa bilansowe	12 492	4 403	7 885	6 079	9 180	58 835
Luka bilansowa	14 549	2 450	4 273	3 518	4 597	(20 778)
Skumulowana luka bilansowa	14 549	16 999	21 273	24 790	29 387	8 609
Urealnione aktywa pozabilansowe	82	53	75	70	23	2
Urealnione pasywa pozabilansowe	(1 400)	(49)	(83)	(65)	(35)	(4)
Luka pozabilansowa	(1 318)	4	(8)	5	(12)	(2)
Luka ogółem	13 231	2 454	4 266	3 523	4 585	(20 781)
Skumulowana luka ogółem	13 231	15 685	19 951	23 474	28 059	7 278

Urealniona luka płynności (mln PLN)	31.12.2019					
	do 6 miesięcy	6 - 12 miesięcy	1 - 2 lata	2 - 3 lata	3 - 5 lat	Powyżej 5-ciu lat
Urealnione aktywa bilansowe	32 860	6 474	11 315	9 402	12 726	35 905
Urealnione pasywa bilansowe	10 662	4 188	7 772	6 127	9 144	62 822
Luka bilansowa	22 198	2 285	3 542	3 275	3 582	(26 918)
Skumulowana luka bilansowa	22 198	24 483	28 026	31 300	34 882	7 965
Urealnione aktywa pozabilansowe	216	249	80	37	32	4
Urealnione pasywa pozabilansowe	(1 435)	(71)	(87)	(39)	(48)	(8)
Luka pozabilansowa	(1 219)	178	(7)	(2)	(15)	(4)
Luka ogółem	20 979	2 463	3 536	3 272	3 567	(26 921)
Skumulowana luka ogółem	20 979	23 442	26 978	30 251	33 817	6 896

Bank opracowała narzędzie do zarządzania ryzykiem płynności, określające analizy wrażliwości oraz scenariusze warunków skrajnych (idiosynkratyczne, systemowe i stanowiące ich kombinację). Na cele testów warunków skrajnych, luki płynności są urealniane przy założeniu konserwatywnego podejścia do oceny prawdopodobieństwa wystąpienia przepływów środków pieniężnych (m.in. biorące pod uwagę wycofanie depozytów, opóźnienia w spłatach kredytów, gorszą płynność rynku wtórnego papierów wartościowych, najwyższe koszty finansowania - założenie najgorszych zaobserwowanych w Banku marż na depozytach, równoległe przesunięcia krzywej dochodowości czy deprecjację złotej).

Testy warunków skrajnych płynności są przeprowadzane co najmniej kwartalnie, aby ustalić profil ryzyka płynności Banku oraz zapewnić zdolność Banku do wywiązania się ze zobowiązań w przypadku kryzysu płynności i aby przyczynić się do opracowania awaryjnego planu płynności oraz decyzji zarządczych. Dodatkowo, wyniki testów warunków skrajnych wykorzystywane są do określenia progów ostrzegawczych dla wskaźników wczesnego ostrzegania, których to zadaniem jest identyfikacja zbliżających się problemów płynnościowych i wskazanie Zarządowi na ewentualną konieczność uruchomienia Awaryjnego Planu Płynności.

Wyniki testów warunków skrajnych, przeprowadzonych w grudniu 2020 roku, pokazują, że najbardziej dotkliwy, negatywny wpływ miał scenariusz mieszany (połączony szok idiosynkratyczny i systemowy) dla którego horyzont przeżycia wynosił nieco powyżej 3 miesięcy. Wyniki testów warunków skrajnych wskazały, że Bank ma wystarczająco czasu na wykonanie procedur awaryjnych w przypadku ewentualnej materializacji scenariusza. Informacje odnośnie zarządzania ryzykiem płynności w tym informacje na temat wykorzystania limitów wewnętrznych i zewnętrznych są przekazywane w cyklu miesięcznym do Komitetu Kapitałów, Aktywów i Pasywów, a kwartalnie raportowane do Zarządu i Rady Nadzorczej Banku.

Proces planowania i budżetowania realizowany przez Bank obejmuje przygotowanie Planu Płynności co ma na celu zapewnienie że wzrost biznesu będzie wspierany przez adekwatną strukturę finansowania płynności oraz przestrzeganie nadzorczych miar płynności.

Bank dysponuje również procedurami awaryjnymi dla sytuacji zwiększonego ryzyka płynności - Plan Awaryjny Płynności (plan awaryjny w przypadku pogorszenia się płynności finansowej Banku). Plan Awaryjny Płynności ustala koncepcje, priorytety, obowiązki i konkretne środki do podjęcia na wypadek kryzysu płynności. Awaryjny Plan Płynności jest aktualizowany co najmniej raz do roku. W 2020 roku, Awaryjny Plan Płynności był testowany i zaktualizowany w celu zagwarantowania, że jest on operacyjnie stabilny. W Planie dostosowano również progi ostrzegawcze dla wskaźników wczesnego ostrzegania biorąc pod uwagę scenariusze i wyniki testów warunków skrajnych. Zaktualizowany Plan został zatwierdzony przez Radę Nadzorczą w październiku 2020 r.

9.6. RYZYKO OPERACYJNE

Ryzyko operacyjne jest zdefiniowane jako ryzyko straty wynikające z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, działań ludzi lub systemów bądź też ze zdarzeń zewnętrznych. W tej definicji mieści się ryzyko prawne, natomiast ryzyko strategiczne oraz ryzyko utraty reputacji traktowane są jako oddzielne kategorie ryzyka. Ryzyko operacyjne objawia się w każdym aspekcie działalności organizacji i jest jej nieodłączną częścią.

Rok 2020 był kolejnym rokiem funkcjonowania rozwiązań, wdrożonych w zakresie sprawnego zarządzania ryzykiem operacyjnym, zgodnych z najlepszymi praktykami przyjętymi, w tym zakresie, przez krajowe i międzynarodowe instytucje finansowe. Przyjęte rozwiązania sprawdziły się również w sytuacji związanej z Pandemią COVID-19. Przyjęta struktura zarządzania ryzykiem określa poszczególne szczeble zarządzania, zakresy ich obowiązków i odpowiedzialności.

Kluczową rolę w codziennej działalności Banku odgrywają właściciele zdefiniowanych procesów biznesowych i wspomagających. Na podstawie dogłębnej wiedzy o procesie właściciel procesu najtrafniej identyfikuje i ogranicza występujące zagrożenia, stanowiąc pierwszą linię obrony. Drugą linią obrony jest poziom wyspecjalizowanych jednostek zajmujących się organizacją procesów zarządzania i kontrolą akceptowalnego poziomu ryzyka ze szczególnym uwzględnieniem takich obszarów jak: zgodność z przepisami, nadużycia, bezpieczeństwo i zapewnienie ciągłości działania oraz ubezpieczenia i powierzenie czynności podmiotom zewnętrznym. Trzecią linią obrony jest jednostka niezależnego audytu wewnętrznego.

Każdą decyzję, dotyczącą kroków mających na celu optymalizację ryzyka operacyjnego, poprzedza analiza związanych z tym kosztów i korzyści.

Wyższym szczeblem zarządzania ryzykiem jest Komitet Procesów i Ryzyka Operacyjnego, którego obszar działania dotyczy zagrożeń zidentyfikowanych w więcej niż jednym procesie. Wszelkie działania dotyczące zarządzania ryzykiem operacyjnym są koordynowane i nadzorowane przez Komitet Ryzyka, Zarząd i Radę Nadzorczą.

Zgodnie z przyjętym modelem zarządzanie ryzykiem jest procesem ciągłego doskonalenia w zakresie identyfikacji, oceny, monitorowania, ograniczania i raportowania poprzez:

- gromadzenie zdarzeń ryzyka operacyjnego,
- samoocenę ryzyka operacyjnego w poszczególnych procesach,
- analizę i monitorowanie wskaźników ryzyka.

Zdarzenia ryzyka operacyjnego Bank gromadzi w narzędziu informatycznym, wspomagającym zarządzanie ryzykiem operacyjnym. Zdarzenia te poddawane są analizie odnośnie przyczyn powstania i możliwości zmniejszenia skutków, oraz zastosowania działania prewencyjnego. W systemie informatycznym zdarzenia przypisywane są do konkretnej kategorii ryzyka i konkretnego procesu, co następnie jest m.in. elementem raportowania oraz walidacji samooceny ryzyka. Wewnętrzna baza zdarzeń ryzyka spełnia również wymogi jakościowe i ilościowe stosowania metod zaawansowanych wyliczenia wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka operacyjnego.

Badanie samooceny ryzyka operacyjnego zostało przeprowadzone łącznie z przeglądem procesów, polegającym na ocenie skuteczności przyjętych rozwiązań do spełniania wymogów Klientów i partnerów biznesowych w zakresie jakości obsługi oraz optymalizacji kosztowej. Przyjęta metodologia odnośnie samooceny ryzyka i kontroli pozwoliła ocenić poziom ryzyka w danym procesie, przy uwzględnieniu istniejących kontroli, w oparciu o przyjęte scenariusze. Dla oceny poziomów ryzyka powyżej przyjętego progu tolerancji zostały zaproponowane, wdrożone i są monitorowane działania zapobiegawcze.

W trakcie badania samooceny ryzyka i kontroli poddane zostały analizie również wskaźniki wydajności, a w tym również wskaźniki ryzyka zdefiniowane dla każdego procesu. Kluczowe osoby odpowiedzialne za kształtowanie i realizację zadań w poszczególnych procesach tak zdefiniowały i dostosowały wskaźniki, aby były one najlepszymi predyktorami zbliżających się zagrożeń. Bieżące monitorowanie wskaźników służy zwiększeniu efektywności i wydajności przebiegu procesów oraz skutecznej kontroli ryzyka na poziomie poszczególnych działań w procesach.

Informacja na temat ryzyka operacyjnego jest włączona w sprawozdawczość zarządczą wysokiego szczebla konsolidującą informacje o działaniu poszczególnych procesów.

Biorąc pod uwagę stopień rozwoju zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz skalę i profil swojej działalności, Bank wylicza wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne przy zastosowaniu Metody Standardowej.

10. Opis transakcji z podmiotami powiązanymi

10.1. TRANSAKcje Z GRUPĄ PODMIOTU DOMINUJĄCEGO I PODMIOTAMI ZALEŻNYMI

Wszelkie transakcje dokonane z podmiotami Grupy w latach 2020 oraz 2019 wynikały z bieżącej działalności. Poniżej przedstawione zostały najistotniejsze kwoty transakcji wewnątrzgrupowych zawartych z następującymi podmiotami:

- MILLENNIUM BANK HIPOTECZNY,
- EURO BANK,
- MILLENNIUM LEASING,
- MILLENNIUM DOM MAKLERSKI,
- MILLENNIUM TFI
- MILLENNIUM SERVICE,
- MILLENNIUM TELECOMMUNICATION SERVICES,
- MILLENNIUM GOODIE,
- PIAST EXPERT.

oraz kwoty transakcji z grupą podmiotu dominującego w stosunku do Banku - Banco Comercial Portugues (jednostka dominująca najwyższego szczebla), transakcje te wynikają w głównej mierze z działalności o charakterze bankowym.

Poza transakcjami opisanymi w niniejszym rozdziale, we wskazanym okresie ani Bank Millennium S.A., ani jednostki zależne Banku Millennium S.A. nie dokonały innych transakcji z podmiotami powiązanymi, które pojedynczo lub łącznie były istotne i zostały zawarte na innych warunkach niż warunki rynkowe.

Aktywa i pasywa z tytułu transakcji z podmiotami powiązanymi (tys. zł) wg stanu na 31.12.2020

	Z jednostkami zależnymi	Z podmiotem dominującym	Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego
AKTYWA			
Kredyty i pożyczki udzielone innym bankom - rachunki i depozyty	0	1 237	0
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	5 716 908	0	0
Inwestycje w jednostki podporządkowane	208 874	0	0
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	1 177	0	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	0	0
Pozostałe aktywa	34 168	0	0
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania wobec banków	0	23 601	127 903
Zobowiązania wobec klientów	500 049	0	0
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	0	0	0
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	0	0	0
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	5	333	0
Zobowiązania podporządkowane	0	0	0
Pozostałe zobowiązania	96 801	0	122
w tym zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	88 675	0	0

Aktywa i pasywa z tytułu transakcji z podmiotami powiązаныmi (tys. zł) wg stanu na 31.12.2019

	Z jednostkami zależnymi	Z podmiotem dominującym	Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego
AKTYWA			
Kredyty i pożyczki udzielone innym bankom - rachunki i depozyty	0	106 971	0
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	5 734 190	0	0
Inwestycje w jednostki podporządkowane	88 874	0	0
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	948	0	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające		0	0
Pozostałe aktywa	43 052	0	0
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania wobec banków	0	271	117 588
Zobowiązania wobec klientów	320 265	0	0
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	0	0	0
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	551	0	0
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	4	361	0
Zobowiązania podporządkowane	0	0	0
Pozostałe zobowiązania	136 826	0	215
w tym zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	131 106	0	0

Przychody i koszty z tytułu transakcji z podmiotami powiązаныmi (tys. zł) za okres 1.01-31.12.2020

	Z jednostkami zależnymi	Z podmiotem dominującym	Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego
Przychody z tytułu:			
Odsetek	89 131	(232)	0
Prowizji	21 012	102	0
Instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu	1 544	0	0
Dywidend	35 665	0	0
Pozostałe operacyjne netto	7 225	0	0
Koszty z tytułu:			
Odsetek	2 514	3	(325)
Prowizji	119	0	0
Instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu	0	452	0
Pozostałe operacyjne netto	0	13	0
Działania	24 114	0	256

Przychody i koszty z tytułu transakcji z podmiotami powiązаныmi (tys. zł) za okres 1.01-31.12.2019

	Z jednostkami zależnymi	Z podmiotem dominującym	Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego
Przychody z tytułu:			
Odsetek	140 919	(48)	0
Prowizji	45 631	209	0
Instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu	642	0	0
Dywidend	42 110	0	0
Pozostałe operacyjne netto	11 957	0	0
Koszty z tytułu:			
Odsetek	4 956	69	(298)
Prowizji	2	0	0
Instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu	0	488	0
Pozostałe operacyjne netto	0	13	0
Działania	35 104	0	982

Transakcje pozabilansowe z podmiotami powiązаныmi (tys. zł) wg stanu na 31.12.2020

	Z jednostkami zależnymi	Z podmiotem dominującym	Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego
Zobowiązania warunkowe	866 424	100 774	0
udzielone	863 550	100 000	0
otrzymane	2 874	774	0
Instrumenty pochodne (wartość nominalna)	100 662	15 938	0

Transakcje pozabilansowe z podmiotami powiązаныmi (tys. zł) wg stanu na 31.12.2019

	Z jednostkami zależnymi	Z podmiotem dominującym	Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego
Zobowiązania warunkowe	825 371	101 101	0
udzielone	822 429	100 345	0
otrzymane	2 942	756	0
Instrumenty pochodne (wartość nominalna)	117 695	15 807	0

10.2. TRANSAKcje Z OSOBAMI ZARZĄDZAJĄCYMI I NADZORUJĄCYMI BANK

Dane o zaangażowaniu wykazywanym w stosunku do Osób Zarządzających i Nadzorujących Bank, wg stanu na dzień 31.12.2020 (w tys. PLN):

	Osoby Zarządzające	Osoby Nadzorujące
Limity zadłużenia ogółem,	211,5	137,0
w tym limit niewykorzystany	179,7	111,3

Bank świadczy na rzecz członków Zarządu i członków Rady Nadzorczej oraz ich osób bliskich standardowe usługi finansowe obejmujące, m.in., prowadzenie rachunków bankowych, przyjmowanie depozytów czy sprzedaż instrumentów finansowych. Zdaniem Banku, transakcje te są zawierane na warunkach rynkowych. Zgodnie z przyjętymi w Banku zasadami polityki kredytowej, transakcje mające charakter kredytu terminowego opisane w niniejszym punkcie posiadają stosowne zabezpieczenia służące ograniczeniu ryzyka kredytowego.

Dane o zaangażowaniu w podmioty powiązane personalnie, wg stanu na 31.12.2020 (w tys. PLN):

Podmiot	Udzielone kredyty	Udzielone gwarancje	Otwarte linie kredytowe	Powiązanie
Klient 1	9 976	3 000	161	Personalne z Osobą Nadzorującą

Dane o zaangażowaniu wykazywanym w stosunku do Osób Zarządzających i Nadzorujących Bank, wg stanu na dzień 31.12.2019 (w tys. PLN):

	Osoby Zarządzające	Osoby Nadzorujące
Limity zadłużenia ogółem,	211,0	137,0
w tym limit niewykorzystany	158,4	125,0

Dane o zaangażowaniu w podmioty powiązane personalnie, wg stanu na 31.12.2019 (w tys. PLN):

Podmiot	Udzielone kredyty	Udzielone gwarancje	Otwarte linie kredytowe	Powiązanie
Klient 1	11 431	3 000	147	Personalne z Osobą Nadzorującą

10.3. INFORMACJE O WYNAGRODZENIACH I KORZYŚCIACH OSÓB NADZORUJĄCYCH I ZARZĄDZAJĄCYCH BANKIEM

Rachunek Zysków i Strat Banku został obciążony kosztami z tytułu wynagrodzeń (z uwzględnieniem salda utworzonych i rozwiązanych rezerw na wypłatę premii) i korzyści na rzecz osób zarządzających wg poniższego zestawienia (w tys. zł):

Rok	Wynagrodzenia i nagrody	Korzyści	RAZEM
2020	16 103,3	1 927,4	18 030,7
2019	19 414,8	1 838,9	21 253,7

Korzyści stanowią głównie koszty akomodacji zagranicznych Członków Zarządu. Wartości zaprezentowane w powyższej tabeli zawierają pozycje zaliczane do kategorii świadczeń krótkoterminowych oraz rezerwy na zmienne składniki wynagrodzeń.

W 2020 i 2019 r. Członkowie Zarządu nie otrzymali wynagrodzenia ani żadnych świadczeń dodatkowych od Spółek Zależnych.

Wynagrodzenie Członków Rady Nadzorczej Banku (w tys. PLN):

Rok	Krótkoterminowe wynagrodzenia i korzyści
2020	2 053,5
2019	2 076,7

W 2020 członkowie Rady Nadzorczej otrzymali wynagrodzenie od Spółek Zależnych z tytułu pełnionych funkcji kwocie 17,5 tys. zł, podczas gdy w 2019 r. członkowie Rady Nadzorczej nie otrzymali wynagrodzenia ani żadnych świadczeń dodatkowych od Spółek Zależnych.

11. Wartość godziwa

Najlepszym odzwierciedleniem wartości godziwej instrumentów finansowych jest cena, która jest możliwa do otrzymania w przypadku sprzedaży aktywa lub do zapłaty w przypadku transferu zobowiązania w transakcji rynkowej (cena wyjścia). W przypadku wielu produktów i transakcji, dla których wartość rynkowa wzięta bezpośrednio z kwotowań aktywnego rynku (marking-to-market) nie jest dostępna, wartość godziwa musi być szacowana za pomocą wewnętrznych modeli opartych na dyskontowaniu przepływów finansowych (marking-to-model). Przepływy finansowe dla różnych instrumentów są wyznaczane zgodnie z ich indywidualną charakterystyką, a czynniki dyskontujące uwzględniają zmiany w czasie zarówno rynkowych stóp procentowych, jak i marż.

Zgodnie z MSSF 13 „Wycena wartości godziwej” Bank stosuje techniki wyceny, które są odpowiednie do okoliczności i w przypadku których są dostępne dostateczne dane do wyceny wartości godziwej, przy maksymalnym wykorzystaniu odpowiednich obserwowalnych danych wejściowych i minimalnym wykorzystaniu nieobserwowalnych danych wejściowych, a mianowicie:

Poziom 1 - wycena oparta o dane w pełni obserwowalne (kwotowania aktywnego rynku);

Poziom 2 - modele wyceny wykorzystujące informacje niestanowiące danych z poziomu 1, ale obserwowalne bezpośrednio lub pośrednio;

Poziom 3 - modele wyceny wykorzystujące dane nieobserwowalne (niepochodzące z aktywnego rynku).

Techniki wyceny przyjęte do ustalenia wartości godziwej są stosowane w sposób ciągły. Zmiana techniki wyceny skutkująca przeniesieniem pomiędzy powyższymi metodami następuje, gdy:

- transfer z Poziomu 1 do 2 ma miejsce, gdy dla instrumentów finansowych wycenianych według Poziomu 1 na dany dzień bilansowy nie są dostępne kwotowania aktywnego rynku (a uprzednio były);
- transfer z Poziomu 2 do 3 ma miejsce, gdy dla instrumentów finansowych wycenianych według Poziomu 2 na dany dzień bilansowy uwzględniany w wycenie udział parametrów niepochodzących z rynku stał się istotny (a uprzednio był nieistotny).

Instrumenty finansowe nieujmowane w bilansie według wartości godziwej

Wszystkie modelowe oszacowania zawierają pewną dozę arbitralności i dlatego odzwierciedlają wyłącznie wartość instrumentów, dla których zostały stworzone. W tych warunkach prezentowane wartości różnic między wartościami godziwymi i bilansowymi nie mogą być rozumiane jako korekty wartości ekonomicznej Banku. Wartość godziwa tych instrumentów jest wyznaczana wyłącznie w celu wypełnienia wymogów prezentacyjnych określonych przez MSSF 13 i MSSF 7.

Główne założenia i metody zastosowane do oszacowania wartości godziwej aktywów i pasywów Banku są następujące:

Należności i zobowiązania wobec banków

Wartość godziwa tych instrumentów finansowych została wyznaczona poprzez zdyskontowanie bieżącymi stopami przyszłych przepływów kapitałowych i odsetkowych przy założeniu ich wystąpienia w terminach kontraktowych.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom

Wartość godziwa instrumentów tego rodzaju bez określonego harmonogramu spłat, ze względu na ich krótkoterminowy charakter oraz stabilną w czasie politykę Banku w odniesieniu do tego portfela, jest zbliżona do wartości bilansowej.

Wartość godziwa instrumentów o określonym terminie zapadalności została oszacowana poprzez zdyskontowanie związanych z nimi przepływów finansowych w terminach i na warunkach wynikających z umów przy zastosowaniu bieżących stóp zero kuponowych oraz marż na ryzyko kredytowe.

W przypadku kredytów mieszkaniowych, ze względu na ich długoterminowy charakter, do oszacowania przyszłych przepływów finansowych dodatkowo zostały uwzględnione: efekt wcześniejszej spłaty oraz ryzyko płynności w walutach obcych.

Zobowiązania wobec klientów

Wartość godziwa tego rodzaju instrumentów bez terminu wymagalności lub o terminie wymagalności do 30 dni została uznana przez Bank za zbliżoną do wartości bilansowej.

Wartość godziwa instrumentów o terminie wymagalności ponad 30 dni została wyznaczona poprzez zdyskontowanie bieżącymi stopami (włączając bieżące średnie marże wg głównych walut i przedziałów czasowych) przyszłych przepływów kapitałowych i odsetkowych (włączając pierwotne średnie marże wg głównych walut i przedziałów czasowych) w terminach kontraktowych.

Zobowiązania z tytułu emisji strukturyzowanych dłużnych papierów wartościowych

Zobowiązania z tytułu emisji strukturyzowanych dłużnych papierów wartościowych - bankowe papiery wartościowe (BPW), wyceniane są do wartości godziwej zgodnie z opracowanym przez Bank modelem. W modelu tym obliczana jest cena obligacji zerokuponowej, która następnie powiększana jest o cenę opcji stanowiącej podstawę strategii wbudowanej w daną obligację strukturyzowaną.

Wartość godziwą dla pozostałych zobowiązań z tytułu emisji papierów dłużnych wyemitowanych przez Bank (obligacje (BKMO)) oszacowano na podstawie oczekiwanych przepływów pieniężnych przy zastosowaniu bieżących stóp procentowych uwzględniając wysokość marży na ryzyko kredytowe. Bieżący poziom marż został wyznaczony na podstawie ostatnio zawartych transakcji o podobnym ryzyku kredytowym.

Zobowiązania podporządkowane i pożyczki średnioterminowe

Wartość godziwa tego rodzaju instrumentów finansowych została oszacowana na podstawie modelu stosowanego do wyznaczania wartości rynkowej obligacji o zmiennym oprocentowaniu przy bieżącym poziomie stóp rynkowych i historycznej marży na ryzyko kredytowe. Podobnie jak w przypadku portfela kredytowego Bank uwzględnia poziom marży pierwotnej jako składnika kosztu finansowania średnioterminowego pozyskanego w przeszłości w relacji do bieżącego poziomu marż dla podobnych instrumentów, o ile można je wiarygodnie określić. Ze względu na brak płynnego rynku pożyczek średnioterminowych jako punktu odniesienia dla ustalenia obecnego poziomu marż, przyjęto marżę historyczną.

Poniższa tabela przedstawia wyniki opisanych wyżej analiz wg stanu na 31.12.2020 roku (tys. zł):

	Nota	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
AKTYWA WYCENIANE WG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU			
Instrumenty dłużne	22	38 818	39 559
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym	22	625 366	625 366
Kredyty i pożyczki udzielone klientom*	21	71 885 679	70 407 960
ZOBOWIĄZANIA WYCENIANE WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU			
Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych	31	563 882	563 835
Zobowiązania wobec klientów	32	81 832 471	81 867 328
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	34	484 655	485 527
Zobowiązania podporządkowane	35	1 540 209	1 540 491

* Negatywny efekt wyceny portfela kredytowego do wartości godziwej jest w głównej mierze spowodowany wzrostem marż kredytowych. Stosowana przez Bank metodologia wyceny portfela kredytowego zakłada, że bieżące marże w najlepszy sposób odzwierciedlają istniejące warunki rynkowe i sytuację ekonomiczną. Analogiczna zasada jest szeroko stosowana do wyceny nienotowanych na aktywnych rynkach papierów dłużnych. W efekcie, paradoksalnie zawsze, kiedy marże na nowych kredytach rosną, spada wartość godziwa „starego” portfela kredytowego.

Modele zastosowane do wyznaczenia wartości godziwej instrumentów finansowych wymienionych w powyższej tabeli nieujmowanych według wartości godziwej w bilansie Banku, wykorzystują techniki wyceny oparte na parametrach niepochodzących z rynku. W związku z tym, zaliczane są do trzeciej kategorii wyceny.

Poniższa tabela przedstawia wyniki opisanych wyżej analiz wg stanu na 31.12.2019 roku (tys. zł):

	Nota	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
AKTYWA WYCENIANE WG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU			
Instrumenty dłużne	22	48 153	46 875
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym	22	784 248	784 091
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	21	67 191 034	64 913 411
ZOBOWIĄZANIA WYCENIANE WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU			
Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych	31	849 452	850 852
Zobowiązania wobec klientów	32	81 637 517	81 646 570
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	34	1 003 657	1 008 580
Zobowiązania podporządkowane	35	1 546 205	1 548 362

Instrumenty finansowe ujmowane w bilansie według wartości godziwej

Poniższa tabela przedstawia wartości bilansowe instrumentów wycenianych do wartości godziwej usystematyzowane według zastosowanej techniki określania wartości godziwej:

Dane w tys. zł, stan na 31.12.2020

	Nota	Kwotowania	Techniki wyceny	Techniki wyceny z
		aktywnego ryнку	w oparciu o parametry pochodzące z ryнку	wykorzystaniem istotnych parametrów niepochodzących z ryнку
		Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
AKTYWA				
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	18			
Wycena instrumentów pochodnych			134 992	20 373
Instrumenty dłużne		269 412		
Aktywa finansowe inne niż przeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	19			
Instrumenty kapitałowe			134 163	66 609
Instrumenty dłużne				50 335
Kredyty i pożyczki				1 615 753
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	20			
Instrumenty kapitałowe				29 219
Instrumenty dłużne		18 597 147		
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	23		21 795	
PASYWA				
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	30			
Wycena instrumentów pochodnych			83 760	20 021
Pozycje krótkie		64 778		
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	23		738 850	

Dane w tys. zł, stan na 31.12.2019

	Nota	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
AKTYWA				
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	18			
Wycena instrumentów pochodnych			47 091	65 537
Instrumenty dłużne		874 033		
Aktywa finansowe inne niż przeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	19			
Instrumenty kapitałowe				66 609
Instrumenty dłużne				103 001
Kredyty i pożyczki				1 498 195
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	20			
Instrumenty kapitałowe				29 367
Instrumenty dłużne		20 826 992	999 917	
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	23		43 159	
PASYWA				
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	30			
Wycena instrumentów pochodnych			84 776	65 187
Pozycje krótkie		202 265		
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	23		426 847	

Stosując kryterium techniki wyceny Bank na dzień 31.12.2020 r. klasyfikował do kategorii 3 następujące instrumenty finansowe:

- ekspozycje kredytowe zawierające w definicji oprocentowania dźwignię finansową / mnożnik (są to ekspozycje kart kredytowych i limitu w rachunku bieżącym dla których oprocentowanie oparte jest o mnożnik: 4 razy stopa lombardowa). Do oszacowania wartości godziwej kredytów, z uwagi na brak dostępności wartości rynkowej, posłużono się wewnętrznym modelem wyceny z uwzględnieniem założenia, iż w momencie udzielenia kredytu wartość godziwa równa jest wartości bilansowej. Wartość godziwa kredytów bez rozpoznanej utraty wartości jest równa sumie przyszłych oczekiwanych przepływów pieniężnych zdyskontowanych na daną datę bilansową. Stopa dyskontująca stanowi sumę: kosztu ryzyka, kosztu finansowania, wartości oczekiwanego zwrotu. Wartość godziwa kredytów o rozpoznanej utracie wartości jest równa sumie przyszłych oczekiwanych odzysków zdyskontowanych z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej, uznając że średnie oczekiwane odzyski uwzględniają w pełni element ryzyka kredytowego. W przypadku wzrostu stopy dyskontującej o 1 p.p. wycena portfela zmniejszyłaby się o -0,1% (analiza wrażliwości: na podstawie modelu wyceny FV dla portfela kart kredytowych);
- opcje na indeksy; transakcje opcyjne są wyceniane według wartości godziwej z zastosowaniem modeli do wyceny opcji, wycena modelowa uzupełniana jest o wpływ na wartość godziwą szacunkowego parametru ryzyka kredytowego;
- akcje uprzywilejowane VISA Incorporation w ilości 23 798 szt., sposób oszacowania wartości godziwej uwzględnia wartość pieniądza w czasie, okres konwersji akcji uprzywilejowanych na akcje zwykłe VISA oraz korekty wynikające ze sporów (bieżących lub potencjalnych), których stroną byłaby VISA lub Bank;
- pozostałe instrumenty kapitałowe wyceniane według wartości godziwej (nienotowane na aktywnym rynku).

W okresie sprawozdawczym Bank nie dokonywał transferów instrumentów finansowych pomiędzy technikami wyceny do wartości godziwej.

Zmiany stanu wartości godziwych instrumentów wycenianych w oparciu o techniki wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów nie pochodzących z rynku przedstawia poniższa tabela (w tys. zł):

	Opcje na indeksy	Opcje wbudowane w emitowane papiery dłużne i depozyty	Akcje i udziały	Instrumenty dłużne	Kredyty i pożyczki
Stan na 31.12.2019	61 294	(60 944)	95 976	103 001	1 498 195
Rozliczenie / sprzedaż / zakup	(34 996)	34 697	0	0	90 544
Zmiana wyceny ujęta w kapitale własnym	0	0	(175)	0	0
Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze	0	0	0	0	69 934
Wynik z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	(6 387)	6 688	0	0	0
Wynik z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo według wartości godziwej przez wynik finansowy	0	0	0	(52 666)	(42 920)
Wynik z pozycji wymiany	0	0	26	0	0
Stan na 31.12.2020	19 911	(19 559)	95 827	50 335	1 615 753

Dla opcji na indeksy zawieranych na nieaktywnym rynku oraz opcji walutowych Bank zawiera jednocześnie transakcje zamykające back-to-back na rynku międzybankowym, w rezultacie element szacowanego ryzyka kredytowego nie ma wpływu na wynik finansowy.

Oszacowany przez Bank wpływ korekt z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta nie był znaczący z punktu widzenia poszczególnych transakcji pochodnych zawartych przez Bank. W konsekwencji, Bank nie uznaje wpływu nieobserwowalnych danych wejściowych użytych do wyceny transakcji pochodnych za znaczący i zgodnie z postanowieniami MSSF 13.73 nie klasyfikuje takich transakcji do 3 poziomu hierarchii wartości godziwej.

	Opcje na indeksy	Opcje wbudowane w emitowane papiery dłużne i depozyty	Akcje i udziały	Instrumenty dłużne	Kredyty i pożyczki
Stan na 31.12.2018	35 430	(35 584)	50 651	43 187	1 250 525
Rozliczenie / sprzedaż / zakup	17 357	(15 736)	147	17 730	156 406
Zmiana wyceny ujęta w kapitale własnym	0	0	172	0	0
Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze	0	0	0	0	114 665
Wynik z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	8 507	(9 624)	0	0	0
Wynik z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo według wartości godziwej przez wynik finansowy	0	0	45 000	42 084	(23 401)
Wynik z pozycji wymiany	0	0	6	0	0
Stan na 31.12.2019	61 294	(60 944)	95 976	103 001	1 498 195

12. Zobowiązania i Aktywa warunkowe

12.1. SPRAWY SĄDOWE

Poniżej zaprezentowano dane na temat spraw sądowych toczących się z powództwa oraz przeciwko Bankowi. Odrębną kategorię stanowią postępowania związane z działaniami Urzędu Kontroli Skarbowej, które zostały opisane w **Rozdziale 14. nota 15) "Podatek dochodowy"**.

Sprawy sądowe z powództwa Banku

Wartość przedmiotu sporu spraw sądowych, wg stanu na 31.12.2020, w których Bank występował w roli powoda wynosiła 263,3 mln zł.

Postępowanie o naruszenie zbiorowych interesów konsumentów

W dniu 3 stycznia 2018 r. Bank Millennium ('Bank') otrzymał decyzję Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK), w której Prezes UOKiK stwierdził naruszenie przez Bank praw konsumentów. Zdaniem Prezesa UOKiK istotą naruszenia jest to, że Bank poinformował konsumentów (dotyczy to 78 umów) w odpowiedziach na ich reklamacje, że wyrok sądowy stwierdzający abuzywność postanowień umowy kredytu dotyczących indeksacji nie ma do nich zastosowania. Zgodnie ze stanowiskiem Prezesa UOKiK abuzywność postanowień umownych stwierdzona przez sąd w toku kontroli abstrakcyjnej jest konstytutywna i skuteczna w stosunku do każdej umowy od początku jej zawarcia. W wyniku decyzji Bank został zobowiązany do:

- 1) przesłania informacji o decyzji UOKiK do wspomnianych 78 klientów,
- 2) umieszczenia informacji o decyzji i treści decyzji na stronie internetowej i na Twitterze,
- 3) zapłaty kary w wysokości 20,7 miliona PLN.

Bank złożył odwołanie od decyzji w ustawowym terminie.

Dnia 7 stycznia 2020 r. sąd I instancji oddalił odwołanie Banku w całości. Bank złożył apelację od wyroku w ustawowym terminie. Sąd przedstawił pogląd, że wyrok wydany w toku kontroli wzorca umownego (w toku kontroli abstrakcyjnej), uznający postanowienia wzorca za abuzywne, przesądza abuzywność analogicznych postanowień we wcześniej zawartych umowach. W związku z tym, informacja przekazana konsumentom była niewłaściwa i wprowadzająca w błąd. W zakresie kary nałożonej przez UOKiK, Sąd wskazał, że polityka nakładania kar przez UOKiK zmieniła się w kierunku zaostrzenia kar oraz, że sąd zgadza się z tym kierunkiem.

W ocenie Banku, Sąd nie powinien dokonywać oceny zachowania Banku w 2015 r. z perspektywy dzisiejszych poglądów orzecznictwa dotyczących znaczenia kontroli abstrakcyjnej (dopiero w styczniu 2016 roku została opublikowana uchwała SN wspierająca pogląd Prezesa UOKiK), tym bardziej nie powinien nakładać kar za te zachowania stosując dzisiejszą politykę w zakresie nakładania kar. Powyższe stanowi istotny argument przeciwko zasadności wyroku i wspiera apelację, którą Bank złożył do sądu II instancji.

Zgodnie z aktualnymi szacunkami ryzyka przegrania sporu Bank nie utworzył rezerwy.

Postępowanie w sprawie praktyki ograniczającej konkurencję

Bank (wraz z innymi bankami) jest również stroną sporu z UOKiK, w którym Prezes UOKiK uznał za ograniczającą konkurencję praktykę polegającą na uczestniczeniu Banków, w tym Banku Millennium, w porozumieniu mającym na celu wspólne ustalanie stawek opłaty interchange pobieranych od transakcji dokonywanych kartami systemu Visa i Mastercard i decyzją z dnia 29 grudnia 2006 r. nałożył karę na Bank w kwocie 12,2 milionów złotych. Bank, wraz z innymi bankami, złożył odwołanie od decyzji.

W związku z wyrokiem Sądu Najwyższego i wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 23.11.2020 r., sprawa obecnie toczy się przed sądem I instancji - Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Bank utworzył rezerwę w kwocie równej nałożonej karze.

Postępowanie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone

W dniu 22 września 2020 r. Bank otrzymał decyzję Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Prezes UOKiK) uznającą za abuzywne klauzule określające zasady wymiany walut, stosowane w tzw. aneksie antyspreadowym, i jednocześnie zakazał ich stosowania.

Na Bank nałożono karę w wysokości 10,5 mln zł. Wysokość kary uwzględnia dwie okoliczności łagodzące: współpracę z Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz zaprzestanie stosowania kwestionowanych postanowień.

Bank został również zobowiązany, po uprawomocnieniu się decyzji, do poinformowania konsumentów listem poleconym, że klauzule zostały uznane za niedozwolone, a zatem nie są dla nich wiążące (bez konieczności uzyskania orzeczenia sądu potwierdzającego tą okoliczność) oraz opublikować decyzję w sprawie na stronie internetowej Banku.

W pisemnym uzasadnieniu Prezes UOKiK zarzuca, że kursy walut ustalane przez Bank są swobodnie ustalane przez Bank (w oparciu o nieokreśloną w żadnych przepisach koncepcję średniego kursu na rynku międzybankowym). Co więcej, klient nie wie dokładnie, gdzie szukać tych stawek, ponieważ zapisy odsyłają do serwisu Reuters, bez sprecyzowania, o którą stronę dokładnie chodzi.

Zapisy odnoszące się do kursów walut w tabelach Banku zostały zakwestionowane, ponieważ Bank nie określa, kiedy i ile razy dziennie te tabele będą przygotowywane i publikowane.

W uzasadnieniu decyzji Prezes UOKiK wskazał również, że w toku postępowania Bank Millennium przedstawił różne propozycje rozwiązań, które Prezes UOKiK uznał za niewystarczające.

Decyzja nie jest prawomocna. Bank złożył odwołanie od powyższej decyzji w ustawowym terminie. Bank ocenia, iż rokowania odnośnie szans procesowych na wygranie sprawy są pozytywne.

Sprawy sądowe przeciwko Bankowi

Najistotniejsze postępowania w grupie spraw sądowych, w których Bank występował w roli pozwanego na dzień 31.12.2020 r.:

- Bank jest stroną pozwaną w trzech postępowaniach sądowych, w których przedmiotem sporu jest wysokość opłaty interchange. W dwóch ze wspomnianych spraw Bank został pozwany solidarnie z innym bankiem, a w jednej z innym bankiem oraz organizacjami kartowymi. Łączna wartość roszczeń zgłoszona w tych sprawach wynosi 729 580 027 zł. Postępowaniem o najwyższej wartości zgłoszonego roszczenia jest sprawa z powództwa PKN Orlen SA, w której powód żąda zapłaty 635 681 381 zł. Powód w tym postępowaniu zarzuca, że banki działały w ramach porozumienia ograniczającego konkurencję na rynku usług acquiringowych poprzez wspólne ustalanie wysokości krajowej stawki opłaty interchange w latach 2006-2014. W pozostałych dwóch sprawach zarzuty są podobne do zarzutów podnoszonych w sprawie z powództwa PKN Orlen SA, natomiast okres rzekomego porozumienia jest wskazywany na lata 2008-2014. Zgodnie z aktualnymi szacunkami ryzyka przegrania sporu w tych sprawach Bank nie utworzył rezerwy. Dodatkowo wskazujemy, że Bank uczestniczy w charakterze interwenienta ubocznego w trzech innych postępowaniach dotyczących opłaty interchange. Stroną pozwaną są inne banki. Powodowie w tych sprawach również zarzucają bankom działanie w ramach porozumienia ograniczającego konkurencję na rynku usług acquiringowych poprzez wspólne ustalanie wysokości krajowej stawki opłaty interchange w latach 2008-2014.

- Sprawa z powództwa Europejskiej Fundacji Współpracy Polsko - Belgijskiej (EFWP-B) przeciwko Bankowi Millennium S.A., o wartości sporu 521,9 mln PLN wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 05.04.2016 r. do dnia zapłaty.
Pozew z dnia 23.10.2015 r. powód skierował do Sądu Okręgowego w Warszawie i doręczony został Bankowi w dniu 04.04.2016 r. Podstawą roszczeń dochodzonych w pozwie jest według powoda powstanie szkody w jego majątku, wskutek czynności podejmowanych przez Bank, polegających na błędnej interpretacji Umowy kredytu obrotowego zawartej pomiędzy Bankiem a PCZ S.A., co spowodowało postawienie kredytu w stan wymagalności.
W sprawie z powództwa EFWP-B, powód wniósł o zabezpieczenie powództwa w kwocie 250,0 mln PLN. Przedmiotowy wniosek został przez Sąd Apelacyjny prawomocnie oddalony 5.09.2016 r. Bank wniósł o oddalenie powództwa w całości, nie zgadzając się z zawartymi w pozwie zarzutami. Na poparcie stanowiska Banku, do akt postępowania pełnomocnik Banku złożył korzystny dla Banku, prawomocny odpis wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu wydany w tożsamym stanie prawnym w sprawie z powództwa PCZ SA przeciwko Bankowi. Aktualnie Sąd w I instancji prowadzi postępowanie dowodowe.
- Ponadto 19 stycznia 2018 Bank otrzymał pozew First Data SA żądający zapłaty 186,8 mln PLN. First Data żąda udziału w należności jaką Bank otrzymał w związku z transakcją przejęcia Visa Europe przez Visa Inc. Powód żądanie swoje opiera na umowie z Bankiem o współpracy w zakresie przyjmowania i rozliczeń operacji przeprowadzonych przy użyciu kart Visa. Bank nie uznaje żądań i wniósł odpowiedź na pozew w terminie określonym prawem. Zgodnie z wyrokiem z dnia 13.06.2019 r. Bank wygrał sprawę przed Sądem I instancji. Obecnie sprawa toczy się przed Sądem II instancji. Zgodnie z aktualnymi szacunkami ryzyka przegrania sporu Bank nie utworzył dedykowanej rezerwy.

Łączna wartość przedmiotu sporu dla pozostałych spraw, w których Bank występował w roli pozwanego, wg stanu na 31.12.2020 r., wynosiła 815,3 mln PLN (z wyłączeniem opisanych niżej oraz w **Rozdziale 13.** pozwów grupowych). W grupie tej najistotniejszą kategorię stanowią sprawy dotyczące portfela walutowych kredytów hipotecznych oraz sprawy dotyczące terminowych operacji finansowych (sprawy opcyjne).

Postępowanie grupowe dotyczące UNWW:

W dniu 3 grudnia 2015 r. wpłynął do Banku pozew grupowy. Grupa klientów Banku (454 kredytobiorców będących stronami 275 umów kredytu) jest reprezentowana przez Miejskiego Rzecznika Konsumentów w Olsztynie. Powodowie żądali zapłaty kwoty 3,5 mln PLN, twierdząc, że postanowienia umów dotyczące UNWW są niedozwolone a tym samym bezskuteczne. W piśmie z 4 kwietnia 2018 r. powód rozszerzył grupę, na skutek czego suma roszczeń wzrosła z 3,5 mln PLN do ponad 5 mln PLN.

Aktualny stan:

1 października 2018 r. reprezentant grupy dokonał korekty łącznej kwoty roszczeń dochodzonych pozewem oraz złożył skorygowany wykaz wszystkich członków grupy obejmujący łącznie 697 osób - 432 umowy kredytowe. Zaktualizowana przez powoda wartość przedmiotu sporu wynosi 7 371 107,94 PLN. Postanowieniem z 1 kwietnia 2020 r. Sąd ustalił skład grupy zgodnie z żądaniem powoda. Bank złożył zażalenie na postanowienie o ustaleniu składu grupy w dniu 14 lipca 2020 r. Zażalenie Banku nie zostało jeszcze rozpoznane.

Według stanu na dzień 31.12.2020 r. toczyło się również 386 indywidualnych spraw sądowych dotyczących ubezpieczenia niskiego wkładu własnego (sprawy, w których prezentowane jest wyłącznie roszczenie o zwrot prowizji lub opłaty UNWW).

Powództwa Rzecznika Finansowego o zaprzestanie nieuczciwych praktyk rynkowych:

W dniu 13 sierpnia 2020 r. do Banku wpłynął pozew Rzecznika Finansowego. Rzecznik Finansowy w swoim pozwie domaga się nakazania Bankowi oraz ubezpieczycielowi (TU Europa), aby zaprzestali stosowania nieuczciwych praktyk rynkowych polegających na:

- prezentowaniu oferowanego ubezpieczenia spłaty pożyczki jako chroniącego interesy ubezpieczonych, w sytuacji gdy konstrukcja ubezpieczenia wskazuje, że chroni ono interesy Banku;
- stosowaniu klauzul, które wiążą wartość świadczenia ubezpieczeniowego z kwotą zadłużenia kredytobiorcy;
- stosowaniu klauzul ustalających wysokość składki ubezpieczeniowej bez uprzedniej oceny ryzyka (underwriting);
- stosowaniu klauzul wyłączających odpowiedzialność ubezpieczyciela za wypadki ubezpieczeniowe wynikające z wcześniejszych przyczyn.

Rzecznik wnosi również o zobowiązanie Banku do publikacji na stronie internetowej Banku informacji o stosowaniu nieuczciwych praktyk rynkowych.

Pozew nie obejmuje żądania zapłaty przez Bank oznaczonych kwot. Niemniej uznanie praktyki za niedozwoloną może być przyczyną kreowania w przyszłości roszczeń przez klientów indywidualnych. Sprawa jest na etapie rozpoznawania przed sądem I instancji.

Ryzyko prawne walutowych kredytów hipotecznych

Ryzyko prawne walutowych kredytów hipotecznych zostało opisane w **Rozdziale 13**. "Koszty rezerw na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych".

12.2. POZYCJE POZABILANSOWE

<i>w tysiącach zł</i>	31.12.2020	31.12.2019
Pozabilansowe zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	16 589 172	12 995 272
Zobowiązania udzielone:	15 040 743	12 452 047
finansowe	12 478 702	9 939 514
gwarancyjne	2 562 041	2 512 533
Zobowiązania otrzymane:	1 548 429	543 226
finansowe	0	0
gwarancyjne	1 548 429	543 226

Na udzielone zobowiązania warunkowe ujęte w powyższej tabeli składają się zobowiązania do udzielenia kredytów (takie jak: niewykorzystane limity na kartach kredytowych, niewykorzystane limity zadłużenia w rachunku bieżącym, niewykorzystane transze kredytów inwestycyjnych) oraz wystawione gwarancje i akredytywy (stanowiące zabezpieczenie wywiązania się klientów Banku z zobowiązań wobec podmiotów trzecich). Wartość zobowiązań gwarancyjnych prezentowanych powyżej przedstawia maksymalną wartość możliwej do poniesienia przez Bank straty w przypadku gdyby klienci nie wywiązali się ze swoich zobowiązań.

Bank tworzy rezerwy na obarczone ryzykiem utraty wartości nieodwołalne zobowiązania warunkowe ujmowane w pozycji „rezerwy” w pasywach bilansu. Wartość rezerwy wyznacza się jako różnicę pomiędzy oszacowaną kwotą wykorzystanego zaangażowania warunkowego, a wartością bieżącą spodziewanych przyszłych przepływów pieniężnych z tej ekspozycji kredytowej. W związku z tym, Bank uznaje, że wartości ujęte w powyższej tabeli są jednocześnie zbliżone do wartości godziwej prezentowanych zobowiązań warunkowych.

Struktura podmiotowa wszystkich udzielonych zobowiązań gwarancyjnych netto, wykazanych w pozycjach pozabilansowych:

Klient - sektor, w tys. PLN	31.12.2020	31.12.2019
sektor finansowy	871 846	810 793
sektor niefinansowy (firmy)	1 688 582	1 694 707
sektor budżetowy	1 613	7 033
Razem	2 562 041	2 512 533

Bank jako podmiot dominujący udzielił dla spółki zależnej - Millennium Leasing, 5 gwarancji spłaty kredytu na łączną kwotę 761,5 mln PLN. Poza tym Bank udzielał gwarancji i poręczeń zewnętrznym podmiotom na zlecenie spółek Grupy Kapitałowej. Łączną wartość zobowiązań gwarancyjnych z powyższych tytułów przedstawia tabela:

Podmiot zależny, w tys. PLN	31.12.2020	31.12.2019
Millennium Leasing Sp. z o.o.	789 138	753 491
Millennium Service Sp. z o.o.	12 509	12 865
Millennium Goodie Sp. z o.o.	5 000	0
Razem	806 647	766 357

Gwarancje i poręczenia udzielone Klientom

Zobowiązania udzielone - gwarancyjne, w tys. PLN	31.12.2020	31.12.2019
Czynne gwarancje i poręczenia	1 734 814	1 649 228
Linie na gwarancje i poręczenia	832 408	869 258
Razem	2 567 222	2 518 486
Rezerwy utworzone	(5 181)	(5 953)
Zobowiązania udzielone - gwarancyjne po uwzględnieniu rezerw	2 562 041	2 512 533

Struktura zobowiązań udzielonych z tytułu czynnych gwarancji i poręczeń wg poszczególnych kryteriów (w tys. zł.):

Według walut	31.12.2020	31.12.2019
PLN	978 315	986 153
Waluty obce	756 499	663 075
Razem	1 734 814	1 649 228

Według rodzaju zobowiązania	31.12.2020		31.12.2019	
	Ilość sztuk	Wartość	Ilość sztuk	Wartość
Gwarancja	3 483	1 712 295	3 464	1 618 473
Poręczenie	0	0	0	0
Regwarancja	44	22 519	43	30 755
Razem	3 527	1 734 814	3 507	1 649 228

Według przedmiotu zobowiązania	31.12.2020			31.12.2019		
	Ilość sztuk	Wartość	Udział % wartości	Ilość sztuk	Wartość	Udział % wartości
dobrego wykonania kontraktu	2 701	496 270	28,61%	2 632	476 237	28,88%
terminowej zapłaty za towar lub usługę	298	229 175	13,21%	313	248 097	15,04%
przetargowa	176	14 523	0,84%	185	21 987	1,33%
zapłaty czynszu	222	99 120	5,71%	253	59 803	3,63%
zwrotu zaliczki	47	53 738	3,10%	44	35 011	2,12%
celna	44	68 628	3,96%	41	66 698	4,04%
spląty kredytu bankowego lub pożyczki	18	770 694	44,42%	18	736 508	44,66%
inne	21	2 666	0,15%	21	4 887	0,30%
RAZEM	3 527	1 734 814	100,00%	3 507	1 649 228	100,00%

13. Koszty rezerw na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych

13.1. AKTUALNY STAN REZERW NA RYZYKO PRAWNE

Na dzień 31 grudnia 2020 r. Bank miał 5 018 umów kredytowych i dodatkowo 496 umów kredytowych z byłego Euro Banku (98% umów kredytowych przed sądem pierwszej instancji oraz 2% umów kredytowych przed sądem drugiej instancji) będących przedmiotem prowadzonych obecnie indywidualnych sporów sądowych (z wyłączeniem roszczeń wniesionych przez bank przeciw klientom, tzw. spraw windykacyjnych) dotyczących klauzul indeksacyjnych w walutowych kredytach hipotecznych z całkowitą wartością roszczeń wniesionych przez powodów wynoszącą PLN 562,4 mln oraz CHF 34,3 mln (portfel Banku Millennium: PLN 508,2 mln i CHF 33,4 mln oraz portfel byłego Euro Banku: PLN 54,1 mln i CHF 0,9 mln). Pozostająca do spłaty kwota umów kredytowych w ramach poszczególnych spraw sądowych na dzień 31.12.2020 r. wyniosła PLN 1 794 mln.

Do 31.12.2020 r. ostatecznie rozstrzygnięto jedynie 69 spraw (49 dotyczyło roszczeń złożonych przez klientów przeciwko bankowi, a 20 roszczeń złożonych przez bank przeciwko klientom, tj. spraw windykacyjnych).

Roszczenia sformułowane przez klientów w poszczególnych sprawach dotyczą głównie uznania nieważności umowy lub zwrotu rzekomo nienależnego świadczenia z powodu abuzywnego charakteru klauzul indeksacyjnych. Natarczywa kampania reklamowa obserwowana w domenie publicznej może doprowadzić do wzrostu liczby spraw sądowych.

Bank jest poza tym stroną pozwu zbiorowego, którego przedmiotem jest ustalenie odpowiedzialności Banku z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia się w związku z zawartymi walutowymi kredytami hipotecznymi. Nie jest to spór o zapłatę. Orzeczenie w tych postępowaniach nie przyzna członkom grupy żadnych kwot. Liczba umów kredytowych objęta tymi postępowaniami wynosi 3 281. Na obecnym etapie skład grupy został ustalony i potwierdzony przez sąd. Postępowanie weszło w fazę merytorycznego rozpatrywania. 11 sierpnia 2020 r. powód złożył wniosek o udzielenie zabezpieczenia w celu zabezpieczenia roszczeń przeciwko Bankowi. W orzeczeniu z 18 sierpnia 2020 r. oddalono wniosek o udzielenie zabezpieczenia roszczenia. 26 października 2020 r. powód złożył jeszcze jeden wniosek o przyznanie środków tymczasowych w celu zabezpieczenia roszczeń przeciwko Bankowi dotyczących dwóch członków grupy. Orzeczeniem z dnia 6 listopada 2020 r. wniosek został oddalony. Orzeczenie sądu oddalające wniosek o zastosowanie środków tymczasowych z uzasadnieniem nie zostało jeszcze doręczone. W trakcie posiedzenia w dniu 26 października 2020 r. sąd przeprowadził przesłuchanie stanowisk stron, a następnie odroczył posiedzenie bez wyznaczania następnego terminu. Pozostająca do spłaty kwota umów kredytowych w ramach pozwu zbiorowego wyniosła 1 000 mln PLN na dzień 31.12.2020 r.

Bank w dalszym ciągu jest otwarty na osiągnięcie polubownych rozwiązań z klientami na warunkach wynegocjowanych. Bank Millennium podejmuje szereg działań na różnych poziomach, wobec różnych interesariuszy, w celu zmniejszenia ryzyka prawnego i ryzyka sporu sądowego w zakresie portfela walutowych kredytów hipotecznych. Bank jest otwarty na indywidualne negocjowanie korzystnych warunków przedterminowej spłaty (częściowej lub całkowitej) lub przewalutowania kredytów na PLN. Z drugiej strony Bank będzie nadal podejmować wszelkie możliwe działania w celu obrony swoich interesów w sądach, jednocześnie będąc otwartym na porozumienie z klientami w sądzie na rozsądnych warunkach. Już teraz Bank osiągnął ugodę z 117 kredytobiorcami, którzy uczestniczyli w pozwie zbiorowym.

Z danych ZBP (Związek Banków Polskich) zebranych od wszystkich banków posiadających walutowe kredyty hipoteczne wynika, że znaczna większość sporów była prawomocnie korzystnie rozstrzygana dla banków do 2019 r. Jednakże, po wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) wydanym 3 października 2019 r. (Sprawa C-260/18) proporcje zmieniły się na niekorzyść i w większości przypadków banki przegrywały sprawy w sądach.

Zważywszy na zwiększone ryzyko prawne związane z walutowymi kredytami hipotecznymi w roku 2019 r. Bank Millennium utworzył rezerwę w wys. 223 mln zł, a w roku 2020 r. w wys. 677 mln zł na ryzyko prawne portfela kredytów udzielonych przez Bank Millennium, oraz w wysokości PLN 36,4 mln - portfela kredytów udzielonych przez byłego Euro Bank. Metodologia opracowana przez Bank opiera się na następujących głównych parametrach: (1) liczbie aktualnych (w tym pozwów zbiorowych) oraz potencjalnych przyszłych spraw sądowych, które pojawią się w określonym (trzyletnim) horyzoncie czasowym; (2) kwocie potencjalnej straty Banku w razie określonego wyroku sądu (uwzględniono trzy niekorzystne scenariusze wyroków); oraz (3) prawdopodobieństwie uzyskania określonego wyroku sądu obliczonym na podstawie statystyk orzeczeń sektora bankowego w Polsce oraz uzyskanych opinii prawnych. Wahania poziomu rezerw lub określonych strat zależą będą od ostatecznych (prawomocnych) decyzji sądów w każdej sprawie oraz od liczby spraw sądowych.

Na dzień 31 grudnia 2020 r. bilansowa wartość rezerw utworzonych na ryzyko prawne walutowych kredytów hipotecznych z portfela udzielonego przez Bank Millennium wyniosła PLN 924 mln, zaś w przypadku portfela udzielonego przez byłego Euro Bank PLN 36,4 mln. Ryzyko prawne portfela b. Euro Banku jest w pełni pokryte Umową Ubezpieczeniową z Societe Generale.

Bank przeanalizował wrażliwość metodologii obliczania rezerw, w przypadku której zmiana parametrów wpłynęłaby na wartość szacowanej straty związanej z ryzykiem prawnym sporu:

Parametr	Scenariusz:	Wpływ na stratę w wyniku ryzyka prawnego związanego z portfelem kredytów hipotecznych w walutach wymienialnych.
Zmiana w liczbie sporów sądowych	Dodatkowo 1 p.p. aktywnych klientów składa pozew sądowy przeciwko Bankowi.	PLN 33 mln
Zmiana prawdopodobieństwa wygrania sprawy	Prawdopodobieństwo, że Bank wygra sprawę, jest niższe o 1 p.p.	PLN 25 mln

3 października 2019 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej ('TSUE') wydał wyrok w sprawie C-260/18 w związku z pytaniami prejudycjalnymi złożonymi przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie przeciwko Raiffeisen Bank International AG. Wyrok TSUE w zakresie dokonanej w nim interpretacji prawa Unii Europejskiej jest wiążący dla sądów krajowych. Orzeczenie to interpretowało art. 6 dyrektywy 93/13. W świetle przedmiotowego orzeczenia wspomniany przepis musi być interpretowany w taki sposób, że (i) sąd krajowy może unieważnić umowę kredytową, jeśli usunięcie nieuczciwych warunków wykrytych w tej umowie zmieniłoby charakter głównego przedmiotu umowy; (ii) skutki dla sytuacji klienta wynikające z unieważnienia umowy należy oceniać w świetle okoliczności istniejących lub dających się przewidzieć w czasie, kiedy powstał spór, a co do tego, czy konsument chce utrzymać umowę, decyduje jego wola; (iii) artykuł 6 dyrektywy wyklucza wypełnianie luk w umowie spowodowanych usunięciem nieuczciwych warunków umowy wyłącznie na podstawie krajowego ustawodawstwa o charakterze ogólnym lub przyjętych zwyczajów; (iv) artykuł 6 dyrektywy wyklucza utrzymanie nieuczciwych warunków umowy, jeśli konsument nie zgodził się na utrzymanie takich warunków. Można zauważyć, że TSUE podał w wątpliwość możliwość dalszej realizacji umowy kredytowej w PLN przy utrzymaniu obliczania odsetek zgodnie z LIBOR.

Wyrok TSUE dotyczy jedynie sytuacji, w której sąd krajowy uznał wcześniej, że warunek umowy ma charakter abuzywny. Wyłączną prerogatywą sądów krajowych jest ocena, w trakcie postępowania sądowego, czy dany warunek umowy może być uważany za abuzywny w danych okolicznościach sprawy. Można racjonalnie założyć, że kwestie prawne odnoszące się do walutowych kredytów hipotecznych będą dalej badane przez sądy krajowe w ramach rozpatrywanych sporów, co mogłoby doprowadzić do pojawienia się dalszych interpretacji, które byłyby istotne dla oceny ryzyka związanych z przedmiotowymi postępowaniami. Okoliczność ta wskazuje na potrzebę stałej analizy tych spraw. Kolejne wnioski o wyjaśnienie i orzeczenie skierowane do TSUE i polskiego Sądu Najwyższego zostały już złożone i mogą być dalej składane, co może mieć wpływ na wynik spraw sądowych.

W tym kontekście, biorąc pod uwagę ostatnią niekorzystną ewolucję w orzecznictwie w zakresie walutowych kredytów hipotecznych, Bank będzie musiał regularnie dokonywać oceny i być może konieczne będzie dalsze zwiększanie salda rezerw dedykowanych na spory sądowe, w przypadku kontynuacji tego trendu.

Unieważnienie umów kredytowych Banku Millennium będących w chwili obecnej przedmiotem pozwów indywidualnych i zbiorowych mogłoby pociągać za sobą koszt brutto (przed opodatkowaniem) do PLN 2 385 mln.

13.2. ZDARZENIA, KTÓRE MOGĄ MIEĆ WPLYW NA REZERWĘ NA RYZYKO PRAWNE

29 stycznia 2021 r. opublikowano zbiór pytań, z którymi Pierwsza Prezes Sądu Najwyższego zwróciła się do Izby Cywilnej SN w pełnym składzie, co może mieć istotne konsekwencje w zakresie wyjaśnienia istotnych aspektów orzeczeń sądowych i ich konsekwencji. Izbę Cywilną Sądu Najwyższego poproszono o odpowiedź na pytania na temat kluczowych spraw dotyczących umów walutowych kredytów hipotecznych: (i) czy jest dopuszczalne zastąpienie - przepisami prawnymi lub normą zwyczajową - abuzywnych przepisów umowy odnoszących się do ustalania kursu walutowego; ponadto (ii) czy w przypadku niemożności ustalenia kursu walutowego waluty obcej w umowie kredytu indeksowanego/denominowanego - jest dopuszczalne, by umowa była ważna w pozostałym zakresie; jak również (iii) czy w przypadku nieważności kredytu CHF, stosowałyby się teoria salda (powstaje pojedyncze roszczenie które odpowiada różnicy roszczenia banku i roszczenia klienta) lub teoria dwóch kondycji (odrębnie roszczenie banku i roszczenie klienta, które powinny zostać rozstrzygnięte odrębnie). Sąd Najwyższy poproszono również o odpowiedź na pytanie, (iv) od którego momentu rozpoczyna bieg okres przedawnienia w przypadku roszczenia banku o spłatę kwot wypłaconych jako kredyt i (v) czy banki oraz konsumenci mogą otrzymać wynagrodzenie za wykorzystanie swoich środków pieniężnych przez drugą stronę. Termin posiedzenia Sądu Najwyższego wyznaczono na 25 marca 2021 r. Bank we właściwym czasie dokona oceny implikacji potencjalnych decyzji Sądu Najwyższego dla poziomu rezerw na ryzyko prawne.

W dniu 8 grudnia 2020 roku p. Jacek Jastrzębski, przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego (KNF), zaproponował wprowadzenie rozwiązania „sektorowego” w kwestii ryzyka związanego z walutowymi kredytami hipotecznymi dla całego sektora. Rozwiązanie polegałoby na oferowaniu przez banki swoim klientom możliwości dobrowolnego przystępowania do układów, na podstawie których klient zawierałby z bankiem ugodę, tak jakby jego kredyt od samego początku był kredytem złotowym oprocentowanym za pomocą odpowiedniej stopy WIBOR powiększonej o marżę historycznie stosowaną do takiego kredytu.

Po tym publicznym ogłoszeniu propozycja stała się przedmiotem konsultacji pomiędzy bankami; konsultacje były prowadzone pod auspicjami KNF i Związku Banków Polskich. Ogólnie rzecz biorąc, banki oceniały warunki, w których takie rozwiązanie można by wdrożyć, oraz jego dalsze skutki.

Zdaniem Zarządu Banku ważnymi aspektami, które należy uwzględnić przy podejmowaniu decyzji o potencjalnym wdrożeniu takiego programu, są: a) korzystna opinia lub przynajmniej brak sprzeciwu ze strony istotnych instytucji publicznych; b) wsparcie jego realizacji przez Narodowy Bank Polski; c) poziom pewności prawnej umów dotyczących ugody, które byłyby podpisane z kredytobiorcami; d) poziom wpływu finansowego przed i po opodatkowaniu; e) konsekwencje kapitałowe, w tym korekty regulacyjne poziomu wymogów kapitałowych związanych z walutowymi kredytami hipotecznymi.

Na czas publikacji niniejszego raportu ani Zarząd ani inny organ stanowiący Banku nie podjął jakiegokolwiek decyzji dotyczącej wdrożenia niniejszego programu. Jeżeli/kiedy będzie gotowa rekomendacja dotycząca programu, Zarząd przedłoży ją Radzie Nadzorczej oraz Walnemu Zgromadzeniu Akcjonariuszy biorąc pod uwagę istotność takiej decyzji oraz jej implikacji.

Zgodnie z wstępnymi obliczeniami wdrożenie rozwiązania, w którym kredyty byłyby dobrowolnie przewalutowane na złote, tak jak gdyby od początku były kredytami złotowymi oprocentowanymi na podstawie odpowiedniej stopy WIBOR powiększonej o marżę historycznie stosowaną do takich kredytów, mogłoby prowadzić do strat wynikających z przewalutowania takich kredytów (gdyby przewalutowaniem był objęty cały obecny portfel) z wpływem brutto (przed opodatkowaniem) między PLN 4 100 mln a PLN 5 100 mln (dane niezaudytowane). Skutki mogą ulec znacznej zmianie w przypadku zmian kursu walutowego i różnych założeń. Wpływ na kapitał można by częściowo zamortyzować i złagodzić poprzez połączenie istniejącej nadwyżki kapitału ponad obecne wymogi minimalne, redukcję aktywów ważonych ryzykiem oraz zmniejszenie lub wyeliminowanie bufora Filaru 2. Powyższy skutek byłby istotnie większy niż szacowany wpływ pomiędzy 500 a 600 mln zł (dane niezaudytowane) w scenariuszu zastąpienia kursu stosowanego w kontraktach średnim kursem NBP. Należy wreszcie nadmienić, że na 31.12.2020 Bank musi utrzymywać dodatkowe fundusze własne na pokrycie dodatkowych wymogów kapitałowych w związku z ryzykiem portfela walutowych kredytów hipotecznych (bufor walutowy Filaru II) w wysokości 3,41 p.p. (3,36 p.p. na poziomie Grupy), z których część została alokowana na ryzyko operacyjne/prawne.

Z uwagi na złożoność spraw sądowych i niepewność co do ich wyniku, jak również potencjalne wdrożenie rozwiązania Przewodniczącego KNF lub potencjalne orzeczenia Sądu Najwyższego, trudno jest wiarygodnie oszacować potencjalny wpływ tak różnych rezultatów i ich interakcji na dzień publikacji sprawozdań finansowych.

14. Noty do Sprawozdania Finansowego

Wartości prezentowane w notach do sprawozdania finansowego wyrażone są w tysiącach zł.

1. PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK I PRZYCHODY O PODOBNYM CHARAKTERZE

	01.01.2020 - 31.12.2020	01.01.2019 - 31.12.2019
Przychody odsetkowe od Aktywów wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	313 390	384 623
Instrumenty dłużne	313 390	384 623
Przychody odsetkowe od Aktywów wycenianych według zamortyzowanego kosztu	2 602 344	2 470 441
Środki w Banku Centralnym	5 252	12 347
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	2 410 082	2 148 990
Instrumenty dłużne	1 065	1 528
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym	793	25 056
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	6 436	12 618
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	178 716	269 902
Przychody o charakterze podobnym do odsetkowego z tytułu:	73 995	127 196
Kredyty i pożyczki udzielone klientom obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	69 934	114 665
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu - Instrumenty dłużne	4 061	12 531
Razem	2 989 729	2 982 260

W linii „Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń” Bank prezentuje wynik odsetkowy z tytułu pochodnych instrumentów wyznaczonych i będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi w zakresie zabezpieczenia przepływów pieniężnych oraz wartości godziwej. Szczegółowy opis stosowanych przez Bank relacji zabezpieczających został zamieszczony w notcie (23).

Przychody odsetkowe za 2020 r. zawierają odsetki naliczone od kredytów z rozpoznaną utratą wartości w kwocie 114 318 tys. zł (odpowiednio dla danych porównawczych za rok 2019 kwota tych odsetek wynosiła 75 645 tys. zł).

2. KOSZTY Z TYTUŁU ODSETEK I PODOBNE KOSZTY

	01.01.2020 - 31.12.2020	01.01.2019 - 31.12.2019
Koszty odsetkowe od Zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu:	(533 813)	(881 868)
Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych	(10 431)	(19 250)
Zobowiązania wobec klientów	(444 615)	(772 914)
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	(7 795)	(5 997)
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	(11 599)	(16 513)
Zobowiązania podporządkowane	(51 441)	(59 880)
Zobowiązania z tytułu leasingu	(7 932)	(7 314)
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	0	0
Inne	(47)	(161)
Razem	(533 860)	(882 029)

3. PRZYCHODY I KOSZTY Z TYTUŁU OPŁAT I PROWIZJI

3a. Przychody z tytułu prowizji

	01.01.2020 - 31.12.2020	01.01.2019 - 31.12.2019
Prowizje za prowadzenie rachunków	102 572	92 753
Prowizje za realizację przelewów, wpłat i wypłat gotówkowych oraz inne transakcje płatnicze	67 738	72 606
Prowizje z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek	165 850	151 812
Prowizje z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń	17 530	17 486
Prowizje za obsługę kart płatniczych i kredytowych	221 085	200 185
Prowizje z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych	118 340	81 105
Prowizje z tytułu dystrybucji jednostek uczestnictwa i innych produktów oszczędnościowych	79 041	98 484
Prowizje z tytułu działalności maklerskiej i powierniczej	6 640	6 038
Pozostałe prowizje	30 471	24 889
Razem	809 267	745 358

W roku 2020 w wyniku aktualizacji danych źródłowych umożliwiającej określenie obrotów na rachunkach, wdrożona została nowa metodologia prezentacji danych w zakresie not przychodów i kosztów prowizyjnych. Obecne grupowanie wartości do poszczególnych pozycji odbywa się na poziomie transakcji z uwzględnieniem podziału na przychody i koszty. Dokonano stosownych korekt danych porównawczych za rok 2019 przy czym wartości netto poszczególnych pozycji wyniku z tytułu prowizji nie uległy znaczącej korekcie.

3b. Koszty z tytułu prowizji

	01.01.2020 - 31.12.2020	01.01.2019 - 31.12.2019
Prowizje za prowadzenie rachunków	(20 132)	(17 936)
Prowizje za realizację przelewów, wpłat i wypłat gotówkowych oraz inne transakcje płatnicze	(4 610)	(3 537)
Prowizje z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek	(15 172)	0
Prowizje za obsługę kart płatniczych i kredytowych	(93 515)	(97 819)
Prowizje z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych	(16 440)	(14 493)
Pozostałe prowizje	(19 660)	(18 399)
Razem	(169 529)	(152 184)

4. PRZYCHODY Z TYTUŁU DYWIDEND

	01.01.2020 - 31.12.2020	01.01.2019 - 31.12.2019
Aktywa finansowe nie przeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	906	879
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	2 755	2 255
Inwestycje w jednostkach zależnych	35 665	42 110
Razem	39 326	45 244

5. WYNIK Z TYTUŁU ZAPRZESTANIA UJMOWANIA AKTYWÓW I ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH NIEWYCENIANYCH WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK FINANSOWY

	01.01.2020 - 31.12.2020	01.01.2019 - 31.12.2019
Operacje instrumentami dłużnymi	130 767	41 021
Koszty operacji finansowych	(3 129)	(3 292)
Razem	127 638	37 729

6. WYNIK Z TYTUŁU AKTYWÓW I ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH PRZEZNACZONYCH DO OBROTU

	01.01.2020 - 31.12.2020	01.01.2019 - 31.12.2019
Wynik na instrumentach dłużnych	12 867	(2 767)
Wynik na instrumentach pochodnych	34 512	71 036
Koszty operacji finansowych	0	0
Razem	47 379	68 269

7. WYNIK Z TYTUŁU AKTYWÓW FINANSOWYCH NIEPRZEZNACZONYCH DO OBROTU WYCENIANYCH OBOWIĄZKOWO WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK FINANSOWY

	01.01.2020 - 31.12.2020	01.01.2019 - 31.12.2019
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	(42 921)	(23 401)
Wynik na instrumentach kapitałowych	134 163	45 000
Wynik na instrumentach dłużnych	(52 666)	42 084
Razem	38 576	63 683

Wzrost wyniku z tytułu instrumentów kapitałowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo według wartości godziwej przez wynik finansowy, wynika z pozytywnej wyceny części akcji VISA Incorporation dopuszczonych do obrotu. Jednocześnie spadek wyniku na instrumentach dłużnych spowodowany jest reklasyfikacją uprzednio rozpoznanego zysku, również na wycenie papierów wartościowych VISA Incorporation, do wyniku na instrumentach kapitałowych, co było spowodowane dopuszczeniem tych papierów do obrotu (zgodnie z przyjętą przez Bank interpretacją papiery wartościowe VISA Incorporation w części nie dopuszczanej do obrotu stanowią instrument dłużny).

8. WYNIK Z TYTUŁU RACHUNKOWOŚCI ZABEZPIECZEŃ

	01.01.2020 - 31.12.2020	01.01.2019 - 31.12.2019
Zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego (w tym zaniechanie)	(7 594)	1 607
Zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczonej wynikające z zabezpieczonego ryzyka	6 588	(1 417)
Nieefektywność wynikająca z zabezpieczeń przepływów pieniężnych	(9 253)	(19 249)
Nieefektywność wynikająca z zabezpieczeń inwestycji netto w jednostkach działających za granicą	0	0
Razem	(10 259)	(19 059)

9. POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE

	01.01.2020 - 31.12.2020	01.01.2019 - 31.12.2019
Zysk ze sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych	5 976	0
Przychody ze sprzedaży pozostałych usług	11 893	7 966
Przychody związane z działalnością windykacyjną	4 749	6 217
Pozostałe	118 247	71 145
Razem	140 865	85 328

10. POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE

	01.01.2020 - 31.12.2020	01.01.2019 - 31.12.2019
Strata ze sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych	(2 733)	(3 719)
Odszkodowania, kary i grzywny - zapłacone	(7 307)	(4 726)
Koszty rezerw na roszczenia sporne	(16 874)	(7 311)
Koszty związane ze sprzedażą pozostałych usług	(3 643)	(3 008)
Przekazane darowizny	(849)	(794)
Koszty związane z windykacją	(18 956)	(15 395)
Rezerwa na potencjalne zwroty dla klientów*	(142 431)	(30 981)
Pozostałe	(27 043)	(5 818)
Razem	(219 836)	(71 752)

* W dniu 11 września 2019 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej orzekł w sprawie Lexitor przeciwko SKOK Stefczyka, Santander Consumer Bank i mBank (sprawa C 383/18), w której stwierdził, że konsument ma prawo żądać zmniejszenia całkowitej kwoty kosztów pożyczki na którą składają się odsetki i koszty przypadające na pozostały okres obowiązywania umowy w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu.

Biorąc pod uwagę ten wyrok, w 2020 roku Bank ujął w rachunku zysków i strat zawiązanie rezerwy w kwocie 142,4 mln zł. Część tej rezerwy (88,5 mln zł) stanowiła strata księgowa roku 2020 wynikająca z wcześniejszych spłat klientów byłego Euro Bank dokonanych przed datą zakupu Euro Bank, co częściowo zostało skompensowane pozytywną wyceną umowy odszkodowawczej podpisanej z Societe Generale S.A. (35,8 mln zł) - efekt ten został rozpoznany jako „pozostałe przychody operacyjne”. Rezerwa została oszacowana na podstawie wysokości potencjalnych zwrotów oraz prawdopodobieństwa zapłaty.

Wartość bilansowa nierozliczonej rezerwy na potencjalne zwroty według stanu na 31.12.2020 wyniosła 113,7 mln.

11. KOSZTY ADMINISTRACYJNE

	01.01.2020 - 31.12.2020	01.01.2019 - 31.12.2019
Koszty pracownicze	(813 783)	(715 299)
Wynagrodzenia	(685 532)	(589 574)
Narzuty na wynagrodzenia	(109 254)	(95 645)
Świadczenia na rzecz pracowników, w tym:	(18 997)	(30 080)
rezerwy na odprawy emerytalne	(2 984)	(8 996)
rezerwy na niewykorzystane urlopy	8 750	(62)
pozostałe	(24 763)	(21 022)
Pozostałe koszty administracyjne	(683 337)	(659 933)
Koszty reklamy, promocji i reprezentacji	(60 798)	(69 759)
Koszty informatyki i łączności	(124 231)	(145 366)
Koszty wynajmu	(80 165)	(64 580)
Koszty utrzymania budynków, wyposażenia, materiałów	(53 366)	(47 006)
Koszty bankomatów i obsługi gotówki	(27 891)	(21 814)
Koszty usług doradczych, audytowych, prawniczych, tłumaczeń	(37 720)	(69 001)
Podatki i opłaty różne	(33 123)	(27 507)
Koszty KIR	(8 022)	(6 535)
Koszty PFRON	(7 704)	(6 204)
Koszty BFG	(167 185)	(121 417)
Koszty Nadzoru Finansowego	(10 203)	(10 207)
Pozostałe	(72 929)	(70 537)
Razem	(1 497 120)	(1 375 232)

12. KOSZTY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI AKTYWÓW FINANSOWYCH

	01.01.2020 - 31.12.2020	01.01.2019 - 31.12.2019
Z tytułu odpisów dla kredytów i pożyczek udzielonych klientom	(478 709)	(198 524)
Utworzenie odpisów dla kredytów i pożyczek udzielonych klientom	(1 466 595)	(825 462)
Odwrocenie odpisów dla kredytów i pożyczek udzielonych klientom	919 006	592 629
Kwoty odzyskane z tytułu kredytów uprzednio spisanych w ciężar rezerw	49 249	32 273
Sprzedaż wierzytelności	19 590	1 448
Pozostałe ujęte bezpośrednio w Rachunku Zysków i Strat	41	588
Z tytułu odpisów dla papierów wartościowych	52	(34)
Utworzenie odpisów dla papierów wartościowych	0	(34)
Odwrocenie odpisów dla papierów wartościowych	52	0
Z tytułu odpisów dla zobowiązań pozabilansowych	1 464	(361)
Utworzenie odpisów dla zobowiązań pozabilansowych	(73 893)	(70 581)
Odwrocenie odpisów dla zobowiązań pozabilansowych	75 357	70 220
Razem	(477 193)	(198 919)

13. KOSZTY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI AKTYWÓW NIEFINANSOWYCH

	01.01.2020 - 31.12.2020	01.01.2019 - 31.12.2019
Majątku trwałego	0	0
Pozostałe aktywa	(7 846)	(1 153)
Razem	(7 846)	(1 153)

14. AMORTYZACJA

	01.01.2020 - 31.12.2020	01.01.2019 - 31.12.2019
Rzeczowych aktywów trwałych	(154 192)	(119 133)
Wartości niematerialnych	(42 167)	(26 575)
Razem	(196 359)	(145 708)

15. PODATEK DOCHODOWY

15a. Podatek dochodowy ujęty w rachunku zysków i strat

	01.01.2020 - 31.12.2020	01.01.2019 - 31.12.2019
Bieżący podatek	(318 752)	(300 563)
Bieżący rok	(321 206)	(300 563)
Korekta lat ubiegłych	2 454	0
Podatek odroczony:	143 615	33 304
Powstanie i odwrócenie różnic przejściowych	143 615	33 304
Razem obciążenie podatkowe w rachunku zysków i strat	(175 137)	(267 259)

15b. Efektywna stawka podatkowa

	01.01.2020 - 31.12.2020	01.01.2019 - 31.12.2019
Wynik finansowy brutto	193 716	867 942
Ustawowa stawka podatkowa	19%	19%
Podatek dochodowy wg obowiązującej stawki podatkowej 19%	(36 806)	(164 909)
Wpływ różnic trwałych na obciążenia podatkowe:	(141 031)	(102 588)
Przychody niepodlegające opodatkowaniu	26 817	16 387
Przychody z tytułu dywidend	7 300	8 358
Rozwiązanie pozostałych rezerw	9 432	8 012
Rozliczenia z SG (korekta ceny nabycia akcji Euro Bank S.A.)	10 039	0
Pozostałe	46	17
Koszty niestanowiące kosztów podatkowych	(167 848)	(118 975)
Spisanie niezrealizowanego aktywa z tytułu podatku odroczonego	(171)	(2 635)
Strata na zbyciu wierzytelności	(8)	0
Składka PFRON	(1 464)	(1 179)
Składki na Bankowy Fundusz Gwarancyjny	(31 765)	(23 069)
Rozliczenia BFG SKOK PIAST	(1 824)	0
Podatek bankowy	(53 038)	(45 015)
Przychody/koszty rezerw na należności faktoringowe i leasingowe	492	(4 160)
Wierzytelności spisane w ciężar rezerw	(2 324)	(1 441)
Koszty postępowań sądowych i spraw spornych	(76 070)	(39 586)
Pozostałe	(1 676)	(1 890)
Odliczenie podatku zapłaconego za granicą	246	238
Korekty zeznań CIT-8 za lata ubiegłe	2 454	0
Razem obciążenie podatkowe w Rachunku zysków i strat	(175 137)	(267 259)
Efektywna stawka podatkowa	90,41%	30,79%

15c. Podatek odroczony ujęty bezpośrednio w kapitale własnym

	31.12.2020	31.12.2019
Wycena papierów wartościowych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	(55 383)	(21 762)
Wycena instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	8 439	5 488
Zyski /(straty) aktuarialne	732	594
Podatek odroczony ujęty bezpośrednio w kapitałach	(46 212)	(15 680)

Zmiany podatku odroczonego ujętego bezpośrednio w kapitale własnym zostały zaprezentowane w **Nocie (39b)**.

Dnia 31 grudnia 2019 r. Podatkowa Grupa Kapitałowa Banku Millennium (PGK) zakończyła swój byt prawny. Strony PGK (Bank Millennium S.A., Millennium Service Sp. z o.o. i Millennium Goodie Sp. z o.o.) nie przedłużyły umowy na następne lata. Oznacza to, że za 2020 r. każda ze spółek rozlicza podatek dochodowy od osób prawnych indywidualnie.

Kontrola zryczałtowanego podatku dochodowego od osób prawnych za lata 2015-16

W dniu 12 lutego 2019 r. zostały wszczęte przez Naczelnika Zachodniopomorskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Szczecinie (ZUCS) kontrole celno-skarbowe w zakresie prawidłowości rozliczeń z tytułu zryczałtowanego podatku dochodowego od osób prawnych za lata 2015 i 2016. W dniu 17 grudnia 2019 r. Bank otrzymał wyniki tych kontroli z dnia 13 grudnia 2019 r., w których zakwestionowano zwolnienie ze zryczałtowanego podatku dochodowego od osób prawnych odsetek od obligacji Banku wypłacanych w tych latach do spółki MB Finance AB z siedzibą w Szwecji stanowiących zabezpieczenie 10-letnich obligacji podporządkowanych o wartości nominalnej 150 mln EURO wyemitowanych przez ten podmiot w grudniu 2007 r. (umorzonych w grudniu 2017 r.). Zaległy zryczałtowany podatek dochodowy od osób prawnych za te dwa lata wynosi łącznie ok. 6,7 mln PLN. Bank nie zgadza się z wynikami kontroli, nie skorzystał z prawa do korekty rozliczeń ww. podatku za lata 2015-16 i tym samym kontrola celno-skarbowa przekształciła się z mocy prawa w postępowanie podatkowe. W dniu 13 października 2020 r. Bank otrzymał decyzje Naczelnika ZUCS „utrzymujące” niekorzystne wyniki kontroli. Łącznie zaległość w zryczałtowanym podatku dochodowym od osób prawnych za lata 2015-16 została ustalona na 6.580.618 PLN, od których należne będą odsetki od zaległości podatkowych (8% p.a.). Bank nie zgadza się z decyzjami i złoży od nich odwołanie, a następnie skargi do sądu administracyjnego, w przypadku jej utrzymania w ramach II instancji. Bank otrzymał ekspertyzę prawną z dnia 29 stycznia 2020 r. profesorów z Katedry Prawa Finansów Publicznych Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, w świetle której stanowisko ZUCS zostało uznane za niezgodne z przepisami prawa podatkowego.

16. ZYSK NA JEDNĄ AKCJĘ

Zgodnie z wymogami MSR 33, Bank wylicza zysk na jedną akcję na podstawie danych skonsolidowanych i prezentuje go odpowiednio w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

17. KASA, ŚRODKI W BANKU CENTRALNYM

17a. Kasa, środki w Banku Centralnym

	31.12.2020	31.12.2019
Gotówka	785 357	758 545
Środki pieniężne na rachunkach w Banku Centralnym	674 932	1 444 899
Inne środki pieniężne	0	0
Razem	1 460 289	2 203 444

Bank był zobowiązany do utrzymywania w okresie od 31 grudnia 2020 do 31 stycznia 2021 w NBP na rachunku bieżącym Banku średniego salda o wartości 410 142 tys. zł (średnia arytmetyczna stanów środków na rachunku bieżącym w NBP ze wszystkich dni okresu rezerwowego).

17b. Kasa, środki w Banku Centralnym - wg struktury walutowej

	31.12.2020	31.12.2019
W walucie polskiej	1 203 776	2 001 379
W walutach obcych (po przeliczeniu na zł):	256 513	202 065
waluta: USD	42 623	37 362
waluta: EUR	176 917	130 446
waluta: CHF	14 844	13 562
waluta: GBP	17 747	15 462
pozostałe waluty	4 382	5 233
Razem	1 460 289	2 203 444

18. AKTYWA FINANSOWE PRZEZNACZONE DO OBROTU

18a. Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu

	31.12.2020	31.12.2019
Dłużne papiery wartościowe	269 412	874 033
Papiery wartościowe Skarbu Państwa	269 412	874 033
a) bony		
b) obligacje	269 412	874 033
Korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	0	803
Dodatnia wycena pochodnych instrumentów finansowych	155 365	112 629
Razem	424 777	987 465

Informacja na temat aktywów finansowych stanowiących zabezpieczenie zobowiązań została przedstawiona w **Rozdziale 15., punkt 2)**.

18b. Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu wg wartości bilansowej

	31.12.2020	31.12.2019
o stałej stopie procentowej	222 091	603 690
o zmiennej stopie procentowej	47 321	270 343
Razem	269 412	874 033

18c. Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu według terminów zapadalności

	31.12.2020	31.12.2019
do 1 miesiąca	3 486	22 386
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	0	0
powyżej 3 miesięcy do 1 roku	9 110	55 413
powyżej 1 roku do 5 lat	203 783	546 087
powyżej 5 lat	53 033	250 147
Razem	269 412	874 033

18d. Zmiana stanu dłużnych papierów wartościowych i instrumentów kapitałowych przeznaczonych do obrotu

	01.01.2020 - 31.12.2020	01.01.2019 - 31.12.2019
Stan na początek okresu	874 033	693 242
Zwiększenia (zakup i naliczenie odsetek i dyskonta)	23 863 524	21 249 853
Zmniejszenia (sprzedaż i umorzenie)	(24 469 464)	(21 066 511)
Różnice z wyceny do wartości godziwej	1 319	(2 551)
Stan na koniec okresu	269 412	874 033

18e. Aktywa i Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu - Wycena pochodnych instrumentów finansowych i korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej oraz Pozycje krótkie wg stanu na:

31.12.2020	Wartość nominalna instrumentów o terminie pozostającym do realizacji				Wartości godziwe		
	poniżej 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem	Aktywa	Pasywa
1. Instrumenty pochodne na stopę procentową	994 077	2 071 597	8 534 566	101 867	22 631	35 839	13 208
Kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	0	800 000	0	0	133	133	0
Swapy na stopę procentową (IRS)	980 584	1 191 375	7 896 214	101 867	22 494	35 621	13 127
Pozostałe kontrakty na stopę procentową: opcje	13 493	80 222	638 352	0	4	85	81
2. Walutowe instrumenty pochodne*	12 892 220	4 301 888	649 596	0	28 601	99 153	70 552
Kontrakty walutowe	2 638 460	1 693 617	433 337	0	19 612	34 882	15 270
Swapy walutowe	10 253 760	2 608 271	216 259	0	8 989	64 271	55 282
Pozostałe kontrakty walutowe (CIRS)	0	0	0	0	0	0	0
Opcje walutowe	0	0	0	0	0	0	0
3. Instrumenty wbudowane	252 018	707 315	408 113	0	(19 559)	0	19 559
Opcje wbudowane w depozyty	201 333	625 428	408 113	0	(17 815)	0	17 815
Opcje wbudowane w emitowane papiery wartościowe	50 685	81 887	0	0	(1 744)	0	1 744
4. Opcje na indeksy	364 733	633 269	456 015	0	19 911	20 373	462
Wycena pochodnych instrumentów finansowych, RAZEM	14 503 048	7 714 069	10 048 290	101 867	51 584	155 365	103 781
Wycena pozycji zabezpieczanych z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	-	-	-	-	-	0	0
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży dłużnych papierów wartościowych	-	-	-	-	-	-	64 778

* Wartość nominalna dla instrumentów pochodnych dwuwalutowych prezentowana jest w kwocie stanowiącej sumę obydwu stron transakcji wyrażonych w PLN.

31.12.2019	Wartość nominalna instrumentów o terminie pozostającym do realizacji				Wartości godziwe		
	poniżej 3 miesiące	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem	Aktywa	Pasywa
1. Instrumenty pochodne na stopę procentową	649 552	1 068 646	5 472 226	174 669	10 517	28 984	18 467
Kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	0	0	0	0	0	0	0
Swapy na stopę procentową (IRS)	649 552	1 028 690	5 220 758	174 669	10 514	28 903	18 389
Pozostałe kontrakty na stopę procentową: opcje	0	39 956	251 468	0	3	81	78
2. Walutowe instrumenty pochodne*	8 225 112	2 116 434	508 826	0	(48 201)	18 108	66 309
Kontrakty walutowe	2 041 066	720 150	200 038	0	(15 878)	3 200	19 078
Swapy walutowe	6 184 046	961 812	308 788	0	(28 682)	14 241	42 923
Pozostałe kontrakty walutowe (CIRS)	0	434 472	0	0	(3 641)	667	4 308
Opcje walutowe	0	0	0	0	0	0	0
3. Instrumenty wbudowane	170 881	1 050 773	812 187	0	(60 944)	1 284	62 228
Opcje wbudowane w depozyty	164 966	927 283	677 865	0	(55 654)	0	55 654
Opcje wbudowane w emitowane papiery wartościowe	5 915	123 490	134 322	0	(5 290)	1 284	6 574
4. Opcje na indeksy	359 682	1 103 193	683 430	0	61 294	64 253	2 959
Wycena pochodnych instrumentów finansowych, RAZEM	9 405 227	5 339 046	7 476 669	174 669	(37 334)	112 629	149 963
Wycena pozycji zabezpieczanych z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej					-	803	776
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży dłużnych papierów wartościowych					-	-	202 265

* Wartość nominalna dla instrumentów pochodnych dwuwalutowych prezentowana jest w kwocie stanowiącej sumę obydwu stron transakcji wyrażonych w PLN.

19. AKTYWA FINANSOWE NIENRZEZNACZONE DO OBROTU OBOWIĄZKOWO WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT, INNE NIŻ KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM

	31.12.2020	31.12.2019
Instrumenty kapitałowe	200 772	66 609
Instytucje kredytowe	0	0
Pozostałe podmioty	200 772	66 609
Dłużne papiery wartościowe	50 335	103 001
Instytucje kredytowe	0	0
Pozostałe podmioty	50 335	103 001
Razem	251 107	169 610

20. AKTYWA FINANSOWE WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ INNE CAŁKOWITE DOCHODY

20a. Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody

	31.12.2020	31.12.2019
Dłużne papiery wartościowe	18 597 147	21 826 908
Papiery wartościowe Skarbu Państwa	18 219 260	20 650 898
a) bony	0	0
b) obligacje	18 219 260	20 650 898
Papiery wartościowe banku centralnego	0	999 917
a) bony	0	999 917
b) obligacje	0	0
Pozostałe papiery wartościowe:	377 887	176 094
a) notowane	377 887	176 094
b) nienotowane	0	0
Udziały i akcje w innych jednostkach	29 219	29 367
Inne instrumenty finansowe	0	0
Razem	18 626 366	21 856 275
W tym:		
Instrumenty notowane na aktywnym rynku	18 597 147	20 826 991
Instrumenty nienotowane na aktywnym rynku	29 219	1 029 284

20b. Dłużne papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody

	31.12.2020	31.12.2019
o stałej stopie procentowej	14 759 537	12 418 704
o zmiennej stopie procentowej	3 837 610	9 408 204
Razem	18 597 147	21 826 908

20c. Dłużne papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody

	31.12.2020	31.12.2019
do 1 miesiąca	0	1 086 797
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	0	0
powyżej 3 miesięcy do 1 roku	81 719	133 436
powyżej 1 roku do 5 lat	17 483 598	19 224 896
powyżej 5 lat	1 031 830	1 381 779
Razem	18 597 147	21 826 908

20d. Zmiana stanu aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody

	01.01.2020 - 31.12.2020	01.01.2019 - 31.12.2019
Stan na początek okresu	21 856 275	22 120 121
Zwiększenia (zakup i naliczenie odsetek i dyskonta)	92 015 953	140 622 397
Zmniejszenia (sprzedaż i umorzenie)	(95 422 844)	(142 142 099)
Różnice z wyceny do wartości godziwej	176 956	(47 336)
Odpisy z tytułu utraty wartości	0	0
Połączenie z EuroBank S.A.	0	1 303 195
Inne	26	(4)
Stan na koniec okresu	18 626 366	21 856 275

21. KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM

21a. Kredyty i pożyczki udzielone klientom obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Wartość bilansowa:	31.12.2020	31.12.2019
Obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat *	1 615 753	1 498 195
Przedsiębiorstwa	12 889	18 435
Osoby prywatne	1 602 752	1 479 645
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	112	115
* Powyższe dane uwzględniają korektę z tytułu wyceny do wartości godziwej w wysokości:	(116 761)	(84 519)

Bank wyodrębnia ekspozycje kredytowe zawierające w definicji oprocentowania dźwignię finansową/mnożnik i ujmuje w niniejszym sprawozdaniu finansowym jako „Aktywa finansowe inne niż przeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat - Kredyty i zaliczki. Zapisy MSSF9 wskazują iż cecha mnożnika powoduje modyfikację pieniądza w czasie i konieczność wyceny do wartości godziwej, jednakże sens ekonomiczny tych transakcji czyli zarządzanie portfelem nieoparte o wartość godziwą i utrzymywanie portfela w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy jest charakterystyczne dla portfeli wycenianych według zamortyzowanego kosztu.

Bank dokonuje spisanie wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych w przypadku gdy nie istnieje uzasadnione prawdopodobieństwo odzyskania w całości (spisanie całkowite) lub części (spisanie częściowe) danego składnika aktywów finansowych. W następstwie dokonania spisań częściowych Bank przeniósł do ewidencji pozabilansowej (pomniejszając wartość bilansową brutto wierzytelności) odsetki karne w wysokości 514 milionów złotych według stanu na dzień 31 grudnia 2020 r.

21b. Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane wg zamortyzowanego kosztu

31.12.2020	Wartość bilansowa brutto			Skumulowana utrata wartości			Wartość bilansowa netto
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	
Wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	67 311 681	3 370 092	3 408 650	(344 844)	(214 789)	(1 645 111)	71 885 679
Przedsiębiorstwa	16 263 984	936 896	741 869	(99 169)	(25 859)	(337 795)	17 479 926
Osoby prywatne	50 736 059	2 433 193	2 666 781	(245 411)	(188 930)	(1 307 316)	54 094 376
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	311 638	3	0	(264)	0	0	311 377

31.12.2019	Wartość bilansowa brutto			Skumulowana utrata wartości			Wartość bilansowa netto
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	
Wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	63 670 606	2 539 634	2 921 464	(264 616)	(172 915)	(1 363 591)	67 330 582
Przedsiębiorstwa	16 566 720	741 597	577 618	(125 915)	(19 636)	(296 590)	17 443 794
Osoby prywatne	46 874 746	1 798 024	2 343 846	(138 458)	(153 279)	(1 067 001)	49 657 878
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	229 140	13	0	(243)	(0)	0	228 910

21c. Kredyty i pożyczki udzielone klientom

	31.12.2020		31.12.2019	
	Wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Wyceniane wg wartości godziwej*	Wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Wyceniane wg wartości godziwej*
Kredyty i pożyczki udzielone	67 759 576	771 780	62 771 734	640 622
- podmiotom gospodarczym	12 280 659	0	12 053 010	0
- klientom indywidualnym	55 381 396	771 780	50 572 229	640 622
- jednostkom budżetowym	97 521	0	146 495	0
Należności z tytułu kart płatniczych	83 131	843 973	98 848	857 573
- od podmiotów gospodarczych	197	13 002	162	18 550
- od klientów indywidualnych	82 934	830 971	98 686	839 023
Skupione wierzytelności	5 839 676	-	5 877 419	-
- podmiotów gospodarczych	5 625 600	-	5 794 971	-
- jednostek budżetowych	214 076	-	82 448	-
Zrealizowane gwarancje i poręczenia	7 419	-	1 368	-
Dłużne papiery wartościowe uprawnione do redyskonta w Banku Centralnym	2 748	-	3 595	-
Inne	3 049	-	1 521	-
Odsetki	394 823	-	377 219	-
Razem	74 090 422	1 615 753	69 131 704	1 498 195
Odpisy aktualizujące wartość należności	(2 204 743)	-	(1 801 122)	-
Razem wartość bilansowa	71 885 679	1 615 753	67 330 582	1 498 195
* Powyższe dane uwzględniają korektę z tytułu wyceny do wartości godziwej w wysokości:	-	(116 761)	-	(84 519)

21d. Jakość portfela kredytów i pożyczek wycenianych wg zamortyzowanego kosztu

	31.12.2020	31.12.2019
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (brutto)	74 090 422	69 131 704
z rozpoznaną utratą wartości	3 408 650	2 921 464
bez rozpoznanej utraty wartości	70 681 772	66 210 240
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	(2 204 743)	(1 801 122)
na ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości	(1 645 111)	(1 363 591)
na ekspozycje bez rozpoznanej utraty wartości	(559 632)	(437 531)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (netto):	71 885 679	67 330 582

21e. Podział kredytów i pożyczek wycenianych wg zamortyzowanego kosztu ze względu na metodę szacunku utraty wartości

	31.12.2020	31.12.2019
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (brutto)	74 090 422	69 131 704
wyceniane indywidualnie	895 795	704 131
wyceniane portfelowo	73 194 627	68 427 573
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	(2 204 743)	(1 801 122)
utworzony na bazie analizy indywidualnej	(328 561)	(300 446)
utworzony na bazie analizy kolektywnej	(1 876 182)	(1 500 676)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (netto):	71 885 679	67 330 582

21f. Podział kredytów i pożyczek wycenianych wg zamortyzowanego kosztu ze względu na rodzaj klientów

	31.12.2020	31.12.2019
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (brutto)	74 090 422	69 131 704
korporacyjnym	18 254 390	18 115 088
indywidualnym	55 836 032	51 016 616
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	(2 204 743)	(1 801 122)
utworzony na należności od klientów korporacyjnych	(463 086)	(442 384)
utworzony na należności od klientów indywidualnych	(1 741 657)	(1 358 738)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (netto):	71 885 679	67 330 582

21g. Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek wycenianych wg zamortyzowanego kosztu

	01.01.2020 - 31.12.2020	01.01.2019 - 31.12.2019
Stan na początek okresu	1 801 122	1 589 048
Zmiana w wartości rezerw:	403 621	212 074
Odpisy dokonane w okresie	1 466 595	825 462
Wartości spisane w ciężar odpisów	(145 652)	(239 319)
Odwrócenie odpisów w okresie	(919 006)	(592 613)
Sprzedaż wierzytelności	(59 662)	0
Utworzenie KOIM*	37 798	25 312
Połączenie z Euro Bank S.A.	0	176 996
Zmiana z tytułu różnic kursowych	19 510	5 291
Inne	4 038	10 945
Stan na koniec okresu	2 204 743	1 801 122

* Zgodnie z MSSF9 Bank nalicza odsetki od portfela kredytowego z rozpoznaną utratą wartości od wartości ekspozycji netto. W tym celu naliczana jest i ujmowana jako pomniejszenie przychodów odsetkowych tak zwana korekta odsetek impairmentowych („KOIM”). Przedmiotowa korekta w bilansie prezentowana jest jako odpis z tytułu utraty wartości, w konsekwencji uzgodnienie zmiany stanu odpisów z tytułu utraty wartości wymaga uwzględnienia korekty KOIM ujmowanej w przychodach odsetkowych.

Bank posiada w bilansie aktywa POCI w efekcie rozpoznania kredytów z rozpoznaną utratą wartości po połączeniu z Euro Bank S.A. i przejęciu SKOK Piast. W momencie połączenia przedmiotowe aktywa zostały ujęte w księgach Banku według wartości godziwej.

Wartość aktywów POCI przedstawia się następująco:

	Wartość bilansowa brutto	Skumulowana utrata wartości	Wartość bilansowa netto
31.12.2020			
- Przedsiębiorstwa	59	255	313
- Osoby prywatne	399 392	(26 607)	372 784
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych	0	0	0
31.12.2019			
- Przedsiębiorstwa	101	(23)	78
- Osoby prywatne	523 989	(45 236)	478 753
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych	0	0	0

21h. Zmiana odpisów z tytułu utraty wartości i wartości bilansowej brutto Kredytów i pożyczek wycenianych wg zamortyzowanego kosztu w podziale na koszyki i klasy

Przedsiębiorstwa: odpisy z tytułu utraty wartości	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Stan na początek okresu	125 915	19 636	296 567	23	442 141
Transfery między koszykami	(5 437)	(956)	6 393	0	0
Wzrost w wyniku udzielenia lub nabycia	100 715	0	0	0	100 715
Zmiany z tytułu ryzyka kredytowego	(107 756)	9 030	135 468	(278)	36 464
Zmiany z tytułu zaprzestania ujmowania (za wyjątkiem sprzedaży i spisań)	(15 927)	(1 758)	(38 965)	0	(56 650)
Sprzedaż kredytów i pożyczek	0	0	(5 150)	0	(5 150)
Spisanie w ciężar odpisów	0	0	(61 836)	0	(61 836)
KOIM	0	0	3 397	0	3 397
Inne (w tym różnice kursowe)	1 659	(92)	2 174	0	3 741
Razem	99 169	25 860	338 049	(255)	462 823

Przedsiębiorstwa: kredyty i pożyczki wartość bilansowa brutto	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Stan na początek okresu	16 566 720	741 597	577 517	101	17 885 935
Transfery między koszykami	(783 536)	468 851	314 684	0	0
Udzielone lub zakupione kredyty i pożyczki	6 145 531	0	0	0	6 145 531
Spłacone kredyty i pożyczki	(5 973 908)	(283 196)	(124 157)	(42)	(6 381 303)
Sprzedaż	0	0	(5 688)	0	(5 688)
Spisanie w ciężar odpisów	(28)	0	(70 846)	0	(70 873)
Inne (w tym różnice kursowe)	309 203	9 643	50 300	0	369 147
Razem	16 263 983	936 896	741 811	59	17 942 749

Osoby prywatne: odpisy z tytułu utraty wartości	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Stan na początek okresu	138 457	155 913	1 019 131	45 236	1 358 737
Transfery między koszykami	104 155	(63 724)	(40 431)	0	0
Wzrost w wyniku udzielenia lub nabycia	118 639	0	0	0	118 639
Zmiany z tytułu ryzyka kredytowego	(96 388)	168 869	412 348	(18 629)	466 200
Zmiany z tytułu zaprzestania ujmowania (za wyjątkiem sprzedaży i spisań)	(20 503)	(11 418)	(85 880)	0	(117 801)
Sprzedaż kredytów i pożyczek	0	0	(54 513)	0	(54 513)
Spisanie w ciężar odpisów	(176)	(278)	(83 362)	0	(83 816)
KOIM	0	0	34 400	0	34 400
Inne (w tym różnice kursowe)	1 228	2 164	16 419	0	19 811
Razem	245 411	251 527	1 218 112	26 607	1 741 657

Osoby prywatne: kredyty i pożyczki wartość bilansowa brutto	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Stan na początek okresu	46 874 746	1 745 487	1 872 394	523 989	51 016 616
Transfery między koszykami	(1 528 402)	939 828	588 574	0	0
Udzielone lub zakupione kredyty i pożyczki	10 557 405	0	0	0	10 557 405
Splacone kredyty i pożyczki	(6 209 512)	(314 359)	(164 639)	(124 597)	(6 813 107)
Sprzedaż	0	(7)	(86 095)	0	(86 102)
Spisanie w ciężar odpisów	(343)	(1 334)	(81 478)	0	(83 155)
Inne (w tym różnice kursowe)	1 042 164	26 049	176 162	0	1 244 376
Razem	50 736 059	2 395 665	2 304 918	399 392	55 836 033

Sektor publiczny: odpisy z tytułu utraty wartości	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Stan na początek okresu	243	0	0	0	243
Transfery między koszykami	0	0	0	0	0
Wzrost w wyniku udzielenia lub nabycia	14	0	0	0	14
Zmiany z tytułu ryzyka kredytowego	38	0	4	0	42
Zmiany z tytułu zaprzestania ujmowania (za wyjątkiem sprzedaży i spisań)	(31)	0	(4)	0	(35)
Inne (w tym różnice kursowe)	0	0	0	0	0
Razem	264	0	0	0	264

Sektor publiczny: kredyty i pożyczki wartość bilansowa brutto	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Stan na początek okresu	229 140	13	0	0	229 153
Transfery między koszykami	(64)	64	0	0	0
Udzielone lub zakupione kredyty i pożyczki	93 148	0	0	0	93 148
Splacone kredyty i pożyczki	(10 588)	(74)	0	0	(10 662)
Sprzedaż	0	0	0	0	0
Spisanie w ciężar odpisów	0	0	0	0	0
Inne (w tym różnice kursowe)	2	(0)	0	0	2
Razem	311 638	3	0	0	311 641

21i. Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane wg zamortyzowanego kosztu wg terminów zapadalności

	31.12.2020	31.12.2019
rachunki bieżące	2 746 516	3 866 397
do 1 miesiąca	675 546	739 587
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	2 143 833	2 111 562
powyżej 3 miesięcy do 1 roku	6 744 223	5 758 161
powyżej 1 roku do 5 lat	25 663 239	23 580 226
powyżej 5 lat	33 616 590	30 615 662
dla których termin zapadalności upłynął	2 105 652	2 082 890
Odsetki	394 823	377 219
Razem brutto	74 090 422	69 131 704

21j. Kredyty i pożyczki udzielone klientom wycenianych wg zamortyzowanego kosztu wg struktury walutowej

	31.12.2020	31.12.2019
W walucie polskiej	56 292 558	50 900 923
W walutach obcych (po przeliczeniu na zł):	17 797 864	18 230 781
waluta: USD	115 851	106 107
waluta: EUR	3 333 690	3 353 085
waluta: CHF	14 344 335	14 763 038
pozostałe waluty	3 988	8 551
Razem brutto	74 090 422	69 131 704

22. AKTYWA WYCENIANE WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU INNE NIŻ KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM

22a. Aktywa wyceniane według zamortyzowanego kosztu inne niż Kredyty i pożyczki udzielone klientom

31.12.2020	Wartość bilansowa brutto			Skumulowana utrata wartości			Wartość bilansowa netto
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	
Instrumenty dłużne	38 821	0	0	(3)	0	0	38 818
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym	625 366	0	0	0	0	0	625 366
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	66 350	0	0	0	0	0	66 350

31.12.2019	Wartość bilansowa brutto			Skumulowana utrata wartości			Wartość bilansowa netto
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	
Instrumenty dłużne	48 207	0	0	(54)	0	0	48 153
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym	784 248	0	0	0	0	0	784 248
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	205 439	0	0	0	0	0	205 439

22b. Instrumenty dłużne

	31.12.2020	31.12.2019
banki i inne instytucje monetarne	0	0
pozostałe przedsiębiorstwa	0	0
sektor budżetowy	38 818	48 153
Razem	38 818	48 153

22c. Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym

	31.12.2020	31.12.2019
Rachunki bieżące	102 684	213 430
Lokaty	522 532	570 036
Odsetki	150	782
Razem należności brutto	625 366	784 248
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	0	0
Razem należności netto	625 366	784 248

22d. Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym wg terminów zapadalności

	31.12.2020	31.12.2019
rachunki bieżące	102 684	213 430
do 1 miesiąca	522 532	570 036
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	0	0
powyżej 3 miesięcy do 1 roku	0	0
powyżej 1 roku do 5 lat	0	0
powyżej 5 lat	0	0
dla których termin zapadalności upłynął	0	0
Odsetki	150	782
Razem brutto	625 366	784 248

22e. Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym wg struktury walutowej

	31.12.2020	31.12.2019
W walucie polskiej	24 582	5 307
W walutach obcych (po przeliczeniu na zł):	600 784	778 941
waluta: USD	32 630	119 959
waluta: EUR	488 671	500 570
waluta: CNY	29 926	69 621
waluta: CHF	6 119	12 271
waluta: GBP	7 397	24 556
waluta: JPY	7 301	7 589
pozostałe waluty	28 740	44 375
Razem brutto	625 366	784 248

22f. Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości dla Lokat oraz kredytów i pożyczek udzielonych bankom i innym instytucjom monetarnym

	01.01.2020 - 31.12.2020	01.01.2019 - 31.12.2019
Stan na początek okresu	0	16
Odpisy dokonane w okresie	0	0
Odwrocenie odpisów w okresie	0	(16)
Stan na koniec okresu	0	0

22g. Transakcje z przyrzeczeniem odkupu

	31.12.2020	31.12.2019
banki i inne instytucje monetarne	66 351	90 707
pozostałe przedsiębiorstwa	0	114 718
odsetki	(1)	14
Razem	66 350	205 439

23. INSTRUMENTY POCHODNE - RACHUNKOWOŚĆ ZABEZPIECZEŃ

Począwszy od 1 stycznia 2006 Bank ustanowił pierwsze formalne powiązanie zabezpieczające przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych. Należy zaznaczyć, iż od momentu wdrożenia MSSF, zgodnie z MSR39, efekt wyceny wszelkich instrumentów pochodnych niezaklasyfikowanych i niebędących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi, prezentowany jest w wyniku z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat. Stosowanie takiej metodologii skutkowało brakiem spójności w sposobie prezentacji instrumentów finansowych w Rachunku zysków i strat. Wynik odsetkowy na transakcjach instrumentami pochodnymi, zawieranych w celu zabezpieczenia przepływów pieniężnych w walutach obcych, z ekonomicznego punktu widzenia stanowi składnik marży odsetkowej (pozwala dopasować przychód odsetkowy z tytułu udzielenia kredytów walutowych z kosztem finansowania wynikającym z portfela depozytów złotych). Wdrożenie formalnej rachunkowości zabezpieczeń umożliwiło prezentację części przedmiotowych transakcji w Rachunku zysków i strat zgodnie z ich ekonomicznym sensem.

Zatwierdzona w Banku Strategia Ryzyka określa ogólne zasady zabezpieczenia ryzyka rynkowego generowanego przez działalność komercyjną. Transakcje zewnętrzne kwalifikujące się do rachunkowości zabezpieczeń są wskazane w Strategii tuż po naturalnym zabezpieczeniu ekonomicznym. Bank zastosował (wg stanu na 31.12.2020 r.) rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych w celu wyeliminowania zmienności przepływów pieniężnych:

- od kredytów hipotecznych denominowanych w walutach obcych oraz finansujących je depozytów w PLN,
 - od aktywów finansowych denominowanych w PLN,
 - od portfela wyemitowanych zobowiązań w PLN,
 - z tytułu przyszłych przychodów i kosztów odsetkowych denominowanych w walutach obcych,
 - od portfela zmiennoprocentowych walutowych kredytów hipotecznych,
- które można przypisać do ryzyka stopy procentowej i ryzyka walutowego w horyzoncie czasowym ograniczonym do terminu zapadalności instrumentów zabezpieczających, zaprezentowanych w **nocie (23b)**.

Ponadto, Bank w wyniku połączenia z Euro Bank S.A. stosował zabezpieczenie wartości godziwej instrumentu dłużnego o stałej stopie procentowej.

Pozycje zabezpieczane i zabezpieczające są ekonomicznie powiązane w taki sposób, że reagują one w sposób podobny na zabezpieczane ryzyko, ich wycena zostanie skompensowana w odpowiedzi na zmiany stóp rynkowych i kursu walutowego. Bank przeprowadza comiesięczne testy efektywności, oblicza i porównuje zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanych i zabezpieczających. Efektywność zabezpieczenia jest mierzona metodą derywatu hipotetycznego, która zakłada prezentację pozycji zabezpieczanej jako hipotetyczny derywat, dla którego zmiany wartości godziwej są porównywane ze zmianami wartości godziwej instrumenty zabezpieczającego.

Nieefektywność zabezpieczenia może wynikać z różnic w terminach przeszacowania pozycji zabezpieczanych i zabezpieczających lub z wyznaczenia jako pozycji zabezpieczającej istniejącego instrument pochodnego. Bank desygnuje instrumenty zabezpieczające w dacie zawarcia transakcji i w ten sposób eliminuje to źródło nieefektywności. Raportowana przez Bank nieefektywność zabezpieczenia obejmuje również amortyzację skumulowanych do daty likwidacji zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych zaklasyfikowanych w dniu ich likwidacji jako zabezpieczające.

Poniżej zaprezentowano szczegółowe informacje na temat stosowanych przez Bank relacji zabezpieczających, pozycji wyznaczonych jako zabezpieczane i zabezpieczające oraz prezentacji wyniku (wg stanu na 31.12.2020 r.):

	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel złotych aktywów finansowych	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel walutowych kredytów hipotecznych oraz finansujących je zobowiązań złotych
Opis relacji zabezpieczającej	Bank zabezpiecza ryzyko zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez złote aktywa finansowe. Zmienność przepływów pieniężnych wynika z ryzyka stopy procentowej.	Bank zabezpiecza ryzyko zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez walutowe kredyty hipoteczne oraz przez zobowiązania złote stanowiące bazę finansową dla tych kredytów. Zmienność przepływów pieniężnych wynika z ryzyka walutowego oraz ryzyka stopy procentowej.
Pozycje zabezpieczane	Przeplwy pieniężne wynikające z portfela złotych aktywów finansowych	Przeplwy pieniężne wynikające z portfela walutowych kredytów hipotecznych oraz finansujących je depozytów złotych i wyemitowanych złotych dłużnych papierów wartościowych.
Instrumenty zabezpieczające	Transakcje IRS	Transakcje CIRS
Prezentacja wyniku na transakcjach zabezpieczanych i zabezpieczających	Efektywna część wyceny instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w kapitale z aktualizacji wyceny; odsetki zarówno od instrumentów zabezpieczających jaki i od instrumentów zabezpieczanych ujmowane są w wyniku odsetkowym. Nieefektywna część wyceny instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w rachunku zysków i strat jako wynik na instrumentach wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.	Efektywna część wyceny instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w kapitale z aktualizacji wyceny. Nieefektywną część wyceny instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w rachunku zysków i strat jako wynik na instrumentach wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel wyemitowanych zobowiązań złotych	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych z tytułu przyszłych przychodów i kosztów odsetkowych denominowanych w walutach obcych
Opis relacji zabezpieczającej	Bank zabezpiecza ryzyko zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez wyemitowane zobowiązania złote. Zmienność przepływów pieniężnych wynika z ryzyka stopy procentowej.	Bank zabezpiecza ryzyko zmienności przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu walutowych przychodów i kosztów odsetkowych. Zmienność przepływów pieniężnych wynika z ryzyka walutowego.
Pozycje zabezpieczane	Przepływy pieniężne wynikające z portfela wyemitowanych zobowiązań złotych.	Przepływy pieniężne z tytułu przyszłych przychodów i kosztów odsetkowych denominowanych w walutach obcych.
Instrumenty zabezpieczające	Transakcje IRS	Pozycja walutowa wynikająca z rozpoznanych przyszłych zobowiązań leasingowych.
Prezentacja wyniku na transakcjach zabezpieczanych i zabezpieczających	Efektywna część wyceny instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w kapitale z aktualizacji wyceny; odsetki zarówno od instrumentów zabezpieczających jaki i od instrumentów zabezpieczanych ujmowane są w wyniku odsetkowym. Nieefektywną część wyceny instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w rachunku zysków i strat jako wynik na instrumentach wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.	Efektywna część rewaluacji spot instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w kapitale z aktualizacji wyceny. Nieefektywną część wyceny pozycji zabezpieczającej ujmowana jest w rachunku zysków i strat jako wynik na instrumentach wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.
	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel zmiennoprocentowych walutowych kredytów hipotecznych	Zabezpieczenie wartości godziwej instrumentu dłużnego o stałej stopie procentowej
Opis relacji zabezpieczającej	Bank zabezpiecza ryzyko walutowe i ryzyko stopy procentowej przepływów pieniężnych dla części okresu - w horyzoncie czasowym trwania transakcji zabezpieczających - z tytułu zmiennoprocentowych kredytów w walucie obcej poprzez zamianę przepływów odsetkowych w walucie obcej na przepływy złote.	Bank zabezpiecza część ryzyka stopy procentowej, związanego ze zmianą wartości godziwej dłużnego instrumentu o stałej stopie procentowej wycenianego przez inne całkowite dochody, wynikającej ze zmienności rynkowych stóp procentowych.
Pozycje zabezpieczane	Przepływy pieniężne wynikające z portfela walutowych kredytów hipotecznych.	Portfel stałokuponowych dłużnych papierów wartościowych zaklasyfikowane do kategorii aktywów finansowych wycenianych wg wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody denominowane w PLN.
Instrumenty zabezpieczające	Transakcje FX Swap	Transakcje IRS
Prezentacja wyniku na transakcjach zabezpieczanych i zabezpieczających	Efektywna część wyceny instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w kapitale z aktualizacji wyceny; odsetki od instrumentów zabezpieczających (rozliczone punkty swapowe) prezentowane są w marży odsetkowej. Nieefektywną część wyceny instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w rachunku zysków i strat jako wynik na instrumentach wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.	Wynik z tytułu zmiany wyceny do wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zakresie zabezpieczanego ryzyka odnoszony jest do wyniku z tytułu rachunkowości zabezpieczeń. Pozostała część zmiany wyceny do wartości godziwej ujmowana jest w pozostałych całkowitych dochodach. Odsetki od dłużnych papierów wartościowych ujmowane są w wyniku odsetkowym. Zmiana wyceny do wartości godziwej instrumentów pochodnych stanowiących zabezpieczenie jest prezentowana w wyniku z tytułu rachunkowości zabezpieczeń, a odsetki od tych instrumentów ujmowane są w wyniku odsetkowym.

23a. Rachunkowość zabezpieczeń

31.12.2020	Wartość nominalna instrumentów o terminie pozostającym do realizacji				Wartości godziwe		
	poniżej 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem	Aktywa	Pasywa
1. Instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie przepływów pieniężnych związane ze stopą procentową i/lub kursem walutowym *							
Kontrakty CIRS **	4 214 237	5 833 452	20 482 303	0	(632 447)	21 795	654 242
Kontrakty IRS	0	500 000	2 680 000	0	(45 903)	0	45 903
Kontrakty FXS	2 531 417	0	0	0	(29 116)	0	29 116
2. Instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie wartości godziwej związane ze stopą procentową							
Kontrakty IRS	0	50 000	0	90 000	(9 588)	0	9 588
3. Razem instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie							
	6 745 653	6 383 452	23 162 303	90 000	(717 055)	21 795	738 850

* Wartość nominalna dla instrumentów pochodnych dwuwalutowych prezentowana jest w kwocie stanowiącej sumę obydwu stron transakcji wyrażonych w PLN.

** Pozycja zawiera transakcje z przyszłą datą rozliczenia o wartości 10 645 826 tys. zł, zawarte w celu zapewnienia ciągłości finansowania portfela CHF po rozliczeniu aktywnych obecnie kontraktów.

31.12.2019	Wartość nominalna instrumentów o terminie pozostającym do realizacji				Wartości godziwe		
	poniżej 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem	Aktywa	Pasywa
1. Instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie przepływów pieniężnych związane ze stopą procentową i/lub kursem walutowym							
Kontrakty CIRS	4 056 194	8 053 048	13 103 887	741 250	(380 312)	37 641	417 953
Kontrakty IRS	280 000	475 000	500 000	0	4 732	4 732	0
Kontrakty FXS	706 197	0	0	0	56	786	730
2. Instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie wartości godziwej związane ze stopą procentową							
Kontrakty IRS	0	0	500 000	90 000	(8 164)	0	8 164
3. Razem instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie							
	5 042 391	8 528 048	14 103 887	831 250	(383 688)	43 159	426 847

* Wartość nominalna dla instrumentów pochodnych dwuwalutowych prezentowana jest w kwocie stanowiącej sumę obydwu stron transakcji wyrażonych w PLN.

** Pozycja zawiera transakcje z przyszłą datą rozliczenia o wartości 2 741 705 tys. zł, zawarte w celu zapewnienia ciągłości finansowania portfela CHF po rozliczeniu aktywnych obecnie kontraktów.

23b. Rachunkowość zabezpieczeń z tytułu zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych

Relacja zabezpieczająca	Maksymalny termin wystąpienia przepływów pieniężnych, których wartość jest zabezpieczana
Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel złotych aktywów finansowych	2025-11-05
Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel walutowych kredytów hipotecznych oraz finansujących je zobowiązań złotych	2025-01-07
Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel wyemitowanych zobowiązań złotych	2022-03-03
Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych z tytułu przyszłych przychodów i kosztów odsetkowych denominowanych w walutach obcych	2030-04-30
Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel zmienneoprocentowych walutowych kredytów hipotecznych	2021-03-30

Nieefektywna część zmian wyceny instrumentów zabezpieczających ujęta w Rachunku zysków i strat w 2020 roku wyniosła -9.253 tys. zł. (w 2019 roku było to odpowiednio -19.249 tys. zł).

Nieefektywna część zmian wyceny instrumentów zabezpieczających ujęta w Rachunku zysków i strat została zaprezentowana w **nocie (8)**.

23c. Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych - Instrumenty zabezpieczone

Transakcje	Pozycja w bilansie	Zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczonego przyjęte do wyznaczenia kwoty nieefektywnej w okresie	Wartość kapitałów z tytułu czynnych relacji zabezpieczających	Wartość kapitałów do rozliczenia z tytułu zakończonych relacji zabezpieczających
▪ CIRS	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	(677)	(21 224)	(1 795)
▪ IRS	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	166	0	0
▪ FX swap	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	(3 441)	3 643	0
▪ FX spot	Przyszłe przychody i koszty odsetkowe	20 026	(17 388)	0
▪ IRS	Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	13 606	(12 548)	0
▪ IRS	Instrumenty dłużne	(4 893)	4 893	0
Razem		24 787	(42 624)	(1 795)

23d. Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych - Instrumenty zabezpieczające

Transakcje	Zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego przyjęte do wyznaczenia kwoty nieefektywnej w okresie	Nieefektywność rozpoznana w Rachunku zysków i strat	Reklasyfikacja z kapitału do Rachunku zysków i strat
- CIRS	677	(9 253)	0
- IRS	(166)	0	0
- FX swap	3 441	0	0
- FX spot	(20 026)	0	0
- IRS	(13 606)	57	0
- IRS	4 893	0	0
Razem	(24 787)	(9 196)	0

23e. Zabezpieczenie wartości godziwej - Instrumenty zabezpieczone

Transakcje	Pozycja w bilansie	Zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczonego przyjęte do wyznaczenia kwoty nieefektywnej w okresie
IRS	Instrumenty dłużne wyceniane przez inne całkowite dochody	5 744
Razem		5 744

23f. Zabezpieczenie wartości godziwej - Instrumenty zabezpieczające

Transakcje	Zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego przyjęte do wyznaczenia kwoty nieefektywnej w okresie	Nieefektywność rozpoznana w Rachunku zysków i strat
IRS	(5 220)	524
Razem	(5 220)	524

24. INWESTYCJE W JEDNOSTKACH ZALEŻNYCH, WE WSPÓLNYCH PRZEDSIĘWZIĘCIACH I W JEDNOSTKACH STOWARZYSZONYCH

24a. Inwestycje w jednostkach powiązanych

	31.12.2020	31.12.2019
Inwestycje w jednostkach zależnych	208 874	88 874

24b. Inwestycje w jednostkach powiązanych

	01.01.2020 - 31.12.2020	01.01.2019 - 31.12.2019
Stan na początek okresu	88 874	90 084
Zwrot dopłaty do kapitału spółki zależnej	0	(1 000)
Likwidacja MB FINANCE AB	0	(210)
Utworzenie Millennium Bank Hipoteczny S.A.	120 000	0
Likwidacja udziału w BG Leasing S.A.	(900)	0
Wykorzystanie odpisu na akcje BG Leasing S.A.	900	0
Stan na koniec okresu	208 874	88 874

24c. Jednostki podporządkowane wg stanu na 31.12.2020

Nazwa	Rodzaj działalności	Siedziba	% udziału Banku w kapitałach własnych	% udziału Banku w głosach na WZA lub ZW
MILLENNIUM BANK HIPOTECZNY S.A.	czynności banku hipotecznego	Warszawa	100	100
MILLENNIUM LEASING Sp. z o.o.	usługi leasingowe	Warszawa	100	100
MILLENNIUM DOM MAKLERSKI S.A.	usługi maklerskie	Warszawa	100	100
MILLENNIUM SERVICE Sp. z o.o.	wynajem i zarządzanie nieruchomościami, działalność agentów i brokerów ubezpieczeniowych	Warszawa	100	100
MILLENNIUM GOODIE Sp. z o.o.	działalność portali internetowych	Warszawa	100	100
MILLENNIUM TELECOMMUNICATION SERVICES Sp. z o.o.	operacje finansowe na rynku kapitałowym i usługi doradcze	Warszawa	98	98
PIAST EXPERT Sp. z o.o.	usługi marketingowe	Tychy	100	100
LUBUSKIE FABRYKI MEBLI S.A.	wytwarzanie mebli	Świebodzin	50+1akcja	50+1akcja

24c. Jednostki podporządkowane wg stanu na 31.12.2020 - cd.

Nazwa	Wartość brutto udziałów / akcji	Wartość odpisów aktualizujących	Dopłaty do kapitału	Aktywa	Zobowiązania	Kapitał zakładowy	Przychody	Zysk / (Strata)	Powiązanie
MILLENNIUM BANK HIPOTECZNY S.A.	120 000	0	0	120 421	720	40 000	18	(299)	zależna
MILLENNIUM LEASING Sp. z o.o.	63 942	0	0	6 731 488	6 549 118	48 195	110 203	(9 660)	zależna
MILLENNIUM DOM MAKLERSKI S.A.*	16 500	0	0	260 773	210 496	16 500	30 448	16 162	zależna
MILLENNIUM SERVICE Sp. z o.o.	1 000	0	0	127 511	65 175	1 000	57 636	32 648	zależna
MILLENNIUM GOODIE Sp. z o.o.	597	0	1 000	12 642	9 078	500	7 181	1 475	zależna
MILLENNIUM TELECOMMUNICATION SERVICES Sp. z o.o.	98	0	0	405	33	100	1 195	26	zależna
PIAST EXPERT Sp. z o.o. w likwidacji**	5 737	0	0	6 122	137	5 771	273	153	zależna
LUBUSKIE FABRYKI MEBLI S.A. w likwidacji	6 700	(6 700)	0						spółka w likwidacji zależna
RAZEM	214 574	(6 700)	1 000						

* Millennium Dom Maklerski S.A., spółka zależna od Banku jest właścicielem 100% pakietu akcji Millennium TFI S.A.

** dane wg stanu na 30.09.2020

24d. Jednostki podporządkowane wg stanu na 31.12.2019

Nazwa	Rodzaj działalności	Siedziba	% udziału Banku w kapitałach własnych	% udziału Banku w głosach na WZA lub ZW
MILLENNIUM LEASING Sp. z o.o.	usługi leasingowe	Warszawa	100	100
MILLENNIUM DOM MAKLERSKI S.A.	usługi maklerskie	Warszawa	100	100
MILLENNIUM SERVICE Sp. z o.o.	wynajem i zarządzanie nieruchomościami, działalność agentów i brokerów ubezpieczeniowych	Warszawa	100	100
MILLENNIUM GOODIE Sp. z o.o.	działalność portali internetowych	Warszawa	100	100
MILLENNIUM TELECOMMUNICATION SERVICES Sp. z o.o.	operacje finansowe na rynku kapitałowym i usługi doradcze	Warszawa	98	98
PIAST EXPERT Sp. z o.o.	usługi marketingowe	Tychy	100	100
LUBUSKIE FABRYKI MEBLI S.A.	wytwarzanie mebli	Świebodzin	50+1akcja	50+1akcja
BG LEASING S.A.	usługi leasingowe	Gdańsk	74	74

24d. Jednostki podporządkowane wg stanu na 31.12.2019 - cd.

Nazwa	Wartość brutto udziałów / akcji	Wartość odpisów aktualizujących	Dopłaty do kapitału	Aktywa	Zobowiązania	Kapitał zakładowy	Przychody	Zysk / (Strata)	Powiązanie
MILLENNIUM LEASING Sp. z o.o.	63 942	0	0	7 118 434	6 924 848	48 195	142 221	2 505	zależna
MILLENNIUM DOM MAKLERSKI S.A.*	16 500	0	0	188 102	154 016	16 500	11 226	(2 969)	zależna
MILLENNIUM SERVICE Sp. z o.o.	1 000	0	0	176 600	111 020	1 000	86 106	35 892	zależna
MILLENNIUM GOODIE Sp. z o.o.	597	0	1 000	5 710	4 146	500	7 088	(205)	zależna
MILLENNIUM TELECOMMUNICATION SERVICES Sp. z o.o.	98	0	0	366	20	100	1 120	24	zależna
PIAST EXPERT Sp. z o.o. w likwidacji**	5 737	0	0	6 270	530	6 199	245	(459)	zależna
LUBUSKIE FABRYKI MEBLI S.A. w likwidacji	6 700	(6 700)	0						spółka w likwidacji zależna
BG LEASING S.A. w upadłości	900	(900)	0						spółka w upadłości zależna
RAZEM	95 474	(7 600)	1 000						

* Millennium Dom Maklerski S.A., spółka zależna od Banku jest właścicielem 100% pakietu akcji Millennium TFI S.A.

** dane wg stanu na 30.09.2019

25. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

25a. Rzeczowe aktywa trwałe

	31.12.2020	31.12.2019
Grunty	2 270	2 270
Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	66 639	68 750
Urządzenia techniczne i maszyny	87 064	92 076
Środki transportu	5 851	10 714
Inne środki trwałe	24 018	18 779
Środki trwałe w budowie	59 156	63 102
Prawa do użytkowania powierzchni biurowej	296 328	366 815
Razem	541 326	622 506

25b. Zmiana stanu rzeczowych aktywów trwałych (wg grup rodzajowych) za okres 01.2020 - 31.12.2020

	grunty	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	urządzenia techniczne i maszyny	środki transportu	inne środki trwałe	środki trwałe w budowie i zaliczki	prawa do użytkowania powierzchni biurowej	RAZEM
a) wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na początek okresu	2 270	300 860	230 315	21 807	79 446	63 102	444 227	1 142 027
b) zwiększenia (z tytułu)	0	10 801	24 843	1 501	12 970	44 730	45 269	140 114
zakup	0	0	0	0	0	25 743	0	25 743
przyjęcie ze środków trwałych w budowie	0	10 801	24 843	0	12 970	0	0	48 614
przyjęcie w ramach leasingu finansowego	0	0	0	1 501	0	0	45 269	46 770
inwestycje nieopłacone	0	0	0	0	0	18 987	0	18 987
c) zmniejszenia (z tytułu)	0	6 214	8 601	594	2 251	48 676	35 019	101 355
sprzedaż	0	2 375	1 273	0	63	0	0	3 711
likwidacja	0	3 428	4 064	0	2 024	0	35 019	44 535
rozliczenie środków trwałych w budowie	0	0	0	0	0	48 614	0	48 614
rozliczenie umów leasingu finansowego	0	411	3 264	594	164	0	0	4 433
inne	0	0	0	0	0	62	0	62
d) wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu	2 270	305 447	246 557	22 714	90 165	59 156	454 477	1 180 786
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	0	223 254	138 239	11 093	60 667	0	77 412	510 665
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	0	6 698	21 254	5 770	5 480	0	80 737	119 939
odpis bieżący (RZiS)	0	11 740	29 498	6 309	6 858	0	99 787	154 192
zmniejszenia z tytułu sprzedaży	0	(1 851)	(1 127)	0	(42)	0	0	(3 020)
zmniejszenia z tytułu likwidacji	0	(3 089)	(3 900)	0	(1 171)	0	(19 050)	(27 210)
rozliczenie umów leasingu finansowego	0	(164)	(3 177)	(539)	(143)	0	0	(4 023)
inne	0	62	(40)	0	(22)	0	0	0
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	0	229 952	159 493	16 863	66 147	0	158 149	630 604
h) odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	0	8 856	0	0	0	0	0	8 856
zwiększenie	0	0	0	0	0	0	0	0
zmniejszenie	0	0	0	0	0	0	0	0
i) odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	0	8 856	0	0	0	0	0	8 856
j) wartość netto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu	2 270	66 639	87 064	5 851	24 018	59 156	296 328	541 326
w tym: rzeczowe aktywa trwałe używane na podstawie umów leasingu	0	10 075	22 427	5 851	1 652	50	296 328	336 382

25c. Zmiana stanu rzeczowych aktywów trwałych (wg grup rodzajowych) za okres 01.2019 - 31.12.2019

	grunty	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	urządzenia techniczne i maszyny	środki transportu	inne środki trwałe	środki trwałe w budowie i zaliczki	prawa do użytkowania powierzchni biurowej	RAZEM
a) wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na początek okresu	2 270	293 964	202 619	37 977	73 234	23 749	0	633 813
a1) początkowe ujęcie prawa do użytkowania	0	0	0	0	0	0	354 652	354 652
b) zwiększenia (z tytułu)	0	14 441	39 891	6 369	15 731	77 418	92 870	246 720
zakup	0	0	0	0	0	65 580	0	65 580
przyjęcie ze środków trwałych w budowie	0	6 904	17 102	0	12 304	0	0	36 310
przyjęcie w ramach leasingu finansowego	0	897	466	6 369	388		30 396	38 516
inwestycje nieopłacone	0	0	0	0	0	10 721	0	10 721
połączenie z Euro Bank S.A.	0	6 640	22 322	0	3 038	1 117	62 474	95 592
c) zmniejszenia (z tytułu)	0	7 546	12 195	22 539	9 518	38 065	3 295	93 158
sprzedaż	0	0	59	0	26	0	0	85
likwidacja	0	3 828	8 451	0	8 509	0	3 295	24 083
rozliczenie środków trwałych w budowie	0	0	0	0	0	38 065	0	38 065
rozliczenie umów leasingu finansowego	0	3 718	3 685	22 539	983	0	0	30 926
d) wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu	2 270	300 860	230 315	21 807	79 446	63 102	444 227	1 142 027
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	0	219 406	129 072	7 455	66 601	0	0	422 534
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	0	3 848	9 167	3 638	(5 934)	0	77 412	88 131
odpis bieżący (RZiS)	0	11 305	21 166	4 605	3 538	0	78 519	119 133
zmniejszenia z tytułu sprzedaży	0	0	(4)	0	(26)	0	0	(30)
zmniejszenia z tytułu likwidacji	0	(3 690)	(8 332)		(8 463)	0	(1 107)	(21 592)
rozliczenie umów leasingu finansowego	0	(3 768)	(3 663)	(967)	(983)	0	0	(9 381)
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	0	223 254	138 239	11 093	60 667	0	77 412	510 665
h) odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	0	8 733	0	0	0	0	0	8 733
zwiększenie	0	123	0	0	0	0	0	123
zmniejszenie	0	0	0	0	0	0	0	0
i) odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	0	8 856	0	0	0	0	0	8 856
j) wartość netto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu	2 270	68 750	92 076	10 714	18 779	63 102	366 815	622 506
w tym: rzeczowe aktywa trwałe używane na podstawie umów leasingu	0	14 072	27 559	10 714	2 929	50	366 815	422 139

26. WARTOŚCI NIEMATERIALNE

26a. Wartości niematerialne

	31.12.2020	31.12.2019
Wartość firmy - połączenie z Euro Bank S.A.	192 126	162 757
Pozostałe wartości niematerialne:	181 594	169 221
prawa autorskie, patenty i podobne wartości	31 924	17 673
oprogramowanie komputerowe (licencje)	48 419	37 913
inne	17 883	24 247
zaliczki na wartości niematerialne	83 368	89 388
Razem	373 720	331 978

26b. Zmiana stanu wartości niematerialnych (wg grup rodzajowych) za okres 01.01.2020 - 31.12.2020

	prawa autorskie, patenty i podobne wartości	oprogramowanie komputerowe (licencje)	inne wartości niematerialne	zaliczki na wartości niematerialne	RAZEM
a) wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	42 376	279 582	26 065	89 388	437 411
b) zwiększenia (z tytułu)	23 292	37 267	2	55 134	115 695
nakłady na wartości niematerialne	0	0	0	43 790	43 790
inwestycje nieopłacone	0	0	0	11 344	11 344
rozliczenie z zaliczek	23 292	37 267	2	0	60 561
c) zmniejszenia (z tytułu)	0	0	0	61 154	61 154
likwidacja	0	0	0	0	0
rozliczenie zaliczek na wartości niematerialne	0	0	0	60 561	60 561
inne	0	0	0	593	593
d) wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	65 668	316 849	26 067	83 368	491 952
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	24 703	241 670	1 817	0	268 190
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	9 041	26 760	6 367	0	42 168
odpis bieżący (RZiS)	8 893	26 908	6 367	0	42 168
likwidacja	0	0	0	0	0
inne	148	(148)	0	0	0
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	33 744	268 430	8 184	0	310 358
h) odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	0	0	0	0	0
i) odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	0	0	0	0	0
j) wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	31 924	48 419	17 883	83 368	181 594

26c. Zmiana stanu wartości niematerialnych (wg grup rodzajowych) za okres 01.01.2019 - 31.12.2019

	prawa autorskie, patenty i podobne wartości	oprogramowanie komputerowe (licencje)	inne wartości niematerialne	zaliczki na wartości niematerialne	RAZEM
a) wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	30 606	296 153	0	0	326 759
b) zwiększenia (z tytułu)	11 770	26 924	27 986	113 086	179 767
nakłady na wartości niematerialne	0	0	0	57 121	57 121
inwestycje nieopłacone	0	0	0	11 605	11 605
reklasyfikacja nakładów na oprogramowanie do zaliczek	0	0	0	41 833	41 833
połączenie z Euro Bank S.A.	248	15 206	27 986	2 527	45 967
rozliczenie z zaliczek	11 522	11 718	0	0	23 240
c) zmniejszenia (z tytułu)	0	43 495	1 922	23 698	69 114
likwidacja	0	1 659	1 922	0	3 581
reklasyfikacja nakładów na oprogramowanie do zaliczek	0	41 833	0	0	41 833
rozliczenie zaliczek na wartości niematerialne	0	0	0	23 290	23 290
inne	0	2	0	408	410
d) wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	42 376	279 582	26 065	89 388	437 411
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	18 281	223 628	0	0	241 909
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	6 422	18 042	1 817	0	26 281
odpis bieżący (RZiS)	6 570	18 071	1 934	0	26 575
likwidacja	0	(166)	(117)	0	(283)
inne	(148)	137	0	0	(11)
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	24 703	241 670	1 817	0	268 190
h) odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	0	0	0	0	0
i) odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	0	0	0	0	0
j) wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	17 673	37 913	24 247	89 388	169 221

27. AKTYWA Z TYTUŁU ODROZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO

27a. Aktywa i rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

	31.12.2020			31.12.2019		
	Aktywo z tytułu odroczonego podatku	Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy	Aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto	Aktywo z tytułu odroczonego podatku	Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy	Aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto
Różnica pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	1 659	(3 507)	(1 848)	1 659	(2 345)	(686)
Wycena bilansowa instrumentów finansowych	128 219	(149 996)	(21 777)	84 191	(106 710)	(22 519)
Niezrealizowane należności/zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	12 285	(14 486)	(2 201)	13 753	(20 117)	(6 364)
Odsetki do zapłacenia/otrzymania od lokat i papierów wartościowych	30 241	(56 731)	(26 490)	33 268	(60 770)	(27 502)
Odsetki i dyskonto od kredytów i wierzytelności	0	(77 075)	(77 075)	0	(73 860)	(73 860)
Przychody i koszty rozliczane wg efektywnej stopy procentowej	188 794	0	188 794	180 305	0	180 305
Rezerwy na kredyty stanowiące różnice przejściowe	405 834	0	405 834	321 341	0	321 341
Świadczenia pracownicze	19 420	0	19 420	20 140	0	20 140
Prawa do użytkowania	8 432	0	8 432	5 971	0	5 971
Rezerwy na koszty	83 764	0	83 764	19 408	0	19 408
Wycena aktywów inwestycyjnych, zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych oraz zyski/straty aktuarialne odniesione w inne całkowite dochody	9 172	(55 384)	(46 212)	6 082	(21 762)	(15 680)
Pozostałe	4 327	(955)	3 372	6 123	(1 265)	4 858
Aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto	892 147	(358 134)	534 013	692 241	(286 829)	405 412
w tym długoterminowe aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto			279 894			91 745

27b. Zmiany z tytułu różnic przejściowych

	31.12.2019	Korekty za lata ubiegłe	Zmiany odnoszone na wynik finansowy	Zmiany odnoszone na kapitały	31.12.2020
Różnica pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	(686)	0	(1 162)	0	(1 848)
Wycena bilansowa instrumentów finansowych	(22 519)	0	742	0	(21 777)
Niezrealizowane należności/zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	(6 364)	0	4 163	0	(2 201)
Odsetki do zapłacenia/otrzymania od lokat i papierów wartościowych	(27 502)	0	1 012	0	(26 490)
Odsetki i dyskonto od kredytów i wierzytelności	(73 860)	0	(3 215)	0	(77 075)
Przychody i koszty rozliczane wg efektywnej stopy proc.	180 305	0	8 489	0	188 794
Rezerwy na kredyty stanowiące różnice przejściowe	321 341	0	84 493	0	405 834
Świadczenia pracownicze	20 140	0	(720)	0	19 420
Prawa do użytkowania	5 971	0	2 461	0	8 432
Rezerwy na przyszłe koszty	19 408	0	64 356	0	83 764
Wycena aktywów inwestycyjnych, zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych oraz zyski/straty aktuarialne odniesione w inne całkowite dochody	(15 680)	0	0	(30 532)	(46 212)
Pozostałe	4 858	15 518	(17 004)	0	3 372
Razem	405 412	15 518	143 615	(30 532)	534 013

27c. Zmiany z tytułu różnic przejściowych

	31.12.2018	Korekty za lata ubiegłe	Zmiany odnoszone na wynik finansowy	Zmiany odnoszone na kapitały	31.12.2019
Różnica pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	1 726		(2 412)		(686)
Wycena bilansowa instrumentów finansowych	(22 925)		406		(22 519)
Niezrealizowane należności/zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	(8 708)		2 344		(6 364)
Odsetki do zapłacenia/otrzymania od lokat i papierów wartościowych	(16 918)		(10 584)		(27 502)
Odsetki i dyskonto od kredytów i wierzytelności	(47 342)		(26 518)		(73 860)
Przychody i koszty rozliczane wg efektywnej stopy proc.	89 058		91 247		180 305
Rezerwy na kredyty stanowiące różnice przejściowe	201 320		120 021		321 341
Świadczenia pracownicze	14 946		5 194		20 140
Prawa do użytkowania	0		5 971		5 971
Rezerwy na przyszłe koszty	21 726		(2 318)		19 408
Wycena aktywów inwestycyjnych, zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych oraz zyski/straty aktuarialne odniesione w inne całkowite dochody	(17 231)			1 551	(15 680)
Pozostałe	2 211	152 694	(150 047)		4 858
Razem	217 863	152 694	33 304	1 551	405 412

27d. Zmiany podatku odroczonego

	1.01.2020 - 31.12.2020	1.01.2019 - 31.12.2019
Różnica pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	(1 162)	(2 412)
Wycena bilansowa instrumentów finansowych	742	406
Niezrealizowane należności/ zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	4 163	2 344
Odsetki do zapłacenia/otrzymania od lokat i papierów wartościowych	1 012	(10 584)
Odsetki i dyskonto od kredytów i wierzytelności	(3 215)	(26 518)
Przychody i koszty rozliczane wg efektywnej stopy procentowej	8 489	91 247
Rezerwy na kredyty stanowiące różnice przejściowe	84 493	120 021
Świadczenia pracownicze	(720)	5 194
Prawa do użytkowania	2 461	5 971
Rezerwy na przyszłe koszty	64 356	(2 318)
Pozostałe	(17 004)	(150 047)
Zmiany z tytułu podatku odroczonego odniesione na wynik	143 615	33 304
Wycena aktywów inwestycyjnych, zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych oraz zyski/straty aktuarialne odniesione w inne całkowite dochody	(30 532)	1 551

27e. Kwota ujemnych różnic przejściowych, w związku z którymi nie ujęto w bilansie składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Rok wygaśnięcia różnic przejściowych	31.12.2020	31.12.2019
Bezterminowo	12 125	12 125
Razem	12 125	12 125

Wartość ujemnych różnic przejściowych prezentowana w powyższej tabeli została przeliczona obowiązującą stopą podatkową.

Bazując na zapisach MSR 12 Bank dokonał kompensaty aktywa z tytułu podatku odroczonego z rezerwami z tytułu podatku odroczonego.

	31.12.2020	31.12.2019
Aktywa netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	534 013	405 412
Rezerwa netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	-
Razem	534 013	405 412

28. INNE AKTYWA

	31.12.2020	31.12.2019
Koszty do rozliczenia w czasie	97 328	84 062
Dochody do otrzymania	21 187	26 204
Rozliczenia międzybankowe	12	173
Rozliczenia z tytułu transakcji na instrumentach finansowych	0	6 484
Należności od dłużników różnych	237 992	137 505
Rozrachunki publiczno-prawne	7 387	7 689
Razem pozostałe aktywa, brutto	363 906	262 117
Odpisy aktualizujące	(22 513)	(12 669)
Razem pozostałe aktywa, netto	341 393	249 448
▪ w tym pozostałe aktywa finansowe *	236 678	157 697
▪ w tym pozostałe aktywa długoterminowe	1 879	5 591

* w pozostałych aktywach finansowych ujęto całość pozostałych aktywów netto z wyłączeniem Kosztów do rozliczenia w czasie, Rozrachunków publiczno-prawnych oraz pozycji Pozostałe

29. AKTYWA TRWAŁE DO ZBYCIA

Według stanu na dzień 31.12.2020 oraz 31.12.2019 Bank nie klasyfikował żadnych składników majątku do kategorii Aktywa trwałe do zbycia.

30. ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE PRZEZNACZONE DO OBROTU

	31.12.2020	31.12.2019
Ujemna wycena pochodnych instrumentów finansowych	103 781	149 963
Korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	0	776
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych	64 778	202 265
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat	168 559	353 004

Podział ujemnej wyceny instrumentów pochodnych na poszczególne typy instrumentów został zaprezentowany w **nocie (18)**.

31. ZOBOWIĄZANIA WOBEC BANKÓW I INNYCH INSTYTUCJI MONETARNYCH

31a. Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych

	31.12.2020	31.12.2019
W rachunku bieżącym	57 220	91 893
Depozyty terminowe	481 490	320 346
Otrzymane kredyty i pożyczki	25 000	436 516
Odsetki	172	697
Razem	563 882	849 452

31b. Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych wg terminów zapadalności

	31.12.2020	31.12.2019
rachunki bieżące	57 220	91 893
do 1 miesiąca	481 338	245 614
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	0	64 614
powyżej 3 miesięcy do 1 roku	0	411 634
powyżej 1 roku do 5 lat	25 152	35 000
powyżej 5 lat	0	0
Odsetki	172	697
Razem	563 882	849 452

31c. Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych wg struktury walutowej

	31.12.2020	31.12.2019
W walucie polskiej	393 669	287 332
W walutach obcych (po przeliczeniu na zł):	170 213	562 120
waluta: USD	2 006	1 697
waluta: EUR	40 304	442 835
waluta: CHF	127 903	117 588
pozostałe waluty	0	0
Razem	563 882	849 452

32. ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW

32a. Zobowiązania wobec klientów wg struktury rodzajowej

	31.12.2020	31.12.2019
Zobowiązania wobec klientów indywidualnych	61 696 895	60 954 586
Rachunki bieżące	50 647 924	43 582 731
Depozyty terminowe	10 807 126	17 138 725
Inne	188 369	125 991
Naliczone odsetki	53 476	107 139
Zobowiązania wobec podmiotów gospodarczych	17 302 406	18 570 199
Rachunki bieżące	13 183 715	9 860 848
Depozyty terminowe	3 761 220	8 255 374
Inne	344 918	426 172
Naliczone odsetki	12 553	27 805
Zobowiązania wobec jednostek budżetowych	2 833 170	2 112 732
Rachunki bieżące	2 707 623	1 776 811
Depozyty terminowe	105 079	327 891
Inne	20 461	7 692
Naliczone odsetki	7	338
Razem	81 832 471	81 637 517

32b. Zobowiązania wobec klientów wg terminów zapadalności

	31.12.2020	31.12.2019
rachunki bieżące	66 539 262	55 220 390
do 1 miesiąca	4 763 568	8 882 679
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	4 905 277	6 638 658
powyżej 3 miesięcy do 1 roku	3 759 671	8 790 982
powyżej 1 roku do 5 lat	1 772 255	1 943 064
powyżej 5 lat	26 402	26 461
Odsetki	66 036	135 282
Razem	81 832 471	81 637 517

32c. Zobowiązania wobec klientów wg struktury walutowej

	31.12.2020	31.12.2019
W walucie polskiej	73 480 869	74 180 533
W walutach obcych (po przeliczeniu na zł):	8 351 602	7 456 984
waluta: USD	2 025 275	1 606 003
waluta: EUR	5 793 962	5 260 787
waluta: GBP	348 677	313 169
waluta: CHF	162 659	118 301
pozostałe waluty	21 029	158 724
Razem	81 832 471	81 637 517

33. TRANSAKCJE Z PRYZRZECZENIEM ODKUPU

Zobowiązania z tytułu sprzedanych dłużnych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu:

	31.12.2020	31.12.2019
wobec Banku Centralnego	0	0
wobec pozostałych banków	248 566	90 705
wobec klientów	0	0
odsetki	0	7
Razem	248 566	90 712

34. WYEMITOWANE DŁUŻNE PAPIERY WARTOŚCIOWE

34a. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

	31.12.2020	31.12.2019
Obligacje i bony dłużne	250 000	550 000
Bankowe papiery wartościowe	234 428	451 452
Odsetki	227	2 205
Razem	484 655	1 003 657

34b. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych, wg terminów wymagalności

	31.12.2020	31.12.2019
do 1 miesiąca	32 916	0
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	68 292	25 111
powyżej 3 miesięcy do 1 roku	383 220	474 395
powyżej 1 roku do 5 lat	0	501 946
powyżej 5 lat	0	0
Odsetki	227	2 205
Razem	484 655	1 003 657

34c. Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

	01.01.2020 - 31.12.2020	01.01.2019 - 31.12.2019
Stan na początek okresu	1 003 657	619 957
Zwiększenia, z tytułu:	41 157	754 271
emisja bankowych papierów wartościowych	29 558	233 927
połączenie z Euro Bank S.A.	0	503 831
naliczenie odsetek	11 599	16 513
Zmniejszenia, z tytułu:	(560 159)	(370 571)
wykup bankowych papierów wartościowych	(246 582)	(100 594)
wykup obligacji	(300 000)	(250 000)
wypłata odsetek	(13 577)	(19 977)
Stan na koniec okresu	484 655	1 003 657

34d. Dłużne papiery wartościowe wg rodzaju

Wg stanu na 31.12.2020	Wartość bilansowa	Termin wykupu (maksymalne umowne terminy wymagalności)	Rynek notowań
BPW_2021/01	32 916	2021-01-29	-
BPW_2021/03	20 635	2021-03-01	-
BPW_2021/03A	14 004	2021-03-01	-
BPW_2021/03B	8 035	2021-03-29	-
BPW_2021/03C	25 619	2021-03-29	-
BPW_2021/04	7 365	2021-04-30	-
BPW_2021/04A	28 109	2021-04-30	-
BPW_2021/05	5 083	2021-05-28	-
BPW_2021/05A	9 292	2021-05-31	-
BPW_2021/05B	24 747	2021-05-31	-
BPW_2021/06A	11 593	2021-06-28	-
BPW_2021/06	11 198	2021-06-30	-
BPW_2021/06B	14 771	2021-06-30	-
BPW_2021/07	9 206	2021-07-22	-
BPW_2021/07A	11 855	2021-07-22	-
EBK_011221C	250 227	2021-12-01	-
Razem	484 655		

Wykup bankowych papierów wartościowych (BPW) nastąpi poprzez zapłatę, w terminie wykupu, kwoty rozliczenia, która jest wyliczana w dacie ustalenia kwoty rozliczenia z zastosowaniem formuł wskazanych w warunkach emisji. Kalkulacja kwoty rozliczenia odbywa się w oparciu o wskaźniki rynku finansowego lub towarowego.

Na dzień 31.12.2020 r. Bank, w wyniku połączenia Euro Bank S.A., wykazał zobowiązanie z tytułu obligacji wyemitowanych przez Euro Bank S.A. o wartości nominalnej 250 milionów złotych. Saldo odsetek naliczonych od tych zobowiązań wyniosło 227 tys. PLN.

34d. Dłużne papiery wartościowe wg rodzaju

Wg stanu na 31.12.2019	Wartość bilansowa	Termin wykupu (maksymalne umowne terminy wymagalności)	Rynek notowań
BPW_2021/07	9 694	2021-07-22	-
BPW_2021/07A	12 253	2021-07-22	-
BPW_2021/06	12 255	2021-06-30	-
BPW_2021/06B	15 057	2021-06-30	-
BPW_2021/06A	11 806	2021-06-28	-
BPW_2021/05A	9 454	2021-05-31	-
BPW_2021/05B	26 616	2021-05-31	-
BPW_2021/05	6 477	2021-05-28	-
BPW_2021/04	7 515	2021-04-30	-
BPW_2021/04A	29 733	2021-04-30	-
BPW_2021/03B	8 627	2021-03-29	-
BPW_2021/03C	28 348	2021-03-29	-
BPW_2021/03	23 010	2021-03-01	-
BPW_2021/03A	15 536	2021-03-01	-
BPW_2021/01	35 565	2021-01-29	-
BPW_2020/12	3 682	2020-12-31	-
BPW_2020/12A	24 555	2020-12-31	-
BPW_2020/11	6 974	2020-11-30	-
BPW_2020/11A	14 945	2020-11-30	-
BPW_2020/11B	6 639	2020-11-30	-
BPW_2020/10A	17 610	2020-10-31	-
BPW_2020/10B	11 911	2020-10-31	-
BPW_2020/10	4 291	2020-10-30	-
BPW_2020/09	3 181	2020-09-29	-
BPW_2020/09A	18 816	2020-09-28	-
BPW_2020/09B	12 603	2020-09-28	-
BPW_2020/09C	7 939	2020-09-28	-
BPW_2020/08	1 039	2020-08-31	-
BPW_2020/07	3 138	2020-07-31	-
BPW_2020/07A	16 686	2020-07-31	-
BPW_2020/06	2 381	2020-06-30	-
BPW_2020/05	1 807	2020-05-29	-
BPW_2020/04A	15 498	2020-04-30	-
BPW_2020/04	701	2020-04-28	-
BPW_2020/03	4 764	2020-03-31	-
BPW_2020/03A	10 119	2020-03-30	-
BPW_2020/02	7 180	2020-02-28	-
BPW_2020/02A	3 047	2020-02-28	-
BKMO_210420T	301 651	2020-04-21	Catalyst (ASO BondSpot, ASO GPW)
EBK_011221C	250 554	2021-12-01	-
Razem	1 003 657		

Wykup bankowych papierów wartościowych (BPW) nastąpił poprzez zapłatę, w terminie wykupu, kwoty rozliczenia, która jest wyliczana w dacie ustalenia kwoty rozliczenia z zastosowaniem formuł wskazanych w warunkach emisji. Kalkulacja kwoty rozliczenia odbywa się w oparciu o wskaźniki rynku finansowego lub towarowego.

Wykup obligacji (BKMO) nastąpił w dniu wykupu poprzez zapłatę wartości nominalnej obligacji. Odsetki od obligacji kuponowych serii T są naliczane od ich wartości nominalnej i płatne w okresach półrocznych w dniach płatności odsetek. Na dzień 31.12.2019 r. ich saldo wyniosło 1.651 tys. PLN.

Obligacje kuponowe to, wg stanu na 31.12.2019 r., 3-letnie obligacje Banku Millennium serii T (o wartości nominalnej 300 milionów złotych). Obligacje te są notowane na platformie Catalyst w alternatywnym systemie obrotu prowadzonym przez BondSpot S.A. (ASO BondSpot) oraz w alternatywnym systemie obrotu prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. (ASO GPW).

Ponadto na dzień 31.12.2019 r. Bank, w wyniku połączenia Euro Bank S.A., wykazał zobowiązanie z tytułu obligacji wyemitowanych przez Euro Bank S.A. o wartości nominalnej 250 milionów złotych. Saldo odsetek naliczonych od tych zobowiązań wyniosło 554 tys. PLN.

35. ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE

35a. Zobowiązania podporządkowane

	31.12.2020	31.12.2019
Wartość obligacji podporządkowanych w PLN - BKMO_071227R	700 000	700 000
Waluta	PLN	PLN
Warunki oprocentowania	2,55%	4,09%
Termin wymagalności	07.12.2027	07.12.2027
Odsetki	1 174	1 883
Wartość obligacji podporządkowanych w PLN - BKMO_300129W	830 000	830 000
Waluta	PLN	PLN
Warunki oprocentowania	2,58%	4,09%
Termin wymagalności	30.01.2029	30.01.2029
Odsetki	9 035	14 322
Stan bilansowy zobowiązań podporządkowanych	1 540 209	1 546 205

Zarząd Banku w dniu 17 stycznia 2019 r. podjął uchwałę w sprawie wyemitowania przez Bank w dniu 30 stycznia 2019 r., na podstawie ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r. o obligacjach, obligacji podporządkowanych serii W. Obligacje zostały wyemitowane przez Bank w ramach aktualnie realizowanego Trzeciego Programu Emisji Obligacji, zatwierdzonego w roku 2015, o łącznej wartości nominalnej nie przekraczającej 3.000.000.000 PLN (lub równowartości tej kwoty w EUR, USD, CHF).

W dniu 30 stycznia 2019 r. została rozliczona emisja 1.660 obligacji podporządkowanych Banku serii W. Wszystkie obligacje na łączną kwotę 830.000.000 PLN zostały objęte przez obligatariuszy. Termin wykupu obligacji przypada w dniu 30 stycznia 2029 roku. Emitent może podjąć decyzję o wykupie obligacji w dniu 31 stycznia 2024 r. tylko po uprzednim uzyskaniu zgody Komisji Nadzoru Finansowego na wcześniejszy wykup obligacji, o ile taka zgoda będzie wymagana. Oprocentowanie obligacji jest zmienne, oparte o stawkę WIBOR 6M, powiększoną o marżę w wysokości 2,30% w skali roku.

Obligacje stanowią instrumenty w Tier II Banku w rozumieniu Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012.

35b. Zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych

	01.01.2020 - 31.12.2020	01.01.2019 - 31.12.2019
Stan na początek okresu	1 546 205	701 883
Zwiększenia, z tytułu:	51 441	889 880
emisja obligacji podporządkowanych	0	830 000
naliczenie odsetek	51 441	59 880
Zmniejszenia, z tytułu:	(57 437)	(45 558)
spłata obligacji podporządkowanych	0	0
spłata odsetek	(57 437)	(45 558)
Stan zobowiązań podporządkowanych na koniec okresu	1 540 209	1 546 205

W latach 2019 i 2020 Bank nie odnotował żadnych opóźnień w płatności rat kapitałowych lub odsetkowych, ani nie naruszył żadnych innych postanowień umownych wynikających ze swoich zobowiązań podporządkowanych.

36. REZERWY

36a. Rezerwy

	31.12.2020	31.12.2019
Udzielone zobowiązania i gwarancje	52 728	53 856
Nierozstrzygnięte sprawy sporne	554 643	110 885
Razem	607 371	164 741

36b. Zmiana stanu rezerw na Udzielone zobowiązania i gwarancje

	01.01.2020 - 31.12.2020	01.01.2019 - 31.12.2019
Stan na początek okresu	53 856	52 248
Utworzenie rezerw	73 893	70 581
Rozwiązanie rezerw	(75 357)	(70 220)
Połączenie z Euro Bank S.A.	0	1 281
Różnice kursowe	336	(34)
Stan na koniec okresu	52 728	53 856

36c. Zmiana stanu rezerw na Nierozstrzygnięte sprawy sporne

	01.01.2020 - 31.12.2020	01.01.2019 - 31.12.2019
Stan na początek okresu	110 885	59 797
Utworzenie rezerw	16 874	7 311
Rozwiązanie rezerw	(13 331)	(14 318)
Wykorzystanie rezerw w ciągu okresu	(489)	(27 876)
Utworzenie rezerw na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych*	713 617	223 134
Alokacja do portfela kredytowego**	(296 207)	(139 548)
Połączenie z Euro Bank S.A.	0	602
Reklasyfikacja	0	1 783
Różnice kursowe	23 294	0
Stan na koniec okresu	554 643	110 885

* Utworzenie rezerw na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych zostało szerzej opisane w **Rozdziale 13 Koszty rezerw na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych**

** W roku 2020 Bank zmienił zasadę rachunkowości i dokonał alokacji części rezerw utworzonych na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych do portfela kredytowego, dokonano też stosownej korekty danych porównywalnych według stanu na 31 grudnia 2019 prezentowanych w niniejszym sprawozdaniu finansowym (więcej informacji na ten temat zaprezentowano w **Rozdziale 8. Polityka rachunkowości**).

37. REZERWY Z TYTUŁU ODROZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO

	31.12.2020	31.12.2019
Rezerwa na odroczony podatek dochodowy	0*	0*

* Rezerwy z tytułu podatku odroczonego w wartości 358 134 tys. zł według stanu na 31.12.2020 oraz 286 829 tys. zł według stanu na 31.12.2019 prezentowane są w bilansie w ujęciu netto kompensując aktywa z tytułu podatku odroczonego, co zostało szerzej zaprezentowane w nocie **27. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego**.

38. INNE ZOBOWIĄZANIA

38a. Inne zobowiązania

	31.12.2020	31.12.2019
Krótkoterminowe	1 476 954	1 385 929
Koszty do zapłacenia - premie, wynagrodzenia	38 520	49 501
Koszty do zapłacenia - pozostałe	188 382	168 827
Rezerwa na zwroty na ubezpieczenia	346 567	354 416
Rozliczenia międzybankowe	341 353	247 285
Rezerwa na potencjalne zwroty opłat w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu	113 731	63 918
Rozliczenia z tytułu transakcji na instrumentach finansowych	1 537	32 052
Wierzyciele różni	246 069	266 505
Zobowiązania z tytułu leasingu	105 202	114 933
Zobowiązania wobec budżetu	25 511	14 106
Przychody przyszłych okresów	50 446	45 546
Rezerwy na niewykorzystane urlopy	15 364	24 212
Rezerwy na odprawy emerytalne	3 006	3 103
Pozostałe	1 266	1 525
Długoterminowe	489 702	499 032
Rezerwy na odprawy emerytalne	31 995	29 625
Przychody przyszłych okresów	0	0
Zobowiązanie do zapłaty - BFG*	139 845	90 727
Zobowiązania z tytułu leasingu	304 916	362 527
Koszty do zapłacenia	12 946	16 153
Razem	1 966 656	1 884 961
w tym pozostałe zobowiązania finansowe**	1 289 290	1 314 723

* Bank korzysta z możliwości wnoszenia części składek do BFG w formie zobowiązania do zapłaty co polega na rozpoznaniu zobowiązania do zapłaty przy jednoczesnym utrzymywaniu aktywów obciążonych w formie dłużnych papierów wartościowych przechowywanych na odrębnym, utworzonym w tym celu rachunku

** do pozostałych zobowiązań finansowych zalicza się całość Innych zobowiązań z wyłączeniem Przychodów przyszłych okresów, Rezerw na zwroty, Zobowiązań wobec budżetu, Zobowiązań do zapłaty składki dla BFG oraz pozycji Pozostałe

38b. Zobowiązania z tytułu leasingu

	31.12.2020	31.12.2019
Zobowiązania (brutto) z tytułu leasingu	432 741	506 862
Niezrealizowane koszty finansowe	(22 623)	(29 402)
Wartość bieżąca minimalnych rat leasingowych	410 118	477 460
Zobowiązania (brutto) z tytułu leasingu wg terminów zapadalności		
do 1 roku	111 588	123 710
powyżej 1 roku do 5 lat	208 661	250 995
powyżej 5 lat	112 492	132 157
Razem	432 741	506 862
Zobowiązania (netto) z tytułu leasingu wg terminów zapadalności		
do 1 roku	105 202	114 933
powyżej 1 roku do 5 lat	196 260	235 893
powyżej 5 lat	108 656	126 634
Razem	410 118	477 460

38c. Zmiana stanu rezerw na niewykorzystane urlopy

	01.01.2020 - 31.12.2020	01.01.2019 - 31.12.2019
Stan na początek okresu	24 212	12 520
Utworzenie/Odwrócenie rezerw	(8 750)	62
Połączenie z Euro Bank S.A.	0	12 330
Wykorzystanie rezerw	(98)	(700)
Stan na koniec okresu	15 364	24 212

38d. Zmiana stanu rezerw na odprawy emerytalne

	01.01.2020 - 31.12.2020	01.01.2019 - 31.12.2019
Stan na początek okresu	32 728	24 196
Utworzenie / Odwrócenie rezerw	2 984	8 996
Połączenie z Euro Bank S.A.	0	438
Wykorzystanie rezerw	(1 440)	(1 411)
(Zyski) / straty aktuarialne	729	509
Stan na koniec okresu	35 001	32 728

39. KAPITAŁ WŁASNY

39a. Kapitał zakładowy

Kapitał podstawowy Banku Millennium S.A. wynosi 1 213 116 777 zł i dzieli się na 1 213 116 777 akcji o wartości nominalnej 1 zł każda, co prezentuje poniższa tabela.

KAPITAŁ ZAKŁADOWY					Wartość nominalna jednej akcji = 1 zł.		
Seria / emisja	Rodzaj akcji	Rodzaj Uprzywilejowania	Liczba akcji	Wartość serii / emisji (w zł)	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy
A	imiennie założycielskie	x2 co do głosu	106 850	106 850	gotówka	30.06.1989	30.06.1989
B1	imiennie zwykłe		150 000	150 000	gotówka	13.06.1990	01.01.1990
B2	imiennie zwykłe		150 000	150 000	gotówka	13.12.1990	01.01.1990
C	na okaziciela zwykłe		4 693 150	4 693 150	gotówka	17.05.1991	01.01.1991
D1	na okaziciela zwykłe		1 700 002	1 700 002	gotówka	31.12.1991	01.01.1992
D2	na okaziciela zwykłe		2 611 366	2 611 366	gotówka	31.01.1992	01.01.1992
D3	na okaziciela zwykłe		1 001 500	1 001 500	gotówka	10.03.1992	01.01.1992
E	na okaziciela zwykłe		6 000 000	6 000 000	gotówka	28.05.1993	01.01.1992
F	na okaziciela zwykłe		9 372 721	9 372 721	gotówka	10.12.1993	01.01.1993
G	na okaziciela zwykłe		8 000 000	8 000 000	gotówka	30.05.1994	01.10.1993
H	na okaziciela zwykłe		7 082 129	7 082 129	gotówka	24.10.1994	01.10.1994
Podwyższenie wart. nominalnej akcji z 1 do 4 PLN				122 603 154	kapitał zapasowy	24.11.1994	
Split akcji w stosunku 1:4			122 603 154			05.12.1994	
I	na okaziciela zwykłe		65 000 000	65 000 000	gotówka	12.08.1997	01.10.1996
J	na okaziciela zwykłe		196 120 000	196 120 000	kapitały Banku Gdańskiego S.A.	12.09.1997	01.10.1996
K	na okaziciela zwykłe		424 590 872	424 590 872	gotówka	31.12.2001	01.01.2001
L	na okaziciela zwykłe		363 935 033	363 935 033	gotówka	26.02.2010	01.01.2009
Liczba akcji razem			1 213 116 777				
Kapitał akcyjny razem				1 213 116 777			

W okresie sprawozdawczym dokonana została konwersja 232 akcji imiennych zwykłych na akcje na okaziciela. W związku z powyższym liczba akcji imiennych wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku wynosiła 107 608, z czego 61 600 akcji to akcje założycielskie, uprzywilejowane w ten sposób, że jedna akcja daje prawo do dwóch głosów na Walnym Zgromadzeniu.

Z uwagi na fakt, że Bank jest spółką publiczną, której akcje znajdują się w obrocie na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie, Bank nie posiada szczegółowych informacji na temat struktury akcjonariatu aktualnej na 31 grudnia 2020 roku. Informacja na temat akcjonariusza - Banco Comercial Portugues S.A., zawarta w poniższej tabeli, podana została na podstawie danych zebranych w związku z rejestracją akcjonariuszy uprawnionych do wzięcia udziału w Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Banku zwołanym na dzień 3 lipca 2020 roku.

Natomiast dane dotyczące stanu posiadania akcji Banku przez Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny, Otwarty Fundusz Emerytalny PZU „Złota Jesień” i Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva Santander i ich udział w kapitale zakładowym Banku, został obliczony na podstawie Rocznej struktury aktywów ww. Funduszy według stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku (ogłoszonej na stronach internetowych odpowiednio: www.nn.pl, www.pzu.pl i www.aviva.pl). Dla dokonania wymienionych kalkulacji założono średni kurs ważony wolumenem (VWAP) akcji Banku w wysokości 3,3088 PLN.

Najwięksi akcjonariusze Banku (powyżej 5% udział w głosach WZA):

Akcjonariusze według stanu na 31.12.2020	Ilość akcji	% udział w kapitale zakładowym	Ilość głosów	% udział w głosach na WZA
Banco Comercial Portugues S.A.	607 771 505	50,10	607 771 505	50,10
Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny	109 924 704	9,06	109 924 704	9,06
Otwarty Fundusz Emerytalny PZU „Złota Jesień”	85 697 263	7,06	85 697 263	7,06
Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva Santander	76 760 035	6,33	76 760 035	6,33

Akcjonariusze według stanu na 31.12.2019	Ilość akcji	% udział w kapitale zakładowym	Ilość głosów	% udział w głosach na WZA
Banco Comercial Portugues S.A.	607 771 505	50,10	607 771 505	50,10
Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny	100 000 368	8,24	100 000 368	8,24
Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva Santander	76 760 317	6,33	76 760 317	6,33
Otwarty Fundusz Emerytalny PZU „Złota Jesień”	67 593 025	5,57	67 593 025	5,57

39b. Skumulowane inne całkowite dochody

Skumulowane inne całkowite dochody powstają w rezultacie rozpoznania:

- efektu wyceny aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody w kwocie netto, to jest po uwzględnieniu podatku odroczonego. Wyksięgowanie niniejszych wartości, dla instrumentów dłużnych, z kapitału z aktualizacji wyceny następuje w momencie wyłączenia z ksiąg rachunkowych całości lub części wycenianych aktywów lub w momencie rozpoznania utraty wartości (efekt wyceny jest wtedy odnoszony do rachunku zysków i strat). Efekt wyceny instrumentów kapitałowych nie podlega przeksięgowaniu do rachunku zysków i strat.
- efektu wyceny (według wartości godziwej) instrumentów pochodnych stanowiących zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych w kwocie netto, to jest po uwzględnieniu podatku odroczonego. W kapitale z aktualizacji wyceny, ujmowana jest część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym przepływy pieniężne, która stanowi efektywne zabezpieczenie natomiast nieefektywna część zysków lub strat związanych z tym instrumentem zabezpieczającym ujmowana jest w rachunku zysków i strat.
- zysków /strat aktuarialnych w kwocie netto, to jest po uwzględnieniu podatku odroczonego. W kapitale z aktualizacji wyceny, ujmowane są zyski lub straty powstałe z wyceny zobowiązań wynikających z utworzonej rezerwy na odprawy emerytalne. Wycena jest sporządzona przy zastosowaniu metody prognozowanego kosztu jednostkowego, a parametrami, które mają istotny wpływ na wysokość wartości bieżącej tych zobowiązań są: stopa mobilności (rotacja) pracowników, stopa dyskontowa, stopa wzrostu płac. Niniejsze wartości nie podlegają przeksięgowaniu do rachunku zysków i strat.

Kapitał z aktualizacji wyceny

	31.12.2020	31.12.2019
Efekt wyceny (brutto)	243 221	82 529
Podatek odroczony	(46 212)	(15 681)
Efekt wyceny netto	197 009	66 848

Źródła zmian kapitału z aktualizacji wyceny przedstawiają się następująco (dane w tys. zł):

Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody 1.01.2020 - 31.12.2020

	Wartość brutto	Podatek odroczony	Razem
Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu	114 539	(21 762)	92 777
Przeniesienie do rachunku zysków i strat okresu w efekcie sprzedaży	(130 767)	24 846	(105 921)
Zmiana w związku z zapadalnością papierów wartościowych	(794)	151	(643)
Zyski/straty z rewaluacji papierów dłużnych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody odniesione na kapitał własny	308 692	(58 651)	250 041
Zyski/straty z rewaluacji akcji wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody odniesione na kapitał własny	(175)	33	(142)
Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu	291 495	(55 384)	236 111

Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody 1.01.2019 - 31.12.2019

	Wartość brutto	Podatek odroczony	Razem
Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu	161 875	(30 756)	131 119
Przeniesienie do rachunku zysków i strat okresu w efekcie sprzedaży	(39 741)	7 551	(32 190)
Zmiana w związku z zapadalnością papierów wartościowych	(1 674)	318	(1 356)
Zyski/straty z rewaluacji papierów dłużnych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody odniesione na kapitał własny	(6 093)	1 158	(4 935)
Zyski/straty z rewaluacji akcji wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody odniesione na kapitał własny	172	(33)	139
Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu	114 539	(21 762)	92 777

Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych zabezpieczających przepływy pieniężne 1.01.2020 - 31.12.2020

	Wartość brutto	Podatek odroczony	Razem
Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu	(28 885)	5 488	(23 397)
Zyski lub straty z tytułu wyceny instrumentów finansowych odnoszone na kapitał własny	(24 787)	4 710	(20 077)
Przeniesienie do rachunku zysków i strat okresu	9 253	(1 758)	7 495
Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu	(44 419)	8 439	(35 980)

Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych zabezpieczających przepływy pieniężne 1.01.2019 - 31.12.2019

	Wartość brutto	Podatek odroczony	Razem
Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu	(68 570)	13 028	(55 542)
Zyski lub straty z tytułu wyceny instrumentów finansowych odnoszone na kapitał własny	20 494	(3 894)	16 600
Przeniesienie do rachunku zysków i strat okresu	19 191	(3 646)	15 545
Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu	(28 885)	5 488	(23 397)

Kapitał z aktualizacji wyceny - zyski lub (straty) aktuarialne 1.01.2020 - 31.12.2020

	Wartość brutto	Podatek odroczony	Razem
Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu	(3 125)	593	(2 532)
Zmiana zobowiązań wynikających z rezerwy na odprawy emerytalne	(729)	139	(590)
Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu	(3 854)	732	(3 122)

Kapitał z aktualizacji wyceny - zyski lub (straty) aktuarialne 1.01.2019 - 31.12.2019

	Wartość brutto	Podatek odroczony	Razem
Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu	(2 616)	496	(2 120)
Zmiana zobowiązań wynikających z rezerwy na odprawy emerytalne	(509)	97	(412)
Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu	(3 125)	593	(2 532)

39c. Zyski zatrzymane

	kapitał zapasowy	kapitał rezerwowy	fundusz ogólnego ryzyka bankowego	niepodzielony wynik	RAZEM
Zyski zatrzymane na początek okresu 01.01.2020	374 957	5 098 295	228 902	560 727	6 262 881
podział zysku, w tym:					
przeniesienie na kapitał rezerwowy	0	560 727	0	(560 727)	0
obciążenie z tytułu wydania akcji własnych pracownikom		(3 103)			(3 103)
wynik netto bieżącego okresu	0	0	0	18 579	18 579
Zyski zatrzymane na koniec bieżącego okresu 31.12.2020	374 957	5 655 919	228 902	18 579	6 278 357

	kapitał zapasowy	kapitał rezerwowy	fundusz ogólnego ryzyka bankowego	niepodzielony wynik	RAZEM
Zyski zatrzymane na początek okresu 01.01.2019	374 957	4 611 408	228 902	486 887	5 702 154
połączenie z Euro Bank S.A.	0	0	0	(39 956)	(39 956)
podział zysku, w tym:					
przeniesienie na kapitał rezerwowy	0	486 887	0	(486 887)	0
wynik netto bieżącego okresu	0	0	0	600 683	600 683
Zyski zatrzymane na koniec bieżącego okresu 31.12.2019	374 957	5 098 295	228 902	560 727	6 262 881

40. ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE WEDŁUG UMOWNYCH TERMINÓW WYMAGALNOŚCI

31.12.2020	do 1 miesiąca	powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	powyżej 3 miesięcy do 1 roku	powyżej 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	RAZEM
Zobowiązania wobec banków	538 663	42	0	25 714	0	564 419
Zobowiązania wobec klientów	71 312 381	4 920 627	3 791 886	1 805 710	26 402	81 857 006
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	248 566	0	0	0	0	248 566
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	32 916	68 292	385 902	0	0	487 110
Zobowiązania podporządkowane	9 035	1 174	29 055	157 056	1 640 903	1 837 223
Zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu wg wartości nominalnej	5 110 475	1 938 381	3 252 477	4 858 752	91 867	15 251 952
Zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych zabezpieczających wg wartości nominalnej	596 974	2 878 268	3 048 832	12 513 231	0	19 037 305
Zobowiązania warunkowe udzielone - finansowe	12 478 702	0	0	0	0	12 478 702
Zobowiązania warunkowe udzielone - gwarancyjne	2 562 041	0	0	0	0	2 562 041
RAZEM	92 889 753	9 806 784	10 508 152	19 360 463	1 759 172	134 324 324

31.12.2019	do 1 miesiąca	powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	powyżej 3 miesięcy do 1 roku	powyżej 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	RAZEM
Zobowiązania wobec banków	338 008	64 754	415 058	37 781	0	855 601
Zobowiązania wobec klientów	64 134 494	6 683 768	8 893 215	2 015 450	26 465	81 753 392
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	90 719	0	0	0	0	90 719
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	0	25 111	479 169	514 477	0	1 018 757
Zobowiązania podporządkowane	14 323	1 883	46 372	250 308	1 769 227	2 082 113
Zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu wg wartości nominalnej	2 736 887	2 031 288	3 736 975	4 266 598	54 197	12 825 945
Zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych zabezpieczających wg wartości nominalnej	825 047	1 866 553	4 573 856	6 625 395	392 130	14 282 981
Zobowiązania warunkowe udzielone - finansowe	9 939 514	0	0	0	0	9 939 514
Zobowiązania warunkowe udzielone - gwarancyjne	2 512 533	0	0	0	0	2 512 533
RAZEM	80 591 525	10 673 357	18 144 645	13 710 009	2 242 019	125 361 555

15. Informacje Uzupelniające

15.1. DYWIDENDA ZA ROK 2020

Bank Millennium posiada politykę dywidendy, obejmującą wypłatę 35% do 50% zysku netto Banku, zakładając, że zalecenia Komisji Nadzoru Finansowego (KNF), dotyczące wypłaty dywidendy, zostaną zrealizowane.

W dniu 16 grudnia 2020 KNF opublikował stanowisko w sprawie polityki dywidendowej banków komercyjnych w 2021 r. Biorąc pod uwagę istotną niepewność co do dalszego rozwoju wydarzeń związanych z pandemią COVID19, przejściowy charakter rozwiązań wykorzystywanych przez banki do poprawy sytuacji kapitałowej w okresie pandemii, utrzymujące się ostrożne stanowiska nadzorcze w UE w zakresie ograniczeń dywidendowych oraz innych form obniżania zasobów kapitałowych oraz zmianę wytycznych EUNB wydłużającą moratoria KNF uznał za konieczne wstrzymanie przez banki komercyjne wypłat dywidendy. W dniu 13 stycznia Bank otrzymał analogiczne indywidualne zalecenie KNF w sprawie wstrzymania przez Bank wypłaty w pierwszym półroczu 2021 r.

W oparciu o powyższe zalecenia, niepewność w zakresie warunków działania spowodowana pandemią COVID-19, istniejące ryzyko prawne/operacyjne, jak również uwzględniając konieczność zapewnienia właściwego wsparcia kapitałowego dla wzrostu skali działalności biznesowej, Zarząd Banku przedstawi Walnemu Zgromadzeniu propozycję zatrzymania całego zysku netto wypracowanego w roku 2020 w kapitałach własnych Banku.

15.2. DANE O AKTYWACH, KTÓRE STANOWIĄ ZABEZPIECZENIE ZOBOWIĄZAŃ

Na dzień 31.12.2020 r. następujące aktywa Banku stanowiły zabezpieczenie zobowiązań (w tys. PLN):

Lp.	Rodzaj aktywa	Portfel	Zabezpieczone zobowiązanie	Wartość nominalna aktywa	Wartość bilansowa aktywa
1.	Obligacje skarbowe OK0722	utrzymywanie sprzedaż	kredyt lombardowy udzielany Bankowi przez NBP	130 000	129 922
2.	Obligacje skarbowe OK0722	utrzymywanie sprzedaż	zabezpieczenie Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych w ramach Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	355 000	354 787
3.	Obligacje skarbowe PS0123	utrzymywanie sprzedaż	BFG - fundusz gwarancyjny - zabezpieczenie zobowiązania do zapłaty	88 000	94 473
4.	Obligacje skarbowe PS0123	utrzymywanie sprzedaż	BFG - fundusz przymusowej restrukturyzacji - zabezpieczenie zobowiązania do zapłaty	71 000	76 223
5.	Obligacje skarbowe PS0422	utrzymywanie sprzedaż	wstępny depozyt rozliczeniowy w KDPW CCP (MARI) - initial deposit	300 000	313 311
6.	Środki pieniężne	należności	wstępny depozyt rozliczeniowy w KDPW CCP (MARI)	100	100
7.	Środki pieniężne	należności	fundusz zabezpieczający ASO (PAGB) - guarantee fund	2 415	2 415
8.	Środki pieniężne	należności	wpłata na Fundusz Zabezpieczający OTC - KDPW_CCP	5 617	5 617
9.	Środki pieniężne	należności	rozliczenie z tytułu zawartych transakcji	45 153	45 153
10.	Depozyty złożone	lokaty w bankach	rozliczenie z tytułu zawartych transakcji	503 532	503 532
RAZEM				1 500 817	1 525 533

Dodatkowo według stanu na 31 grudnia 2020 r. Bank posiadał zawarte krótkoterminowe (rozliczane przeważnie w ciągu 7 dni) transakcje sprzedaży skarbowych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu, których przedmiotem były papiery wartościowe o wartości 248 429 tys. zł (odpowiadające im zobowiązania zaprezentowano w **Rozdziale 14.**, **nota 33**).

Na dzień 31.12.2019 r. następujące aktywa Banku stanowiły zabezpieczenie zobowiązań (w tys. PLN):

Lp.	Rodzaj aktywa	Portfel	Zabezpieczone zobowiązanie	Wartość nominalna aktywa	Wartość bilansowa aktywa
1.	Obligacje skarbowe WZ0121	utrzymywanie sprzedaż	kredyt lombardowy udzielany Bankowi przez NBP	130 000	131 453
2.	Obligacje skarbowe WZ0121	utrzymywanie sprzedaż	zabezpieczenie Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych w ramach Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	358 000	362 002
3.	Bony pieniężne NBP_030120	utrzymywanie sprzedaż	BFG - fundusz gwarancyjny - zabezpieczenie zobowiązania do zapłaty	51 750	51 746
4.	Bony pieniężne NBP_030120	utrzymywanie sprzedaż	BFG - fundusz przymusowej restrukturyzacji - zabezpieczenie zobowiązania do zapłaty	51 250	51 246
5.	Środki pieniężne	należności	wpłata na Fundusz Zabezpieczający OTC - KDPW_CCP	7 243	7 243
6.	Środki pieniężne	należności	rozliczenie z tytułu zawartych transakcji	1 518	1 518
7.	Depozyty złożone	lokaty w bankach	rozliczenie z tytułu zawartych transakcji	345 035	345 035
RAZEM				944 796	950 243

Dodatkowo według stanu na 31 grudnia 2019 r. Bank posiadał zawarte krótkoterminowe (rozliczane przeważnie w ciągu 7 dni) transakcje sprzedaży skarbowych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu, których przedmiotem były papiery wartościowe o wartości 90 453 tys. zł (odpowiadające im zobowiązania zaprezentowano w **Rozdziale 14.**, **nota 33**).

15.3. PAPIERY WARTOŚCIOWE STANOWIĄCE PRZEDMIOT TRANSAKЦИИ Z PRZYRZECZENIEM ODKUPU

Na dzień 31.12.2020 r. następujące papiery wartościowe (prezentowane w bilansie Banku) stanowiły przedmiot transakcji z przyrzeczeniem odkupu (SBB), w tys. zł:

Rodzaj papieru wartościowego	Wartość nominalna	Wartość bilansowa
Obligacje skarbowe	233 004	248 429
RAZEM	233 004	248 429

W następstwie zawarcia transakcji z przyrzeczeniem odkupu, których przedmiotem są papiery wartościowe prezentowane w powyższej tabeli, Bank jest narażony na ryzyka analogiczne jak w przypadku posiadania papierów wartościowych o tej samej charakterystyce we własnym portfelu.

Na dzień 31.12.2019 r. następujące papiery wartościowe (prezentowane w bilansie Banku) stanowiły przedmiot transakcji z przyrzeczeniem odkupu (SBB), w tys. zł:

Rodzaj papieru wartościowego	Wartość nominalna	Wartość bilansowa
Obligacje skarbowe	85 221	90 453
RAZEM	85 221	90 453

15.4. KOMPENSOWANIE NALEŻNOŚCI I ZOBOWIĄZAŃ NA BAZIE UMÓW RAMOWYCH

Większość portfela instrumentów pochodnych Banku powstaje w wyniku zawierania przez Bank umów ramowych ISDA (z ang. International Swaps and Derivatives Agreements; Międzynarodowa umowa w sprawie transakcji swapowych i instrumentów pochodnych). Zapisy tego rodzaju umów określają kompleksowe postępowanie w następstwie wystąpienia przypadku naruszenia (głównie trudności w regulowaniu zobowiązań przez kontrahenta) i umożliwiają ich rozwiązanie oraz rozliczenie się z kontrahentem na bazie skompensowanej kwoty wzajemnych należności i zobowiązań. Do chwili obecnej Bank nie korzystał z takiej możliwości, jednakże w ramach wypełnienia obowiązku informacyjnego wynikającego z MSSF 7 w poniższej tabeli zaprezentowano odpowiednio kwoty wyceny do wartości godziwej instrumentów pochodnych (zarówno zaklasyfikowanych do portfela przeznaczone do obrotu jak i dedykowanych do rachunkowości zabezpieczeń) oraz zabezpieczeń pieniężnych objętych umowami ramowymi ISDA wraz z maksymalną hipotetyczną kwotą wynikającą z rozliczenia na bazie kompensaty.

w tys. zł	Kwoty do otrzymania	Kwoty do zapłacen
Wycena instrumentów pochodnych	94 540	747 113
Wartość przyjętych / udzielonych depozytów zabezpieczających	(28 758)	(470 846)
Aktywa i Zobowiązania finansowe objęte porozumieniem ramowym umożliwiającym kompensowanie	65 782	276 267
Maksymalna, hipotetyczna kwota kompensaty	(65 782)	(65 782)
Aktywa i Zobowiązania finansowe objęte porozumieniem ramowym umożliwiającym kompensowanie po uwzględnieniu hipotetycznej kwoty kompensacji	0	210 485

15.5. DODATKOWE OBJAŚNIENIA DO RACHUNKU PRZEPIŹYWÓW ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH

Na potrzeby sprawozdania z przepłyów środków pieniężnych jako środki pieniężne i ich ekwiwalenty Bank sklasyfikował następujące aktywa finansowe:

w tys. zł	31.12.2020	31.12.2019
Gotówka w kasie i środki na rachunkach w Banku Centralnym	1 460 289	2 203 444
Należności z tytułu lokat międzybankowych*	122 659	440 162
Dłużne papiery wyemitowane przez Skarb Państwa*	3 486	1 109 183
w tym: FVTOCI	0	1 086 797
w tym: przeznaczone do obrotu	3 486	22 386
Razem	1 586 434	3 752 789

* aktywa finansowe z terminem zapadalności poniżej 3 miesięcy

Na potrzeby sprawozdania z przepływów środków pieniężnych przyjęto następującą klasyfikację rodzajów działalności:

1. działalność operacyjna - obejmuje podstawowy zakres działalności związany ze świadczeniem usług przez Bank, obejmujący działania mające na celu wygospodarowanie zysku, a niebędące działalnością inwestycyjną lub finansową,
2. działalność inwestycyjna obejmuje czynności związane z nabywaniem i zbywaniem składników majątku trwałego w szczególności aktywów finansowych niesklasyfikowanych do kategorii przeznaczone do obrotu, akcji i udziałów w jednostkach podporządkowanych oraz rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych,
3. działalność finansowa obejmuje działania związane z pozyskiwaniem środków w formie kapitałów bądź zobowiązań jak również obsługę źródeł finansowania.

15.6. INFORMACJE O PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI POWIERNICZEJ

Na dzień 31.12.2020 r. Departament Powierniczy Banku Millennium S.A. prowadził 13 440 rachunków, na których zdeponowane były aktywa o łącznej wartości 32,5 mld PLN. Przychody netto na działalności powierniczej za rok 2020 wyniosły 6,8 mln PLN. Ponadto Departament Powierniczy pełnił funkcję Banku Depozytariusza dla 24 funduszy inwestycyjnych z czego 21 z grupy Millennium TFI S.A.

15.7. PŁATNOŚCI NA BAZIE AKCJI

2012 roku Bank wdrożył politykę określającą zasady wynagradzania osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku Millennium, z późniejszymi zmianami, zgodnie z wymogami opisanymi w Uchwale Komisji Nadzoru Finansowego nr 258/2011, a następnie Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach. Zgodnie z polityką, pracownicy Banku mający istotny wpływ na profil ryzyka Banku otrzymują zmienne wynagrodzenie, którego część wypłacana jest w formie instrumentów finansowych: akcji fantomowych Banku w latach 2017-2018; akcji własnych Banku Millennium: za rok 2019 i 2020. Od roku 2019 Bank, decyzją Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Banku z dnia 27 sierpnia 2019, wprowadził program motywacyjny służący wynagradzaniu osób uprawnionych, uprzednio zidentyfikowanych jako mające istotny wpływ na profil ryzyka (ang. Risk Taker). W jego ramach nabyte przez Spółkę Akcje Własne zostaną, zgodnie z obowiązującą polityką wynagrodzeń Risk Takerów, przeznaczone do nieodpłatnego nabycia w odpowiedniej liczbie przez wskazanych Risk Takerów w Okresie Trwania Programu.

Zmienne wynagrodzenia w instrumentach finansowym, za rok:	2020	2019	2018	2017
Rodzaj transakcji w świetle MSSF 2	Transakcje płatności w formie akcji własnych		Transakcje płatności w formie akcji rozliczane w środkach pieniężnych	
Data rozpoczęcia okresu oceny	1 stycznia 2020	1 stycznia 2019	1 stycznia 2018	1 stycznia 2017
Data ogłoszenia programu	27 sierpnia 2019		30 lipca 2012	
Data uruchomienia programu zgodnie z definicją MSSF 2	Data Komitetu Personalnego następującego po zakończeniu roku finansowego			
Liczba instrumentów przyznanych	Ustalana w dacie przyznania programu zgodnie z definicją MSSF 2			
Data zapadalności	3 lata od daty przyznania programu			
Data nabycia uprawnień	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Warunki nabycia uprawnień	Spełnienie warunków dotyczących zatrudnienia w Banku w roku 2020, wyników Banku oraz indywidualnych wyników pracy.	Spełnienie warunków dotyczących zatrudnienia w Banku w roku 2019, wyników Banku oraz indywidualnych wyników pracy.	Spełnienie warunków dotyczących zatrudnienia w Banku w roku 2018, wyników Banku oraz indywidualnych wyników pracy.	Spełnienie warunków dotyczących zatrudnienia w Banku w roku 2017, wyników Banku oraz indywidualnych wyników pracy.
Rozliczenie programu	<p>Programy 2017-2018: W dniu rozliczenia uczestnikowi zostanie wypłacona kwota środków pieniężnych stanowiąca iloczyn posiadanych przez uczestnika akcji fantomowych oraz średniej arytmetycznej ceny akcji Banku na GPW na zamknięcie 10 kolejnych sesji poprzedzających dzień rozliczenia, przy czym ustalana tak wartość nie może być większa ani też mniejsza niż o 20% w stosunku do pierwotnej wartości odroczonej puli akcji. Akcje fantomowe są rozliczane w 3 równych rocznych ratach począwszy od daty Komitetu Personalnego na którym zostały przydzielone.</p> <p>Programy 2019-2020: W dniu rozliczenia programu uczestnikowi zostaną przekazane przyznane akcje własne</p>			
Wycena programu	Wartość godziwa programu jest wyznaczana na każdą datę bilansową wg zasad przyjętych dla określenia wartości programu w dniu rozliczenia.			

Instrumenty finansowe pracowników Banku niebędących Członkami Zarządu Banku Millennium S.A., za rok:	2020	2019	2018	2017
		akcje własne	akcje fantomowe	akcje fantomowe
Data przydzielenia akcji	-	03.07.2020	23.01.2019	07.02.2018
Ilość akcji (szt.)	-	723 517	77 325	35 785
- przyznana	-	144 705	0	0
- odroczone	-	578 812	77 325	35 785
Wartość na dzień przydzielenia (PLN)	-	2 305 704	709 999	342 210
- przyznana	-	461 146	0	0
- odroczone	-	1 844 558	709 999	342 210
Wartość godziwa na 31.12.2020 (PLN)	-	1 892 715	567 999	273 768

Według stanu na dzień bilansowy, Komitet Personalny przy Radzie Nadzorczej nie podjął decyzji o wysokości zmiennego wynagrodzenia dla pracowników Banku niebędących Członkami Zarządu za rok 2020.

Instrumenty finansowe Członków Zarządu Banku Millennium S.A. za rok:	2020	2019	2018	2017
	akcje własne	akcje własne	akcje fantomowe	akcje fantomowe
Data przydzielenia akcji	-	03.07.2020	31.05.2019	09.04.2018
Ilość akcji (szt.):	-	965 862	156 571	91 480
- przyznana	-	482 928	0	0
- odroczone	-	482 934	156 571	91 480
wartość na dzień przydzielenia (PLN):	-	3 078 000	1 426 347	750 960
- przyznana	-	1 539 000	0	0
- odroczone	-	1 539 000	1 426 347	750 960
Wartość godziwa na 31.12.2020 (PLN)	-	3 128 939	1 028 202	666 706

Według stanu na dzień publikacji Raportu Rocznego, Komitet Personalny przy Radzie Nadzorczej nie podjął decyzji o wysokości zmiennego wynagrodzenia dla Członków Zarządu za rok 2020.

PLATNOŚCI NA BAZIE AKCJI BYŁEGO EURO BANKU S.A.

Bank Millennium przejął zobowiązania Euro Banku wobec pracowników, którzy byli zidentyfikowani jako mający istotny wpływ na profil ryzyka i otrzymywali zmienne wynagrodzenie, którego część wypłacana była w formie akcji byłego Euro Banku w latach poprzedzających połączenie. Z dniem przejęcia Euro Banku przez Bank Millennium akcje te przestały istnieć. W związku z tym Bank Millennium przyjął decyzją Rady Nadzorczej zasady konwersji nieistniejących akcji Euro Banku na akcje Banku Millennium. W latach 2021 i 2022 pozostało do wypłaty z tego tytułu odpowiednio 306 726 oraz 237 848 akcji Banku Millennium.

15.8. WPŁYW PANDEMII KORONAWIRUSA COVID-19 NA DZIAŁALNOŚĆ BANKU MILLENNIUM

Wybuch pandemii koronawirusa COVID-19 w I kw. 2020 r. spowodował nagłe zmiany w dynamice biznesu Banku oraz wymusił zmianę jego strategicznych priorytetów. Dynamiki biznesowe ulegały silnym wahaniom w ciągu roku, odpowiednio do stopnia nasilenia pandemii, regulacji antypandemicznych wprowadzonych przez rząd oraz wynikającej z nich aktywności klientów Banku.

W ramach wsparcia klientów Bank wdrożył program moratoriów kredytowych. Napływ wniosków o wakacje kredytowe uległ znacznemu spowolnieniu po okresie szczytowym pod koniec marca/na początku kwietnia oraz w czerwcu kiedy część klientów detalicznych skorzystała z możliwości przedłużenia wakacji kredytowych do 6 miesięcy. Na koniec czerwca kredyty z aktywnymi i zatwierdzonymi wakacjami kredytowymi stanowiły ok. 10% portfela kredytowego ogółem, nieco poniżej 12% portfela detalicznego, ok. 3% portfela korporacyjnego i ok. 12% portfela leasingowego. Na dzień 31 grudnia 2020 aktywnych było 9,367 programów „wakacji kredytowych COVID-19” dotyczących pożyczek gotówkowych i 892 aktywnych programów wakacji dot. kredytów hipotecznych, którym odpowiadały, odpowiednio, wolumeny kredytowe w wys. 267 mln zł i 250 mln zł. Publiczne moratoria kredytowe wprowadzone w czerwcu tzw. „Tarczą Antykryzysową 4.0” cieszyły się małą popularnością - jedynie 444 wniosków złożono do końca roku (saldo należne 53 mln zł). Liczba wakacji kredytowych dla klientów korporacyjnych również istotnie spadła (do ok. 50) z poziomów na koniec września a wartość kredytów z odroczonej ekspozycjami wynosiła łącznie 44 mln zł. Jakość ekspozycji o wartości 7,6 mld zł, które podlegały moratorium kredytowym była solidna, przy czym w ok. 2,5% przypadków zanotowano opóźnienia ponad 30 dni i zidentyfikowano przesłanki naruszenia warunków umowy. Pożyczki gotówkowe były na koniec roku 2020 segmentem, w którym ta proporcja była najwyższa (5,1%), a najmniej problemów jakościowych zanotowano w segmencie złotych kredytów hipotecznych (1,1%).

Szczegóły dotyczące ekspozycji podlegających moratorium kredytowym zostały zaprezentowane w punkcie 9.3 podpunkt (3e) niniejszego sprawozdania.

Wpływ pandemii na wyniki finansowe Banku Millennium

Z perspektywy całego roku 2020 wpływ pandemii na wyniki Banku był znaczący pomimo niższego niż początkowo oczekiwano negatywnego wpływu na wzrost gospodarczy i kluczowe parametry ekonomiczne, w tym zwłaszcza stopę bezrobocia. Zysk netto za 2020 rok osiągnął poziom znacznie poniżej naszych aspiracji. Sam tylko skumulowany spadek wyniku odsetkowego netto (NII) w roku 2020 w porównaniu do annualizowanego poziomu IV kw. 2019 wyniósł 223 mln zł lub 8%. Dzięki działaniom łagodzącym, negatywny wpływ obniżek stóp procentowych okazał się w rezultacie mniejszy niż wynikałoby to z naszych szacunków z II kw. 2020 (240 mln zł do 285 mln zł) niemniej jednak, ceteris paribus, przyniósł spadek wyniku odsetkowego w porównaniu z alternatywnym scenariuszem.

Pozostałe istotne kwestie dotyczące wpływu pandemii zostały przedstawione w Sprawozdaniu Zarządu z działalności Banku Millennium i Grupy Kapitałowej Banku Millennium za 2020 r.

15.9. POZOSTAŁE INFORMACJE DODATKOWE I INNE ISTOTNE WYDARZENIA POMIĘDZY DNIEM SPORZĄDZENIA RAPORTU A DATĄ JEGO PUBLIKACJI

Bank Hipoteczny

Kredyty hipoteczne są ważnym elementem działalności detalicznej Banku. W związku z tym Bank złożył w czerwcu 2018 r. do Komisji Nadzoru Finansowego wniosek o wydanie zgody na utworzenie banku hipotecznego. W dniu 16 czerwca 2020 roku Komisja Nadzoru Finansowego wydała zezwolenie na utworzenie banku pod firmą „Millennium Bank Hipoteczny Spółka Akcyjna” z siedzibą w Warszawie. Kapitał zakładowy Millennium Banku Hipotecznego Spółka Akcyjna wynosić będzie 40.000.000 zł i został w całości pokryty przez Bank Millennium S.A. wkładem pieniężnym w wysokości 120.000.000 zł. Akcje imienne zwykłe w liczbie 40.000.000 o wartości nominalnej 1 zł każda akcja zostały objęte przez Bank po cenie emisyjnej 3 zł każda akcja. Nowy bank ma zapewnić średnio- i długoterminowe finansowanie poprzez emisję listów zastawnych w celu wsparcia działalności w zakresie mieszkaniowych kredytów hipotecznych.

Zwolnienia grupowe (w ramach procesu restrukturyzacji po połączeniu z Euro Bank)

W okresie pomiędzy 1 lutego a 31 marca 2020 przeprowadzono zwolnienia grupowe, które objęły około 211 pracowników. Koszty odpraw i odszkodowań z tego tytułu nie przekroczyły 13 milionów złotych. Przyczynami zwolnień były wynikające z połączenia struktur organizacyjnych: likwidacja dublujących się jednostek organizacyjnych, ujednoczenie i optymalizacja procesów. Dokonano również przeglądu placówek Banku - na podstawie przeprowadzonych analiz ekonomicznych i rynkowych podjęto decyzje o zamknięciu niektórych z nich. Zasady przeprowadzenia tych zwolnień, kryteria oraz wysokość odpraw zostały wypracowane i uzgodnione ze związkami zawodowymi funkcjonującymi w Banku.

Pomiędzy dniem, na który sporządzono raport a datą jego publikacji nie wystąpiły istotne zdarzenia mające wpływ na sprawozdanie finansowe i przyszłe wyniki Banku.

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
22.02.2021	Joao Bras Jorge	Prezes Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
22.02.2021	Fernando Bicho	Wiceprezes Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
22.02.2021	Wojciech Haase	Członek Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
22.02.2021	Andrzej Gliński	Członek Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
22.02.2021	Wojciech Rybak	Członek Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
22.02.2021	Antonio Pinto Junior	Członek Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
22.02.2021	Jarosław Hermann	Członek Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym